

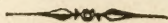
(67)

I

339 c

שיר לחתונה , מכתב לתודה ; ויגדל כבוד
השני מן הראשון בכל הדברים האלה אשר נוספו
בו , עד אשר יִסַּף עליו חמישיתו ויותר . והנה אם גם
נִצְּחתי על עושה המלאכה לבלתי תת-לנוספות אלה להגדיל
גם מדת הספר הזה על הראשון , והוא לְחַלֵּק את העמוד
לשנים בשירים קצרי הדלתות והדומה לזה , עכ"ז הנני רואה
עתה כאשר תמה המלאכה לעבור , כי העדיף עליו גם במדתו ,
וכל עין רואה כי כן גם הנייר והדפוס טוב ויפה מן הראשון ,
ואת כל זה ראיתי להעיר לב הקורא , אחרי התודה אשר
אשא לאלהי מבטחי , אשר תמך בכחי וברוחי , לעזורני ולסעדני
בעמלי וטרחי , ושַׁמֵּר לי את דרכי ואַרְחִי , למלאות ולהקים
דברי ושיחי , כיום הזה ערב ראש השנה שנת תברך

אד"ם הכהן לעב ענוזאהן .

סוף דבר

(אשר דבר המחבר בהוצאה שניה)

אִיָּה בדברים אשר דברתי בשער בטרם החלה המלאכה להלוך, יצא מפי דבר לאמר «ותקנתי בו הרבה, ושמתי עליו גם נוספות גם חדשות», — אשר אך בתקותי אז לעשות כן דברתי זאת, כי אז לא ידעתי עוד מה וכמה, איך ואנה, אעשה כל אלה, עד אשר יעבור כל שיר לעיני בטרם אשלחנו לבית הדפוס. ויהי בעברם ואני משים עיני עליהם לבקרם כרועה עדרו, אז עשיתי ככל אשר הורוני רוח הלשון ורוח השיר לעשות:

(א) הסירותי כל טעיות הדפוס אשר עלו בם לרוב מאד.

(ב) שניתתי בהם לטוב הרבה מאד בנקודות, במלות, ובמאמרים.

(ג) הוספתי להציב דלתות ולבנות בתים חדשים קטנים וגדולים בהרבה שירים, כמו: הגיון לערב, האביב, דלמבין, המשורר, שמש ירח וכוכב, קול נאקת ב"י, ההמלה, ועוד מעט. וכל זה ימצא הקורא המבין אשר ראה את הראשון וראה עתה את זה השני ויתבונן בכל אלה, ויבין גם טעמי ודעתי בכל אחד מהם; מלבד אשר זרעתי וזריתי ביניהם עוד שבעה שירים חדשים לפתת גם רוח חדשה בלב הקורא הזה, והם: יום ה' הגדול, כליל יפוי, הדרת מלך, מראה הערב והבקר, משל ומליצה,

אלה המה הדברים בשמותם
למקומות בספר .

137	שיר מזמור לתודה .	11	הגיון לערב
143	תפלה	17	לבקר רנה
145	תהלת ישרים	23	האביב
152	קול נאקת בת יהודה .	30	יום ה' הגדול
165	החמלה	35	דל מבין
201	חלום ערב	45	המתאונן
206	שירת דודים	51	המשורר
210	אהבת קדש	58	חלום עובר
215	כלה נאה וחסודה . .	62	חלום חזיון לילה . . .
220	שיר יום הולדת	69	ברכת המלוכה
223	התמורה	74	תפלה
225	מספד מר	79	שיר אמונים
238	מכתב לאדם	85	מזמור שיר
242	על ספרי כרם חמד . . .	93	כליל יפי
243	על ס' פרהי צפון	100	תפלה
246	שיר המעלות	103	הדרת מלך
247	שו"ת	107	מראה הערב והבקר .
248	מבין עם תלמיד	131	מבקש אמת
251	אבני בכות	133	שמש ירה וכוכבים . . .
273	הערות	136	משל ומליצה

עד 227. בית 8. לִבְנֵי יוֹתָה תִּפְּאֶרְתָּ. וְיִגְדְּלֵי תִּפְּאֶרְתָּ.

על מוס בן יקיר לי כמ"ד יונס לבי נ"ע.

עד 250. שירה 9. «מִבְּאֵרֵי רַחֵם!»

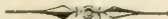
מחלת כואבת היא: (Hydrocephalus) בלע"ז, ונקראת: «ראש

המים». — אומותיה: כאב ראש חזק, מלאות פת בעין והבדקתה, והוס כח הנוף, וביותר עד הפנים של הראש, החולש מראש וממנס, מחשב ומגד נקב חוטמו, וסמם אורות סבע המוח. אח"כ יספך המוח למים, ואלו הדפיקו מסידיס ומדלגוס, יקשה לחולש לסניע בפני חור הנו, ספס סגור, השינוי פתוחות בלי ראות, ולפעמים גם כוונות והגוד איברים וקול נחירס, ואלו דיע למיתס. — סרפולאות כיותר פיעלות: סקוס והעמדת ענוקות על סרפשים ורשיית אכטפוטות על השיקף ואחורי הראש. ומיס קריס או קרה על מוחו לל סניו. — וכל זס ומלח סקורל במסלך דכרי כסיר.

עד 253. שירה 10. עַד כָּל הַמּוֹדוֹתַי נִשְׂאוּ תַּיִם.

כל בני סמחיס, ממו מחלס וו.

עד 254. למטה בְּיָ גִצְרֶךָ. עי' בעבה גומרא 8.

456. . . מַשָּׁל וּמְלִיצָה . אֲנִי יָדוּעַ שְׂמֵי אֱלֹהִים .

450. שוּרָה 41 . מִמְעֵינֵי הַיְשׁוּעָה .

בישעים י"ב העי"ן בפת"ח ואני נקדתיו כש"א בעבור המשקל כמו
זוא במ"א י"ה , כי באמת הפת"ח זרה , יען כי לא בא עי"ן זו בכל סה"ק
ו"פ כ"א כש"א לנדה ביחיד ורבים זו"נ בנפרד ובסמיכות .

495. שוּרָה 3 . תָּרִיבִים . מַלְבוֹן וְהִרָה נִחְשָׁה (יחזקאל כ"ד) .

205. בֵּית 8 . בֵּית נֶשֶׁק בְּאֵנוּ וַיִּשְׁלַמָּה בְּנָהּוּ .

הוא בית יער הלבנון אשר נתן בו שהע"ס את המגינים , ועליו נאמר :
בט ביום הסוף אל נשק בית היער (ישעיה כ"ב ה'). והנה זה ספר הכמת א
בת א ד של מ כ מ ל כ א אשר חזרו המנך ליישר ולהוכיח צו מושלי הרעות
גמים , והרב מוכרנס"ו ז"ל העתיקו לל"ע ובהרו ברוח חן ; נמשל ונדמה
! הבית הזה בנה שלמה ביער הלבנון , על השתוות מלחמת הגוף אל מלחמת
פש . ובכן נראה הספר הזה גם הוא במראות הלבנון בתננית בית הנשק .

205. שוּרָה 3 . וּמִתְרָה תִּתְלַבֵּן בְּלִבְנוֹן .

הלבנון נקרא כן ע"ש הסלג הלבן אשר עליו תמיד , או ע"ש לבנת אדמתו ,
נ"ש החכם בעל מחקרי ארץ . והרב רנס"ו כנה את ספריו בשם זה «לבנון» ,
ש" כי ילבין בהם שרשי לה"ק ללבנון , כאשר כתב בשעריהם : «לברר וללבן
ישי לה"ק» .

208. שוּרָה 46 . בְּסוּפוֹ גַם תִּתְּמָה פֶּן תִּפְּשָׁה .

מלת התְּמָה שם ישר ונפרד , ע"מ חֶקְהָ גְלָהּ . ונמא ממנו במקרא
זמיכות תִּתְּמָה ישרים . והכנוי : לא אסיר תִּתְּמָתִי ממני .

צד 223 . . . הַתְּמוּרָה .

ידבר על שלשת חלקי האדם : המומר היסודי , הרוח החיוני , וכה
השכלה ; וגם יגלה אמתת כוד ההשארם בשלשתם .

הנעשה מאיש לזולתו רק כחוקת יד אשר לא כדת, כמו: וישב עליהם את ארץ
(הכלים כ"ג כ"ג) וזה מצד הפועל. ומצד מקבל הפעולה יורה חבל ואניה על
הבאה עליו רק צבה חמיץ ולא במשפט לפי דעתו כמו: בָּן־אָנִי. ואם גם
ה' היתה זאה, אין אדם נתפס על זערו. ואחר נעשה ממנו פעל הראשון
כשועק המם על האון הנעשה לו לפי דעתו; והז"ל קראו לחבל ציוס הראשון
ג"כ מזה הטעם. — וסנה המהאונן הזה מרוב מנגת לבו, ומאשר האיק
רות צטנו לדבר וירוח לו, היינו יודע היוו הדרך ללכת אל בית הדם בבית
ואיזה סדלת יניב לו בו, בלתי אם את אשר ישים בפיו הסוגר את הבית הראש
לכן מתאימים ראשי הכתוב עם קצות הסוגרים אשר צבתים בלפניהם, ע"י
שוות הצחות צבניהם.

צד 51. . . הַמִּשְׁוֹרָר .

הקורה המשכיל יכיר את כל המדעים אשר ירמוז עליהם השיר. —
ובהם צבית ההארון בלח שני מינו סיקסים צברכבס, וגם אותם יכיר המש
היודע מעט צחקמת הסגיון, וכתולדות הן הים גם ראשי פנות השיר הו
ונעוך כופו צתחלתו.

צד 55. בסופו דַעֲפַתֵּע .

כשם (דעפעטא) הודע בלשון העמים ה ע ב ר ת י ו — וישי ענ

צד 54. שורה 15. פו' ממספרים אשר ידענו נוכל לדעת את המספר הנע
והוא ידוע צחקמת כאלגנרי.

צד 97. שורה 17. הַיּוֹם בְּעֶמְקֵי בּו' .

משקל כעור הזה י"ד תנועה כמשקל הכתוב המובא אחריו.

צד 155. . . שְׁמֵשׁ יִרְחַ וְכוּכְבִּים .

שם השיר בדפוס הראשון היה "שמש ירה וכוכב" וישי כ
לעירנו ווילנא איש המופת בגדול כְּרִבְבֹת הַלְפֵי יִשְׂרָאֵל כבוד הכר רבו
מז נטיסורו יזי"א, שלהתי לו ספרי זה למנחה והוספתי צכ"י בשיר הזה
בבית הרביעי, לעשותו לרגל רביעי צמרכבס זו; עתה כנאית הספר שנית לא
הואלתיה שְׁלִבָה לעינו כל ישראל, להיות לאות עולם ולזכרון נלה לו ולמש
ולדקותיו אשר הוא עושה לעמו יום יום בכל הפסי הרך.

ה ע ר ו ת

ד' 43. שורה 40. וּבְמַעְלוֹת סָלַם בּוֹ .

ירמוז אל עלות ורדת המים בַּיָּמִים הנקרא (Ebbe und Fluth) כזה השלים דברו כי גם המים העומדים ימלאו דבר ה' בלילות כמו הסולכים הזכיר לפני זה. וכבר קראה התורה גם את הענע בשם ס ל ם אשר מלאכי ה' ולים ויורדים לו .

ד' 24. שורה 9. וְהָרַשִׁים לֹא יִתְרִישׁוּ .

התי"ו בחטף קמ"ץ, שפ"ו יערות (דכו"ב כ"ז ד') .

ד' 25. בית 47. וּשְׁתֵּיתִים בְּנֵי שֶׁבַע לְדָלַת יִשְׁמִיעֵנִי .

קול הַיָּד המושב ביערים והסדים הוא תמיד האחרון בכל מהמר, והשיר הזה הוא בעל שבע המועות ומלעיל, לכן גם הַיָּד שירתו שזים מני שבע יענהו .

ד' 40. שורה 8. מִבְּלֵי הַזִּמְהָ .

השם הזה בא שאול על כל מנן ומחסה, כמו (ש"א כ"ה ט"ז) הומה היו עלינו וגו' .

ד' 42. בסופו בְּנִים בְּנִים סָלָה .

השני פירושו מבינים, כמו אגדה ענה בְּבָנִים לפי הרד"ק והשאר

צד 44. שורה ג' ד' הַרְבֵּה מוֹצֵא וּמַעַט מוֹצֵא .

הא' בינוני קל משרש מ צ א, והב' בינוני הפעיל משרש י צ א, ובעני הוא להפך כדמזו גם במאמרו "הַפְּוֶה אֲנִי" .

צד 45. . . הַמְתְּאוּנָן .

שם הַמְתְּאוּנָן נכנה משם אָוֶן אשר ראשית כוראתו על כה עזום ורכ, כן במחשבה כן במעשה; ע"י מקראי קדש. ובכנויים יאמר: מחשבות אֲוֶנָה (ירמיה ד' ו"ד) וְאֲוֶנָה גְּשִׁירֵי בַעֲנוּ (איוב מ' ט"ז) וכושאל אחריו על פעולה

(שש"ק) 18.

נֹעֵר עֲלוּמִים הֵה ! בַּעוֹד לֹא יִלְדָה
 דְּמֵי נַעֲוִרִיהַ בַּעוֹד עִמָּה אִיךְ אֲבָדָה
 אֲבָדָתָּ ? לֹא ! אִיךְ לֹא־אִיךְ וְלֹא־בְלִיךְ
 בְּתַעֲנוּגוֹת עֵדֶן אֶת־שֵׁם עִם אֱלֹהֶיךָ
 לְיִמִּין אֲבוֹתֶיךָ תִּנְוִהוּ קְדוּשֵׁי עֲלִיוֹן
 וְתִחְלִיפֵי יוֹשְׁבֵי הַדֶּל בְּשׁוֹכְנֵי רוֹם הַבַּיִת
 יוֹצֵרְךָ אֲשֶׁר יִרְאֶת לוֹ תוֹחֲלִילִי וְחַפִּית
 הֵן כְּעַתְּ הִקְצִיצוּ נְרַדְמִים , יִקְצֹךְ וְחַיִּית !

55

לֹא־דַמְתֶּךָ אֲמֵי הַלֹּם בִּימֵי נַעֲוִרֶיךָ שַׁבַּת ,
 בְּרֶךְ וּבֵר בַּטֶּנֶךְ , רַךְ וַיְחִיד עֲזוֹבַת ,
 יִנְהָרוּ דַמְעֵי פֶה כִּי עַל דַּמְעוֹתֶיךָ גִּדְלַתִּי ,
 בְּתִלְאָה רַבָּה מֵאַרְבַּעַה בָּנִים לְךָ נִצַּלְתִּי ,
 טוֹב וְחֶסֶד פִּעֵלָה וְרִצּוֹן אֲבִי עֲשִׂית ,
 יְהִי לְךָ כֵּן רִצּוֹן אֲבִי אֲשֶׁר אֱלוֹהֵי עֲלִית .

56

א ה'ה !

רַכָּה וְעִנּוּגָה בַת שְׁתֵּים עָשָׂר שָׁנָה ,
 עוֹד שׁוֹשְׁנָה בְּאֶפֶה אִיךְ פִּתְאוּם נִקְטְפָה !
 כִּי בַמֶּרֶם לְאִישׁ אַחֻתָּנוּ נִתְּנָה ,
 לְמוֹת אִיךְ נִתְּנָה , לְשֹׁאֵל אִיךְ נֹאסְפָה !
 בַּת עֲלוּמִים ! אִיךְ תְּבוּלִי בַמֶּל יִלְרוֹתְךָ ,
 יוֹם הַמוֹת אִיךְ הַשִּׁיגְךָ בֵּין יְמֵי נַעֲוִרֶיךָ !
 צִעַקְתָּ אִיךְ שְׁמַעֵי בַת , מַעַל אֲבִן בְּבוֹתְךָ ,
 הָיוּ גַם דַּמְעוֹת אֶחָיֶךָ , גַּם בְּכִי אַחֻתֶיךָ .
 קָחִי בְּכַיִּים מַעַל קִבְרְךָ וְלֹאֵל תְּגִישִׁיהוּ ,
 אֶת־וְשַׁכְּנֶיךָ אֱלֹהֵי , זֶה אֲבִיךָ וְאֲבִיהוּ .

ראש אמיר בין אחותיך דמית
 בתוך בנות עירך את שרתי
 צעירה לימים וליקר רבתי
 בימי נעוריך איך כלם עזבת
 יצאת מערש לדתך ובקבר שכבת
 הן ששת עלי שושנים הם ילדיך
 יעטרוך גם עתה על עפרותיך
 ראוי דמעתם תול על קברך
 שמעי יללתם והתנערי מעפרך .

שנת במות אם הילדים לפ"ק

53

לוי גלית עפר מעיניך וראית מקונניך על קברך .
 אביך פה מר יבכה ישא נהי על שברך .
 הורתך תפרש כפיה על יפעתך כי שדרה .
 גם אחותיך מקוננות על אגודתן כי התפרדה .
 נוגות תעמודנה כל רעותיך מאין הפוגות תבכינה .
 ענייך יצעקו מרה על תוככת ידם כי איננה .
 נגזו חיש ימי נעוריך מהר מות לפרוץ פרץ
 דרך קשתו בלא עת , בעוד אין לך שארית בארץ .
 לולא אשר פה אצרת להיות לך לשארית שמה .
 בתבונות כפיך שם ללקוט אשר זרעת לך באדמה .
 צבי עדיך אם הוסר מארץ הגו נוצץ שם בשמים .
 הן ימיה רבים שמה אם לא ארכו לך בחיים .

54

הגם ימות נעורים דומה ! אכלת ?
 ימי היי העלמה , מות ! לא המלת

ותלקח אסתר אל מקומה ,
 ותלך אל בית עולמה .
 בשׁרה לעפֶרה , ורוחה למנוחה .

בשנת מות

אביה ואחותה עמה יחדיו .
 לפ"ק .

31

נִפְּתָה עלומים , וצעירת ימים , איך מָהר יום מותך .
 קָהַל מקוננים , ועדת מאוננים , אין די בהם לבכותך .
 מִי זה הגבר , ינחם על שבר , את אביך ואת אמך .
 נְחוּמִים בלבבם , אין למכאובם , מיום אשר בא יומך .
 דְּמִי נעורִיך , ודמעות אבליך , איך שפך מות-כמים .
 אֵיך בילדותך , החשיך יפעתך, כבוא שמש בצהרים .
 בְּתוֹךְ אָרוֹן , חבצלת שְׂרוֹן , איך תבול בעוד פורחת .
 רְטוּבָה ורעננה , היתה השושנה , ואיך חיש נפלה שחת .
 פֶּה בקברך , ישכון עֶפְרָךְ , וְאַיֶּה נפשך האצולה ?
 אֶל רוּם שחקים , בקרב צדיקים, עלתה לרשת גמולה .
 לְשֵׁאת אלוּמְתָה , פרי תומתה , כי רב בְּמַעֲוֵט ימיה .
 הַיּוֹם עד עולם , מכל עין נעלם , הנחל שם בין אבותיה .

52

אֵהָה! סְפוֹד תִּחַת רְקוֹד .

אֵילת שחר היות ברקיע הוֹרֵךְ
 סֶהַר בֵּין כוכבים אֶת בֵּין ילְבִיד
 תִּמְרֵי הדר בית אישך הִיית

וישו הלום וימס כמים — גם מים תִּרְדּוּ הַעַיִן .
 אַתֶּם הַבַּיִת אֲשֶׁר בָּנִיתָ וְהוּא בְּרֹאשׁ פָּנֶיךָ הָאֲבֵן .
 לְאֲבֵן אַחַת זֶה אַתֶּם שִׁבְעָה עֵינַיִם , אֲבָל הוּא לְכֶם בֵּת הַעַיִן .
 הַשְּׂמִינִי בֶן שְׂמוֹנָה , הַקְּדִים שְׁנָה , לְהוֹר לְפָנֶיךָ מְקוֹם הָאֲבֵן .
 יִהְיֶה פֶה , עַל יַד אִמּוֹ , יִלְד חֶכֶם מִחֶמֶד כָּל עַיִן .
 הוּא עֲמֵרֶת בַּעַל נוֹדַע בְּשַׁעֲרֵי הַמְּלָאָה לֵה כָּל יִקְרֵת אֲבֵן .
 אֲשֶׁר זָכְרָה הַקּוֹק עַל לֹחַ לְבוֹ וּמִשָּׁם דַּמְעָתוֹ עָלֵי עַיִן .
 קוֹרוֹת בַּיִתָּה עֵתָה יָאֲבָלוּ , וּמְקִיר הַלֵּא תוֹעֵק הָאֲבֵן .
 וְאֲנִי * עֵנִיִּים בַּפֶּתַח הָאֲשֶׁר סָגְרוּ עֵתָה בְּכַנְרָה עַיִן .
 אֵיךְ תִּדְמָה הַכַּמֶּת נָשִׁים אֲשֶׁר בְּדַבְּרָהּ עוֹרֶרָה אֲבֵן .
 וְאֵיךְ לְדַמְעוֹת יִרְדּוּ עֵינַי בְּנִיחָה עֵתָה הוּא לֹא תִשָּׂא עַיִן :
 אֵל תִּבְכוּ לְמַת כִּי רוּחָהּ מִמַּעַל וְאֵךְ עֲפָרָהּ מִתַּחַת לְאֲבֵן .
 שְׂאוּ עֵינֵיכֶם אֵלֶיהָ הַשְּׂמִימָה וּמִשָּׁם עוֹד תִּשָּׂא עַלְיֶיכֶם עַיִן .

30

יָאֵם צַעִירָה ! בֵּת לֹא בְּכִירָה ! יִלְדִים יִקְרָאוּ וּזְקֵנִים יַעֲנוּ .
 סְעִיף וּשְׂרֵשׁ הַמָּה , נִמְשָׁו עַל אֲדָמָה , וְהַעֵץ לָקַח וְאִינְנוּ .
 הָאֲנִיָּה וְאַנְחוֹת , וְקוֹל הַזֶּה אֲהוֹת ! אֲהִים וְאַחִיוֹת יִשְׁמִיעוּ .
 רִבְתֵּי בְנֵיִם , יִצְעֲקוּ רִשִׁים , מִתֵּן סֶתֶר עֵתָה יוֹדִיעוּ .
 גַּם כְּבוֹד וְעוֹשֶׁר , גַּם תּוֹם וְיוֹשֶׁר , רֹב צְדָקָה וּמַעַט יָמִים ,
 אֵל אֱלֹהֵי יִהוָה , אֵיךְ בְּלֵי פֶתַח , נִגְשׁ מוֹת לְבוֹא בְּדַמִּים .
 לְעֹשְׂרִים שְׁנָה וְאַחַת , לְרֹדֶת שְׁהָה , הוֹר אֶסְתֵּר הַגִּיעַ .
 דַּמְעַת אֵם נוֹגָה , לְכֵן בְּלֵי הַפּוֹגָה , פֶּה עַל עֶפֶר תִּצְעִיעַ .
 אֹלָם אֵין חֶקֶר , בֵּת אֲבִי יִקְרָא ! לִימֵי חַיִּים , שֵׁם בְּשֵׁמִים .

אֲמֵנוּ מְיוֹבֶת הַמַּעַלְל ,
 אִשָּׁה יִרְאֵת ה' תִּתְהַלֵּל , וְכוּ'

(* עַד־כֹּ וְלֹא וְלֹא פֶתַח (יִשְׁעִים ג כו) :

מַצְבַּת אֲבֵן קֶבֶר אִשְׁתֵּי הַגִּבּוֹר ,
 רַבְתֵּי בְנָשִׁים שְׂרֵתֵי בַמְדִינָה ;
 יָרַט לָהּ הַדֶּרֶךְ מֵאִיוּוֹנֵיץ הָעִיר ,
 מָוֹת וְקֶבֶר לְמִצּוֹא פֹה וּוִילְנָא .

מִקּוֹם יֵצֵא הַכּוֹכֵב לִלְכַת לֹא שָׁמָּה הוּא שׁוֹקֵעַ .
 הִוָּה אָדָם כֵּן בְּאַרְצָא לֹא בְּאֶשֶׁר נֹלַד שָׁם גִּזְעַ .
 יִזְפַּע כּוֹכֵב אִוְרוֹ שָׁמָּה אִם גַּם נֶעְלַם פֹּה מֵעֵינַי .
 מֵאִוְרֵי אָדָם גַּם לֹא יִכְבֵּה לֹא בְּמוֹתוֹ יֵהִי לֵאמֹן .
 בְּתֵי קְדוּשִׁים ! שֵׁם נִוְלַדְתָּ , וּפֹה וּוִילְנָא הוּי גּוֹעַת !
 הַרְבֵּית עִשׂוֹת שֵׁם הַסֹּד , וּפֹה עֲלִית לְקִצּוֹר אִשֶׁר זָרַעְתָּ .
 רַבִּים שְׂתוּ כּוֹס בְּרִכְתֶּךָ , רַבִּים יִשְׁתּוּ עֵתָה כּוֹס יְגוֹנֶךָ .
 אֲבֵלֶיךָ לֹא אַךְ מִשְׁפַּחְתֶּךָ , אֲבָל כָּל אֲשֶׁר פְּבַדְתָּ מֵהוֹנֶךָ .
 הֵן לֹא אַךְ עֵינֵי בָנִים וּבָנוֹת אֲבָל כָּל עֵינֵי אֲבִיוֹנֶיךָ .
 רְטוּבוֹת הֵנָּה פֹּה עַל קִבְרֶךָ , וּמִיָּמִיהֶן שָׁחֲקוּ אֲבִנֶיךָ ,
 נְפֹשׁוֹת נֶעְנֹת אֲשֶׁר הִשְׁבַּעְתָּ וּמִטּוֹבְךָ הַרוּיִת אוֹתָם .
 יִשְׁבְּעוּ עֵתָה מְרוֹרוֹת מוֹתְךָ , וַיִּרְוּ עַפְרָךְ בְּדַמְעוֹתָם ,
 שָׁמָּה עֵתָה הַשְּׂאֵי בְרִנָּה אֱלוֹמוֹת פְּרַחֵי צְדָקוֹתֶיךָ .
 עֵתָה אַתָּה בְּרוּכָת הוּא , עֵתָה תֹאכְלִי פְרֵי מַעֲשֶׂיךָ .
 יוֹשֶׁבֶת אַתָּה שֵׁם לְפָנַי אֲבוֹתֶיךָ פְּחִירֵי הוּא הַיְקָרִים .
 הִתִּיצְבִי לִימִין אִישֶׁךָ יִצְחָק , וְקִצְרוּ מִיָּאֵת הַשְּׁעָרִים .
 וְזָכַרְתָּם שְׁנֵיכֶם בְּטוֹב לְכֶם , אֵת בְּנֵיכֶם אֱלֹהֵי הַנְּשֹׂאִרִים .

עַל אֲדַמַּת קֶבֶר אִשְׁתֵּי הַיֵּל הוֹקַמְתִּי אֲנִי מַצְבַּת אֲבֵן .
 עַל קְבוּרַת אִם הַבָּנִים גְּבַרְתָּ הַבַּיִת וְטוֹבַת הָעֵינַי .
 מֵהַ תַּעֲמְדוּ מִרְחוֹק בְּנֵי נְבִירָה וּלְבַכְּכֶם נִדְמָה כְּאֲבֵן .

לפים צועקים הוי אַמנו ! אַם הצדקה אַם החנינה ,
 כל ערי יעקב הרעיש קול . מותק שרתי ועדינה !
 ומותה אהת היא , — ותִּי רבים איך בה נגזרו !
 לֹא קבר אחד זה , ותקוות רבות איך בו נקברו !
 ם רועי ישראל יתנו קול : הה כי נשברה משענתנו !
 נות עניים מר תזעקנה : מי ישקול כסף מְהַרְנו !
 לדי דלים יבקשו בעיר : איה הגבירה מי ימצאנה ?
 חוקים קוראים : איה אחות ? וקרובים עונים : גם פה איננה !
 וזה ממרום אותם יענה : אתנו היא אלינו באה ,
 צל שדי פה תתלונן לְקַתת שְׁכַרָה הלוֹם נקראה .
 רד כגשם או בכי העם וברעם נשמע זאת הצעקה :
 יָהּד מתו עִיךְ נדיבה , ההסד הרחמים והצדקה .
 זרת אישך מי ימוד , שבר אַחִיךְ מי יביע ?
 זְמַלָה לבך מי ימלל , כל הסדיך מי ישמיע ?
 קָטַן אבנך מהכיל , כי רבו מעפרות קְבֻרָךְ ,
 כְּרוֹן צִדְקַתְךָ לֹךְ זָרַע , הוא שִׁמְךָ והוא זכְרְךָ .
 זֶה אשת היל ביראת ה' מהוללה ,
 אַךְ כבוד והדר אומר פְּלָה ,
 אֵין בטוב וחסד על עפר משלה ,
 זודע בשערים בעלה , לשם לכבוד ולהלה ,

מרת טויבא בת הגביר היקר
 איש שוע ונכבד כמ' יצחק זלה"ה .

ותער את רוחה לאלהים ,

ותשם לה מהלכים בין הגבוהים ,

ביום י"ג אדר תקפ"ט הנצב"ה .

בשנת ה'ת"ק ! איך רחקה מלבי כל נחמה לפ"ק .

כבוא יונתי בחגוי האדמה לפ"ק .

הֵן גַם אִישׁךָ הַנּוֹדֵעַ בְּשַׁעְרֵי יִשְׂרָאֵל ,
 לֹא יֵשְׁבָה תּוֹמֶתְךָ לוֹ , וִירֵאֶתְךָ לֹא ,
 יִשׁוּהוּ פְרִי לְעֵצוֹ , וְעִנְף לְשִׁרְשׁוֹ ;
 בַּת אֲבִיךָ אֵת , בַּת בַּחֲרֵי הִי וְקִדּוּשׁוֹ ,

26

מֵעַט מֵעַט תִּמְעַט הַלְּבָנָה מֵרֵם הַתְּהַבֵּם וְאִינְנָה ,
 לֹא פִהָאֵם וּפְעַם אַחַת כָּל אֹרֶה יִקַּח מִמֶּנָּה ,
 כְּבוֹדָה זֹאת אַהֵה ! בְּעֵצִים יִמִּיה אִיךְ נִגְזְרָה ,
 הִלְאָה זֹאת אֲנִיִּת כּוֹחֵר בְּלֵב יָמִים אִיךְ נִשְׁבְּרָה ,
 מִקּוֹל הַשְּׁבִירֶךְ הָעֵשָׂה כָּל הָעִיר : הוּ שִׁרְתִּי לֹא רַחֲמָה ,
 יֹדַעַת כָּל מִסְחָר ! אִיךְ הִמְרַת כָּל יִקָּר בְּקַב אֲדַמָּה ,
 נִכְתָּבִים בְּסִפֵּר כָּל מַהֲלֵיךְ : אֵשֶׁת חֵיל מִי יִמְצָא ,
 דָּבָר לֹא נֹאמֵר שֵׁם עַד הָיָה אֲשֶׁר בְּךָ לֹא נִמְצָא .
 לְוִיִּת חֵן וְטוֹבַת שְׂכָל חִכְמַת נָשִׁים עַל כָּלֵן עֲלִית ,
 בְּתוֹךְ מִסְפָּר יָמֵי עֲלוֹמִיךְ אִיךְ יוֹם הַמּוֹת מִצָּאת רֵאִית ,
 צִרְתָּ אֲבִיךָ מִי יִמּוֹד , וְלִלּוֹת אִמְךָ כִּים גְּדָלוֹ ,
 דְּמַעוֹת כָּל בֵּית אִישׁךָ בְּתוֹךְ דְּמַעוֹתֶם יִתְבּוֹלְלוּ ,
 וְאָף כִּי יִלְדִיךְ אֵלֶּה הַחֲמִשָּׁה אֲשֶׁר טַפְחָתָּ וְרַבִּית ,
 קוֹלָם שִׁמְעֵי פֶה אִם הַבְּנִים ! וְהִי אִמָּם כֹּאֲשֶׁר הָיִית .

27

ה ם !

טוֹבָה הַדּוּמִיָּה פֶּה , — כִּי כָּל קִינָה אֵין דִּי קוֹנֵן עֲלֶיךָ .
 וְמָה לְךָ לְמִקּוֹנְנִים , אִם כָּל הָעַם מִקּוֹנְנֶיךָ ? —
 יִלְלוּת וּבִכּוּיֹת שׁוֹנוֹת אִיךָ עַל קִבְרְךָ יִתְעַרְבוּ !
 בֶּן אֵין לְךָ , — וּבְמוֹתְךָ אִיךָ יִתּוּמִים רַבִּים נַעֲזוּבוּ !

בַּת מִי אַתְּ , וּמִי אִישׁךָ ! הַכְּבוֹדָה בְּנָשִׁים !
 יִבּוֹל מִגֵּן אֱלֹהִים , צִמְרַת מְגוּעַ קְדוּשִׁים ,
 יִרְכַּתִּי בֵּית צְדִיק הַיִּית גַּפֵּן פּוֹרִיָּה ,
 לְהַלִּיכּוֹת צְדָקוֹת בֵּיתוֹ אַתְּ הַיִּית צוֹפְיָה ,
 אֲרָצוֹת וּמְדִינוֹת רַחוּקוֹת הַסְּדָכִם הַגִּיעַ ,
 בְּתוֹךְ כָּל הַגּוֹלָה שֵׁם כְּבוֹדְכֶם הוֹפִיעַ .
 הָיוּ רַבְתֵּי בְּנָשִׁים ! הָיוּ שְׂרָתִי בְּנִבְיּוֹת !
 רַבִּים הָמָּה מֵהַלְּלִיךְ , וּלְצַדְקוֹתֶיךָ אֵין סְפוּרוֹת ,
 הִכְמַתְךָ רְנָנָה בַּחוּץ , כְּאֲנִיּוֹת סוֹחֵר דָּמִית ,
 יִרְאֵת הִ' בְּמִקְדְּשֵׁי אֵל , וְנִדְיָבָה בְּבֵית הַיִּית ,
 יִשְׁלַם הִ' פַּעֲלֶךָ , וְשִׁכַּרְךָ לְפִי הַסֶּדֶךְ יִקוּב ,
 מְטוֹבְךָ יִיטִיב פֶּה לְבָנְךָ לִיחִידֶךָ לִיעֲקֹב .

הָיָה הִיא בְּמְרוֹמִים , וּמֵתָה בְּאֶרֶץ ,
 שְׂמֵחָה הִיא שָׂמָּה , וּפֶה אֵבֶל וּפְרִץ ,
 רַב שְׂמֵחָה תִּנְחַל הִיא , וְרַב נֹזֵק־בְּנִיָּה ,
 הִיא מִצָּאָה מְנוּחָה , וְלֹא נָחוּ אֲבֵלֶיהָ ,
 בַּת אִישׁ חַי , וְשָׂמוּ הִי לְעַד בַּתְּבֵל ,
 הִן נִכְסַפְתָּ לְבֵית אָבִיךָ לְנַחֵל הַבֵּל ,
 רַחֲמֵי אִם עַל בָּנִים לְמָה זֶה שִׁכַּחַת ?
 בְּמֶרֶם מְלֹאוֹ יִמִּיךָ אֶרֶץ עוֹלָם אֶרְחַת ,
 רַבִּים וְטוֹבִים פַּעֲלֶיךָ , אֲבָל לֹא יִמִּיךָ ,
 אִיךָ לֹא הִגִּיעוּ הָמָּה גַם לִימֵי הוֹרִיךָ !
 רֵאשֶׁם עַל כֵּן מַיִם , בְּנֶךָ וּבִתְךָ יִתְּנוּ ,
 יִזְלוּ עֵינֵיהֶם דְּמָעָה וַיִּקְוֶנוּ ,

עֲרֹבָה כֹּל שְׂמַחַה בְּנוּ מִיּוֹם מוֹתְךָ .
צָר לָנוּ — עַד כִּי תִנְחַמְנוּ אֹתָהּ עֲלֶיךָ .

22

צִפּוֹר כִּנְף , עֵת עַל עֵנָף , יַעֲזוּב קִנְיָהּ .
בְּמָרוֹם הַרִים , עוֹף יָרִים , לַרְעוֹת מְרַעְחוּ .
יִלְדוּ יִשְׁעוּ , גַּם יִתְעוּ , מִבְּלֵי מִנּוּחַ .
בְּנֵי לְבָדָם , בֵּא אִידָם , — וְהוּא שְׂמַח .
אֹהֶה אֲבִינוּ ! כֵּן נִדְמִינוּ , עֵת עֲזַבְתָּנוּ .
לְמִי אוּי ? לְמִי אֲבוּי ? הֲלֹא אֵךְ לָנוּ ?
יִגִּיעַ יָדֶיךָ וְעַמְּלֵךְ כַּפֶּיךָ , הִיזוּ לְךָ לְמַהֲיָה .
עָדִי נִקְרָאת , עָדִי יִצְאָת , אֶל אֲרֶץ נִשְׁיָה .
זְבִיטָה כַּפֶּיךָ , צִרְפַּת לְבָבְךָ , כִּמוֹ צוֹרֶף־כֶּסֶף .
רָבוּ יַמֶּיךָ , טוֹבוֹ פַעֲלֶיךָ , גְּנוּעַת וְהַאֲקָף . —

23

עַל קִבְרֵי יֶלֶד חֲרוּץ
בֶּן מִכְאוּבוֹת וַיְדוּעַ הַלִּי .

דָּוָה לֵב הוֹרִיךְ וְנִמְסָ לֵב כֹּל מִכִּירְךָ .
בְּצִאתְךָ צִיץ ! כֵּן יִצָא עִמְךָ גַם מִנֶּל קוֹצֵרְךָ .
בְּטַל יִלְדוּתְךָ אֵיךְ נִרְאוּ גַם רִסְכֵי מוֹתְךָ .
עָלִי עָלִי פִרְחִיךָ כִּבְרָה רַחֵשׁ הַתּוֹלַע לְכַלּוֹתְךָ .
רֵךְ וְעֵלָם — וּמֵלֵא דַעַת וְטַעַם זִקְנִים ,
בֶּן תִּשַׁע אֹהֶה ! וְנִדְמָה זִקֵּן בֶּן שְׁמוֹנִים .
יִצָא צִיץ וַיִּמָּל ? אוֹ אֲרוֹ נִגְדַע בְּמַעֲרָצָה ?
צִיץ הִיָּה גוֹיָתוֹ , וּכְאֲרוֹ רוּחוֹ נִמְרָצָה !
הַיִּיךְ הָיוּ אֵךְ הַלִּי וּמוֹת , וּבְמוֹתְךָ עֵתָה הַנֶּךְ חַי !
קָטָ וּמַעֲטָ הִיָּיתָ פֹּה , שֵׁם תַּהְיֶה עַד בְּלֵי דִי !

דקות גדולות , לבתי תפלות , פורת גם בצאתך ,
 לזכרון תהיינה , עד שתחיינה , גם עצמות ילדותך .

שנת ההה ! יתומים ואין אב לפ"ק

19

בִּי תפֹּארתֵנו ירד פה לארץ ,
 נֶחַל השׁוֹטֵף כֹּל , צֶלֶל גַּם אֲבִינוּ !
 תְּחִיבֵנו כֹּל בְּדָק וְעוֹמֵד בְּכֹל פֶּרֶץ ,
 יִי יִשְׂרָאֵל יוֹעֵץ ! בְּעִיר לֶךְ יִקְוֵנוּ .
 יָבִים עִם בְּנֵיךְ , לִכֵּן יִבְכוּ עֲלֶיךָ .

20

בִּי שִׁמְךָ נִקְרָא גַם אֱלֹהֵי דְמִית
 בְּנֵי יִבּוֹת צֶדֶק כְּצִבִי לְמִרוֹץ הַיִּת .
 נִסְעַת בְּמַעַט יִמִּיךְ דֶּרֶךְ רֹב יָמִים
 אֲעֵלֶת בְּנִעֻרִים מְפַעֵל שִׁבְעִים שָׁנִים .
 תּוֹרַת ה' וּמִצְוֹתָיו הִיוּ כֹל שֶׁשְׁשׁוּעֶיךָ
 לְמָה זֶה כְּצִבִי קָלוּ גַם יָמֵי חַיֶּיךָ ?
 יִלְדֶיךָ עוֹדִם רַבִּים אַהֵה ! וְאֵינְךָ .

21

בְּרֵךְ תָּמִים וְאִישׁ יִשְׂרָאֵל פֹּה יִנּוּחַ ,
 יִרְדַּךְ קִבְרָךְ עֲפָרוֹ וְלֵאלֹהֵי שָׁב הָרוּחַ ,
 יִלְמֵךְ מִקּוֹם מוֹצֵאֵם שְׂמָה הֵם שָׁבִים ,
 בְּנוֹעַם עֲלוּן כֹּל רוּחַ , וְכֹל גּוֹ בְּרָגְבִים ,
 נִפְתָּחֵךְ אֵל כִּי נִפְתַּלְתָּ הַיּוֹם אֲבִינוּ
 הוֹצֵאת דְּמָעָה עַל עֵינֵינוּ וְקִינִים עָלֵינוּ פִּינוּ .

בית מועד לכל חי.

שָׁאֲנֵן וְשָׁלוֹ פה ינוח בין המשפּתים ,
 לְמִצּוֹא מְנוּחַ בְּגַל הַזֶּה שֶׁב מִבֵּין הַחַיִּים .
 מִי הַעֲמִיד צְדָקָה לַעֲד בַּעֲרֵי אֱלֹהֵינוּ ?
 הֲלֹא זֶה לֵעֵת מָסְעוֹ נִגְבַּה לְאַרְצֵנוּ .
 בִּנְפִשׁוֹ וְכֹל כְּאֵדוֹ יֵצֵא מִמּוֹלַדְתּוֹ לַפְּנִים ,
 נִתּוֹן מִשְׁפָּנוּ בְּאַרְץ צְבִי מֵאִין לוֹ בְּנִים ,
 הַתֵּאֵב לְחֶרְבוֹת אֵל מְשֻׁבֵּת פֶּה בֵּית אֲבִנִים ,
 נִסְפָּה כְּאִשֶׁר הִיְתָה אוֹ מֵאֱלֹהִים לְשׁוּבוֹ ,
 חֶסֶד עוֹלָם הַשְּׂאִיר שֵׁם אַחֲרָיו כְּטוּבוֹ ;
 וְכִשְׁוֹבוֹ הַלּוֹם וַיּוֹלֵד אוֹתָנוּ אֲבִינוּ ,
 נֵאֵד עָלוּ בָּנוּ , וְאַהֵה ! יְתוּמִים הֵינּוּ .

שָׂאוּ מִקּוֹנְנִים , הִגָּה וְקִינִים , אוֹי לָנוּ כִּי נִדְמִינוּ !
 כִּרְהַ נִּצְעַק , וְתַמְרוּרִים נִזְעַק , פֶּה עַל מוֹת אֲבִינוּ .
 עַל זֶה הַגֵּל , כְּמִים יִגַּל , שֶׁפֶךְ דְּמֻעוֹתֵינוּ .
 וְגַל זֶה הַקֶּבֶר , נִבְכָּה אֵל שֶׁכֶר , "נִשְׁבַּרְהָ עֲטַרְת רֵאשֵׁנוּ" .
 נִסְפּוֹק פְּפִים , וְנִפּוֹל אֲפִים , לְרַגְלֵי זֹאת הַמִּצְבָּה .
 בְּמִקּוֹם רֵאשֵׁנוּ , עֲלוּמֵי אֲבִינוּ , מוֹנְחִים בְּאַרְוֹן וְתֵבָה .
 נִטַּע אֲבִיב ! נִצַּר חֲבִיב ! אֵיךְ פִּתְאֵם נִכְרַתָּ !
 דּוֹבֵר צְדָקָה , בַּעַת צַעֲקָה , בְּלֹא עֵת אֵיךְ מִתָּה !
 וְלִכֵּן בְּמוֹתְךָ , יִבְכוּ אוֹתְךָ , רִשִׁים וְעֵנִיִּים הוֹמִים .
 הַלִּים יִקּוֹנְנוּ , כִּי הֵם כְּמוֹנוּ , עֵתָה הֵיוּ כִּיתוּמִים ,
 זְרַעַת צְדָק , בְּכֹל בְּדַק , אִשֶׁר רָאוּ עֵינֶיךָ .

מָה לְךָ אֲמַנָּם חַיֵּי רַגַע אִם לַחַיֵּי עוֹלָם תֹּארוּךְ יָמִים ,
 צְלָלִי עָרֵב פַּה חַיֵּינוּ , וְחַיֵּיךְ עֵתָה אִוֵּר עוֹלָמִים .

45

אֲבֵן מְקִיָּה תִזְעַק לֵאמֹר :

מִצַּבַּת קֶבֶר רַךְ לַיָּמִים מִי זֶה שָׁמְנִי ?
 שֹׁבֵר גְּדוֹל זֶה נִשְׂוֵא לֹא אוֹכֵל גַּם אֲנִי ,
 הַלֹּם יָבוֹא אֲבִי זָקֵן לַסְּפוּד לְבֵן יָקִירוֹ ,
 בֶּן פּוֹרֵת , בֶּן נַעִים , בֶּן נַחֲמַד בַּעִירוֹ ,
 יִלְדָה קִטְנָה פַּה תִכְבֵּס בַּדְּמָעָה כִּסּוּתָה ,
 וְתִקְוֶנָה עַל אֲבִיהָ אֲשֶׁר עָזְבָהּ בַּעֲרֵשׁ יִלְדוּתָה ,
 סוֹרוֹ הֵנָּה רַעִיו ! וְקוֹנְנִי עַל יוֹדֵכֶם ,
 פֶּה שִׁפְכוּ דַמִּי נַעֲרִיו פַּה שִׁפְכוּ לְבַבְכֶם ,
 בָּכוּ עֲלָיו כֹּל יוֹדְעָיו פַּה עַל אֲדַמְתּוֹ ,
 עַל טוֹבוֹ עַל הוֹדוֹ עַל תָּמּוֹ עַל צַדִּיקְתּוֹ ,
 רְאוּ כִי גַם הַנַּעֲוִרִים , מַמּוֹת לֹא שְׂמוּרִים .

46

מְדוֹרֵת אִשׁ נִפְלָה בְּבֵית וְתִלְהַט אֲבֵן רֹאשׁ הַפְּנָה ,
 שָׂאֵר אֲבָנָיו חַיֵּשׁ הַתְּפוּצָצוֹ וַיְהִי לֵאבֵל וּלְקִינָה ;
 הֲלֹא כֵן בְּמִוְתְךָ רֹאשׁ בֵּית אֲבִי ! מִשְׁעֵן לֶחֶם לְכֹל מִשְׁפַּחְתּוֹ ,
 בְּשִׁרְשׁ מוֹת שִׁרְשׁ הָאָרֶז וְחַיֵּשׁ נִפְלָה כֹּל צִמְרָתּוֹ ,
 נִצֵּר אַחַד כֶּרֶת מִמֶּךָ בַּעֲדוּךְ חַי וְלַעֲיִנֶיךָ ,
 יָדוּ לֹא הִשִּׁיב מִקַּחַת גַּם אוֹתְךָ מִן הַשְּׁנִי וְשֵׁתִי בְּנוֹתֶיךָ .
 הֵן לֹא לָהֶם לְבָדָם אֲבִי הַיֵּית , כִּי גַם לְזוֹלָתָם ,
 וְאַחַ לְצָרָה לְכֹל קָשָׁה יוֹם לְצֵאת חַיֵּשׁ לְעוֹרָתָם .
 דְּלִים לְתַמּוּךְ וְרִצּוּצִים לְעוֹזֵר בְּכֹל עֵת נִמְצָאת ,
 אֵת כֹּל טוֹבְךָ פַּה פִּעֵלָת , עֵתָה אֶתְּךָ שְׂמָה הַבֵּאת .

15

אֱלֹהִים רָאָה יִקְרֶה מוֹתָהּ לַחֲסִידוֹ ,
 בְּחַכְמָה בְּיָנוּת לְדַעַת הִי וּלְעַבְדוֹ ,
 נִפְשָׁךְ לִבְכָךְ וּמֵאוֹדֶךְ הַקְדַּשְׁתָּ לְאַהֲבָתוֹ ,
 מַעֲשֵׂה מִבְּטָא וּמִחֲשֵׁבָה הַרִימוֹת לְעִבּוּדָתוֹ ,
 שָׁפַע אֹרֶךְ עֲלִיוֹן עֲלִית לְרֵאוֹת בְּשֹׁהַר ,
 הַיּוֹם קֶצֶר לָךְ לְמַעַן יֵאָרִיךְ יוֹם הַמָּהָר .
 שְׁנַת אִמַּת קָנָה לְפָק .

14

מִנְתָּם נְחוּמִים הָרַל מֵאַרְץ לְאַבְלֵי זֶה הַגִּבֹּר ,
 מִקּוֹנֵן גַּם סוֹפֵד אֵין לְהַגְדִּיל קִינָה לְפִי שֹׁבֵר ,
 עַל יוֹפֵי וְהוֹד עֲלוּמִים אֱלֹהֵי כִי יִבְלוּ בְּאַדְמָה ,
 נִמְסָם כָּל לֵב וּנְגַרָה כָּל עֵין וּמִקּוֹנֵן עוֹד לְמָה ?
 דָּמָה לְרַעַם נוֹרָא קוֹל מוֹתֶךָ כִּי נִשְׁמַע בְּעִירָנוּ ,
 יִהְיֶה הַתְּרִיד לֵב כָּל הָעַם וְעוֹד תִּצְלִינָה אוֹנֵינוּ ,
 לְמִי נִדְמָה שֹׁבֵר בְּנִיךְ וּלְמִי צִרְתָּ אַחֲוִיתֵיהֶם ,
 בְּנִפּוֹל מִגְדַּל עוֹם בְּהַאֲסָף שִׁמְשֵׁם בְּצַהֲרִים ,
 יִלְדִיךְ מֵרֵם גִּדְלָתָם הַגְדַּלְתָּ שֹׁבֵרָם בְּיוֹם מוֹתֶךָ ,
 צֹל תִּפְתָּם , מֵרֵם הַבָּאֲתָם , הַבִּיאוֹךְ הַמָּה בְּצֹל קְבוּרָתֶךָ ,
 חֹזֵק יִגּוֹן מִשְׁפַּחְתֶּךָ מֵאֵד כִּי לֹא תַחֲיָה וְאַתָּה הַחַיִּיתָם ,
 קִירוֹת וְקוֹרוֹת בְּתִיךְ אַבְלוֹת כִּי נִהַרְסַת וְאַתָּה בְּנִיתָם ,
 אֲנִיּוֹת עֲנִיִּים וְאַנְחוֹתָם הוֹכִיחוּ הַיּוֹם אֶת צְדָקוֹתֶיךָ ,
 יוֹשְׁבֵי בֵית תִּפְלָה אֲשֶׁר בְּנִיתָ יוֹכְרוֹךְ הַיּוֹם בְּנִדְבוּתֶיךָ ,
 יִדְעַת לְהַעֲלִים חֲסִדֶךָ עִם הָאָדָם וְהַצַּנֵּעַ לְכַת עִם הָאֵל ,
 זֶה לָךְ מוֹרְשָׁה מֵאַבִּי אִמְךָ הוּא דְנִי אֵל גְּאוֹן יִשְׂרָאֵל ,
 יִלְלַת אִמְךָ מִי יִכִּיל , יוֹלְדֶהָ תֵּהִי קוֹבְרֶהָ ?
 קִימַת דְּבַר הִי וְתִכְבְּרָנָה , וְאִיָּה "לְמַעַן יֵאָרִיכֵן יַמֶּיךָ" ?

. והיא במקומה תִּהְיֶה יומה , היא תגבר חיל .
 כן נדמינו , במותך אבינו , המאור והמנורה !
 . אנו בעלמא , פה למטה , ועמך שָׂרָא נהורא .
 כל מכירך , על קברך , פה עמנו יספורו .
 . יודעי צדקתך , והין ענותך , בשליש דמע ימורו .
 . נפש טהורה , המצוה והתורה , תמיד במ עמלת .
 . ואיך יִשְׁנֶת , בטרם זקנת , נִפְתְּלוּ אֵל נפתלת .

11

. יוֹסֵף דעת אותך יוסף מכאוב עתה .
 . בְּהִלְקָה רוּחְךָ לֹאֵל ובלא יומך מִתָּה ,
 . רְבוּ אבליך תדמע עינם עם עינינו ,
 . רְבִיבִים על עפרך היו יחד דמעותינו .
 . שִׁמְךָ נודע למרבה אל תופשי התורה ,
 . וְאֵלֵי אֲצִילִי עִכְךָ ואל יראי אל נורא ,
 . זְכֹרֶן צְדָקְתְךָ לְדָלִים , וחכמתך למשכילים .

12

. אֲבֹא אובד פה יתאבל אבל יחיד בדממה ,
 . שְׂוֹד ושבר פה תזעק אִם אמולה לא רְהָמָה ,
 . רְאִישֵׁם יתנו מי שחו על בן יחידם פה קָבְרוּ ,
 . בֶּן רַךְ ויחיד עומד נכחם ומקונן ,
 . נִכְדָם הוא על מות אביו מר יתאונן ,
 . מְהָרִים אלה פה סביב אנחות שלשתם גָּבְרוּ ,
 . רַע ומר מאד מות נמהר ! פה פעלת ,
 . דְּמֵי נעורים ודמעת זְהִנִּים כאחד שפכת .
 . פְּרַתְּ עֵץ באבו שרִישׁ זפרי לא חמלת ,
 . יִכְלַת ותקח אב ובן בחץ אחד אשר דרבת ,
 . קְדַמְתָּ לְבֵאֵל צֵל קֹוֶרְתוֹ , אֲשֶׁר לא כצדקתו .

נִדְבוֹת לָפָה מִי יגִיד , מִי יִמְלַל פֶּעֱלִיךָ ?
 אֲנֵי נֶפֶשׁ יִקְרָה קוֹמִי נֹא לְמִנוּחֶיךָ !
 רִחֲפֵי פֶה כְּצִפּוֹר עַל מִצְבַּת קְבוּרֶיךָ ,
 יוֹם תִּפְלַת עִמָּךָ פֶּה תִשְׁמַעֲנָה אֹזְנֶיךָ ,
 הִבְאִים לִשְׁפוֹךְ שִׁיחַ עַל גְּלִי עֲפָרוֹתֶיךָ ,
 לִפְנֵי הָאֵל תִּגְיָשִׁים וְחִלִּית פְּנֵי צוּרְךָ ,
 וַיִּטִּיב בְּגִלְלֶיךָ לְמוֹ , וְחִיתָה נֶפֶשׁ בְּעִבּוֹרְךָ :

9

צְבִי תִפְאָרֶת בֵּית אָב וּכְבוֹד הַדָּר כֹּל הָעִיר ,
 בְּיָתוֹ בָּתָּה בְּמוֹתוֹ , וּבְעִיר יַעֲזֹעַר רַב וְצַעִיר ,
 יִלְלֵת בְּנֹת בְּבֵית , וְכֹל הָעַם בַּחוּץ נֹאנְחִים ,
 הוּא תֹזַעַק גְּבַרֶת הַבַּיִת , וּבַחוּץ יוֹלְדוּ לְצָרָה אַחִים ,
 יִהְיֶה מֵר יִבְכִּיּוֹן חֲתָנָיו וְעִמָּהֶם כֹּל יוֹדְעֵי חַיִּן עֲרֻכוּ ,
 רַבִּים יִשְׁאוּ נְהִי , וּמִכָּלֶם כְּבִינֵי תוֹם דֵּרְכוּ ,
 יִשׁוּמַר תּוֹרָה , הוֹלֵךְ תָּמִים , אוֹהֵב צְדָק וּמִישְׁרִים ,
 בֶּן אָבִיו הוּא בֵּאלֹהֵי , וּבְכֹל פְּעִלִים יִקְרִים ,
 יוֹשֵׁב אֱהָלָיו אֱהָלֵי תּוֹרָה , הוֹגֵה בַּהּ יוֹם וְלַיִל ,
 הוֹנֵו וְעִשְׂרוֹ לֹא עֲמָמוֹהָ , וְאֵךְ בָּהּ יַעֲשֶׂה חֵיל ,
 וּבְעוֹדוֹ מִתְחַזֵּק בְּתוֹמָתוֹ עוֹד יִמְיוֹ לֹא מִלְּאוֹ ,
 דֶּרֶךְ קִשְׁתוֹ מֵר הַמּוֹת , הֵה ! וְגַם חֲצִיּוֹ הִישׁ בָּאוּ ,
 יִבְלֵ גַם בֶּן אֵינְ לוֹ — אֵךְ שֵׁם הַטוֹב טוֹב מִכָּפְנִים ,
 לֹא יִבְלֵוּ יָמִים צְדָק , וְלֹא תוֹם רֹב שָׁנִים ,
 יֵאָנֶה עֲנִי כִי אֵינְ עוֹנְהוֹ אֶבֶד אֲבִיוֹן אֵב לְצָרָה ,
 בֵּית זִקְנֵינֶךָ צְבִי עֲדָיִם עִיר וְיִילְנָא הַדְרָה .

10

כְּבוֹא הַשֶּׁמֶשׁ , הַשֶּׁךְ וְאַמֵּשׁ , פֶּה לְשׁוֹכְנֵי לַיִל .

נְכַלְמֵי שַׁחַר , כִּי לַעֲלוֹת אֶהְרֶה , וְהִקְדִּימוּ הוּא בַתִּפְאֲרָתוֹ .
 יוֹם סוֹתוֹ עַל כֵּן הוּבֵא שָׁמָּה וּמְלוֹא כָל הַבַּיִת יִכְפוּ אוֹתוֹ .
 קִבְּצוּ שָׁמָּה כָּל הָעִיר מִקְצֵה לַבְּכוֹת עֲלָיו וְעַל הַבַּיִת בְּמֹתוֹ .
 אֲנָחִים עֲמְדוּ שֵׁם מֵאוֹת וְאַלְפִים אֲשֶׁר מִשְׁעָרֵי מוֹת הַשְּׂיִבָּה בַּיְתָהּ .
 הִתְאַנְיָה הָרְבוּ , כִּי יָמָיו לֹא רְבוּ , וּבְעֵמֶל הִמַּת נַפְשָׁם חֵיִתָּהּ .
 יוֹדַע בַּפְּנוֹת , כָּל עָרֵי הַמְּדִינּוֹת , כִּי שָׁלְחוּ אֵלָיו גַּם חוֹלִיָּהֶם
 נְזִמְס לָבָם עַל כֵּן , בְּהִקְשִׁיבָם , כִּי נֶאֱסַף הַמֶּאֱסָף אֶת אוֹבְדֵיהֶם
 שְׁהִרְרוּחָה בְּאִמּוֹנָה , חֶסֶם לֵב בַּתּוֹרָה , יוֹדַע פֶּשֶׁר דְּבַר אֱלֹהִים ,
 עוֹזֵר בְּעַם , שׁוֹעַ וְנִשְׁוֹא פָּנִים , גִּבֹּר מִתִּיצֵב לִפְנֵי גִבּוֹהִים .
 וְרַתְּפֵאֲרֵת כָּל הַמִּשְׁכִּילִים , וּבִירְאֵת אֱלֹהִים לִבּוֹ תִמִּים .
 לִכֵּן תִּשׁוּב רֹחוֹ לֹאֵל וְצַדִּיקְתּוֹ בְּאַרְץ תַּעֲמוֹד לַעֲוֹלָמִים .
 נִחְנוּ אֶת סוֹבוֹ אוֹלֵי נְשֵׁפֶת — זִכְרָה אֱלֹהִים הַמְקִיץ נֹרְדָמִים
 כָּל הַחֶפֶץ לַדַּעַת תּוֹלְדוֹת הַאִישׁ הַגְּדוֹל הַזֶּה חֵיוֹ וּמוֹתוֹ
 בְּקִרְרָה , יַעֲיִין פְּרָחֵי לַפֶּן חוֹזֵרֵת רֵאשׁוֹנָה 51 .

3

בְּעִיר נִישׁוּוִיעֵזוֹ זָרְחָה שְׁמִשׁוֹ , פֶּה וּוִילָנָא שְׁקַעָה ,
 נְתִיבַת מֵהֲלָכוֹ וְתִקּוּפַתּוֹ עַד הַלּוֹם נִגְעָה ,
 יִלִּידֵי יוֹם וְקוֹרוֹתָיו מִיַּד הַמּוֹת עֲרָבוּהוּ ,
 מִמְּכּוֹן שִׁבְתּוֹ עַד הֵנָּה אָמְרוּ כִּי יִבִּיאוּהוּ ,
 יָמָיו עוֹד לֹא רְבוּ פֶה אֶתְנּוּ בֵּין הַחַיִּים ,
 נֶאֱסַף אוֹרוֹ בְּגִבּוֹרָתוֹ בַּעֲוֹד עַת הַצְּהָרִים .
 זֹהָר אוֹר עִיר כּוֹלְדֵתְךָ מִחֶמֶד כָּל עֵין ,
 אַחֲרִיךָ בְּנִימִין בְּעֵמְמִיד עוֹד אֵין ,
 בַּתּוֹרָה מִי יוֹרָה וּמִי יַגְדִּיל תּוֹשִׁיָה ,
 וְאִיָּה אֵב לְתַלְמִידִים פְּרָחֵי גִפֶן פּוֹרִיָה ,
 בִּירְאֵת אֵל וְאֶהְבְּתוֹ מִי זֶה יִדְמָה אֵלֶיךָ ,
 .17 (שִׁשְׁק)

מַעֲבֹרוֹת אֶרֶץ נְשִׂיָה אֵהָה מַה גָּדֹל ! לְהַעֲבִירוֹ הַיַּם מֵאֶרֶץ חַיִּים
וְהָאֵבֶן הַזֹּאת הוּי מַה קְצָרָה ! לְהַגִּיד אַחַת מֵאַלְפֵי מַעֲשֵׂי כְשֵׁרֹן
אוֹ מַה תְּכִיל עֵת קִטְנָה לְצִבּוֹר מַעֲלָלִים נִקְבְּצוּ מֵעוֹדוֹ עַד יוֹם אַחֲרֵי
לְאוֹת וּלְמוֹפֵת הוּא לָכֵם אֲצִילִי עִם! אֵל הַאִישׁ הַזֶּה הֲלֹא תִפְקְחוּ עֵינֵינוּ
בְּרֹאוֹתֵכֶם אוֹתוֹ סוֹחֵר אֶרֶץ , וְהוּא גַם הוּא סוֹחֵר גְּדוֹל בַּשָּׁמַיִם .
נִרְאָה לָנוּ עוֹשֶׂה בְּמַסְהָרֵי אָדָם , וְלָבוֹ סוֹחֵר בְּמַסְהָרֵי אֱלֹהִים .
הֵי כְּשׁוֹעַ וְשֵׁר , לֹא אֵךְ חַיִּי בֶשֶׁר , כִּי גַם חַיִּי רוּחַ חַי כְּאַחַד הַגְּבוּוֹהִים
יֹדֵעַ מִבֵּין צְדִיק סֹחֵר עֲלִיוֹן , לְשִׁקוֹל כַּחֲרִיר כֹּל מִצְוֵה רַב פֶּחַ וְרַב כִּסְפָּה
יִרְאֶה מַהוֹרָה בַּעֲמַל הַתּוֹרָה יָמִים וְלֵילוֹת ,

מִי כְמוֹהוּ כְּאִיר הַשַּׁחַר וּכְמֵאֲתֵר בְּנִשְׁפָּה
מִי יִמְלַל גְּבוּרוֹת רוּחַ נְדִיבֵתוֹ מִי יִשְׁמִיעַ עוֹז חֲסָדָיו וְהַמּוֹן צְדָקוֹתָיו
קוֹל אֲבִיוֹנִים צוֹעֲקִים מְכַל עֵבֶר וּפְנֵה מְגַלִּים הַיּוֹם גַּם תַּעֲלוֹמוֹתָיו
לֹא לוֹחֵז , לֹא אֲבָן זֹאת , כִּי אִם לוֹחֵז לֵב יוֹדְעֵיו ,

כִּי אִם אֲבָנֵי בֵּיתוֹ .
אֵךְ לִפְנֵיהֶם נִגְלָה עֲמָלוֹ בַּעֲבוּדַת ה' עֵרֵב וּבִקֵּר בְּבוֹאוֹ וּבִצְאָתוֹ
מִזֶּבֶל לְעִיר הַיָּה זֶה אַחַד מֵתוֹשְׁבֵיָהּ וְאוּי נֹא לֵה עֵתָה כִּי אֵינְנוּ .
שְׂמֵעָה אֶרֶץ צְבִי מוֹתוֹ וְתִבְהַל , וְעִירָנוּ זֹו וְוִילָנֹא אֵיךְ הִשְׁאֲנוּ .
קוֹל שַׁעֲרֵי דְמַעוֹת נִפְתָּחִים בָּהּ כִּי סוֹגְרָה הַיָּד הַפְּתוּחָה לְכֹל צֹרְכֶיהָ ,
יָדוֹ אֲשֶׁר פָּתְחָה לָהּ עוֹד בְּצִאתוֹ , לְהָרִים כֹּל פְּלִי הַכִּסֵּף נְדָבָה לְעֵנְיָהּ .
שֵׁנַת חַיִּי חַיִּי עוֹלָם בְּחַיִּי שַׁעֲהָ לִפְקֵי

בֵּינָהּ אָדָם וְהַשְׂתוֹמִים ! עַל בַּחֲרִיר ה' בְּמִבְחָר קְבָרֵינוּ .
נְשִׂיא רֹאשׁ הַבַּיִת הַגָּדוֹל בֵּית הַזֹּלִי עֲנִי עִירָנוּ .
יְסָדוֹ , הַבִּינוּ , וְחָקְרוּ , לְהַחֲוֹת עֲסָרֵב מְטָיִם לְמֹוֹת .
מִן הַבִּקֵּר עַד הָעֵרֵב לֹא מֵשׁ מֵעֲבוּדַתוֹ לֹא יָדַע שְׂבָת .
יְהוֹרוּ פָנָי הַלְבָּנָה מְלִבְנֵי הַזָּקֵן יוֹצֵא בְּלֵילוֹת אֵל מִשְׁמֵרָתוֹ .

אֵל רַב גְּדוֹל וְשֵׁר כִּי נִפְל הַיּוֹם בְּיִשְׂרָאֵל ,
 קָדוֹשׁ כַּבְּטָן , צְדִיק מְנוּעַר , חֲסִיד מְעוּדוֹ ,
 מְרַחֵב מִצּוֹת דַּת אֵל פָּרֵשׁ אֹזֶר הוֹדוֹ ,
 וְכָל עֲתוֹתָיו לֹא מָשׁ מִיִּרְאֵת ה' וְעִבּוּדָתוֹ ,
 וְדַע לְמַצְעַר כִּי עַל גְּדוּלוֹ פָּקְתָה עֲנָוָתוֹ ,
 וְכַד קָדוֹשׁ מִיִּשְׂרָאֵל וְאִישׁ אֱלֹהִים מִבְּנֵי אָדָם ,
 בֶּן חֵיל מְעַבְרֵי ה' וּמַחְכְּמֵי תוֹרָה אִישׁ סוּדָם ,
 יָבֵלְךָ אַבְנֵי מַצְבֵּה ! מַהֲלָלוּ בְּלַ עוֹד תְּמִיפִי ,
 זֶן קְטֻמֹּת כְּחֻכֵּי גַם תִּגְרָעֵי כִּי תוֹסִיפִי ,
 זֵי הוּא רַק הַגִּידִי , אֵל כָּל פֶּה יַעֲבוּרוֹן ,
 זֵי הוּא נִיר אֵל עֲזָרָא , דוֹד וְשִׁלְמָה מְלָכֵי יִשְׂרָוֹן .

5

אֲלֵפֵי יִשְׂרָאֵל , וּמְלֹאכֵי הָאֵל , יַחַד פֶּה מֵר יִבְּרִיּוֹן .
 בְּדַמְכָּה , וְלִשְׁוֹנָם נֹאֲלָמָה , וְלִקְוֹנָם בְּלָם יִבְּעִיּוֹן .
 יוֹדְעֵי בֵינָה , תַּחַת נְהִי וְקִינָה , חֵק זֶה לְכֶם יְהִי .
 הַזְכִּירוּ אֶךְ אוֹתוֹ , וְהִנֵּה תַהֲלֵתוֹ , וּמוֹתוֹ , וְהִנֵּה כָּל נְהִי .
 לֹא יֵשׁ פְּנָה , בְּכָל עִיר וּמְדִינָה , לֹא הַגִּיעָה שָׁם צְדָקָתוֹ .
 בְּגַלֵּל זֹאת הַיּוֹם , יִקְרִיב לוֹ הַלּוֹם , כָּל אִישׁ מִיִּשְׂרָאֵל דְּמַעַתּוֹ .
 בְּנֵי בֵּת עֵימָנוּ , שָׁם בְּעָרֵי קְדֻשָּׁנוּ , מְרַבִּים תַּאֲנִיָּה וְאַנְיָה .
 הוֹרֵשׁ מַחֲתִיתֶם , אִיךְ עֹיֵב אוֹתֶם , וְנַהֲרַב מְקַדְּשֵׁם שְׁלִישִׁיָּה .
 וְכֵּה גַם תַּעֲנֶה , לִיטָא הַמְדִינָה , וְכָל הַגּוֹלָה סְבִיבוֹתֶיהָ .
 בְּבָכֵי וּזְעָקָה , תִּקְוֹנָם גַּם צְדָקָה , מַה תַּעֲשֶׂה הַיּוֹם לְעַנְיָתָה .
 עֲמָלוֹ בְּתוֹרָתוֹ , טוֹבוֹ וְעֲנָוָתוֹ , אִין מְקוֹם פֶּה לְהַגִּידוֹ .
 רֹב תַּנְמוּלוֹי , וְהַמּוֹן מַעֲלָלוֹי , יַעֲמְדוּ לְבֵיתוֹ וּלְבָן יַהֲדוֹ .

6

שְׁעָרֵי מוֹת אָהָה מַה רַחְבּוֹ ! לְאַסּוּף אִישׁ צְדִיק נוֹשֵׂא כָּל טוֹב שָׁמַיִם

הֵן פֶּה בָּאָרֶץ כִּמוֹ בִּשְׁמַיִם חַיִּית ,
 תִּבְּזוּ אֶרֶץ וּמְלוּאָה הִיא וַחֲלוּמוֹתֶיהָ ,
 יָשׂוּא אָמַרְתְּ כָּל טִיבָהּ וְהִבַּל חֲמוּדוֹתֶיהָ ,
 עֲלִית בֵּית אֱלֹהִים וַהֲתִי יָשִׁים כָּל שְׁנוֹתֶיךָ ,
 בְּכָל נַפְשֶׁךָ הִגִּית שֵׁם כָּל הַיּוֹם בַּתּוֹרֶתְךָ ,
 הִרְבָּה מְאֹד עֲשִׂית בְּמַעַט יָמֶיךָ עַל הָאָדָמָה ,
 רַךְ בְּשָׁנִים יִצְאָת מוֹה , זָקֵן וַיִּשְׁיֵשׂ בָּאת שִׁמָּה ,
 יָשִׁים עוֹלָם נִשְׂאָר לְךָ אֲתָנוּ טוֹב מִבְּנִים וּבְנוֹת ,
 לֹא יִסְפֵּר זֶרַעְךָ , כִּי מַעֲשִׂיךָ אֵין לְהַמְנִיחַ ,
 וְמָה רַב טוֹב צִפּוֹן לְךָ שֶׁכֶּרֶךְ לֹא יִגְרַע ,
 מִפְּרִי מַעֲשֵׂיךָ תִּשְׁבַּע וּבָהֶם יִקְרָא לְךָ זֶרַע !

5

מֵאוֹר עֵינַי כָּל יוֹדְעֵי אֵיךְ הַחֲשִׁיד עֵינֵינוּ
 בְּעֲלוֹתוֹ הַשְּׁמַיִמָה וְאוֹרוֹ אִסְףָּ מִקְרַבְנוּ ?
 הֵן גַּם בְּעוֹרֵנוּ הִי הָעֲלִים מִמֶּנּוּ חֵין עֲרַפּוּ ,
 רָאִינוּ אֵךְ מִקוֹמוֹ וְאֱלֹהִים הוּא הִבִּין דְּרָכוֹ ,
 בְּאִסְפּוֹ כָּל טוֹבוֹ פְּנִימָה וְעֵנוּה שֵׁם עַל גְּבוּלוֹ ,
 רַבִּים יֹדְעוּ כִּי רַב הוּא וְלֹא אַחֵר אֶת כָּלוֹ .
 אֲמַת הִיְתָה בְּכָל דְּרָכוֹ לֹאבֵן פְּנָתוֹ ,
 לֹא סָר מִמֶּנָּה בְּמַסְחָרוֹ וְלֹא עֲזָבָהּ בַּתּוֹרָתוֹ .
 יִשְׁיִמוּ נָא זֹאת עַל לֵב הַנִּצְבִּים עַל קִבְרֶךָ ,
 עֵינַם תִּדְמַעַ עַל עֲפָרְךָ וּלְבָם יִאֲסֹף זִכְרֶךָ ,
 זְבוּלָּךְ עֵתָה בְּמָרוֹם בֵּין קְדוּשִׁים וְאַנְשֵׁי רוּחַ ,
 רְאֵה גַם פֶּה בָּאָרֶץ כִּי מִצְדָּךְ יִנּוּחַ .

4

יוֹל מִיִּם כָּל עַפְעָף וְתִשָּׂא נְהִי עֲדַת הָאֵל ,

אבני בכות

1

אבן מקיר תועק
לאמר:

מים שוממים, תבל תאבל סלה,
יטא לומה קדרות, עיר ווילנא אבלה,
ני אבן קטנה איך ביניהם אריע?
ספר איש האלהים האנכי אשמיע?
- לבב ומהררוח, נודעת לאל.
קי כפים ונדיב לב, יאמר נא ישראל.
כמוך מורה לעם? הכמים יגידו,
צר תורה בכל לב, יראי ה' יעידו,
ובב כל האדם ושונא מתנותיו,
עודו ירא את ה' וחפץ במצותיו.
יש טהורה! חלי נא פני אל בעדנו,
סדיו עוררי לנו כי ידעת מחסורנו,
תצר מות זה אשר נמלא בשכבך*
זהרה יורק לעינינו ביום קומה.
שנת שלום הצדיק אבד לפיק.

2

לוד אשה אתה ולבני אלהים דמית,

(* מודעת זאת כי בשנת תקצ"ב נתנה דת כמפס הקיר"ס בשירנו וילנא
בלתי קבור עוד נפש מת כב"ע הישן, וסרב המ"ץ הזה הוא באחרון אשר כל
זלום על משכבו שמה.

הקינות האלה שיריהם בלתי שקולים ; יען כי חור
האבן העניים , רק אל המדה ישאו עיניהם ולא אל המשקל
ומתחננים למלאות להם את האבן מפה אל פה להרב
שכרם , גם חפץ האבלים לקרוא בראשי המורים בשם חס
לא יתן מקום אל המשקל ; ובאלה יצטדק המקונן גם
קושי המליצה או על הלישותה במקומות מעטים , מלבד אז
יעמיסו עליו להזכיר רבות מתולדות המת בחייו , חליו , ומות
מספר בניו ושנותיו , מעשיו וקורותיו ודומיהם , ועליו לעש
ברצון איש ואיש .

אבני בכות

אספת

פתיחי מצבות קבר .
יוצאי ידי המחבר .

בין הקודש וההול להחרידני . בלב כואב ועינים דומעות אֶפֶס
מאליהם , מעל המודותי אלה ; רוחי הרפה , לבבי החליש
ונפשי הנדכאה , ברב כה יתחפשו עוז לעמוד הכן לנגד הימין
ההולכים ובאים להמַנְי . — זאת נחלת אדם מבקש הופש
וחלק איש תבהל נפשו ללון ביקר המדע והלמוד ; שימה זא
על לב והתאושש !

אך עוד בזאת תרגע נפשי , עוד בזאת תתנחם ; בראות
אתכם שני בני היצהר ! — ידעתי כי עוד תעלה נפשכ
מעלה מעלה , עוד תפרשו כנף רננותיכם מעל כל רחבי תבל ;
תִּיחַלְנִי נפשי והבטיחני נאמנה , כי עוד בעלותכם על הררי
מרום הנשגבות , ותשוטמנה רעיונותיכם במרחבי ערבות .
זמרתכם כי תשלח אָבְרָה ונוצה ממעל לכוכבי מרום , לעוף
ביעף על פני מלכות כל עולמים , ולדאות כנשר ממעל לחקרי
המבע המתנוססות אך פה על ארץ ושמים ! שם — אשר מקוב
רחבות כל אלה יחד טמון בפנה אהת , וכל ימי קדם אשר הלפו
פה ועוד יהלופו , הנם קבורים ברגע אחד , ועוד ממעל לאלה
כי תגביהו עוף , אשר שם יעלו בתהו ויאבדו שניהם גם יחד
(הזמן והמקום) ואין זכר למו ! גם שם ידעתי כי תצרוך אתכם
רוח מורכם בכנפיהם , ובכל תעופה יתמוך רוחי אתכם
והייתי לכם לזכרון עולם , ואתם תהיו לי לתפארת ולכבוד
כל ימינו על האדמה .

ועתה בני ! שלום לך ושלום לכל בית הותנך הנכבד ,
דרש נא בעדי גם את שלום מורך היקר , ולכל עוזריך ומכיריך
לטובה שלום שלום ! הנה כן יברכך מורך לפנים הכותב ולבו
מוררו , ידידו בעודו , אד"ם

כליל יָפִים ומלא טובם אשר לא דמית ולא עלתה על לוח
 קִוְתָךְ מאז ; כאשר עיניך יבתנו מעשי ידי חברך היקר הלזה ,
 ושר היה לך לאות גם על יתר למודיו ומדעיו . אם לא
 ימים האלה בני ! אם לא בימי הנעורים תכלכל ותשביע גם
 תר שנותיך בלחם הקודש ויין המשומר , אחרי מתי עוד ?
 זלמועד צאהך מבית הורים להביא גם צוארך בעול בני האדם ,
 ישאת משא נטל החלד העמוס על כל ילוד אשה ילודים לעמל ;
 זלימים ההם תיחל ? ואם להם קוֹתָה נפשך ? ראה
 זלדותי בני וְחָכָם ! — ידעת כי נמלטתי על נפשי אז מתחת
 זבלות המלמדות , שָׁשָׂה נפשי בקרבי גם אוהבי ראו ושָׁמְחוּ ,
 בצאתי מבור בית כלא אשר אמריו לא פתחו בית מעולם .
 הנה יָעִי אלה המה שמחים בי עוד כיום הזה ; ואנכי בני ! אני
 במסתרים עלי תבכה נפשי , וכל בנות שירי עלי תקוננה , כי
 עזבתי את הקודש ויעזבני , יצאתי את המקדש ויָסַגְר בעדי .
 ילעומת זה בני יקירי ! אלה הבלי חלד ותלאות הזמן , אשר
 שמרו את צאתי מבית הספר אהר הדלת והמוווה ; ויהי אך יצא
 יצאתי , ויקיפו עלי יחד , אסרו ידי ורגלי ויתתלוני בחתולות
 עמל ודאגה , הרכיבוני אל רוח עֵנְוִים כל היום ויִרְמוּנִי בתקות
 שוא ותוחלת כהתלות , ותחתיהן שמו לי אך מוקשות והרדות .
 רוחי לא-מנוחה ולבי לא-השקט יומם ולילה . והיה ביום מועד
 ושבתי , כי אנפש כמעט מעצבי ורגזי בימי החול , בתמהון רוח
 ארוצה לְבַקֵּר ולפקוד את מעט הספרים אשר לי בבית , אושיטה
 ידי אל כולם יחד , לא אדע אל מי מהם אפנה , כי כולם
 אהובים , כולם המודים , ערבים , נעימים , שעשועי מלפנים ,
 מתמדי ומשיבי נפשי מאז , אפתחה את האחד , אדַלֵּג אל תוכו ,
 אביטה אל סופו , מה אָתָּל ומה אֲכַלָּה ? אניחה את זה ואוחזה
 משנהו , ישוב ויתהפך בידי כראשון , ומעי הומות עלי כהמות
 ים . אהה ! עיד מעט , עודני מבוהל וחרד אל השלישי והרביעי ,
 והנה ערב היום , וְקִנִּי צללי ליל חודרים אל תוך לבי , נצבים

מבין עם תלמידי*

אלהים יחנך בני! ויענה שלומך ידידי תלמידי

זה כעשר פעמים הלבנה במרומים חדשה כנשר נעוריו
מעת עברך ועד עתה, היא מדי חדש בחדשה תעלה להשתחוור
לפני מקור ננהה היא השמש, ולמקום מיצאה אשר תעזוב
שמה לחדשים היא שבה ללכת; ואתה בני לא כן, אם זה פעמי
ושלש ראיתי אגרותיך קרואות בית אביך היקר, ולא פקדתני בג
אותי לשלום; אשר על כן לא היו חליפות לך גם ממני עו
כה. עתה הראני כבוד אביך אגרתך, גם הליפתה השבה אליך
מבן גילך הנחמד על הגליון הזה; אגרותיכם אלה העירו רוח
אהבתי אתכם כנוער כמוך כמוהו. מלאתי רוח הדרה, לבשת
גיל וילבשני, בראותי מעשי ידי אלה להתפאר, נצרי ממע
הכו שורש וישאו פרי נועם, וכל רואיהם יכירום כי בני גרני
המה, אשר טפחתי ורביתי ולרגעים השקיתי, והביאותני
עד הלום.

עד הלום באת בני! ופה תעמוד? דמית כי לא תשגור
עוד? לא כן בני! ידעתך כי עודך די רענן ודישן, עוד גזעך
מלא די לח ורוב שָׁמֶן. רטובות עֲדָנָה יניקותיך לפני שמש
החכמה, ופתוחות אל מול גשמי נדבות התושיה. ידעתי בני
אף ידוע את אשר צפנתי בך; עוד רב לך למודי הַשְׁכָּל
כמוסים באוצרות לבך, התומים בכליותיך; אך הכן וְהִפּוֹן נא
בני! והוציאם נא אלינו ולעינינו, עֲרֵכָה נא כל כחותיך, הבה
מזמותיך אל תכלא. פנה לך אך הפעם בני! ואמץ לבך עוד
אחת ושתים, האלהים! כי תמצא ירך אותם מלאים וערוכים

(* א"ה. המכתב הזה נא בדפוס הראשון יען כי מלאהו אז המציא לניח
הדפוס בין הכ"י, אף כי אין מקום למכתב בדפוס השני, וגם כי רבים הם
המכתבים אשר יצאו מאתו ואשר כלו אלי מהמני הדור עד אשר יעלו למלוא ספר
לכדו, הכל למען לא יחסר דבר בדפוס זה מן הראשון נדפס זה המכתב גם הספס

עדי ישמע קול נהמת לבנו
 קול צועקים «חננו יי חננו!»
 הן בקמינו היינו לשמחה
 רבת שבענו בוז ונאצה:

הן משנה לקחנו בְּעוֹנֵינוּ
 כי רבת שבעה לה נפשנו
 הלעג והקלם מני שאננים
 הבוז והקלון אלי גאיונים:

§

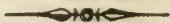
שאלה . מָה הוּא הַמָּוֶת בִּי כָּל חַי יִרְאֶנּוּ ,
 הֲלֹא כָּל הַמָּוֶת עוֹד חַי אֵינָנּוּ ?

תשובה . לָכֵן הַמָּוֶת כָּל חַי יִרְאֶנּוּ ,
 יַעַן בִּי כָּל הַמָּוֶת עוֹד חַי אֵינָנּוּ .

ב

שאלה . מִדּוּעַ אֲוִילִים חֲכָמָה יִשְׁנָאוּ ,
 הֲלֹא גַם מָה הִיא הַמָּה לֹא יִדְעוּ ?

תשובה . לָכֵן אֲוִילִים חֲכָמָה יִשְׁנָאוּ ,
 עַל בִּי גַם מָה הִיא הַמָּה לֹא יִדְעוּ :

שיר המעלות

שיר קכ"ג בס' תהלים, בתוספות חרוז ומלים.

שיר המעלות

לחיל הגלות

עורה לריבי אלהי ואדני

כי אליך נשאתי את עיני

נשאנו לב אל כפים

אל אל היושבי בשמים :

הנה כעבדים ישאו עיניהם

אל טוב מלכם אל יד אדוניהם

וכעיני שפחה אשר תכלינה

אל יד גברתה תיחלנה :

כן עינינו מרוב התלאות

לה' אלהינו אלהים צבאות

עדי ישקיף ממרום עלינו

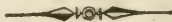
עדי ירחם עד שיחננו :

6

הנְעוּרִים ! אָמְנָם פְּרָחֵי צָפוֹן גַּם אֶתְמָה ,
 אֶל תִּירְאוּ הַמֶּרְפִּים יָד כָּל עֲשֵׂה בַקֶּדֶשׁ ;
 כִּי סָבִיב לַפְּרָחִים אֶךְ תְּקוּצִים הֵן הַמָּה ,
 אֶךְ מִכֶּסֶה צֵל עַל יָרַח בְּקִצּוֹת הַחֹדֶשׁ ;
 וְלִמְקֻדֶשׁ אֶל אֶת הַפְּרָחִים אֶךְ נָא תִשָּׂאוּ ,
 אִם לֹא כְאֲרוּזִים בְּלִבְנוֹן לָכֶם יִשְׁגָּאוּ .

7

הַתְּקַדְּשׁוּ ! כִּי אֱלֹהִים מְנַחֲוֹתֵיכֶם יָרַח ,
 קִדְּשׁוּ שְׂיִחוֹת פִּיכֶם הַגִּיזוֹן לְבַבְכֶם קִדְּשׁוּ ;
 מִמַּעֲיָן יוֹצֵא מִבֵּית אֵל הַשָּׁקוֹ כָּל פְּרַח .
 כִּי שָׂרְשֵׁיהֶם קִדְּשׁוּ וּבְשָׂרֵי אֵל שׂוֹרְשׁוּ ;
 שִׁירוּ בְּכָבוֹד שְׂדֵי וּבְפַעַל יָדָיו שְׂיִחוּ ,
 אִזּוּ נִטְעֵי גֵן הָאֵל בְּקִצּוֹת תִּבְּל יַפְרִיחוּ .

5

זָכְרוּ בִּי שָׁפָה זֹאת אִם כָּל שָׁפָה בְּאָרֶץ ,
 וּשְׂאֵרִית כָּל קֹדֶשׁ וַיִּקַּר לְיִשְׁרוּן סֵלָה ;
 וּבְנוֹתֶיהָ כִּלְנֶה מָהָרוּ לְפָרוּץ פָּרֶץ ,
 אֲךָ הִיא שָׁבָה אַחֲזֹר אֲךָ הִיא דִּרְכָה אֲבֵלָה ;
 וּמִי זֶה לֹא יַעֲזֹר וַיִּקְנֵא לְעֵבְרִיָּה ,
 אֲשֶׁר אֲךָ עֵבְרִי נִקְרָא וּבְלָבוּ תוֹשִׁיָּה !

4

וּאֲדֹנָי אֲשֶׁר נָתַן אֶזְרוֹ לַנְּבִיאִים אָמַר ,
 הוּא בְּרַךְ גַּם אֶת מַעֲשֵׂיהֶם הַנְּהָ וְהַנְּהָ ;
 מִמֵּאֲסָפֵי זֶרַע רָב עַד נוֹטְעֵי כָרֶם חֲמֹר ,
 מִכְּבוֹרֵי תִימָן עַד הַפְּרָחִים צְפוֹנָה ;
 וַיְחִי עֵץ חַיִּינוּ כִּימֵי קָדֶם הַפְּרִיחַ ,
 לֹא יִחַסֵּר לוֹ כֹּל בִּי אִם רוּחַ אֵל יִרִיחַ .

5

עֲתָה אֵל תָּבוּז יַעֲקֹב אֲמַךְ בִּי זִקְנָה ,
 אֲמַךְ הָעֵבְרִיָּה תִתְחַדֵּשׁ בְּנַעֲוִרֶיהָ ;
 וּנְעָרֶיהָ גַּעֲזוּרוֹ הַצְּפוֹנִים צְפוֹנָה ,
 וּלְעֵין כָּל עֲטָרָה לָמוּ הָאִם בְּפָרְחֶיהָ ;
 וַיְבָרְכוּם גַּם הָעַם בִּי לֹא עוֹד בָּם יִרִיבוּ ,
 בִּי אִם — אֲשֶׁר אֲבוֹתָם בְּנְבִיאִים הִלְעִיבוּ .

על
פ ר ה י צ פ ו ן

1

בְּן אֱלֹהִים הָאָרֶץ אֲשֶׁר לְבָנֵי עֶבֶר ,
עֵץ הַחַיִּים הָיְתָה בּוֹ שֶׁפָּה הָעֵבְרִיָּה ;
וּמָאֵז כִּי גָלוּ הָעֵבְרִים אֶל כָּל עֶבֶר ,
חִדְלָה גַם הִיא מֵהַיּוֹת עֲנֻכָּה וּפּוֹרִיָּה ;
וַיִּקְנְאוּ לָהּ אֵז וְקָנִי הָעַם כִּי יָדְעוּ ,
כִּי כִמְשַׁע אֱלֹהִים הִיא הַנְּבִיאִים נִמְעוּ .

2

וַיִּקְחוּ מִפְּרִיָּהּ וּבִבְלֵי קֹדֶשׁ שָׂמוּ ,
וּלְדוֹרוֹת אֲחֵרִימוּ הַנִּיחֻהוּ מִשְׁמֶרֶת ;
עַד בּוֹא דוֹר הָאֲחֵרוֹן רָאוּ וַיִּשְׁתּוּמְמוּ ,
כִּי בִפְרִי עֵץ חַיִּיהֶם שְׁלַחַה הַמַּגְעֶרֶת ;
וַיִּתְחַוְּקוּ בְּאֱלֹהִים לְמַעַת פְּרִימוּ ,
אִישׁ אִישׁ בְּאֲשֶׁר יִתְגַּוֶּרֶר וּבְאָרֶץ לֹא לָמוּ .

על ספרי
כרם חמד

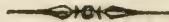
הָרַף נָא עֲמֻדָה אֶל הַנֶּשֶׁת אִישׁ בְּעַר !
כֹּה כָרֶם חֲמֹד חֲכָמֵי לֵב נִמְטָעוּ ;
נִתְעָה וּמִתְעָה ! — הִלָּאָה מִן הַשַּׁעַר !
כָּרֶם חֲמֹד הוּא נֹמְטָעֵיו כֹּל יִדְעוּ ;
גַּם אֵתָה לָךְ מְזֻזָה פָּתִי אֹהֵב שְׂקָר !
מִחֲתֻרְאָה בָּזָה ? אֵךְ אֵמֶת אֵךְ חֲקָר .

* * *

מִזְדַּע מִדָּע ! בּוֹא נָא אֶל כָּרֶם חֲמֹד ,
כֹּה לֹא אֵךְ גִּבּוֹן אֵךְ רִמּוֹן אֵךְ נֵת ;
הֵא לָךְ כֹּה כָּלֶם כִּי לָהֶם כֹּה צִמָּד ,
עוֹד לָךְ כֹּה מַעְהָר לְשִׁמּוֹר וְשִׁית .
כֹּה תִקְשִׁיב חֲכָמָה גַּם הַזְּרָחָה גַּם דַּעַת ,
וּבְכָל רָשָׁע כָּסֵל הַשְּׁמִיעַ מִגְרַעַת .

אֵל אֱלֹהֵי יִשְׁעֵנו הוֹדִינוּ וּבִרְכָנוּ שְׂמֵךְ אֵל שְׂרֵי : (ג) בְּרוּךְ
 ה' יוֹצֵר רוּחַ אָדָם וּבוֹרֵא נַפְשׁ כָּל חַי בְּחַלְדָּ : (א) בְּרוּךְ
 וְחַךְ רוּפֵא כָּל בְּשָׂר רוּחַ חַיִּים בְּקִרְבַּ חַיְתָם סֵלָה :
 (ב) בְּרוּךְ אֲמֵת ה' הָאֵל שֵׁם אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִדוֹר
 לְדוֹר וּמֵעוֹלָם עַד עוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן ! :

הַמְרוֹמִם עַל כָּל בְּרָכָה וְלֹא תִמְצָאֵהוּ תְּהַלֵּל כָּל פֶּה
(ב) שִׁבְלֵנוּ יִסְבִּיל מִשְׂאֵתְךָ ה' ! וְלִשְׁוֹנֵנוּ תִכְרַע מִשִּׁי
כְּבוֹדְךָ : (לא) אֲבֵן רוּחְךָ הִיא בְּאָדָם וְעִצּוֹר בְּתַהֲלוֹתַי
מִי יוּכַל : (לב) אִישׁ יִרְאֶה פְּעֻלָּךְ וַיִּתְעוֹדֶר עִזְעִילוֹתַי
וַיִּפְרוֹץ פְּרִיץ : (לג) לִבּוֹ לֹא יָכִיל רֵב גְּדֻלָּךְ וְעַל שִׁפְתַי
תִּפְקַע תְּהַלְתֶּךָ : (לד) יִהְלָלְךָ וַיִּשְׁקִיט הַמַּיִת מֵעֵיו יִשְׁבּוּ
שִׁמְךָ וַיִּשְׁבִּיחַ רוּחוֹ : (לה) עַל כֵּן בְּמִקְהָלִים אֹדְרֶךָ
אֲבִשְׂרָה אֲמוֹנְתְךָ רוּפֵא נְאֻמָּן : (לו) מוֹשִׁיב בֵּיתָה מְטִי
לְקַבֵּר וְצַפּוּי לְשִׂאוֹל יִצַּף חֶלֶד : (לז) מוֹשִׁיב חַיִּים אֲחֶר
נִגְזַז וְנוֹפֵחַ נִשְׁמָה בְּאֵף גּוֹעַ : (לח) הוֹפֵךְ דְּמַעוֹת עֵי
מִיגוֹן לְגִיל וּמְקוֹר מִי רֹאשׁ לְמַעֲיָנֵי יִשַׁע : (לט) נוֹתֵן פָּנָי
בְּמַחֲלָה עֵזָה וּבְרָחָה מִבֵּין עֲצָמוֹת גֶּבֶר : (מ) אִם עַ
הָרֹאשׁ עֲלוֹת הָעֶפְיֵלָה וּבְגֵרָמֵי גֶבֶר אִם תִּסְגַּר מִשָּׁם תִּתְנוּ
מִפְּנֵיךָ ה' ! : (מא) שָׁמַע מִוֹת שִׁמְךָ קָרָאתִי וַיַּחַת וַיִּתְנוּ
עַד לְמַרְחֹק : (מב) תִּשְׂוּ חַיִּים לָבוֹא תַחְתָּיו וְלִמְעוֹנוֹתֶיךָ
שָׁבוּ לְשֵׁבֶת : (מג) עֵינַיִם רְאוֹת לָשׁוֹן מִדְּבָרֶת בְּאֵן
לְעִשׂוֹת מְלֹאכְתָם כְּקֹדֶם : (מד) וְכָל בָּהֵן חַיֵּי רוּחַ וְנִפְעֵשׁ
אִישׁ לְעִבּוֹדָתוֹ בְּדְבָרְךָ ה' : (מה) רוֹאֵי צִלְעָה רְאוּ וְתִמְחַ
שׁוּמַעֵי אֲסוּנָה הַשְׁתוֹמְמוֹ : (מו) אֲזוּ פָּרְשׁוּ עָלֶיהָ בִּידֵימֹ
בְּתוֹדָה יִשְׂאוּם אֱלֹהֶיךָ עֲתָה : (מז) נִשְׂאָנוּ בְּדַמְעָה וְרַע
צָדְקָה וּבְרָנָה נִשְׂאָ אֱלֻמוֹת יִשְׁעֶךָ : (מח) עַל כֵּן נִזְמַרְדָּ
לְשִׁמְךָ ה' אֲגִיד לְדוֹר גְּבוּרוֹת יְמִינְךָ : (מט) הוֹדִינוּ לְךָ

ל תקנה פלו חיי יצאה רוחי בראותי צאתה : (י) נמס
 בננו ממראה עינינו בהמס עור ושאר גלגלתה :
 (יא) נאקותיה היו חצים שנונים נחתו בלבבנו ותחליפוהו :
 (יב) לילה עמרנו למשמר נפש ובכי ילין אתנו עד
 יקר : (יג) הלאת חליה ידי הרופא נצב לשמן לו
 יתקפהו : (יד) משבעה באדר עד שבעה עשר גברו
 זמים ויכסו חתים : (טו) שמחת ימי פורינו הופרה
 שבה נהפכה ליגון ואכל : (טז) תחלוֹאיה עברו את
 תחלתי קראת למו וישבו אחר : (יז) עלו מכאוביה
 באין תעלה ותעל שועתנו ביום העשירי : (יח) שמעת
 ותשלח הברכה ה' ויעל מנשיה נפש תורנו : (יט) עד שמיה
 העלינו דמעתנו ותאמר למים רדו וירדו : (כ) נפשה
 יוצאת ונפשונו אחריה ותעבור מהלאת לשערי מות :
 (כא) ותשרוק לה ותאמר «שובי! לחיק הורתיך וזרועות
 הוריה» : (כב) עמה שבו נפשותינו ויחי לבב כל שומעי
 שמעה : (כג) לא האמינו באי לראותה כי יראה עוד
 בארץ חיים : (כד) אך אתה חפצת ותוכל אך אל
 אלהים כמות ה' ! : (כה) אך אתה הוא אלהים חיים
 החפין חיי כל מעשיו סלה : (כו) על כן למעשה החיים
 באין אספרה גבורות נפלאותיה : (כז) כי גבר הסדר
 מעוזו מות תבליג עליו חולה אין אונים : (כח) רפי
 נפשי ושאי זמרה לרם על מרומי ערבות סלה : (כט) לאל

מכתב לאד"ם לתורה

בחלות בת בתו הילדה * , ואך בה' קמה עמדה .

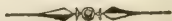
(א) הודינו לך אל מציל ומושיע הודינו והגלנו שם
בבורך ה' : (ב) נפשנו הקרבנו לך היום תורה ונשלמה
שלמים חיי רוחנו : (ג) בקהל רב אניד גבורתך אלהים
אשירה עונה לכל חי ברוחך : (ד) לקחת חמדותי מיד מות
והשיבנה לי משערי שאול : (ה) אש פי בערה בשמן
ראשה וינע ויהי למי מות : (ו) אז שפכו במים דם
יונתי עצור במים בל יעברו ראשה : (ז) מי קור וקרח
עלו קדקדה לכבות מוקדי מוחה סלה : (ח) הרבו פצעייה
מראש עד הגל חמק בשרה בחמת שרפים : (ט) בכלות

56

עָתָה אֲזַרְעֶה דְמָעָה עַל עֵקְבוֹתַיךָ ,
 וּבְאֲזְנֵי קוֹל בְּכִי תַחַת מְלִיךְ ,
 וּפִי אֲשֶׁר נָשְׁקַתְּ קִינִים יַעֲנֵנִי ;
 אֶת יְדֵי חֲבִקוּךָ אֶסְפּוֹק עַל הָאֶבֶל ,
 וַיִּחְבְּקוּנִי תַחַתְּךָ צִירִים וַחֲבָל ,
 וּמָה יִקַּח מָוֹת אִם יִקְחֵנִי ?

57

הֲזֵן לְשִׁתִּי עֵינָיו זָכַר בֶּן מְנוּחַ ,
 עַד נִצָּב לְמוֹת לֹא יִכּוֹל לְשִׁפּוֹחַ ,
 אֶת בִּתִּי וּבְנֵי לֹא עֵינֵי תִשְׁיַנֶּה ;
 גַּם אוֹתֵי הַנְּפָשׁוֹת ! אֵל נָא תִשְׁבַּחְנָה ,
 אִם גַּם נָשָׁם בַּמְרוֹמִים אֶתֶּן תִּשְׁמַחְנָה ,
 לְשׁוֹרוֹ נָא גַם אֵלֵי רַגַע וּבְכִינָה .

53

ויגוּנִי עוֹד בַּיָּם גַּלְיוֹ יִשְׁיִקוּ ,
 לֹא עָמְי וּלְשׁוֹנֵי אוֹתוֹ יִרְיִקוּ ,
 עוֹד גַּל אֶל אָחִיו אֶת לְבִי קוֹלַע ;
 אֶתְּבַתִּי לָךְ בְּתִי ! מְזֹה סוֹעֶרֶת ,
 כֵּן גַּם סַעַר אָחִיךָ מְזֹה עוֹבְרֶת ,
 עוֹד רוּחֹת עֲזוֹת — אַךְ לְבִי יוֹדַע !

54

כִּי גַם מָרָם חָלִית רַבּוֹת הִבִּיתִי ,
 מִחֲצִים רַבִּים הֵלֵא כֵּן הַחֲלִיתִי ,
 עַד יָרָה בִי מוֹתֶךָ חֵץ שְׂבָעֶתָיִם ;
 אִם לְרַפּוּא מִבּוֹתֵי כּוֹס זֶה הִשְׁקֵנִי ,
 כִּי רָגַע בָּא אֶל פִּי כָּלֶם נִשְׁנִי ,
 מַה נּוֹרְאָה רַפְּאוֹת זֹאת — אֶתְּהֵא שָׁמַיִם !

55

אֶרְאֶה מִהֲלִכֶיךָ אוֹמֵר אַךְ עָשִׂרְתִּי ,
 אֲשַׁמַּע מִדְּבָרְךָ רִישִׁי לֹא זָכַרְתִּי ,
 מְצִית כָּל עֲצָבוֹנִי יַעַת הַנְּשָׁקִינִי ;
 אֶחֱבֹקְךָ אוֹמֵר כָּל הוֹן לִי אֶגְרֹתִי ,
 וְתַחֲבֹקִינִי גַם אֶתְּ מַה עוֹד חֲסַרְתִּי ,
 וְלִקְחֶךָ מֵוֹת מַה לֹּא לְקַח מִנִּי ?

50

בְּרִצּוֹן אֵל , חַי יְלֵד צָף בִּיאֹר מַיִם ,
 וּבִאֲפֹ יִגּוּעַ אִם בּוֹ צָפוּ מַיִם ,
 בְּרִצּוֹנוֹ עִם רַב אִזּוֹ הֶעֱבִיר בְּמַיִם ,
 וּבִאֲפֹ זָרַע רַב יַעֲבִירוּ מַיִם ;
 הֵן שָׁם בַּתְּעֹלָה לַחֵךְ אִשׁ הַמַּיִם ,
 וּפֹה מִבְּעֵרַת אִשׁ אֵיךְ יֵצְאוּ מַיִם !

51

גַּם אֲנִי שְׂאֵגוֹתַי יִתְּכוּ כַּמַּיִם ,
 עַל עֲמֻרַת רֵאשִׁי הַתִּכָּה בְּמַיִם ,
 לֹא עֲצַרְתִּי כַח עֲצוֹר בְּמַיִם ,
 עַד כָּל הַמַּדּוֹתַי נִשְׂאוּ הַמַּיִם ;
 עוֹד לִבִּי נָמַם בִּי עוֹדוֹ כַּמַּיִם ,
 כְּזִכּוֹר לְרִגְעִים קוֹל פְּרִץ הַמַּיִם .

52

הוּי מְחֻלָּה עֲזָה הוּי פִּחוֹ בְּמַיִם !
 הוּי חֲמַת עֲקָרִים תְּנִינֵי הַמַּיִם ,
 הַחֲשֵׁבֶת עֵינֵי הוֹרִים מְחֻשְׁבֶּת מַיִם ,
 וּתְעַמִּיקִי מִבְּאוּבָם מִתְּהוֹמוֹת מַיִם ;
 וְשִׁמְךְ קָרְאוּ הָרוֹפְאִים רֵאשֵׁי הַמַּיִם ,
 אִשׁ אוֹכֵלֶת יִקְרָא לֹא עוֹד מַיִם .

הוֹי מִחֲלָה עֵזָה הוֹי פִּתּוּ בְּמַיִם ,
 שׁוֹטְפֵת עוֹלָלִים בְּנַחַל מַיִם ;
 אֶךְ יֵשׁוּא יִתְּנוּ אָבוֹת אֶת רֵאשִׁים מַיִם ,
 אִם אֵל רֵאשׁ בָּנִים יָבוֹאוּ הַמַּיִם ;
 לְיֵשׁוּא אֲמוֹת שׁוֹפְכוֹת לְבָן בְּמַיִם ,
 אִם תּוֹךְ רֵאשׁ יוֹנְקִיהֶן שֶׁפֶךְ הַמַּיִם .

אֲלוֹת אֱלֹהִים יַעַת נִמְחוּ אֵל מַיִם ,
 אֵל זָכוֹת מִחֲטָא לֹא נִגְעוּ הַמַּיִם ;
 וּפֹה יִמְחוּ אֵל אֱלֹה הַמַּיִם ,
 נִפְשׁוֹת הַיְלָדִים הַמְּהוֹרוֹת מִמַּיִם ;
 בֶּן־שָׁפֵט בַּמֶּלַח רָפָא הַמַּיִם ,
 וּפֹה כָּל הַרוֹפְאִים אֵיךְ הִלְאוּם מַיִם .

אִזּוּ נִהְפְּכוּ לְדָם כָּל אֲנַמֵּי מַיִם ,
 כִּי יִלְדֵי יִשְׂרָאֵל טָבְעוּ בְּמַיִם ,
 וּמִדּוּעַ פֹּה דָם נִהְפֶּךְ לַמַּיִם ?
 לְטָבֹעַ זָרְעֵנוּ בְּמִלּוֹא כַף מַיִם ,
 קוֹמוּ הַיְשָׁרִים עַל יָם וּבְאֵר מַיִם !
 וְשִׂאוּ נָא קִינִים עַל אֱלֹה הַמַּיִם .

24

הַלַּיְלָה הַהוּא לֹא עָמַד בַּפָּרֶץ ,
 לְקַלְלָהּ וּלְאַלְהָ יִקַּח בַּאֲרֶץ ,
 הוּא יִחַרֵם לְאֵל לְהַרוֹם בּוֹ מַעֲשָׂיו ;
 בּוֹ כָּל צְבָאוֹת מְרוֹם בְּתַהוֹם יִשְׁקָעוּ ,
 בּוֹ יִפְלוּ עִם אֲרֶץ וּבּוֹ יִגְעוּ ,
 יִפְלוּ וַיִּאֲרָרוּהוּ — גַּם אֵל יִקְבְּהוּ .

25

וּבִזְעַף נֹזְרָא אִישׁ אָחִיו יִפְגְּשׁוּ ,
 יִתְפּוֹצְצוּ רָגַע וּכְרַעַם יִרְעִשׁוּ ,
 קוֹל יִלְלֵת מָוֶת בֵּין שׁוֹכְנֵיהֶן תְּהִי ;
 לַיְלָה נְהִיתִי בּוֹ יְנִהוּ כְּלָמוֹ ,
 אֲךָ הִרְעֵשׂ הַזֶּה הוּא אַחֲרוֹן לָמוֹ ,
 אַחֲרָיו דּוֹמְיָה אֵין הַזֶּה אֵין נְהִי .

26

אֵין עוֹד הָאָדָם אוֹבֵד זֶה עוֹד אֵין ,
 כָּלוּ צְעָקוֹתָיו פֶּסֶה דְּמַעַת עֵין ,
 הַתִּבֵּל בָּהּ נֶעְכָּר גַּם הִיא אֵינְנָה ;
 אָבֵד הַמּוֹת וּמְרוֹרוֹתָיו סָפּוּ ,
 הַמַּחְלוֹת הַמְּשַׁבְּלוֹת גַּם הֵן חָלְפוּ ,
 עִם מַחְלַת מִי־רֹאשׁ הַעֲוֹה בְּהִנָּה .

21

בְּזוֹרוֹעוֹת אָבִיךָ אִזְ חַיֵּשׁ תִּתְעַזְרִי .
 «הוּי חֲמוּדַת לְבִי ! מַה לָּךְ דִּבְרִי !
 «הַעַם מְנֹת לְלַחֹם ; בְּרוּל תִּמְחַנְּנִי ?
 «הֵן גְּבוּרֵי חֵיל תִּבְּל הִרְעִישׁוּ ,
 «לְבָרַק פִּי חֲרָבוֹ צְוֹאֲרָם הִנְיִישׁוּ ,
 «וּמַה־תִּתְעַשִּׂי אֶתְּ — מָה אַעֲשֶׂ לָּךְ אָנִי ? »

22

וּבְאַחֲרֵיתֶךָ אֶהְיָ ! מַה־כֶּךָ רְאִיתִי ,
 מִשְׂאֵרֵית בּוֹם חֲמָה הָהָ מַה־פְּצִיתִי !
 הַעוֹד גַּם זֹאת אֶרְאֶה — הוּי חֵיל וּפְחָד ! —
 עֵין וְלַחֵי הַשְּׂמֵאל בַּהּ וְכַה יְנוּעוּ ,
 קוֹל גַּחְרֶךָ אֵימָה כָּל שׁוֹמְעֵיו יוֹעוּ ,
 מִצְעָר לִי עַל זֹאת כָּל שְׂאֵגוֹתֵי יַחַד !

23

לְרַחֵב פְּצָעֵי לְבִי וְלַהֲעֲמִיק נִגְעֵי ,
 תִּרְפוּךָ מִכְּאוּבִיךָ יוֹם אַחֲרוֹן רִגְעֵי ,
 וּכְעוֹנָה בְּאָרִים קוֹלֶךָ יַעֲנִנִי ;
 שֵׁם כָּל עוֹטְרֶיךָ מִפִּיךָ הֵן שְׂאֵפְתֵי ,
 מֵעַמְּק צָרָה אֶל חַר תִּתְקוּחַ עֲפֹתֵי ,
 עַד בָּא מְנֹת לִילָה — וַיִּזְרִידֵנִי .

18

בַּת אֲנִי בַת עֵינֵי בֵּת חֵן וְדַעַת !
 לֹא חָמָא לֹא אֲשֶׁם בֵּת שְׁנַיִם אַרְבַּעַת ,
 כִּי אֲזַכּוֹר קֶצֶף כִּי נִפְשֵׁי תִנּוּעַ ;
 כִּי אֲזַכּוֹר חֲלִיךְ חֲמֵם מִכְּאוּבִיךְ ,
 וְנִמּוּל רַע וְיָמַר עַל תֵּם עֲלוּמִיךְ ,
 אֲזַעַק : עַל מַה זֶה ? אֲמָרוּ ! וּמְדוּעַ ?

19

אֵיךְ אֶרְאֶךְ בְּתִי יְפִיפִית פְּפָרַח ,
 עַל רִקּוּתֶיךָ דָּם , עַל מִצְחֶךָ קָרַח ,
 מִעֲרַף עַד קֶדְקֵד הוּי מְכוּת פָּצַע !
 כָּל אֵלֶּה הַרּוּפָאִים צוּוּ עֲלֶיךָ ,
 מִלְּבַד הַשְּׁפָטִים צָוָה אֱלֹהֶיךָ ,
 וְלִמִּי כָּל אֵלֶּה ? אֵל שְׂדֵי ! מַה־בָּצַע ? —

20

פֶּעַם מְרוּב מְדוּה שְׁכַבְתָּ נְרַדְמַת ,
 קַפְצַתְּ אֶת שִׁנְיֶךָ וַתְּהִי נְאֻלְמַת ,
 אֵךְ קוֹל בְּדַמְמָה נְהַמְתְּ וַתִּיַּבְּבִי ;
 פֶּעַם מִחֵץ מִכְּאוּב קָמַתְּ עַל רִגְלֶיךָ ,
 מִבְּהִילוֹת וּנְמוּוִיּוֹת קָמוּ עֵינֶיךָ ,
 וּבְגִבּוֹר לִקְרָב בָּעֵז תִּתִּיצְבִי .

15

מַה שָׁוֵא יִהְיוֹב גָּבַר מַה שָׁוֵא דְפִיתִי
 חֲזוֹן נוֹרָא זֶה עֲתָה חֲזִיתִי ,
 עַל חִיקֵי וּזְרוּעֵי בְּתֵי שָׁבְלָתִי ;
 עַד שְׁעָרֵי מָוֶת לְלַחֹם לָהּ יִצְאָתִי ,
 גַּם אֵל וְאֲנָשִׁים לְהִשִּׁיבָה קָרָאתִי ,
 אֲךָ רִיקָם שָׁבְנוּ — הַצֵּל לֹא הִצֵּלְתִּי .

16

הֵן עַם מָוֶת בְּתֵי ! עֲלִית עַל עֶרְשׁ ,
 אִיךָ רָגַע חֲלִית גִּפְצָתָּ פְּכָלִי חָרַשׁ ,
 «רֹאשֵׁי רֹאשֵׁי !» צָעַקְתָּ «מִכְאוּבֵי רֶהֱב»
 בְּפָנַי רוֹפְאִיךָ הָאֶסֶן רְאִיתִי ,
 וּבְאִישׁוֹן בַּת עֵינֶיךָ מָוֶת חֲזִיתִי ,
 אֶת שָׁמֶן גִּלְגֻּלְתֶּיךָ יִבְעַר בַּלְהַב .

17

לָמָּה זֶה רָצִים וּפּוֹסְחִים עוֹרְקִיךָ ?
 וּמָה הַתְּנוּמוֹת עוֹלוֹת עַל פָּנֶיךָ ?
 אֲבָלְךָ שָׁב אַחֲזֹר יְהִי עַל אַפִּים ;
 מַה גִּסְתָּ מֵאוֹר גַּר מִחֲשָׁפִים לְשִׁבְתָּ ?
 הוֹי צִירֵי הַשָּׂאוֹל וּמִבְּשָׂרֵי הַמָּוֶת !
 «בְּמִקּוֹם הַבְּעֵרָה» אוֹמְרִים «בְּאֵי מַיִם !»

12

עֲמֹד לֹא יִדְעֵתִי לַיְלָה וְאֶמֶשׁ ,
 מִבֵּית מוֹרֵךְ בָּאתָ עֵת בּוֹא הַשֶּׁמֶשׁ ,
 וַתְּהִי לִי בַלַּיְלוֹת יִפְעַת יָרֵחַ ;
 עֲתָה גַם שָׁמֶשׁ חָשְׁבִי לֹא יָגִיה ,
 כִּי אַתָּה מִמַּעַל לוֹ עוֹף תִּנְבִּיָה ,
 וַתְּהִי לִי בַלַּיְלוֹת צְלָם בּוֹרַח .

13

וּפְצַעֵי אֱלֹהִים מִי אִזּוּ יִרְפְּאֵמוּ ,
 עַד כִּי בָאתָ בְּתִי ! קְרַמְתָּ עוֹר עֲלִימוּ ,
 וּמִחֲרַב מוֹתֵךְ עֲתָה נִפְתָּחוּ ,
 עֲתָה קִינּוֹתֵיכֶם כִּי יִתְעַרְבוּ ,
 וְשִׁנְיֵהֶן יַחַד מֵעִינֵי יִשְׁאָבוּ ,
 דְּמַעוֹת חֵם אֲשֵׁי תוֹךְ לִבִּי רִתְחוּ .

14

אִזּוּ מְרוֹב צָרָה עַד מָרוֹם שְׁוַעֲתִי ,
 לָמָּה מִמֵּתִי לֹא עֵינֵי הַשֶּׁבַעֲתִי ,
 מִדּוֹעַ לֹא יָדִי עֵינָיו סָגְרוּ ?
 אִזּוּ אוֹלֵי בְּעַמָּל וְשִׁאֲרִית כֹּחַ ,
 בְּבִכְי וּנְדָרִים וּמִנְחַת נִיחּוֹחַ ,
 לֹא בִיּוֹדֵי מוֹת רֵךְ יָמָיו נִגְזְרוּ .

9

הוֹי מִי מִלֵּל לִי אִזְ עַת שְׁלַחְתִּיהוּ ,

כִּי עֲנָלָה הַזֹּאת בָּהּ הוֹשְׁבֵתִיהוּ .

קָבֵר הוּא אָכְרָה לוֹ , בּוֹר הוּא וְשָׁחַת ?

גַּם אַתָּה הַבֵּן לֹא יָדַע לְבָךְ ,

כִּי אֹתָהּ הַמָּוֶת שְׁלַח אֵלֶיךָ ,

כִּי אַךְ רָשְׁתוּ הִיא , זוֹרָה עַל פִּי פָּחַת .

10

לֹא לִי בֶן יָקִיר ! לֹא לִי חֲמֻסָּךְ ,

אֵל תִּרְדַּד שָׁם אָמַר לְבִי אֵלֶיךָ ,

«הֵן אֹתִי לְנִסּוֹעַ» בִּי אִזְ פָּגַעְתָּ ;

«עוֹד יָרַח יָמִים אֲשׁוּבָה אֵלֶיךָ» ,

וְאַפַּת — אֹיָהּ ! פִּתּוּנֵי מְלִיךָ ,

וּבִבֶן לְקִרְאֵת מָוֶת מִזֶּבֶל לֵב נִסְעֵת .

11

אִם כָּל רוֹאֵיךָ אֶת אֲשָׁרֵי הַלָּלוּ ,

בֶּן פּוֹרֵת כְּמוֹךָ מֵאֵל שְׂאֵלוֹ ,

אָף כִּי לִי אָבִיךָ מִכָּל יִקְרָתְךָ ;

וּמִי לִי הַיּוֹם מִי יִקַּר לִי עֲתָה ,

אֲחֵרֵי הַגֵּד לִי כִי אֵינְךָ כִּי מָתָּ ,

יֹתֵר מֵאֵבֶל וְהִי לִי הַשְּׂאֲרָתְךָ .

6

לָמָּה לֹא נִכְבַּיִת בְּכִבּוֹת נֵר אֵלֹהִים ,
 לֹא עָלִית גַּם אֶתְּ עִם עוֹלָה גְבוּהָ ,
 וּמָה זֶה שְׁאַרְתָּ וּשְׂבוּלִים תִּכְאַיְבִי ?
 הִלְחָשִׁיב תֹּאמְרִי זֹאת אֲשֶׁר אֵינְנָה ,
 חֲרָפִי וְלִכִּי לָךְ כִּי לֹא עוֹד אֶרְאֶנָּה ,
 חֲרָפִי ! פֶּן אוֹתִי אֵלֶיָּה תִּשְׁבִּי .

7

אֵל חֲרָפִי ! — נִחַמְתִּי — פֶּן אֲשַׁכְּחֶנָּה ,
 אֲעַצְרָה אֶשְׁךְ בִּי לְבָלִי אֲשַׁנָּה ,
 כִּי יִגּוֹן חֲפְצֵי רְצוֹן זֶה הִנֵּהי ;
 עַל בֵּת חֲמֻדְתִּי הוּא אֵיךְ לֹא אִבְהוּ ?
 אֵיךְ בּוֹ אֶחְזֶה בְּתִי אֵיךְ אֶעֱזֹבְהוּ ?
 « פֶּן אֲשׁוּב אֵלֶיָּה ? » גַּם זֹאת לוֹ יְהִי .

8

הֵן צָרְתִּי זֹאת רֵאשׁוֹנוֹת מִזְכָּרְתִּי ,
 לְבָנִי יוֹנָה תִּמָּה וְצָבִי תִּפְאַרְתִּי ,
 שׁוֹשְׁנֵת מְשׁוּשׁ וְלִשְׁנַיִם בֵּן שִׁשִּׁתִּי ;
 מִרְבַּע עֲגִי אֲזוֹ כִּי שִׁלְחוֹ נִמְהַרְתִּי ,
 עִיר הַמְּשַׁכֶּלֶת בָּהּ אֶרְבַּע קְבֻרָתִי ,
 וּבְבָנִי זֶה , אוֹיָה ! הִיוּ חֲמִשָּׁתִּי .

5

אָעֲזֹבָה גַם אֲנִי קִירוֹת חֲבִית ,
 שָׁם אֲתַע לִילוֹת בֵּין שָׁמִיר וְשִׁית ,
 אֵת פְּלָגִי עֵינֵי שָׁם אֹבִיל בֵּינֵימוֹ ;
 כִּי בְּאֲכֹל אִישׁ אוֹתָם כֵּן אֶכְלֶתְנִי ,
 אִישׁ לְכָבוֹת לֹא נִתְּנָה חַיִּשׁ לְהַשְׁתַּנִּי ,
 אֵת כָּל שְׁעֵשְׂנָעֵי לְקַחְחָה גַם אֵינִימוֹ .

4

הֵהָ ! לְבִי עוֹד יִבְעַר עוֹד בּוֹ אִשְׁיָה ,
 כִּי הַנֶּפֶן שָׂרְפָה בּוֹ שָׂרְשִׁיָה ,
 אוֹתָהּ אֶכְלָה חַיִּשׁ בּוֹ תוֹקֵד נֶצַח ;
 אֵת בְּתִי בֵּת עֵינֵי בְּכִי זֶרְעֵתִי ,
 עַל דָּם בְּתֵרִי לְבִי אוֹתָהּ נִמְטַעֵתִי ,
 מִי זֶה אֵין לְעַקּוֹר ? — וּבְלִבִּי רִצַּח .

5

מָה עֲזָה אֶהְבְּתִי וּמָה נִבְלָאָה ,
 בָּאָה בְּעֲצָמֵי בְלִיּוֹתַי מְלָאָה ,
 עֲתָה בְּעֲזוֹזָה יְעוֹז גַּם הַשֶּׁבֶר ;
 חֲדָלִי לָךְ אֶהְבָּה אֶסְפִּי נָא יְדִיךָ !
 לָמָּה זֶה תִּזְרִי בִּי עֲתָה חֲצִיךָ ,
 וּמִדּוּעַ לֹא בָאת עִם בְּתִי קָבֵר ? !

מספר מר

1

סורו שְׂאֲנָנִים מְנִי וְאַשׁוּעַ ,
לא אֶחָד בְּכֶם מֵר נִפְשֵׁי יוֹדֵעַ ,
מָה רַב מִכְּאוּבֵי לֹא אַתֶּם תְּבִינּוּ ;
יֹדְעֵי אֱלֻמוֹן וְשִׁכּוֹל גַּם אַתֶּם סוֹרוּ ,
גַּם לֹא אַתְּמָה תוֹךְ לְבִי תִתּוֹרוּ ,
וְלִשְׁבָּרֵי כִי עָז אוֹלֵי לֹא תִאֲמִינּוּ .

2

בְּרַד פֹּה אִשְׁבַּ עַיִן אִישׁ לֹא תִרְאֵנִי ,
לֹא אֶזְנֶן אָדָם הַיּוֹם תִּשְׁמַעֲנִי ,
כִּי מִשָּׂאת אֶהְבֵּתִי מִתֶּם נִעְלָמָה ;
וְעִמּוֹקוֹת אֵידי אֵיךְ לָמוּ אוֹכִיחָה !
צִיּוֹן הַשְּׁכוּלָה — אִם לֹא לָהּ אֶשְׁיַחָה ,
וְלֵאֵם הַמְּבֻכָה בְּנִיָּה בְרָמָה .

יִרְדּוּ כַמַּטֵּר מִיָּם
עַל אֲדָמַת גְּוֹנוֹ ;
גַּם הֵם עוֹר יִזּוּבוּ
יַעֲלוּ אִף יָשׁוּבוּ .

רוּחַ אֹזֶר אֱלֹהִים
מָלֵא כָּל גְּבוּהַ ,
עַד בָּנוּ יְנוּחַ
וְלֵאלֹהִים שָׁב תְּרוּחַ .

חֲכָמָה מְאֹל בָּאָה
כָּל מַעֲשָׂיו מְלֵאָה ,

שֵׁם נִפְשׁ תִּרְעַנָּה
הִיא אֵל יֹאסִפְנָה .
כִּי אֲשֶׁרֵי חֲנֻפֵּשׁ
תִּרְעַע בְּנוּהַ דַּעַת ,
תִּבְזוּ אֶרֶץ רִפְשׁ
חֲכָמָה אִם קוֹרֵאת ;
הִיא כִּי תִשׁוּב שָׁמָּה
לְעַד הִיא רִחֲמָה .

חֲכָמָה מְאֹל בָּאָה
כָּל מַעֲשָׂיו מְלֵאָה ,
שֵׁם נִפְשׁ תִּרְעַנָּה
הִיא אֵל יֹאסִפְנָה .

התמורה

כִּן בָּה נִתְּנוּ לָלֶה
כִּן בָּה נִחְלוּף סָלָה .

עֵפֶר יִינֵק עֵשֶׁב
אוֹתוֹ יִלְחוּדְ כְּשֵׁב .
כְּשֵׁב יֵאכֵל גְּבֵר
אוֹתוֹ יִבְלַע קֶבֶר .

רוּחַ אוֹר אֱלוֹהִים
מָלֵא כָל גְּבוּוֹה ,
עַד בְּנוּ יְנוּחַ
וְלֵאלֹהִים יָשֵׁב הָרוּחַ .
בִּי רוּחוֹת שָׁמַיִם
נִקְוּוּ אֶל קֶרְבָּנוּ .

עֵפֶר יִינֵק עֵשֶׁב
אוֹתוֹ יִלְחוּדְ כְּשֵׁב .
כְּשֵׁב יֵאכֵל גְּבֵר
אוֹתוֹ יִבְלַע קֶבֶר .
פִּיּוֹת לְמֵלֹא אֶרֶץ
זֶה מְזוּה לְשִׁבוּעַ ,
אֲדָהּ הִיא תִפְרוּזֵן פְּרִיץ
כָּל הַיְקוּם לְבִלוּעַ ;
בִּי עַל כָּל שִׁלְחַת
מְוֹת עֹר הַשַּׁחַת .
הִיא אֶת כָּל בְּלָעָה
וּבְמִנָּה לֹא צָבָה ,
כִּי בְלָעָה הִיא קִאָּה
עַל קִיָּאָה הִיא שִׁבָּה ;

6

אָבֵל בַּמוֹסֵר , גַּא הַחֹזֵק אֶל הַדָּרָה ,
 מִכָּל מִדָּע וּבֵינ , בֵּן טוֹב הַתְּצַרְנָהוּ ;
 מִסִּפֵּר לֹא מוֹסֵר בּו , אֲנֵא הַדָּרָה ,
 כִּי חֲכָמַת מָה לוֹ אֲנֵא הַרְחֵק מִנְדָּו !
 כִּי יִרְאֵה וְדַעַת אֲחִיוֹת הִנֵּה ,
 הַזְמוּת , זֶו מִבְּלִי זֶו לֹא לָךְ הַסִּבְנָה .

7

כִּי יִרְאֵת שְׂדֵי מִבְּלִי כֹל לְדַעַת ,
 בַּת יָפָה לְעֵינ אֶךְ סָרַת מְעַם ;
 דַּעַת אֶת כֹּל מִבְּלִי אֲזֹן שׁוֹמַעַת ,
 חֲכָמַת נָשִׁים וּבַת־אֵר חֶסֶר נָעַם ;
 הַבּוֹחֵר בַּשְּׂתִיחֵן אֲשֶׁרִי הַנְּעֵר !
 אֲשֶׁרִי אֲבִיהוּ ! לֹא יְבוֹשׁ בַּשַּׁעַר .

8

אַרְבַּע עֶשְׂרֵה הַפְּתָה הַמְּצִלָּה ,
 הַחֲמִישִׁית בְּשָׁנוֹת חַיֵּי חָלָד ;
 לֹא יִחְדַּל לְסַפֹּר עַד אִם כְּלָה ,
 אַרְבַּע הַיָּדוֹת , בְּשָׁנוֹת יָלָד ;
 אַחַר יִשְׁאַל לְבָךְ וּפִיךְ ,
 לְחַיּוֹת לְזֻקִין כְּרִצּוֹן אֲבִיךָ . א ד ' ב

3

שִׁמְח בֶּן יִקְרִי! לְבוֹת פּוֹקְדִיךָ ,
 הוֹרִים וּמִזְרִים נוֹעְדִים עֲדִיךָ ,
 וַיִּשְׂמַח בֶּן לִבָּם גַּם כּוֹס הַיַּיִן ;
 וְהִבְטִיחַם אֲמִנָּה כִּי נִפְשָׁךְ נִבְוֵנָה ,
 וּלְעֵינֶם עוֹד תִּצְיֵג שָׁנִים תִּבְאֵנָה ,
 יָפוֹת מֵאַלֶּה יִשְׁימוּ בָּם עֵין .

4

הִבְטַחְתָּ בֶּן נְעִים! — הֵאֵח נִפְשֵׁנוּ!
 יָד עַל כּוֹס לִבֵּן יַחַד נִשְׁלַחְתָּ ,
 וּנְבָרְכָה כְּלָנוּ שֵׁם אֱלֹהֵינוּ ,
 וְתִבְרַךְ גַּם אֶתָּה מִפִּיחוּ כְּכָה :
 «חַיָּה בְּנִעִימִים וְחַיָּה נְעִים לְכָל!»
 כִּי אִם כֹּה תַחֲיֶה , תַחֲיֶה , יֵשׁ לָךְ הַבֵּל!

5

הֵן הוֹרִים וּמִזְרִים יַחַד עֲטֹרוֹךְ ,
 וּבְרִכוֹת מִלִּבָּם הֵם לָךְ יִרְיָקוּ ;
 אֶתָּה תִשְׂמַח אִתָּם בְּעֵבוֹר יוֹרוֹךְ ,
 בְּאַמֶּת וּבִתָּם , לָךְ נִפְשָׁם יִפְיָקוּ ;
 וְשִׂמְחִים הֵם כִּי לָךְ אֶזֶן שׁוֹמַעַת ,
 תּוֹרָה עִם חֲכָמָה גַּם מוֹסֵר עִם דַּעַת .

שיר יום הולדת

לפי מלאת ארבע עשרה שנה ליום הולדת בני בן הכס
במ"ר מיכל יוסף יהוי, יום ה' ז' אדר, «שנת תר"ב
נדלתי» שרתי השיר הזה :

(מזקלו: א, י"ג הנוטות. ב, ז"ת. ג — ז, יא"ת. ד, ע"ת.)

1

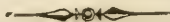
מורה־שעות זהב יום זה בימי חלודה,
יך שנה שנה בן כפמה שנים אז אהה;
הוא ראשית בואך הלום הוא יום הולדה,
ושמע פי ארבעה עשר יספר־לך עתה;
עתה ליל השביעי בשנים העשר ירח,
יום בו יצא ארז אדיר* בו צין הפרה.

2

על בן היום מורה,
נאספו בית הורה,
לפקוד פרקם זה יחד,
ולפי מספר ימיהו,
אם יראה אבהו,
אז על טוב לבם יחד.

(* טועה.)

אֵל תִּתְבוּשְׁשִׁי ! הָאֵל כֹּה עֲשֵׂנוּ
 כִּי אֶחָד עָשָׂה בְּעֲשׂוֹתוֹ הַשָּׁנִים
 וּלְבָשָׁר אֶחָד הוּא לְהִיּוֹת שָׁמְנוּ
 בְּעֵבוֹר מֵאֶחָד יִתֵּן רַבּוּתִים
 מֵרֹאשׁ רוּם עַד לְתֵהוֹם אֶהְבֶּה מְצַעַת
 גַּם לְלִבְנָה עָשָׂה שְׁמֵשׁ מוֹפְעַת .

9

את יפה בפנות תמה בהנה!
 הסתירי פניך כלבנה סלה
 כפי יפעהך איש זר בל יראנה
 — כן רק אל מול שמשה גם היא תחלה
 וכבר לי היית גברת ושבתני
 אל יפתח אסיר אל תעזבני .

10

אך מה זה מלל פי ושפתי יתר
 הלא זו רעיתי לכת הצניעה
 כשמש בחצי יום עבים תפטר
 — בל תך ראש גבר עליו הופיעה
 וכסתר בלילות אור נרה יחל
 ותהלל בנשים שבתן באהל .

11

אהלך אבואה ואת תעזרי
 תראי , תקומי , לקראתי תבוני
 הנשי תשקי — תתחמקי , תעבורי
 התצחקי בי ? וביה שם לי תצפוני ?
 הלמען תשובי לי שם תנומי
 חושי שובי כל עוד חושי בי חוסי !

6

מִבֵּין שְׁעָרָךְ כִּי יִקְרַן עוֹר פָּנֶיךָ
 אֹר שֶׁמֶשׁ יוֹצֵין מִשְׁחֹר צֵל הַיַּעַר
 וְצָחוּק כִּי תוֹצִיאִי מִשְׁפָּתוֹתֶיךָ
 תִּשְׁלֹף הַצְּפִירָה כּו שֶׁחַר מִתַּעַר
 קוֹל צְעִדְךָ כִּי יִטְפוֹף עַל רִצְפַת בַּיִת
 קוֹל רוּחַ מִתְדַפֵּק עַל עֲלֵי זֵית .

7

בְּלֹאט וּבַחֵן בַּת עֵינֶיךָ כִּי תִנִּיפִי
 יִדְרוֹךְ כּוֹכַב נִגְהָ עַל חוּג שָׁמַיִם
 אִם אֹתָהּ בַּה וְכֹה בַּחֵץ תִּעִיפִי
 יַעוֹף הַבָּרַק מִיָּדוֹ קַרְנָיִם
 קוֹלְךָ כִּי יִלֵּךְ מִחֲנֶךָ רַב טָעַם
 יִכְרֶה כָּל אֵזֶן וּבְלֵב סִתְרֵרְעָם .

8

וּבִגְן עֵדֶן אִם צָר אֹתָךְ אֱלֹהִים
 כָּל חֲמָדוֹת נָשִׁים בָּךְ יַחַד כּוֹנְנֵנו
 גַּם הַכְּרוּבִים שָׁלַח לָךְ מִגְּבוּהַ
 יִרְאֶתְךָ תִּפְתָּתְךָ לְמֵאֵד נֶאֱמָנוּ
 לְשִׁמּוֹר דְּרָכְךָ הֵן נִצְבוֹת בְּחָרֵב
 יִשִּׁיבוּ רִיקָם כָּל יְשִׁימֵי לָךְ אֲרָב .

5

יִפִּית פִּלְבְּנָה בַּחֲדָשׁ נִמְלָאָה
 כְּמוֹהָ נִעְמְתָה בְּהַלִּיכְתָּךְ סָלָה
 חֲמֵה בָרָה אֶת , בִּקְרַב בִּי יִצְאָה
 נֵלֶם נִגְהָה אֶת , עֲרַב בִּי שְׁפִלָּה ;
 אִם כְּרַגֵּי אֹר עֵינֶיךָ לַבּוֹת יִחְדְּרוּ
 עֲנֵג וְנַחַת אַחֲרֵיהֶן יוֹצְרוּ .

4

תְּבוֹשׁ שׁוֹשְׁנָה כִּי תֵרָא פְּנֶיךָ
 תִּמְרַר יַכְלֵם קוֹמְתָךְ כִּי יַחַז
 עֵינֹת הַגְּנוֹת — כִּי יֵרְאוּ עֵינֶיךָ
 וְצַבִּיּוֹת תִּבְרַחְנָה כַּמִּים פָּחוּ
 אֲשׁוֹת הַמְדָּנִים מִשְׁלוֹמְךָ תִּחְפְּרְנָה
 וּבְגוֹת הַשִּׁיר מִקּוֹל שִׁירְךָ תִּחְוַרְנָה .

5

לַבּוֹת הָאֶבֶן זִמְרָתְךָ בּוֹקֵעַת
 אִם כְּצוֹר קָשׁוּ כַּמִּים נִגְרוּ
 וּסְגוֹר עֵינֵי תַמִּים גַּם הִיא קוֹרֵעַת
 בַּל עוֹד יַחַז בְּךָ כִּחַ לֹא עֲצָרוּ
 אַחֲרֶיךָ כָּל אָדָם כְּצֹאֵן תִּמְשׁוּכֵי
 וּבְמִסְךָ הַקֶּדֶשׁ אִז לָךְ תִּסְכֵּי .

כלה נאה וחסודה

השיר אשר שרתי אז לידירי זה, שירת בנו לרעיתו, ביום שמרת לבו ביום התונתו, כמצות הז"ל גם לאחרים, להלל את הבלה בשירים, על שם הבהוב: ובתולותיו לא הללו, אשר ע"כ קראו הז"ל לחתונה «בי ה לול א».

1

מה מכל אשׁוה לך יפה מופעת!
מה מלים לי אבחר בם לך אשירה
הן אהבת לי מכל נפשי יודעת
ובפי, אהבתך מלה לא הותירה
שירות דודים רבים רבות קראתי
ובכלם לך תמה! ניב לא מצאתי.

2

כלם אך שרו על יפעה על יפי
על חשק על חמדה על תאות אשת
ואני על הם נפשך מאין כל יפי
על טוב לפתך על כל טוב ארשת
על רב שכלך יאות אך לגבר
נוסף על יפוך אל כל יפי קבר.

שֵׁם הוּא וְזָכַר אֶל אֲהַבַת הַזֹּרֵק ,
 תִּזְכּוּר כִּי אֵךְ הִפָּח הַעֵלוּ נִרְךְ ,
 גַּם הָלוֹךְ וְאוֹר כִּפְסֵהוּ בַּחֲדָשׁ ;
 רְבוֹת וּגְדוּלוֹת עֲשׂוֹת לְךָ הַגְּדִילוּ ,
 לֹא אָבוֹת רַבִּים עֲשׂוֹת זֹאת יַעֲפִילוּ ,
 עַד בָּאתָ הַלּוֹם בְּבְרִית אֲהַבַת קִדְשׁ .

וּבְרִית מְלַח הִיא בְּכֹל הִיא תְּנוּחַ ,
 לֹא אֵךְ בְּשָׂר אֶחָד כִּי גַם תְּרוּחַ ,
 גַּם לֵב גַּם נֶפֶשׁ יַחַד יִתְאַחֲדוּ ;
 קִדְשׁ זֹאת הַבְּרִית הִיא כָּל טוֹב הַבַּיִת ,
 תִּתֵּן זָרַע אֲמַת כְּשִׁתִּילִי נֵית ,
 עַל בְּרַבִּי הֵם אֲהַבָּה הִפָּח יִלְדוּ .

וְלִשְׁמַע מִזְבְּחֶךָ אֲגֵרוֹת יִזְבִּילוּ ,
 אָבִיךָ גַם אִמֶּךָ יַחַד יִגִּילוּ ,
 יִשְׂאוּ אֲלֻמוֹת בְּמִרְחָק זָרְעוּ ;
 גַּם אוֹהְבֵי נֶפֶשׁ כָּל בַּיִת אָבִיךָ ,
 הֵם כָּלֶם יִתְעַנְּגוּ בְּכִשּׁוֹרוֹת פִּיךָ ,
 גַּם יִשְׂמַח אוֹהַבְכֶם מֵאֲזוּ תִדְרְעוּ .

9

וּתְרֵאֵי לוֹ בַת עַד מֵרְחוֹק שָׁמָּה ,
 עַד בֵּית פֶּר טוֹג לַיִם . עֲצַתְךָ קָמָה ,
 וְרְחוּקִים כָּאֵלֶּה הֵגַם תַּחֲבִירִי ?
 זֶה קָרִית עִיר וּוִילְנָא זוֹ עִיר פְּלִטְאוּוּה ,
 « וְהִיוּ נָא לְאַחֲרֵים ! » אָמַרְתְּ אֶת אֲהַבָּה !
 וַיְהִיו לְךָ בֵּן — הָאֵחַ נַפְשֵׁי שִׁירִי !

10

שָׁמְעָה בֵּן וּבִין עֲצַת אִם נִשְׁנֶבֶת ,
 עֲצַת הָאֵל הִיא אָבִי כֹל אוֹהֶבֶת ,
 אֵל תִּפְרַר עֲצַתְם עַד עוֹלָם סֵלָה !
 עֲזוּבָה נָא אָב וְאִם עֲזוּבָה הוֹרִיךְ ,
 וּבּוֹאָה נָא שָׁמָּה אֵל זוֹ תִּשְׁבֶּךְ ,
 סוּרָה נָא בֵּן יִקִּיר שֵׁם הָאֲהֶלֶה !

11

שֵׁם תִּמְצָא הַבַּת אֲשֶׁר לְךָ חֲבֵרָה ,
 בְּדַבֵּר הַמְּחַבֶּרֶת הִיא לְךָ נִשְׁמָרָה ,
 בַּת גּוֹרְלֶךְ הִיא אֵךְ בָּהּ תִּדְבַק נֶצַח ;
 זֹאת לֹוִית קִדְשׁ אֵל תִּפְרִיד חוֹבֶרֶת ,
 בָּהּ תִּבְנֶה בֵּית תִּקְרָא שֵׁם תִּפְאֶרֶת ,
 שֵׁם עוֹלָם תִּשָּׂא כַּנְּזָר עַל מִצַּח .

6

מי יצבור מי ימים בָּחַר יַעֲמֹדוּ ,
 ומי הִרְרִי חוֹל שֵׁם סְבִיב יִגְדוּ ,
 רַגְבֵי עֲפָרוֹת מִי זֶה יִדְבִיקְמוּ ?
 מִי זֶה בְּאָדָם יִצִיב בְּתֵי חֶבֶר ,
 עַמִּים וּמְדִינֹת אוֹיֵר עַל כָּל עֵבֶר ,
 אַחֲזוֹזוֹת מִרְעִים מִי יַחְבִּירְמוּ ?

7

מִי יִתֵּן לְאָדָם רְעִיָה וְאִשָּׁת ,
 בֵּת גִּילּוֹ בֵּת חֶבְלוֹ חֶבְרָה לְרֵשֶׁת ,
 לְקִים לוֹ זֶרַע עַל אֶרֶץ עוֹמֶדֶת ?
 הֲלֹא אֵת הִיא הָאֵם הוֹרֶת כָּל אֱלֹהִים ;
 אֵת אַחַת לְאַחַד אֵל עֲשֵׂה פְּלֵא ,
 גַּם רוּם עִם שִׁפְלֵי אֵת הָאֲגָדֹת !

* * *

8

כִּן הוּא מִנִּי אִז כִּן הַיּוֹם כִּן עֲתָה ,
 הִנְנּוּ מִבֵּיטִים גַּם פֹּה מֵה שִׁתָּה ,
 שׁוֹמַחֶת גַּם בּוֹאֵת לֵב דוֹרִים סְלֵה !
 מַעֲמֶק שׁוֹ שְׁנַיִם עֵץ רַעֲנָן הוֹצֵאת ,
 חֲמֹר נְעִים מִכָּרֶם חֲמֹר הִבֵּאת ,
 פֹּה נְחֲמֹד לַמְּרֹאֶה וְלֹה שְׁבִיל מַעֲלָה !

5

אם רבו פְּעֵלֶיךָ אֵין חֶקֶר לָמוֹ ,
 פֶּעַל אֶחָד כָּלָם הוּא יְחִיד בָּמוֹ ,
 אַךְ לְדַבֵּק כִּי טוֹב כָּלָם יִבְיְעוּ ;
 וְתִפְחֵי רוּחַ הַדּוֹדִים בְּגִלְמִים סָלָה ,
 וַיִּחַזְּלֵל בִּינֵיהֶם מִשֶּׁךְ לֹא יֵלֵה ,
 עַד כָּל אִישׁ אֶל אִישׁוֹ יַחַד יִבְיְעוּ .

4

וּמַה דְּבַק זֶה , אִם לֹא אַךְ חַיִּימוֹ ,
 כִּי מָה חֲמֻט , אַךְ יִפְרִיד בִּינֵימוֹ ,
 וּמַה אֶתְּ לָבֵן , אַךְ חַיִּי כָּל אֵלֶּה !
 הוּא מְוֵת יְהָרוֹם , אֶתְּ לִבְנוֹת תּוֹסִיפִי ,
 דְּבַק זֶה יִפְרִיד , אֶתְּ אַחַר תְּחַלִּיפִי ,
 הַנּוֹכְלִי לוֹ עֲזֹה ! הוּא יִיעַף גַּם יֵלֵא .

3

וּמֵלֵא הָאָרֶץ מִי יִדְבִיק אֵלֶיהָ ,
 וּמִי יִתְלֶה אוֹתָהּ עַל מַעֲגָלֶיהָ ,
 כִּי תִרוּץ בְּרוּחַ סָבִיב לְשִׁמְשׁ ?
 כּוֹכְבִים כְּמוֹהָ בֵּן רַבּוֹת אֶלֶף ,
 הִיא עִם שִׁמְשָׁה זֹו , בֵּינָם זֶה אַךְ דְּלָה ! —
 אִישׁ יִסַּב אֶת שִׁמְשׁוֹ עוֹלָם לֹא יִמָּשׁ .

אהבת קדש

1

אהבקה אם כל חי לך היום אשירה!
לך בת אל חיים כנזרי אעירה,
את אם כל-ישנו עמנו לעין!
מה נשאת מה קרשית אם כל בשפול!
אם כל הצבאות שם מעל ערפול,
ובלתך רגע הם שבים לאין.

2

כל אלה — מי יגיד — איכה נוצרו,
חלקיהם במו איך הם יתחברו,
אם לא ירך אהבה את כל חובקת?
לולא היית טרם היו כלמו,
לא אמר כל יהי גם אל עושמו,
כי אז אין חפץ אין רוח שוקקת.

8

וּלְקוֹל שִׁשׁוֹן תִּשְׁמְעוּ ,
 אֲחוּזֵי יַד תִּפְעוּ ,
 בְּהַמּוֹן שִׁבְעָתִים ;
 הַנְּשִׁים כַּף תִּמְחֹאנָה ,
 וּבְמַחֲלוֹת תִּצְאָנָה ,
 לְשֹׁאֵן תִּתֵּן וּמִצְלָתִים .

9

וּנְחֹנָה נָא בֵּיתְךָ ,
 שֵׁם עָרוֹךְ שְׁלַחְנֶךָ ,
 שֵׁם תֵּאכְלוּ הִיא וְאַתָּה ?
 לִימִינְךָ הוֹשִׁיבָנָה ,
 וּשְׂמַח נָא גַם שְׂמֹחָנָה ,
 כִּי רֵאשׁ שְׂמֹחְתְּךָ עִתָּה .

10

שִׁישׁוֹ נָא הוֹרִים שִׁישׁוֹ ,
 כָּל עֲצָבֵיכֶם תְּגִיטוּ ,
 אֵל בְּנֶכֶם זֶה הַבְּיטוּ !
 גַּם אַתָּה שָׂא עֵינֶיךָ ,
 וּרְאֵה חֲתָן ! הוֹרֶיךָ ,
 גִּיל לִבָּם לְךָ הוֹשִׁיטוּ .

5

עִתָּה תִּנְהַ יִנְחֶךָ ,
 אֲבִיךָ גַם אִמְךָ ,
 וְאֲנִי לְבִי שָׂמַח ;
 אֶל חֶפֶת רִקְמָתִים ,
 וּתְהִי שֵׁם לְעֵינַיִם ,
 שְׂמֵשׁ לִפְנֵי יְרַח .

6

וּכְרִנֵּע לְךָ מוֹבְלָת ,
 בֵּית הַדָּר וּמִשְׁבְּלָת ,
 הֲלֹא כִסְתָה פְּנֵיהָ ;
 וּרְקֻמוֹת הִיא אוֹפֶדֶת ,
 בֵּין עֲלָמוֹת צוּעֶרֶת ,
 סֵתֵר בֵּין בּוֹכְבֵיהָ .

7

הִיא נִצְבָּה לִימִינְךָ ,
 וְעֲדָתְךָ תִּכְתִּירְךָ ,
 לְפָנֵיהֶם תִּיעַרְנָה ;
 תִּתֵּן לָהּ אֶךָ מִבַּעַת ,
 אִזּוּ רוּחְךָ לָהּ נִשְׁבַּעַת ,
 וּבֹאֵת גַּם תִּשְׁבְּיַעְנָה .

שירת דודים

ויהי בראשון לחדש אדר
יום ההונת בן המורות ; *
רחש לבי דבר נהדר ,
ואזמר משכיל שיר ידידות .

5

על פְּנֵי עֲנֹת מַהֲר ,
על מִצְחוֹ קִנֵּי זֹהֲר ,
חַן וְנֹעַם מְרֵאָהוּ ;
מַעֲיִנֵי תְצִיץ דַּעַת ,
חֲצִי אֶהְבֶּה קוֹלְעַת ,
אֶל חֲדָרֵי לֵב רוֹאֵהוּ .

4

הַאֲתָה הוּא הַיְלָד ,
אֵךְ בּוֹ אֲשַׁמַּח בְּחֶלֶד ,
תָּמִים לֹא יָדַע פֶּשַׁע ?
יֵשׁ שָׁנִים אֲמַנְתִּיךָ ,
אֲרַחֲוֶת דָּת הוֹרְתִיךָ ,
מִהֵיֹתְךָ רַךְ בֶּן תִּשְׁעֵ .

1

הֵן בְּחֹר אֵין בּוֹ דְפִי ,
יְלֹוּה אֶל בֵּת יִפִּי ,
הַיּוֹם בַּיּוֹם הַחֹדֶשׁ ;
כִּי כֵן נָלוּו גַם אֲמָשׁ ,
הַפֶּתֶר עִם הַשְּׁמָשׁ ,
כְּזֹאת כֵּן זֹאת בְּקֶדֶשׁ .

2

מִי זֶה יוֹצֵא מִבֵּית ,
בֶּן הָדָר כְּשֶׁתִּיל זֵית ,
אֲמַעִיט כִּי אֶהְלֵלָה ;
יּוֹבֵל בַּתֶּף וְנִגְבֵּל ,
וּבַתֹּךְ עֵדָה וְחֶבֶל ,
בְּזֹרְעוֹת הוֹרְיוֹ סֵלָה .

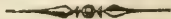
(* הוא תלמידי ידידי המשכיל . . . כמור"ר חיים יהודא ל
קאצינעלין בויגן .

12

אֹתָהּ הוּא לָךְ וּמוֹפֵת לְלִשׁוֹן הַקִּדְשׁ ,
 כִּי הִישׁ תִּתְחַדֵּשׁ כַּלְבָּנָה בַּחֲדָשׁ ,
 וּמִתְרָה תִתְלַבֵּן כַּלְבָּנוֹן סֵלָה ;
 עוֹד אֹרְחָה יוֹפֵעַ עַל סוֹפֵר עַל סֵפֶר ,
 בָּהּ יִלְדֵי יַעֲקֹב יִתְנֶנּוּ אִמְרֵי שְׁפָר ,
 וּכְמוֹ נִפְתָּלִי בָּא לָהּ הָאֱהָלָה .

13

וַיִּנְחַנֵּי אֱלֹהֵי אֵל הַנוֹד הַבַּיִת ,
 וַאֲרָא אִישׁ רוּחַ הַזֵּרוּ כְּנִית ,
 מוֹסְרוֹ הַשִּׁבְלִי חוֹקֵר דִּין בַּל יִתַּע ;
 הִרְאֵנִי מִכְתָּבָיו וְאֲשֶׁר קָרְהוּ ,
 וּנְמוֹל זֶה הָעַם עַל רֵב מִזֵּב עֲשָׂהוּ ,
 וַיֵּךְ לִבִּי אוֹתִי — וַאֲיַקֵּץ פֶּתַע .

9

מִשָּׁם הִלְכָנוּ עַד לְקֶצֶה הַיַּעַר ,
 אֶל מַגְדֵּל הַלְּבָנוֹן בְּאֵנוּ בַשֵּׁעַר ,
 שִׁירוֹת הַיֶּכֶל אֲשַׁמַּע בְּשֵׁפֶת הָעֵבֶר ;
 שִׁירֵי נָעַם הָיָה שִׁירֵי תַפְאֶרֶת ,
 כֹּה הָעֵבֶרְיָה כָּבוֹד מִטְּהָרֶת ,
 מִעַם קַדְמוֹתָהּ , כֹּה יִמָּעַם כָּל גֹּבֵר .

10

וְאָמַר אֶל הָאִישׁ : « הֲאֵחָ אַח וְרַע !
 הֵן חֲמֻדַּת נַפְשִׁי אֲנֹכִי שׁוֹמֵעַ ,
 אַךְ יִשְׁמַע אֲזוּנֵי אֶרְאָה נָא בְּעֵין ;
 הֲרֵאֲנִי נָא אֶת הָאִישׁ אֶת מְרֵאֲהוּ ,
 אוֹ הַגֵּד מִי הוּא אוֹלֵי אֲדַעְהוּ ,
 מִי הוּא הַמַּפְלִיא ? הֵן דוֹמָה לוֹ אֵין ! »

11

וַיַּעַן הָאִישׁ : הוּא מוֹשֵׁל הַיַּעַר ,
 הוּא בֶּעַל הַלְּבָנוֹן מַעוֹדוֹ נָעַר ,
 אַךְ הוּא לְשֵׁפֶת עֵבֶר אָמַר : הַגְּלִי !
 וַיִּגַּל כֹּה תַעֲלוּמֹת עוֹד לֹא נוֹדְעוּ ,
 וַיִּשָּׂר כֹּה שִׁירָיו עַד רוּם נִגְעוּ ,
 וַיִּזַּר שֵׁם בַּיִת אָבִיו וְשָׁמוֹ נִפְתָּלִי .

6

וּבְדַבְרֵי אֱלֹהִים עִם לְבִי אֲשִׁיחָה ,
 וְאֲשַׁמְעֵה קוֹל אָדָם אֹמֵר : הִנִּיחָה !
 בּוֹא אֵתִי שָׁמָּה אֶל הַלְּבָנוֹן יַעַר ;
 שָׁם תִּשְׁמָע אֲשֶׁר לֹא יִהְיֶה קִרְבֶּךָ ,
 פֶּה דוֹבֵר צַחוֹת , עֵבְרִית כָּל־כְּבֹד ,
 וַיַּעֲלֵנִי חַיֵּשׁ הַלְּבָנוֹן בַּסַּעַר .

7

וַיְבִיאֵנִי בֶן נָעוּל עַל מַבּוּעַ ,
 בּוֹ מַעַיִן גַּנִּים וּבְחֻמָּה נְטוּעַ ,
 גַּם חִלּוֹנוֹת נוֹצְצִים בּוֹ מִכָּל חֶדְרַר ;
 וּמַיִן הַלְּבָנוֹן שָׁמָּה שְׁתִּיתִי ,
 מִכָּרֶם חֶמֶד כִּי יוֹלֵךְ אֵתִי ,
 אֲשֶׁר נָטְעוּ אֲבוֹת גּוֹדְרֵי כָּל גְּדָר .

8

בֵּית נֶשֶׁק בָּאֲנֹו וּשְׁלֹמֹה בָּנָהוּ ,
 עִם מַלְכֵי קָדָם לְלַחֹם בּוֹ עָשָׂהוּ ,
 חֻכְמָתוֹ כִּי רַבָּה רָאִינוּ שָׁמָּה ;
 שָׁם בֵּין אֲרֻזָּיו נִשְׁבְּחָה בְּנוֹ רוּחַ ,
 רוּחַ הַן , יוֹלֵךְ בְּשָׁם כִּי יַפּוּחַ ,
 וּבְקִרְבֵי בָּא לָעִיר רוּחַ נִרְדָּמָה .

5

עוד זאת כי אין דורש לה גם בפסוק ,
 גם לא מפני עט תתן אמרי שפך ,
 מאם כל עמה , בזה ובבועליה ;
 ויגדל אבדה מכל אבדות אלה ,
 כי היא בידי עמה תרד פלא ,
 אם גם חכמי עמים חוגי מליה .

4

ואשב בן משמים עד כי נרדמתי ,
 שיחתי כל היום אותה חלמתי ,
 כי הנני עומד על הר המזריה ;
 משתומם על חרבות מקדש הקדש ,
 הרע צר פעמים יום זה בחדש ,
 ואזכור השארית היא העבריה .

5

ואמר : הן זאת אך פה אמצאנה ,
 כי פה מולדתה ובפייה אהזנה ,
 כי גם העבריה במדינות שמה ,
 צרפת וספרד אשכנו איטליאה ,
 רוח אלה הלשונות דבר פיה ,
 כל רוחה מקדם עוד בזה לא קמה .

חלום ערב

1

ויהי בתשיעי לחמישי בפערב ,
יום את כל קדש אכלה אש וחרב ,
שמתי לבי אל כל האוֹבְרוֹת לָנוּ ;
הָאָרֶץ הַשְּׁלֵטוֹן וּמְלוֹכֵת הַדָּר ,
הַמְּקַדָּשׁ וּמִשְׁרָתוֹ רוֹעֵי הָעֵדֶר ,
וּבִירֵי עֶרֶב עַד הַיּוֹם נִתְּנוּ .

2

וביגוני זה עוד נחם דרשתי ,
הַנֶּשְׂאָר מָה מְדַבֵּר מְלֻכּוֹת חִפְשֹׁתַי ?
הַשְּׂפָה מְצֹאתַי , עוֹד הִיא מוֹדַעַת ;
הֲלֹא בָהּ יֵר זָרִים מֵאֲזוֹ לֹא חָלָה ,
סִפְרֵי קֹדֶשׁ בָּאָה וּבִבְנֵי נִצְלָה ,
אֲךְ עַל פִּי חַיִּים הָהָּ ! עוֹד לֹא נִשְׁמַעַת .

קולך אלהים! ואתה שמעתי,
לא אעצִיבך עוד לא עוד ארגנה;
כי אל צדיק אתה עתה ידעתי,
לכן בעפר פי עתה אתנה —
אנושה מבתכם הוה שוכני שפֵל!
בן חרץ עליון השוכן בערפל.

לו על צואריכם לו עתה אפולה,
לו חבק בלכם אוכל בבלי פחד;
לו מעל לבי האבן אגלה,
ואפיקי מי עיני ישמשונו יחד. —
שׂא נא אל מרִי (*)! הלא כה צרתני,
איך לא אחמולה הלא חמלה אני!

אם בן אכזריות! אחלה פניך:
חקלי עלך מעל אוברים אלה;
אך מה אשיחה? אחמול גם עליך,
התוכלי הפר עצת יועץ פלא? —
צר לי פה ארץ אעלה על כפיים,
חמלה אנכי מבנות השמים! —

(* בחירק, כי רק כנ' שולין יבוא בסגול הפ"א, ועיין נחמיה

95

«כֹּל מַעֲשֵׂי יַחַד לַעֲמוּד לֹא יוּכְלוּ ,
 כִּי אִם בְּחִלּוֹף בָּם אִישׁ אִישׁ יוֹם מְקַרְהוּ ;
 הַכֹּל יַחְלִיף כֹּחַ בְּמַעַט אֲמָלְלוּ ,
 וְלֹהֵיטִיב לְכֹל הוּא טוֹב אֲבַחֲרֵהוּ ;
 אֲךְ אִישׁ רַק נִפְשׁוֹ רַק יוֹמוֹ יוֹדַע ,
 וּכְאִין עוֹד מְלַבְדּוֹ אִירוֹ שׁוֹמֵעַ . »

96

«עַל בֶּן יִתְאוּנֵן עַל בֶּן יִשָּׂא נְהִי ,
 כִּי עוֹרוֹ יִכָּאֵב וּבְלָבוֹ הִנְגַע ;
 וְאֲנִי עוֹשֵׂם יַחַד וְלַעוֹלָם אֶהֱיִי ,
 אֲרֹאֶה כֹל כְּאִישׁ וּנְצָחִים כְּרַגַע ;
 הֵן צְדָקָה לֵה נִפְשׁוֹ בְּאֲשֶׁר הוּא שְׂמָחָה ,
 אֲךְ גַּם צְדָקָתִי כִּי מְלֻכּוֹתַי רָמָה . »

97

«וּמָה רַבַּת הַלֵּב עוֹד תִּתְיַפְחִי ,
 הַאֵת תִּבְחָרִי ? וּלְבַבְךָ ? לֹא אֲנִי ?
 בּוֹכָה וּמְבַכָּה ! לְמַלּוֹךְ לֹא תִצְלָחִי ,
 עֲתָה הֲרַפִּי מִנִּי קוֹלְךָ עֲצָבְנִי !
 פֶּן אֲחַרִּיב אֶת כֹּל , רַגַע , וְלַעֲיִנִּיכִי ,
 אוֹ אֲזוֹ אֲמַחֶה דְמָעָה מֵעַל פְּנֵיכִי . » —

92

«אך לו היתה-זאת אז כל מעשי אלה ,
 לא היה בם חסר לא ידעו שחת ;
 כל טובם לא ישבות כחם לא ילא ,
 אך טוב וחסד אך חיים ונחת ;
 אז לא נקראו נבגדאים מתהו
 כי אם אלהים — ומאין פמודו ! » —

93

«מה-להיות לא יוכל עוד לא בראתי ,
 לא אוכל עשוהו אתי לא יחד ;
 אז גם דין ומשפט על בן קראתי ,
 ויהיו כל אלה על פיהם יחד ;
 איש ברבות טובו אם גם רע ילוננו ,
 הוא הטוב ביכלת אין טוב מפנו . »

94

«מאז חקים אלה יראו במו ,
 מחסור הנבבד הנקלה יתנהו ;
 רעת אחרים היא טובת פלמו ,
 ותלונת יום זה יום מחר יענתו ;
 מי לו רב טובה רעותיו תפשנה ,
 אך כי הטובות מאלה תרבינה . »

89

«דַּם!!» — מָה קוֹל הַזֶּה אֲנֹכִי שׁוֹמֵעַ ,
 מָה רָם וְמָה גּוֹרָא — בָּא מִגְבוּהַ ;
 מִרְגִּיזוֹ הַהָרִים הַצּוֹרִים בּוֹקֵעַ ,
 אֵין זֶה — חַי אֲנִי ! — כִּי אִם קוֹל אֱלֹהִים ;
 אֲשִׁמַּע מַה יֹּאמֵר וּדְבַר מַה יִּוְרְגֵי ,
 דְּבַר אֵל רְאֵי ! בְּדַבְרְךָ חִינֵי !

90

«מִי זֶה יִרְבֵּשׁ שִׁיחַ מִי יִזְכִּיחֵנִי ?
 מִי זֶה מַחְרִיד כְּסֵאֵי ? — דוֹם וְאַמְלִלָּה !
 מִי יָחוּס מִי יַחְמוֹל יוֹתֵר מִמֶּנִּי ,
 עַל מַעֲשֵׂי עַל פְּעֻלֵי עַל בְּנֵי סִלָּה ?
 הַקּוֹלֶךָ זֶה חַ מְלָה ! הַאֲתָ תִּפְרִיעֵי ?
 אַךְ מִרְךָ מְלֵאת מִשְׁפָּטֵי תִּפְרִיעֵי !»

91

«מָרָם בַּחֲשֶׁךְ דִּרְךָ אֹר שְׁלוֹתֵי ,
 עַד לֹא קָרָאתִי שָׁמַיִם וָאָרֶץ ;
 לְבָנוֹתֶם אַךְ בְּךָ נָם אֲנִי זְמוֹתֵי ,
 רַק עַל פִּיךָ יִשְׁקוּ אֵין שׁוֹד אֵין קָרִיץ ;
 וּמְלוֹאֵיהֶם כָּלָם יִשְׁלִי בְמוֹ ,
 אִישׁ יִטִּיב עִם אָחִיו כִּי יִטִּב לְמוֹ .»

86

חוֹי תִבֵּל בֵּית אֶבֶל חוֹי גַּיֵּא הַכְּכִי !
 נְהַרְוֵתִיךְ דְּמַעָּה וְעַפְרֶךְ אֶפְרָ ;
 עֲלִיךְ אֶבְלִים , מִתִּים תּוֹכְכִי ,
 מִר לִי עֲלִיכֶם מָר , חוֹי יִלְרִי שְׁפָר !
 הֵן מִכְּאוּבוֹת כָּלְכֶם מִכְּאוּבֵי הַמָּה ,
 מָה אֲעִשֶׂה , מָה אוֹשֶׁע , מָה אֲנַחֲמָה ?

87

גַּם אַתֶּם מִרְחוֹק לָמָּה תִעֲמוּדוּ ,
 עִיש כִּימָה וּכְסִיל שְׁמֶשׁ יָרַח !
 מַעַל לְאֶבֶל זֶה אֵיכָּה תִרְקוּדוּ ,
 אֵיךְ לְקוֹדְרִים אֵלֶּה אוֹרְכֶם זוֹרַח ?
 נִפְלוּ וּכְתוּ לְעַפָּר אוֹתָמוּ !
 וְתִהִי נָא אַךְ זֹאת כָּל צְדָקְתְּכֶם לָמוּ .

88

אַךְ שְׂוֵא , אֵינן יֵשֶׁע , גַּם הֵם לֹא יַחֲמוּלוּ ,
 לֹא לֹא יִרְעוּ כִּי אֲשֶׁר לֹא יִיטִיבוּ !
 גַּם הֵם כְּאֶרֶץ בְּמִסְלָה יִגְלוּ ,
 גַּם הֵם צַר צָעֲדָם לֹא יוֹכְלוּ יִרְחִיבוּ :
 וּמִי יוֹדֵעַ אִם לֹא רַב מֵאֶרֶץ ,
 אַךְ בָּהֶם שׂוֹר וַיִּלְלָה אִיד וּפְּי .

שם מלא עלומים ידוה על ערש ,
 בשפטים זרים מחלתו תלאהו ;
 עתה כי תם כחו יבש בכרש ,
 בנקמות רצח מות ילחצוהו . —
 מה רב לחץ לבי ! אמש בפנים ,
 ה מל ה אנכי מבנות השמים ! —

* * *

ה

ומה תבל כלה מהרה ראייתי ?
 אנחות איש שונות מאנחות העהו ;
 עתה נכח פני כלם שויתי .
 מהנורא אבל זה מי ישאיהו !
 בו כל הנה כל שוד כל איד כל פחד .
 כל מספד ואבל כל תוגות יחד .

81

שָׁם עַל בְּנֵיהֶּ הָאָרֶץ רוּעֵשֶׁת ,
 חַיִּים קוֹבְרֵת אִישׁ הַחַת נָוָהוּ ;
 הָאָב יוֹשֵׁב רֹאשׁ עַל בָּנִים וְאִשְׁת׃
 אִישׁ בְּמָקוֹם יֹשֵׁב , שָׁם יַעַר רוּחָהוּ ;
 וּפְלִטִים כֹּה וְכֹה בְּעִיר יְרוּצוּ ,
 מֵאִימֹת מָוֶת בַּחַיִּים יְקוּצוּ .

82

שָׁם יַעֲמְדוּ עַמִּים לְפָנַי רַגְלֵי דְבָר ,
 זֶה מוֹדֵד בַּחֶבֶל עָרִים לְקַחַת ;
 חַחִיִּים עֲדָנָה עֵינָם בַּקָּבֶר ,
 כִּי רוֹאִים בְּבִשְׁרָם אוֹת תָּו הַשְּׁחַת ;
 הַמֵּאֲסָף הַזֶּה הַשְּׂאֲרִית לִיקַח ,
 אַחַר אֲכוּל בָּמֹו רָעַב קוֹדֵחַ .

83

מִי יִמְנָה חֲרָבוֹת יַחְגֹּר הַמָּוֶת ,
 מִי יִסְפֹּר חֲלָיִם חִילֵי מַחְנֵהוּ ,
 הַרְצִים בְּאָרֶץ בְּשָׂבִיב שְׁלֵהֶבֶת ,
 לְעָרוֹץ אֲנוּשׁ וְחֵי גָבֵר וְשִׁיהוּ ?
 הֵן מְלֵאוּ חֲבָתִים כָּל עִיר כָּל פֶּלֶךְ ,
 מְבוֹר הָאֶסִיר עַד אֲרָמוֹן הַמְּלֶךְ .

כָּל תְּאֵי חֵצֵר מְסָבִיב יִבְעְרוּ ,
 עוֹד בַּיִת בַּתּוֹךְ , עוֹד קָם בִּינֵימוֹ ;
 וּבְעַד חִלְזוֹתָיו חָרִים יִסְעְרוּ ,
 אֶל הַעַם מִרְחוֹק יִתְּנוּ יָדֵימוֹ ; —
 הוּי אוֹבְדִים ! אֵיפֹה ? סָבִיב אֵשׁ וְעֵשֶׁן ,
 הֵן בַּיְתְּכֶם הַבְּמָה , אַתֶּם הַדְּשָׁן —

עֲרָמִים וַיַּחֲפִים הוּי אֵיךְ תֵּלְכוּ ,
 יַחַד עֲשִׂיר וָרֶשׁ אִם וּבְנִיָּה ;
 וּכְאֲבָנֵי הַשָּׂדֶה אֵיךְ תִּשְׁתַּפְּכוּ ,
 עוֹלָלִים וְאֲבוֹתֵם עִיר וְזִקְנִיָּה ;
 וּבְמֹזֵי רָעֵב אֵיךְ תִּבְעַר כָּל שָׂפָה ,
 כְּעִיר כָּה חֲצִבְתֵּם פְּתֹאם שֶׁרָפָה .

מַה תִּפְּלוּ שָׁם חוּצוֹת חֵיָה וְגִבֹר ?
 מַה יִּזְרַם דְּמָכֶם מִפֶּה גַם אֲפִים ?
 הֵה ! רוּחַ זִלְעָפוֹת חֶלֶף מֵעֶבֶר ,
 אֵיךְ נִשְׁפָּה בְּכֶם וַיִּךְ רִבּוֹתִים . —
 עֲתָה גּוֹם צָבָה כִּשְׁחֹר מְרֹאָהוּ ,
 וּכְגַעַת בְּבִשְׁרָם יִמּוֹשׁ עֲצֻמָּהוּ .

75

הוֹי אָב מַה תַּטִּיל בְּנִיךָ הַיָּמָה
 גַּם אֲמַם תַּשְׁלִיךְ וּבְזוּרָעָה יִלְד
 וּתְנַשְׁקֶם מָרֶם תַּפּוּל עִמָּם שָׁמָּה
 קוֹל רַבִּים מוֹמְתִים כֵּן , יִרְגִּיז חֶלֶד —
 צִי אֲדִיר הַצֵּת בִּיקוֹד אֵשׁ שָׁמַיִם
 מִכָּאֵב מִכּוֹת אֵשׁ נִבְחַר מִחֲנֹק מַיִם .

76

מִתּוֹךְ הַרְרֵי שְׁלֵג מִגְבְּעוֹת קָרַח ,
 תֵּצֵא עֲגֻלָּה וּמִנְהַיֵּג לָהּ אֵינן ;
 בָּהּ אִישׁ וַיִּפְתּוּ הַדְרָתָם הוֹד פָּרַח ,
 וּבְנִיחָם עַל בְּרָכָם מִחֲמַדֵּי עֵינן ;
 הוֹי אֲרַחֵת מֵתִים כַּחַיִּים יִסְעוּ ,
 נָסְעוּ וַיִּתְעוּ וּבִקְרָה גּוֹעוּ .

77

לֵהֵב שׁוֹמֵף אֶרֶץ כַּמְעַט נֶאֱכָלֶת ,
 אַחֲרָיו יִפְרוּץ רַעַם כַּמְשֶׁבֶר חֶלֶד ;
 חֶלְפוֹ , אֵךְ שָׂאֵר קוֹל אִשָּׁה נִבְהָלֶת ,
 תָּרוּץ כַּפָּרֶק וּבִיָּדָה גּוֹ יִלְד ;
 וּמְנִיעָה וּמְנִיפָה וּמְעִירָה הֶבֶל ,
 תֵּרָא כִּי לֹא יַעוֹר וַתַּעוֹרֵר אֲבָל .

הוֹי יוֹשֵׁב חֲחוּף הַמּוֹן רְבוּתִים ,
 מִה־נִּסְתָּהֶם לַגָּנוֹת כַּיֵּם תִּרְעָשׁוּ ;
 גַּם שָׁם רוֹדְפֵיכֶם גַּם שָׁם בָּאוּ מִיָּם ,
 גַּם שָׁם עַד צוֹאֲרֵיכֶם גְּלִים נִגְשׂוּ ;
 וּבְנֵיכֶם לַחִיָּה שְׂוֹא עֲתָה יָנוּסוּ ,
 «הֲצִילוּ!» תִּקְרָאוּ — קְרָאוּ וַיִּכְפוּ .

מִרְאֵשׁ בֵּית נֶחֱרָם תוֹךְ שְׂטָף מִיָּם ,
 בָּנִים אֶל הָאֲבוֹת בְּבִכִי יִבְיִמוּ ;
 הֵם וּקְחָל רוֹאִים עוֹמְדִים פֹּה בְּשֹׁפְיִים ,
 רֹאֵשׁ חֶבֶל עַל מוֹט אֱלִימוֹ יוֹשִׁימוּ :
 «קִשְׁרוּ זֶה בְּכֶם נִפְלוּ נָא וּשְׁקֵעוּ ,
 «בוֹ נִמְשָׁה אֶתְכֶם חִישׁ מָרָם תִּגְנוּעוּ .»

הָאֶחָד בַּחֲרָדָה נִפְּה לָרֶדֶת ,
 הַמוֹשִׁים מִתְרוּ — אַךְ לֹא כַמּוֹת ; —
 לְבִכִי אָב וָאֵם כָּל נֶפֶשׁ חוֹרְדָּת ,
 גַּם אֶחָיו בְּגַג רוֹאָה הָעֵצָבֶת ;
 הַמוֹט שָׁב אֵלָיו אַךְ זֶה אוֹלֵי יָחִי —
 הֵן מוֹצֵא גַם הוּא וַיִּרְבַּ הַבְּכִי .

69

הוּי יֵלֵד גַּעִים! מַה תּוֹשִׁיט יָדְךָ
 שָׁם מִנְבְּכֵי יָם בָּם עֵתָה יִרְדֶּתָ?
 הִנֵּה וְהִנֵּה מַה תִּרְוִין אִמְךָ
 בְּשֵׁפֶת הַנָּהָר — שָׁם עֵתָה רִקְדֶתָ? —
 מַה תִּשְׁיב אוֹתְךָ אֶל חוֹף מַיִט וְרִפְשׁ?
 הוּ גּוֹ מָלֵא מַיִם! — «אֵין בּוֹ עוֹד נֶפֶשׁ!»

70

מַה־נִּהְדָּר בֵּן זֶה צוֹחֵק עַל יַד יַעַר,
 וּמַה־יִמְתַּק לְאָב בְּנִשְׁיִקוֹת פִּיהוּ;
 וּמַה־נּוֹרָא תִכְפִּיר שְׁלַח כַּפְּעַר,
 מִזֶּרֶף הַיֶּלֶד וְלַעֲיִנֵי אָבִיו;
 קוֹלוֹתָם יַחַד הוּי בְּמַה יִמְדוּ,
 חֲצִים אֶל לְבִי בְּגִרוֹנָם הוֹחֲדוּ!

71

בֵּין גַּלִּים חוֹמִים בֵּין רַגְלִים וְסָעַר,
 אֲנִיָּה בְּמִשׁוֹאֵה תִרְדֵּ אַף תַּעַל;
 וְקַדְלָה עַל גִּיָּה זָקֵן וְנָעַר,
 יָדָם בְּחִבְלִים קוֹלָם בְּשִׁמִּי מַעַל;
 גִּיָּיָהֶם בְּתַתּוֹם שָׁבוּ הִישׁ יוֹמְלוּ,
 וְכָרוּ אַף יִלְדֵיהֶם מָרָם גְּלָלוּ.

66

הזי טוב לב מנער בכרוב נמשלת .
 על פנפי האשר מאז נשאת ;
 למעון עני זה מיִשם איך נפלת .
 ומאום לחיות נפשך איך לא הבאת ?
 ארון ! אייה הודך ? רע ! רעיה ?
 גבון ! בינתך ? — חלפו עם הונך .

67

אוי לי עליך עזוב מכל עין .
 רעב ושבע ימים תמאס חייה !
 איך תנוד בשוק ומאסף לך אין .
 תדפוק שערי מות בל יאספה ;
 שם יוצאת נבחה בלה מר צורחת .
 כי אין מחפתה דודה לקחת .

68

הלא חרש וחיש תשכיל מעשיה .
 שם אשת חיל מכל הזן נחמדת !
 ומה זאת עתה תרעש בתבליה .
 וגרי צאת יום אחרון אחרה ללדת ;
 הזי נפל נמש — ומה באת עתה .
 אל מי אתה בא ? — הן אסף המטה !

65

יחיד לזקונים פֶּשַׁח מֵרֵאשִׁי ,
 מִתְהַפֵּךְ בְּחִלִּי לִפְנֵי שְׁעָרֵי מוֹת ;
 הוֹרִיזוּ שׁוֹמְמִים יִתְאוּז מְרוֹתָיו ,
 הַרְוֵא נִדְהָם עֲצָתוֹ נְבוֹזָת ;
 הִבֵּן חוֹבֵק אָבִיו לְאֹמֵר : הֲצִילָה !
 הָאֵם סוֹפֶקֶת כֶּף אֶת מוֹתוֹ הַשְּׁפִילָה .

64

מֵעַרְשֵׁי דְוִי עֲלָמָה יָד שׁוֹלַחַת
 אֶל מַשׁוֹר רוֹפֵא קוֹצֵר גּוֹ פִּתְגָן
 בַּמַּשׁוֹר יָד , שׁוֹעֲתָה לֵב פּוֹלַחַת
 הוֹרִיחַ שְׁלַחוֹ חוּץ נִדְמוּ כְּאֶבֶן —
 חֵישׁ שׁוֹעֵת בַּיִת לְדַמְמָה הַסְּבָה
 וְדָמֵי נִדְמִים בַּחוּץ לִילָלָה רַבָּה — .

65

שָׁם עוֹלָל עֲנוּג עַל חֵיק אִם תִּפְאָרָה ,
 עַל מִשְׁכַּב יוֹם מוֹתָה עוֹד הִיא תַחֲבִקְתּוּ ;
 אֵיךְ עָמָה יִתְעַנֶּה תַחַת יָד זָרָה ,
 תוֹפֵשׁ בְּכַנֵּף אָבִיו בַּל עוֹד יִפְרִיחוּ ;
 גַּם נָקִי אוֹבֵד שָׁם יִשְׁאֵג לִישָׁע
 לֹא נִבְרַח בִּי זָךְ הוּא בִּי חָף אֵין פֶּשַׁע ?

60

«הוֹי עֲנֵי חֲדָל וְקִשֵׁי יוֹמֵי הַקָּרָף !
 אוֹ אַתֶּם בְּנֵי אֵל פֹּה תִתְלוּנְנוּ ;
 לְמַעֲוֹנוֹת אֲרִיזוֹת בֵּין הַרְרֵי טָרָף ,
 שְׂמָה נּוֹסוּ חֵישׁ שָׁם אוֹלֵי תוֹחֲנָנוּ ;
 הֵן כָּל נַפְשׁ חַיָּה אֶרֶץ ! תִּסְבּוּלֵי ,
 רַק מִחֲמַדֵּי אֱלֹה שְׂאֵת בְּלִ תַּחֲמוּלֵי . »

61

הֵה ! הַלִּים מִכְּמֶן רְשִׁים מִרְחֹם
 אֲחֻבֵי אָב אוֹבֵד אָב לֹא יוֹשִׁיעַ ;
 מֵאָב עֲנֵי זֶה הִכִּי לְשֹׂאוֹל לָחֶם ,
 הֲדַמּוּ וּבְשָׂרוּ אֶתְכֶם יִשְׁבִּיעַ ?
 «אוֹי מִי יִתֵּן מוֹתְכֶם אוֹ לֹו נִכְרַתִּי ,
 «אוֹ טוֹב מֵאֱלֹה מִרְחֹם לֹו מִתִּי ! »

62

שָׁם אַחֻזוֹת וְאַח מִחֲלָב נִגְמְלוּ ,
 מִסָּךְ מִמַּת אֶמֶס גִּלּוֹ יִרְיִמוּ ;
 אִמְנֹו אִיפֹה ? זֶה אֵת זֶה יִשְׁאַלּוּ ,
 רוֹאִיֶּהם בּוֹכִים מִסְּתִירִים פְּנִימוּ ;
 אֲבִי הַתְּאוּמִים מִתַּ עֵת אֶמֶס הָרַח ,
 וּבִישָׁנָם לִילָה זֶה גַם הִיא נִקְבְּרָה .

או גם את הנבול לא ראו עיניך ,
 רבים עד לא ראו ירדו היפה ;
 על כל צעד בקו הוכן נפלך ,
 מטפח ראשון עד השבעים שמה ;
 גם נפל גם יונק בתהום זה באו ,
 נער עלם ואיש גם שם נקראו .

הן צרות אופפות איש איד ישיג גבר ,
 שמינו נלחמים בו — מי יושיעהו ?
 שואה מפל רוח צר מפל עבר ,
 ותושע לו ירו — היא תרצחהו ;
 הנה חלל מרום ! מה-מרו חייך
 אם מר זה המות ערב עליך !

עוללים ערמים רגלים נרמבה ,
 אש רעב בלבבם מים על עין ;
 שם סבו אביהם : מה אתך ? תבה !
 גם הוא בבכי עונה : « אין לחם , אין !
 » אוי מי יתן מותכם או לו נברתי ,
 » או טוב מאלה מרתם לו מתי !

54

אך עליך אדם ינהו שמים ,
 גת קדרות ילבשון דמעה יזילו :
 קול בכים ישא סער בכנפים ,
 ומה תרעם אם לא לך ילילו ?
 גם אתה בן תרעם גת הולך ,
 כי תרא מסביב שפעת איריך .

55

על קו דק נמוי אז תחל לגסוע ,
 מעל לתהום איום גליו פרצו ;
 ומלאכי רעים ידחוף למבוע ,
 ומפחות שבעים בקו לך נחרצו ;
 לך נא בן-עני ! לך ! כה הם חייך ,
 תברע תנוע עד תרד תחתיה !

56

מי זאת יורדה עמך את מי אבימה ,
 גם היא הוליכתך על קו חלדך ?
 ידה חבקתך וימינה הושימה
 לאמר : שם טובך הן שם מאניך ?
 תה ! היא התקנה ! שוא בחשה כל פחד ,
 עד תגבול באתם ותפלו גם יחד .

51

אם נִפְּשׁ כָּל חַי תַּחַת שׁוֹר בּוֹדְעַת ,
 לָמָּה לְאָדָם מֵהֶם הַצְּרוּתָּ ?
 הַעוֹד נִתְּתָּ בּוֹ חֻכְמָה וְדַעַת ,
 לְגַדִּיל בָּם מִכְאוּבֵייו לֹא הִכְיִנּוּתָּ ?
 הַנְּחַמְד הַזֶּה אֵיךְ לֹא יוֹחֵן רָנַע ,
 לֹא תִרַע לוֹ יַעַת לֹא יִצִּיק לוֹ פָּנַע .

52

לֹא יוֹחֵן עַד בּוֹא הָאֲחֵרוֹן עַל אֶרֶץ ,
 חַמּוֹת הַצּוֹרָא רַב הַעֵינִים ;
 אֵיךְ הוּא יִשִּׁים קֶזֶן אֶל כָּל אִיד וּפְרִיץ ,
 הוּא יִקָּם לְדַמְמָה סַעַר הַחַיִּים ;
 סַעַר חַיִּים אֵלֶּה מִי זֶה יִבִּיעַ ,
 אִם הוּא הַמְשֻׁקִיט אִם הוּא הַמְרַגְיַע ?

53

הַמַּעַט מֵאָדָם אֵת מוֹתוֹ לְדַעַת ,
 כָּל יָמָיו לְרֵאוֹת כִּי קִבְרוֹ מִתַּחַת ?
 הֵן חֲיָיו יִתְּנוּ אֶל חֲיָיו מִגְרַעַת ,
 כִּי מָה אֶרֶךְ יָמָיו ? קִרְבַּת הַשַּׁחַת ;
 מַה לְּדַת בְּנִים ? הַרְבּוֹת מִתִּי חֶלֶד ,
 וּכְנוֹשֵׁק עֲצָמוֹת מִת נוֹשֵׁק הַיְלָד .

הוֹי אָב אַבְזָרִי ! הוֹי מוֹרָה אִישׁ בְּעַר !
 יֵלֵד לֹא אֲשֵׁם עַל מָה מַר צוֹרֶחַ ?
 גַּם שָׁם עוֹר אִישׁ צַדִּיק יִפְשֵׁט בַּשָּׁעַר ,
 שָׁם צָנָאֵר הָרוֹג חַי יִרְמוֹס הוֹצֵחַ . —
 הִיא לַחֵץ בְּלִבְכִי אִמִּם כַּמָּיִם ,
 חֶמְלָה אֲנֹכִי מִבְּנוֹת הַשָּׁמַיִם . —

* * *

ד

אֲחָה אֵל חַנוּן ! אַךְ לָךְ אֶתְחוּלְלָה ,
 מוֹשֶׁפֵּטִים אֲדַבֵּר וַיְהִי מָה יְהִי !
 הַגַּם עַפְקֶךָ תִּגּוֹר אֵי בְּתִי סֵלָה ,
 כִּי תַחֲשָׁה אֶל עַמְּלֵ תִדְמָה אֶל נְהִי ?
 הַגַּם מַעַל בָּא שׁוֹד מִפִּיךָ קִרְיָן ,
 אֶל אֶרֶץ הַחַיִּים חַיִּי הָאֶרֶץ ?

מִשְׁפַּט מוֹת לְאִישׁ בְּאֶפֶר יַחְרוֹצוּ ,
 אֹז יוֹשִׁים בְּשֵׁק וּבְבִשְׁלֵי יִהְלְמוּהוּ ;
 אֹז יָדָיו גַּם רָגְלוֹ בְּאֶף יִקְצוּ ,
 וּבִיעַר עַד יִגָּע בֵּן יִגִּיחוּהוּ ;
 אֹז מֵרֵאשׁ הַמַּגְדֵּל אוֹתוֹ יִקְלְעוּ ,
 וַיִּנְקְרוּ עֵינָיו וּבִטְנוֹ יִקְרְעוּ .

וּמִי הַצַּדִּיק בַּעַת כִּי יוֹאִילוּ ,
 מִשְׁנֵי אַנְשֵׁי הָרִיב עֲצָתָם נְכוֹנָה ;
 לִפְנֵי הַנְּמָרִים הֵם אוֹתָם יִטִּילוּ ,
 וַיְהִי הַצַּדִּיק הַנְּמָרָף אַחְרוֹנָה ;
 גַּם כִּי פֶה בִּיקוֹד אִישׁ אֶיךָ רַבִּים יִשְׁכְּבוּ ,
 כִּי אֵת לֹא יֶאֱמִינוּ הָאֱמֵן לֹא אָבוּ .

אֶל אִי מְדַבֵּר יָם מֵעַל צִים נִפְאָרוֹ ,
 רַבּוֹת עֲרָמִים פִּיּוֹם בּוֹ נוֹלְרוֹ ;
 אֶתְמוֹל עַל לֹא חֲמָא מִמְדִּינוֹת גְּרָעוֹ ,
 מַחֲזֹבְלֵי הַצִּי בֵּן עֵתָה נִדְרוֹ ;
 וּבְזוּזוֹם וּפְשָׁטוֹם וְהֶדְפוֹם שָׁמָּה ,
 מִקֶּר מִמְּרָף כָּל הַעֲדָה תָּמָּה .

43

הוֹי אַנְקֵת חָלָל עוֹלָה מִן הַיַּעַר ,
 מִכְּלוּב בְּרִזָּל תִּלְוִי עַל עֵץ שָׂרוּעַ ;
 הֵה אִישׁ כּוֹשֵׁי בּוֹ ! — כֵּן נִשְׁפָּט בַּשָּׂעַר ,
 לְהִיּוֹת שָׁם מֵאֲכָל אֵל כָּל עוֹף צְבוּעַ ;
 זֶה יִקְרַע בַּשָּׂר זֶה יִמּוֹץ דְּמָהוּ ,
 אֵד עֲצָמוֹת כָּלוּ אֵין גַּם עֵינֵיהוּ :

44

וַיִּנְרָשֶׁם אִישׁ עוֹבֵר וַיִּשְׁאַלְהוּ ,
 מַה לָּךְ ! ? — וּבְאֵין כֹּחַ נִפְשׁוֹ צוֹרַחַת ;
 «הָעוֹף — אֹי הָעוֹף — אֵי מוֹתִי אֵיְהוּ ! ?
 הוּ מַיִם ! מַיִם ! הֵן אֵשׁ בִּי קוֹדַחַת
 «הָעוֹף — הָעוֹף» — עוֹד יִהְיֶה הַרְצוּחַ ,
 הוֹבְאוּ הַמַּיִם וּבּוֹ אֵין עוֹד רוּחַ .

45

מִי יוּכַל יִכִּיל תִּנְהִי נִהְיָה שְׁמָה ,
 יִקְרַע שְׁמַיִם גַּם אֲרֶץ פּוֹלַח ;
 דְּכִים זְכִים חִתָּם לֹא רִחַמָה
 קָבַר מִלְּכָם הַמֵּת הוּא הַמְּזוֹבַח ;
 קַרְפָּנוֹת הַמָּה לְכָבוֹד מוֹת הַמְּלָךְ ,
 נִפְשָׁם יוֹצֵאת גַּם לְבִי תָמָם יִלָּךְ .

40

לָמָּה זֶה יוּמַת שֵׁם יִלְד פּוֹרַח ,
 כִּי נוֹלַד עִם מוּמּוֹ — הֲזוֹאת לוֹ כְּשֵׁע ?
 לָמָּה שֵׁם עוֹלָה אִשָּׁה עַל מִזְבֵּחַ ,
 כִּי רַב יִפְיָה לְמָאֵר — הֲזוֹאת לָהּ רִשְׁע ?
 בַּר בְּמִנְךָ הָהָ אִם ! לָמָּה תִרְצַחֲתוּ ,
 וּמָה אִם גַּם נוֹלַד עִמּוֹ אֲחִיהוּ ?

41

גַּם זְקֵנַת כֹּהֵן רֹאשׁ שֵׁם לֹא נָעֲמָה ,
 וְשִׁכְבָּר מְלֹאוֹ עִמּוֹ יַד אַחֵר בָּמוֹ ;
 וַיִּחַנְקוּהוּ הוּא אִוִּי יִהְלְמוּהוּ הַפָּה ,
 יִרְאוּ פֶּן רָגַע יִחְסַר כֹּהֵן לָמוֹ ;
 אִוִּי שֵׁם לַחֹלֶלָה כִּי רָעִיו רַחֲמוּהוּ ,
 וַיִּחַנְקוּהוּ הֵם אִוִּי מִרְחֵף יִתְנַוּהוּ .

42

עֲבָדִים אוֹבְדִים קוֹנִיכֶם יִרְעִבוּ ,
 וּבְבִשְׂרֵי הַשָּׂבִיִּים עוֹד לֹא שָׁבְעוּ ;
 לָכֵן גַּם צִוִּיאֲרִיכֶם לַטָּבַח הָבוּ ,
 אֶת דְּמָכֶם חֲחַם לָרוּיָה יִסְבְּאוּ ;
 הוֹי נָעֲנָה וְדַל הַמַּחְנָקִים עֲלֶיךָ ,
 וּלְשָׂרֵת בְּשֵׂאוֹל שֵׁר מִתּוֹ יִקְחֶךָ !

57

אוֹיֵה אִם כִּי נִשְׁבִּית אֶת וַיִּלְדֶּיךָ .
 וּבִנְךָ אֲשֶׁר נִהְלֶתָ מֵהַר דְּקָרוֹ ;
 עֲתָה גַם אֶת זֶה אֲשֶׁר בֵּין אֲשֶׁרֶךָ .
 וּבְעוֹד נַפְשָׁם בָּם לְנִתְחִים נִגְזְרוּ ;
 וְאֶת יוֹלְדֵיהֶם תִּרְאִי זֹאת תִּשְׁמְעִי .
 תִּפְעִי תִשְׁאַפִּי תִתְעַלְפִּי תִגְעִי .

58

לְנִשְׂוֹא מִי יוּכַל צַעֲקַת נָשִׁים שָׁמָּה .
 תַּחַת הַעֲפִינִים שְׁלֹפּוֹ צָרִימוֹ ;
 וְשָׂדֵי כָלֵן לְכָרוֹת אִיךָ יָדָם רָמָה .
 לַעֲשׂוֹתָם כִּיסִּים לְמְרוֹרֵי עֲלִימוֹ ;
 כֵּן יוֹלֵד זָכָר כִּי פִּחְדוֹ פִּחַד .
 אֲסַפּוּ גַם הָרוֹת וְהִבְקַעְנָה יַחַד .

59

אוֹי לָךְ עַדִּינָה הֵן הוֹד לָךְ כְּנִית .
 לָמָּה זֶה בְּעִבּוֹתַיִם הַיּוֹם תִּאֲסַרֵּי ;
 הַמַּעַט כִּי מֵת אִישׁךָ תוֹמַךְ הַבַּיִת .
 לָמָּה עוֹד חִיָּה עִמּוֹ תִקְבְּרִי ?
 שָׁם חֵית יוֹנֵק בְּקִבְרֵךְ נוֹהֶקֶת
 עִם אִמּוֹ נִקְבֵר כִּי מֵתָה מִיִּנְקֶת .

הַפְּרָאִים יֵשְׁבוּ אִישׁ אֶרֶץ אַחֶרֶת ;
 וְלֹהֲשִׁיב אֶף פִּסְלָם מִנְחָה יַעֲלוּהוּ ;
 הַהֶמוֹן חוֹגֵג מִוֶּל רוּחַ נִשְׁפָּרֶת ,
 נִגְדַר הַשָּׁמַשׁ עַל אֶבֶן יִתְנוּהוּ ;
 אֵיךְ נִגַּשׁ הַמַּשְׁחִית בְּטָנוּ לְקַרְוֶע .
 וַיּוֹצִיא לְבוֹ חֵישׁ חֵם עוֹד יִנּוֹע .

הוּי אָרוֹם וְצַח ! כִּסְפִיר לְטוֹהַר ,
 הַתִּנְקַח שָׁם אֶכֶל מִיַּד אוֹכְלֶיךָ ?
 הַטַּבָּח הִנֵּה בָּא אֶל בַּיִת הַסֹּהַר ,
 אוֹכְלֵי אָדָם שָׁשִׁים כִּי פֶשׁ חֲלָבְךָ ;
 בְּרִבֵּיךָ נָעִים פְּנֵיךָ חֲרוּר ,
 לְבָבְךָ יִהְיֶה מָר : « לֹו מִחֵר נִמְרוּ » .

עוֹד רַע וְמוֹר מִזֶּה שָׁם אֵיךְ יִרְעוּ ,
 שָׁם עָרוֹם לְעֵץ עוֹקְדִים זֶה הַטַּבָּח ;
 וּבְשָׂרוֹ בַחֲנִיתוֹת אַחַר מְלֵאוּ ,
 רָצִים בַּחֲמַת אֶף כָּלָם אֶל הַזֶּבֶח ;
 וּבְעֵזר חַי פָּצוּעַ אִישׁ אִישׁ יִבְתָּרְנוּ ,
 צָלִי כַפָּסַח בַּתְרוּעָה יֵאֲבָלְנוּ .

51

אֵיךְ עַל עֵיר עֲלִיזָה עֲרִיצִים צָרוּ ,
 הַנּוֹכָה הָרָעַב בַּצָּר חוּץ יִכְרִיעַ ;
 עֲזֹב נָא יוֹנֵק! שָׂדִים נִחְרוּ ,
 אֶת אִמָּךְ עֲתָה בְּבִשְׂרָךְ הַשְּׂבִיעַ ;
 אָבִיו שֶׁר הָעִיר הִפָּה בְּשַׁעְרֶיהָ ,
 כִּם הִיא הַנּוֹבֵל שָׁם עוֹדוֹ בֵּין שְׁנֵיהָ .

52

מַה זֶה צָרִים רָצִים הָהָה ! וּבִיָּדֵינוּ
 עוֹלָלִים חָלִים יוֹעֵו מִפְּחָד ;
 אֲמוֹת הַזְּמוֹת כַּיָּם מִשְׁלוֹת אֲחֵרֵינוּ ,
 תִּפְּוֹלָנָה תִּקְוִמָּנָה תִּרְוֹצָנָה יַחַד ?
 אֵל הַסֵּלַע הָהָה ! הִילָדִים נִפְצוּ ,
 וַיִּז דָּמָם אֵל פִּי אֲמוֹתָם פָּצוּ .

53

שָׁם אֲסַפּוּ עוֹלָלִים יוֹנְקֵי שָׂדִים ,
 רָעַב פֶּן יְהִי אֲבוֹתָם יִפְחָדוּ ;
 אֵיךְ חַיִּים הוֹרְדוּ בְּתֵהוֹמוֹת מַיִם ,
 הַנִּפְשׁוֹת הַנִּקְיוֹת מִכֹּז נִחְמָדוּ . —
 אוּ יוֹמְלוּ אֵל בּוֹר אוּ אֵל סִיר נִפְּוֹת ,
 אוּ חוֹצָה לַפְּלָבִים — וּבְעוֹד בָּם רוּחַ .

לָמָּה תִּמְדִּינֹת רַבּוֹתֶם הִבִּיאוּ ,
 אִשָּׁה לְרַעוּתָהּ כָּל מִבְּחַר בְּנִיָּהּ ;
 לְמַזְעַד בָּאוּ עַד הַגְּבוּל הוֹצִיאוּ ,
 אִשָּׁה לְרַעוּתָהּ הִדְר בַּחוּרֶיהָ ;
 יָעַם בַּחֲרוּ מִמִּבְּחַח לְצִאֵן הָאֱלֹהִים ,
 אוֹי לָהּ לְרַשָּׁעָה ! עַד אָנָּה לֹא תֵּלֵא ?

הוֹי חוּרֵי פָּנִים וּלְבָבוֹת נִפְעָמוּ ,
 קוֹדְרֵי עֲפָעָף נְגָשִׁים לְשִׁדָּה קָטָל !
 הוֹי רַעֲמֵי רַעַשׁ מְעֵשֵׂן אִשׁ יוֹרְמוּ ,
 קָטָב וְרִצַּח מִכְּלֵי מוֹת יִמָּל !
 הִיא נִבְּאָקוֹת לֹא-יִמְתִּים וְרָמִי דָם גָּבֵר !
 הִיא בַּתְרֵי אָדָם רַב דָּם עֲצֻמוֹת שְׂכָר !

אֵיךְ עִם יוֹשֵׁב שְׂקֵט שׁוֹדְדִים הִקְמוּ ,
 עָרִים עַל יוֹשְׁבֵיהֶן אֵיךְ הִבּוּ חֶרֶם !
 אִם מֵאִישׁ עַד אִשָּׁה שָׁם לֹא רָחֲמוּ ,
 אַף כִּי חֲמֻדַּת הַיְכָל וּפֶאֶר הַכֶּרֶם ;
 מַה תִּצְעַק בֶּן יִקְוֹר ? « אֲמִי נִשְׁחַמְּת ! ! »
 גַּם אוֹתָהּ עַל רִמַּח עוֹד הִיא מִבְּמַת .

25

יָשֶׁם יִכָּאֵב חֲלָשׁ תַּחַת יַד תִּקְפְּהוּ ,
 גַּם בָּחוּז הַדִּל לְקוֹחַ עַל יִשְׂרָאֵל ;
 זֶה עָנִי אֹנֶה גַם הוּא גַם מַפְּהוּ ,
 גַּם לַחֲמָם הַצָּר לְקַח רַב הָעֵשֶׂר ;
 וּפְתָיִם הַתְּמִימִים הוּי אֵיךְ הִדְּחוּ !
 גַּם אֵת לְבָם הַקָּטָּ מִתְּעִים לְקַחוּ .

26

הַכְּבֵה־מֹות שְׂדֵי יִמְכֹר שָׁם גִּבֹר ?
 אִם כִּכְבֵּשׁ יִצַּג עַל שׁוֹק וְשַׁעַר ?
 הַיִּבְקֹר כִּכְבֹּר אִם יֵשׁ בּוֹ שְׂבֹר ?
 הַיִּעֲמֹד שָׁם עָרוֹם כַּחֲתוֹ יַעַר ;
 הוּי אֵיךְ יוֹסֵר תַּחַת יַד שׁוֹבְהוּ ,
 יִתֹר בָּחוּז יִקַּח אַחֲרָיו קוֹנֵהוּ !

27

כָּכָה לְרַבְבוֹת כִּצְאוֹן יִמְכְּרוּ ,
 יוֹבְלוּ שָׁנָה שָׁנָה מִשָּׁם עַד הַנָּה ;
 וּבִירְכָתִים בְּצִיִּים יִסְגְּרוּ ,
 כִּמְעוֹן צָר וְדִל נַפְשׁוֹתֵם תִּצְאֵנָה ;
 שָׁם קוֹלוֹת רָעֵב חוֹלָה עִם גִּזְע ,
 אִישׁ יִקְרָא אֵת מוֹתוֹ כְּאִחַ וְרַע .

ג

25

מה נפלאות מכה זאת הפלא ופלא !
 לשמי ארץ על זה ותני אף תהו !
 אם אדם לאדם יפעל גם אלה ,
 בער כבשרו צלם יה כמוהו ;
 רב לך אכזריות ! בצעת מעשיך
 אם גם בין יודעי יעופו חציך .

24

איך לבכי אביון עשירים ישחקו ,
 לשוא ישא קול אין למו אונים ;
 איך ילעג עריץ לקשי"ים ונתקו ,
 ישוא סופקים בפיהם אין לו עינים ;
 יתנחם פי טוב לו על איד אחיהו ,
 על רעבון נפשו במלאת אכל פיהו .

20

סוּם גָּמַל וְחִמּוּר לְעֶבְדִים לוֹ נֶצַח ,
 יַעֲבִידם וַיַּעֲנֶם בְּאֵף וּבְכַרְךָ ;
 בְּמִטִּיל מַשָּׂא סֶבֶל וּבְהַלְמוֹת רֶצַח
 בְּבָלֵי כֹחַ וְאוֹן יִלְכוּ בְּדַרְךְךָ ;
 מִתַּחַת סֶבֶלָם אִם תִּשְׁמַט רוּחֲמוֹ ,
 כָּל עוֹבֵר לוֹ יִגּוֹד וַיִּצְחַק בְּמוֹ .

21

שֵׁם יִנְעַם קוֹל צִפּוֹר וּפְתָאֵם פֶּתַע ,
 מִחֵץ יוֹר בּוֹ גָּבֵר נָפֵל טְבוּחַ ;
 עוֹדוֹ חַי הַדָּג וַיִּשְׁמְעֵהוּ שָׁמַע ,
 וּבְתַרְוֵי יוֹרְדִים חַיִּים סִיר גְּבוּחַ ;
 מִדּוּעַ אֵין שׁוֹפְטִים עַל זֹאת בְּאַרְץ ? —
 כָּלָם קָשְׁרוּ קָשֶׁר שִׁית לָמוֹ קָרְץ .

22

זֶה בְּפָנַי הָאֵם אֶת עוֹלָה זוֹבַח ,
 מַה תִּגְעָה מַה תִּפְעָה מִי יִשְׁמְעֶנָּה ?
 זֶה בְּדַבֵּר קוֹסֵם יוֹנְתוֹ לֹאֲקַח ,
 קוֹרְעָה חַי לְשָׁנִים אִו חַי יִקְבְּרֶנָּה ;
 אֲנִי הַחַיּוֹנִי ! פֶּן אֲפַם בְּמִים
 חַ מְלָה אֲנִי מִבְּנֹת הַשָּׁמַיִם ! —

17

כֵּן יֵשׁוּם בַּיִת כְּלֵא הַמִּזְוֹן וְחֵיל ,
 בּוֹ צְפוּר כָּל כְּנָף לֹא אִשָּׁם כְּמוֹ ;
 יִלְעִיטִם וַיִּבְקְרֶם יוֹמָם וְלַיִל ,
 עַד בּוֹא יוֹם קִצָּם יַעַשׂ פְּקֻדֵי לָמוֹ ;
 תִּקְשׁוּ גִירֵיהֶם אִם עוֹרְקִיהֶם תִּכְּוֹן ,
 הֲאִין חַיִּים כְּמוֹ וּבְשָׂרָם אֲכֹן ?

18

רַבִּי הַנּוֹצֵה אֶפְרוּחִים תָּן לָמוֹ ,
 בַּדּוֹד הַמְרַתֵּחַ אֵיךְ חַיִּים גִּמְבְּלוּ !
 סַעַר גְּלִי קִצָּף רָגַע כְּכָמוֹ ,
 וְעֶרְמִים לֹא יַחֲיוּ פִתְאֹם הַעֲלוּ ;
 וּפְגִי אֲנוּשׁ אַחַד אוֹלֵי יִצְהָרִלֹו ,
 מֵהֶם לְעִשְׂרוֹת חֲלָלִים יִפִּילוּ .

19

פָּרָה אַבִּירָה שָׁם אֶסְרוּ רַגְלֶיהָ ,
 וְתִבְקַע בְּמַנְהַ עוֹד חַיִּים מְלֹאָה ;
 עוֹרֶה חַי נִקְרַע וַיִּעְקְרוּ מֵעִיָּה ,
 מִכְּאוּבָה עָמוֹק וְדוֹתָהּ נוֹרְאָה ;
 שָׁם אֵל שְׁלַחְנָם הַתְּמִימָה נִקְרְבָה ,
 וּבְלִי כָּל גִּתַּח מִזֹּב בְּרַעְרָה שְׂבָתָה .

14

העל כי הם אֱלֹמִים רִיבֶם לְשִׁיחַ ,
 אִין רַב אֶת רִיבֶם אִין חוּלָה עֲלִימוּ ?
 הָאֵם אֲלִימוּ נָם אֵל לֹא יִשְׁנִיחַ ,
 כִּי כָאֵשׁ תֵּאֱכֹלֶם מֵאֲכָלֶת אוֹכְלִימוּ ?
 הָעֵל כֵּן לְמַבַּח כְּלָם יִכְרְעוּ ,
 כִּי אִין מְרַמָּה בָם רַהֲב לֹא יֵדְעוּ ?

15

«הִנֵּה כֹל יֵשׁ לָנוּ לָכֶם נָא בָּזוּ ,
 רַק חִיתָנוּ אֵל נָא תִרְעוּצוּ ;
 צִמְרָנוּ שִׁעְרָנוּ חֲנָם נָא גָּזוּ ,
 בִּי צִינּוּ לְקַטּוּ וַחֲלָבְנוּ מִצּוּ !»
 שְׂוֹא כֵּן תִּתְחַנְּנוּ זֹאת יִקְחוּ רֵאשׁוּנָה ,
 וּבְשִׂרְכֶם עַל דְּמַכֶּם תִּתְּנוּ אַחֲרוֹנָה .

16

כְּשִׁחֻק לֹו לְאָדָם קַחַת מֵאֲכָלֶת ,
 לְפָרִים לְרֵאמִים אוֹ הוּלָם פְּעַם ;
 הוּא עוֹמֵד שְׂקֵט בְּמִקוֹם תִּמְפָּלֶת ,
 זֶה גּוֹעָה מִדָּמוֹ כְּשִׂאוֹן קוֹל רַעַם ;
 הוּא מִפְּשִׁיט וּפּוֹרֵק קִין וּמְרַתֵּחַ ,
 עוֹר בְּשִׂר וְלֵב נוֹשֵׁךְ וּמְנַתֵּחַ .

אין חי בארץ התם ומִהָר רוח
 אֲשֶׁר לא דָּמיו אֶל עֲוִים יִמָּתְקוּ ;
 גַּם עֵמָה , רַגַע זֶה , הִיא ! וּבְכָל רוּחַ ,
 בֵּין שְׁנֵי מוֹרָפִים חֲלָלִים יִצְעֲקוּ ;
 אֲנִי סִמְכוֹנִי ! בַּל אֶמֶם בְּמַיִם ,
 חֲמֵלָה אֲנִי מִפְּנֹת הַשָּׁמַיִם ! —

* * *

ב

גַּם הָאָדָם הַזֶּה לוֹ בָר וּפְרִי ,
 וּבִשְׂר נֶפֶשׁ חַיָּה לְאֹכֹל לֹקֶחַ ;
 לְאֵלֶפִים לְרִבְבוֹת , הוּא תוֹךְ וּמְרִי !
 יוֹבִילְמוּ יוֹם יוֹם אֶל בַּיִת מִטְּבַח ;
 בְּעִשׂוֹת זֹאת מֵאֵז לֹא יִחְשְׁבֶנָּה פֶּשַׁע ,
 כִּי כֵן יִמָּתֵק כָּל מוֹר יִצְדַק כָּל רָשָׁע .

9

תחת צנאר נמר עומד שם בשב ,
 וברך קדקדו צפרניו נתקעו ;
 זה עומד ומביט דמו על עשב ,
 היורד מאוניו כי בן נקרעו ;
 מקול נקמת מזרף ירעש היער ,
 אך קול נמרף הנדיל סמר כל שער .

10

מהמר קול הצאן נשמע מן הרפת
 המר מרת חיי — נפשי תשוח ;
 מה גם זרמת דם מתחתיו שומפת
 עודו מעלה אדו כסיר נפות ;
 הזי פריצי חיות ! — פרצו הדלת
 כל הנפש שם איך עתה נאכלת !

11

הז קן צפרים , בו אם על בניה
 הביאה הלביאה — טרוף מרפו
 עוד תפליש עוד תאחו בין צפרניה
 הוה ! עוזם חיים עוד רוח ישאפו
 וברדתם קבר אל בטון מזרפת
 עוד האם תרד כנף ומצפצפת .

6

שָׁם יַעִיר קִנּוּ הַמְזוּמָר בְּלִיל ,
 מִפִּיּו יוֹשִׁיט אֶכְל לִילְדָיו שֵׁשֶׁת ;
 וּלְהִבִּיא חֵישׁ שְׁנִית עוֹד אֲזוֹר חֵיל
 הִנֵּה שָׁב וַיִּחַרְד מֵאֵן לָגֶשֶׁת ;
 וּמִרְחַף עַל קֵן רַק , בְּדָם יִרְאֶהוּ ,
 עַד צֵאת שׁוֹרֵד בְּנָיו וַיִּבְלַעְהוּ •

7

מֵרוּחַ פִּי פָתַן אֵיךְ תִּשְׁתַּנֵּעַ ,
 שָׁם הָאֲרֻנְבֶת לְרוּיֵן חֵי אֶל פִּיהוּ ;
 וּשְׁחוּחַ אֵיךְ יַעֲמוֹד שָׁפֵן יַגַּע ,
 מִזֶּל מִלְתָּעוֹת רוֹדְפוֹ אוֹמֵר : הַשְׁנִתִּיהוּ !
 וּמְגוֹר לֵב רַחֵל אֵיךְ הַדּוֹב קוֹרַע ,
 וּבְפִיּו פֶה רַגְלָה אֵיךְ עוֹד תִּתְנוּעַע •

8

מָה חֶבֶר אֲרִיזוֹת הַמְזוּרִים זַעַם ,
 מָה עֲמָדוֹ כְּדוֹר מָה חֶבֶרוֹ רְאִישִׁימוֹ ?
 עֵינֵימוֹ כְּבִרְקִים אַף נְהַמֵּם רַעַם ,
 הָהָ ! אֵיֶלֶת חֵן נִקְרַעַת בֵּינֵימוֹ !
 זֶה רֵאשׁ זֶה חֲזֵה זֶה בְּטֵן בּוֹקַע ,
 וּמִדְּקֵרוֹת קוֹלָה אֶת לְבִי פּוֹצֵעַ •

3

הלא ידעתי כי הנה גם עתה ,
 כל אדם ובהמה צפור ורמש ,
 כל אשר חי פה בארץ מלמטה ,
 עשוקים ורצוצים עד ילכו תמים ;
 איך אדע נאנקים ומציל אין .
 ולבבי לא ימם מדמעות עין ?

4

הוי אם אזכור הזאב נמר וליש ,
 יארבו , יתנבלו , יהמו , ישקו ;
 מתנבלים בחמתם על עשה ותיש ,
 קורעים עור ושאר ודמיהם ילקו ;
 זה צועק מרה ובקולו גוע ,
 זה ירמוס יטרוף איננו שומע .

5

או איך יונה תמה אם על אפרוח ,
 איך דמם נקי ימין גין ופרם ?
 סיס עגור ורגנים יהנו בכח ;
 «לשועל איך נהיה למלאת הכרש ?»
 איך מדם הדרור פי צפע צבוע ,
 ובחך עקרב נורא שור פר קרוע ?

1

הוֹי אֶךְ עוֹד וְהִי! הַבֵּט לֹא אוֹכֵלָה,
הָמוּ מֵעֵי הָמוּ בְּלִבִּי לַחִין;
הָהָ לְבִי לְבִי! הָהָ נִפְשִׁי נִבְחָלָה!
וּבְכִלְיוֹתַי אֵיפֹה פֶּשַׁע הַמִּחִין;
אֲנִי סִמְכוֹנִי! פֶּן אֶמֶס בְּמִים,
חַמְלָה אֲנִי מִבְּנוֹת הַשָּׁמַיִם!

2

פֹּה בְּמַחְלַת צוֹר פֹּה חֶשֶׁךְ וְאֶמֶשׁ,
פֹּה אוֹלֵי אָנוּחַ כִּי לֹא אֶרְאֶנָּה,
אֶכְזְרֵי וְתֵ אֵיבִיתִי הִיא תַחַת שָׁמֶשׁ,
שָׁם נִפְשׁוֹת כָּל חַי לָהּ מְרַמֵּס תִּהְיֶינָה;
הָהָ! כִּי אֲזַכֹּר זֹאת גַּם פֹּה לֹא אֶרְגִּיעַ,
גַּם רוּחַ אִם אֶפֶק בְּשִׂאוֹל אִם אֲצִיעַ.

החמלה

משוט בארץ באה החמלה, מבלי יכלתה לראות עוד בצרות היצורים בתבל ארצה, להזמן בעפר ולהסתיר עמל מעיניה; אך גם פה לא הונח לה, כי כל מראה עיניה ראתה בארץ, עוברים עתה על פניה במחזה, ועולים על לבבה כשטף מיט כבירים; ובמלאת נפשה, תוציא את כל רוחה על לשונה, ותפקוד ותמנה את ראשי הילי המחנות מכל מעשי החמס תחת השמש, מדלגת ומקפצת מגל לגל בים התלאות באניות תאניה. ובכן נפרדו אמריה והיו לארבעה ראשים:

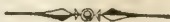
הראשון, על העושק והמרוצה הנראה בין כל חיתו ידה, בהמה, עוף, ורמש, ודומיהם.

השני, על העול והאכזריות אשר יעשה להם האדם גם הוא לא במשפט, רק באשר גברה ידו עליהם.

השלישי, על העמל ואון הנעשה בין זרע האדם בין איש לרעו ועל דם האדם מאדם ישפך.

הרביעי, על שפע הרע היוורד משמים ארץ, ואיר העולה מן הארץ מתחת, ואשר במים, אש, ורוח, ומכל תולדותיהם ומלואיהם במ.

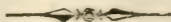
ופני החמישי אל ארבעתן, בו חשבה לבכות ולספור כל צאצאי ארץ על כל הרעה אשר ראתה בהם בארבעת המערכות הראשונות, והנה כצאת מרי שיהה להשתרע כפעם בפעם, פתאום יבקיענו קול מענה אלהים מתהלך בסערה להוכיחה על פניה ולהגיד לה תעלומות משפט, ויציג לפניו את ההקים אשר עליהם המבעו כל מעשי האלהים; והאל המדבר בצדקה בהוכיחו את צדקתו, גם את האדם המתאונן לא הרשיע; ואם הוא יצדיק מי זה עוד ירשיע?

יֵאמֶשׁ שְׁמֵשׁ וַיִּכְשַׁל כְּסִיל עִמּוֹ
 תְּהוֹמֹת יְהוֹמוֹ וַאֲדָמָה לֹא תִדְמָה :
 יִמִּירוּ מְרוֹמִים אִם-עוֹד לֹא תִרוֹם
 וַיִּחַתּוּ תַחְתִּיּוֹת אִם גִּתַּת עוֹד :

הַקִּיצֵה-נָא וְקוּמָה אָבִינוּ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
 עוֹרֵי חֲמַלַת מְרוֹם עוֹרֵי אֶל-נָא נֹאבְדָה :
 חֲמַת שְׂדֵי שְׂכִי-נָא הַרְפֵּי מִבְּנֵי יַעֲקֹב
 חֲמוּל כִּי-עָמְדָה יְהִי רַחֵם כִּי-בָנֶיךָ אֵל
 כִּי צֹאנֶךָ וַנְּחַלְתֶּךָ הֲלֹא אֲנַחְנוּ סְלָח :

הַתְּעִשִׂית לָנוּ וַעֲנֵנוּ נָא הַיּוֹם
 אִו חוֹק לְבַבְנוּ כִּי יֵשׁ עוֹד תִּקְוָה
 הַבִּינֵנוּ וַנִּדְרָעָה כִּי לֹא-נִבּוֹשׁ בָּךְ :
 הַתְּעִשִׂית נָא לָנוּ אֱלֹהִים אֱלֹהֵינוּ
 שׁוּבָה הַתְּעִשִׂית וְהִנָּחֵם נָא עָלֵינוּ
 שׁוּבָה הִנָּחֵם וַעֲנֵנוּ נָא הַיּוֹם ,
 אִו חוֹק לְבַבְנוּ כִּי יֵשׁ עוֹד תִּקְוָה
 הַבִּינֵנוּ וַנִּדְרָעָה כִּי לֹא-נִבּוֹשׁ בָּךְ :

עם מִשְׁבְּרֵי יָמִים אֲתָן קוֹל :
 «זָכְרָה אֱלֹהֵי יְרוּשָׁלַיִם זֹאת
 הַבַּיִת אֲהֶה חֲרֻבוֹתֶיהָ אֱלֹהֵהּ :
 חַר צִיּוֹן זֶה הַבַּיִתָּה בּוֹ
 וּמְקוֹם מִקְדָּשֶׁךָ מֵהֵחֵתָה לּוֹ :
 אִוְלָם וּדְבִיר אֵיפֹה הַמָּה
 וּמֵהֵיזָה עוֹלְלָתְךָ לְקֹדֶשׁ פְּנִימָה : —

הֲלֹא תַעִיר אֱלֹהִים רַחֲמֵי קֶדֶם
 הֲלֹא תַחֲמוֹל וְתַחֵן בְּנִיךָ אֱלֹהֵהּ :
 מִי הֵצִיר לָמוֹ מִבְּלָעָדֶיךָ
 וְזוֹלָתְךָ מִי יִחַגְּם עִתָּה :
 הָעוֹד לֹא־עֵת לְפִדּוֹתָם אֵל
 אִין־דֵי רַעוֹת תֹּאמֶר אֱלֹהִים :
 הַמַּעַט מִמָּוָה כָּל־יָמֵי הַזֶּעַם :
 לֹא־רָבוּ בְּעֵינֶיךָ שָׁנוֹת הַרְּעָה :
 הָעוֹד לָךְ חֲצִים בְּאִשְׁפָּתְךָ
 וּכְלֵי מוֹת לֹא הִבֵּאתָ בָנוּ :

יִשְׁמוּ שָׁמַיִם וְתַעְרוּזֵן אֶרֶץ
 יִשְׁחַקוּ שְׁחֻקִים גַּם תִּבּוֹל תִּבָּל :

מלא ימינך פדות וצאה :
תשאג בארצה ותרעש הארץ
כי ירעים קולך הבו בני
הבו אל תאחרו בלאפסי ארץ :
הקדימי קדם אחור אל־תאחרי
אל־תמטני תימן צפון אל־תצפוני :
מאפסים איפה ומאיים אים
הגלו גולים ושבוים שובונא ;
בקע שמים אלהים ורדה
מגורי שחקים תאיר פניך :
על־עמך ישראל הנזי הוזה
אשר פסיתה בעב צלמות :
ומעמקי תחומות העמיקה צרתם
עד קצרה ארץ וכל־מרחבי ימים
מחביל עננים מפלגל צעקתם :

אזיה מי־יתן לי בנפי ברק
ורעש קול נחמת רגם :
רנע אעופה מעל לבנון
מעל ראשי הררי תבור וברטל :
שפחה ארעים עם מעונות אריות

וּבְעַל גְּדוּפִים תִּעַנְנוּ בָּהֶם :
 וּכְמוֹ גִּדְּבָה לְשֹׁפֵךְ כַּמַּיִם לֵב
 כֵּן תִּרְבֶּה שֹׁפֹךְ חַמְתְּךָ עָלֵינוּ :
 וְאֵיה אֱלֹהִים בְּרִית אֲבֹרָהֶם
 לְיִצְחָק וַיַּעֲקֹב שְׁבוּעָתְךָ אִיפֹה :
 אָנָּה רִבְרָתְךָ לְשָׁנֵי מִלְּאֲכִיךָ
 מִשָּׂה וְאַהֲרֹן בָּאֵי בְשִׁמְךָ :
 הָאֵם תִּכְזֹב בְּרִבְרֵי חוּזִיךָ
 קָרְאוּ בְּאֻזְנֵינוּ עַל־פִּיךָ אָו :
 וְהִנֵּם עוֹד לְעֵינֵינוּ הַיּוֹם
 בְּתוֹבִים לְפָנֵינוּ בְּמַגֵּלַת סֵפֶר :
 הִנֵּם שִׁמְךָ הַגָּדוֹל תֹּאמַר לְחַלֵּל
 תִּתְּנֵהוּ לְשִׁחּוֹק בְּפִי רַבִּים עַמִּים :

חֲקִיצָה־נָא וְקוּמָה אָבִינוּ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
 עוֹרֵי חֲמַלַת מָרוֹם עוֹרֵי אֶל־נָא נֹאבְרָה :
 שְׁבִי חֲמַת־שְׂדֵי הַרְפִּי מִפְּנֵי אֵל
 חֲמוּל כִּי עָמְךָ יְהִי רַחֵם כִּי־בְנִיךָ אֵל
 כִּי צִאֲנֶךָ וְנִחַלְתְּךָ הֲלֹא אֲנַחְנוּ סֵלָה :

רוּמָה אֱלֹהֵינוּ עֲזֵה בְּאַרְצֶךָ

עוֹרֵי חֲמַל־מָרוֹם עוֹרֵי אֶל־נֹאֲבָדָה :
 שָׁפִי חֲמַת־שָׂדֵי הַרְפִּי מִבְּנֵי־אֵל
 חָמוּל בְּנִיָּה יְהִי שׁוֹבָה וּרְחַמֶּם סֵלָה :

עַד־אָנָּה אֲחָה אֱלֹהִים ה'
 עַד־אָנָּה יִשְׁמַע בְּכִי עִם זֶה :
 מִקְצֵה שָׁמַיִם וְעַד קְצוֹתָם
 מִצֵּאת שָׁמֶשׁ עַד שׁוֹבּוֹ לָצֵאת
 מִקְרָם קִדְמָתָה עַד הַיּוֹם הַזֶּה :
 הָעוֹד לֹא תִסְעֲרָנָה אֲנַחְוֹתֵינוּ
 לְהַפְיִין עֲנֵן זֶה סְבוֹתָה לָךְ :
 שׁוּעֵתֵנוּ לֹא קִרְעָה שָׁמַיָּךְ עוֹד
 לְהוֹזֹת שָׁמָּה מִפְּלֶג דְּמַעוֹתֵינוּ :
 לְכַבּוֹת בָּמוֹ מוֹקְדֵי חַמּוֹת
 הַבְּעֲרָתָ בְּעַמָּךְ זֶה יִשְׂרָאֵל
 מֵאִז וְעַד עַתָּה אֱלֹהִים אֱלֹהֵינוּ :
 מִדּוֹעַ בְּשׁוֹבְכֵם רִיקִם בְּזַעֲמָךְ
 לֹא־כִבּוּ אִשׁ־שָׁמֶשׁ וְאוֹר כּוֹכָבִים
 לֹא שָׁבוּ לַגְּדִיל מִי תְהוֹמּוֹת
 וְלֹא פָרְצוּ גְבוּלָם לְשִׁטּוֹף אֲרֶץ :
 לָמָּה בַחֲרָפוֹת יִשׁוּבוּ אֵלֵינוּ

מִהִתְמַשֵּׁךְ אֶפְרָיִם בְּמִשְׁוֹךְ הַיּוֹחֵלֵתָנוּ
וּמֵאֶרֶךְ תִּקְוֹתֵנוּ תִּאֲרִיךְ הַרְעָה :

אֱלֹהִים אִסְרְבוּ צָרוֹת עִמָּךְ
עֲצֵמוּ תִּלְאוֹתֶם מִמֵּתִי כִּסְפָרָם :
אֲתָה עוֹדֶךָ אֵל אֶחָד בָּהֶם
וְזָר בְּקִרְבָּם לֹא יִזְכֵּר עוֹד :
אִסְחֲלִיפוֹת עִמָּם נִקְמוֹת יָדֶךָ
בְּאֵל אֶחָד שְׂמָךְ לֹא הִחְלִיפוּ :
אִסְאֲתָה שְׂבַחְתָּ עַד־כִּּה אֹתָנוּ
לֹא אֲנַחֵנוּ עוֹד שֵׁם אֱלֹהֵינוּ :
תִּדְבִּיק בָּנוּ רָעוֹת רַבּוֹת
כִּן נִדְבֵק בָּךְ וְלֹא נִסְוָה :
תִּאֲמַר לִיעֲקֹב לֹא־עָמִי אֲתָה
וְהוּא יִקְרֵא־לְךָ אָבִי וְאֱלֹהֵי :
כָּל הַיּוֹם תִּצְלִינָה אֲזֻנָּי
בְּאֲמֹר חוֹרְפוֹ אֵיךְ אֱלֹהֶיךָ :
וּבְקוֹל הַמְּלָאָה עֵרֵב וּבְקָר
יִרְעֵשׂוּ מִקֶּדְשׁוֹ כִּי אֶחָד אֲתָה :

הַקִּיּוּצָה־נָּא אָבִינוּ אֵל אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל

לָפֶנֶה חָנָם הוֹגְעֶת מִעֲשִׂיָה
 לְהַפֵּר חָקִים לְבְלִי הוֹעִיל :
 עֲתָה שָׁמַיָּה יְהִיו בְּרוּל
 כִּי לִשְׂוֹא הַמְטִירוּ לְחָמִם לָנוּ :
 יִלַּל סְעָרוֹתָיו יִשָּׂא מִדָּבָר
 כִּי לִשְׂוֹא הֶעֱבִירָנוּ בְּאֶרֶץ מוֹשָׁב :
 תָּבוֹא הַשֶּׁמֶשׁ וְלֹא־תֵצֵא עוֹד
 אַחֲרֶיהָ יָרַח וְלֹא תֵעָלֶה :
 כִּי לָרִיק דָּמּוּ לְמַעַנְנוּ אֵז
 מֵעַל לְגִבְעוֹן וְעַמֶּק אֵילֹון :
 נִמְלָחִים יֵצְאוּ אִישׁ וְעֵנָן
 עַל הַבְּדִילִם שְׂוֹא עֲמוּדֵיהֶם אֵז :
 זֶה הַיּוֹם יֵצֵא לְבַסּוֹת אֶרֶץ
 כִּי חָנָם פָּנָה מִיָּמִיו לְפָנֵינוּ :
 תִּירְדֵן יֵרֵד וְלֹא יָבוֹא עוֹד
 כִּי לְהַקְבֵּל עֲמֹד וְגַם יֵרֵד לָנוּ :
 יֵצְאוּ גַם־אַתֶּם אֲבָנֵי אֶלְגָּבִישׁ
 בַּתּוֹ לְעֶפְרַיִם כָּל־הַרְרֵי אֵל :
 מוֹזְבִים הָיִינוּ כְּצֹר וְכַשְׂדִּים
 אֵין אֲגָדָתֶם בְּאֶרֶץ עוֹד :
 לֹא כָלוּ עֵינֵינוּ בְּתוֹחֶלֶת מְחֻלָּה
 וּבְמֵאֶסֶר הַקְּוָה לֹא הֶאֱרִיכוּ נַפְשָׁם :

וּלְבַבְנוּ בְּשָׂר׃ וְלֹא רוּח׃ :
 עֲזַרְנוּ לֹא רְקוּעֵי פְתִים
 וְעֲצָמֵינוּ לֹא נְחוּשִׁים :
 אֲתָה אֱלֹהִים תִּפְלִיא עֲשׂוֹת
 בְּשׁוּבָה וְנַחַת תִּרְפָּא בְּנֵי־אִישׁ :
 בְּעֶרְב׃ הוּבַל שְׁעָרֵי הַמּוֹתָה
 אִישׁוֹן לַיְלָה תִּשְׁיִיבֵהוּ בֵּיתָה ,
 יָקוּם לַבֶּקֶר יִרְגֵן חֲסִידֶךָ
 כִּי לֹא־יֵרַע נַפְשׁוֹ — וַיַּחֲיִי :
 אֲתָה אֱלֹהֵינוּ רַפָּאת עֲמֶךָ
 חוֹשָׁה וְהוֹשִׁיעָה פֶּן נִגּוּעַ יִחַד :

הַקִּיָּצָה־נָא אָבִינוּ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב
 עוֹרָה חֲמֻלָתְךָ אֶל־נָא נֹאכַד :
 הֲרַף אֱלֹהֵינוּ תִשְׁתַּד־נָא חֲמַתְךָ
 שׁוּבָה רַחֵם שְׂאֲרֵית בְּנֵיךָ סֻלָּה :

גַּם אָדָם לֹא־יִמָּאֵם פִּיעֵלוֹ
 אִישׁ אֶל־יִירָף יִגִּיעַ כַּחוֹ :
 וְאַתָּה מָאֵם תִּמָּאֵם בְּנֵיךָ
 לֹא תַחֲשׁוּב כֹּל עֲשִׂיתָ לָמוֹ :

וּמְקוֹם הַפְּרָצִים בַּל יִבְיִנוּ :
 יִרְאֵי ה' אֵךְ יִרְאֵי חֶרֶפֶת אָנוּשׁ
 וְאוֹהֲבֵי אֵךְ אוֹהֲבֵי מִתֵּן אָדָם :
 מִכְּבֹדֵי ה' בּוֹזִים מִדַּעֲיוּ
 וּמִהַלְלֵיו מִחֲלָלֵי מִשְׁכֵּבֵל דּוֹרֵשׁ אֱלֹהִים :
 הוֹדַע אֱלֹהֵינוּ חֲכַמְתְּךָ בְּאָרְצֵי
 וּפְקַח נָא עֵינַי מִשִּׁנְאִיָּה סְלָה
 הֵן בְּיַדְּהָ נָתַתְּ פְּרוּת וַיִּשַׁע
 אֵךְ יוֹדַעֶיהָ , מוֹשִׁיעִים אוֹ נוֹשָׁעִים בָּהּ :

רְאוּ מַלְכִים כִּי אֵין גְּהָה
 וְרוֹזְנִים כִּי חָלִינוּ עַד מָאֵד :
 אָמְרוּ לָכֵן וּנְרַפָּא יַעֲקֹב
 נִרְחַמֵם כִּי אָדָם גַּם הִמָּה
 וּבְצִלָּם כָּמוֹנוּ בְּרָאֵם אֵל :
 אֲבֵן רָפָה רְפָאוֹת אָנוּשׁ
 אַרוּכָה אַרוּכָתוּ וְכֵן אַרְיָךְ
 וּלְאֵט לְאֵט הִעֲלָתוּ תַעֲלִי :
 וְאַנְחֵנוּ קִצְרָה רוּחֵנוּ מִיַּחַל
 כְּכֹלֹת כֹּחֵנוּ כָּלְנוּ הַיּוֹם :
 כִּי אָדָם וְלֹא אֵל אֲנַחְנוּ

עֹרֶה חֲמַלְתָּךְ לָנוּ וְלֹא נֹאבֵד :
 הֶרֶף אֱלֹהֵינוּ תִשְׁדֶּןָּא חֲמַתְךָ
 וְשׁוּבָה רַחֵם שְׂאֵרֵית בְּנֵיךָ מִלָּה :

אֱלֹהִים צָבֵאוֹת אֱלֹהֵינוּ מֵעוֹלָם
 הִלְזֹאת תִּבְחַר בְּאֲבוֹתֵינוּ מֵאִז
 תִּקַּח בְּנֵיהֶם לְךָ לְנַחֲלָה :
 לְשִׁימָם מִטָּרָה אֶל זִיקוֹת חֲמַתְךָ
 וְלִמְפֹנֵעַ רְעוּתֶיךָ בִּתְבִיל יְרוּצוֹן
 הִלְכְלוֹת בָּם כָּל־חֲצִיךָ אֱלֹהִים :
 עַל־מָה תִּעֲיֵנוּ מִדָּרְךָ הַשְּׁבִיל
 נִעְקַשׁ בָּנוּ כָּל־יִשְׂרָאֵל בְּאָדָם :
 נִהַפְךָ כָּל־צָדֵק בֵּינֵינוּ לְמִשְׁחִית
 חֲכָמָה וּמוֹסֵר לְתוֹעֵבַת נִפְשׁ :
 הֲלֹא אַתָּה ה' כִּי עֲזַבְתָּנוּ
 וְהוֹשִׁיבֵנוּ מִחֲשָׁבִים וְלֹא אֹר :
 מְרוֹב יָמֵי עֲנִי שָׁכַחְנוּ מִשְׁפָּט
 וּמֵאֲשֵׁרֵינוּ נְבוּכִים בְּאֵין עֵינַיִם :
 אֵין אִישׁ בָּהֶם מִתְבּוֹנֵן בְּעַם
 וְלֹא אַתָּם יוֹדְעֵ לְגִדּוֹר פְּרִיץ :
 בְּמִקּוֹם גִּדּוֹר גִּדּוֹת יִבְנוּ

לֹא תִבִיר עוֹד שְׁבִיטֵי יַעֲקֹב
 וְעַדְרֵי מִשָּׁה בַל תִּדְרוּשׁ סֵלָה :
 לָמָּה נִשְׂאָתָנוּ עַל פְּנֵי נָשָׁר
 וַתַּעֲמֶק נַפְלָנוּ כַּיּוֹם הַזֶּה :
 הֲרִימוּת לַמָּרוֹם קֶרֶן עֲמֹךְ
 וַתִּשְׁלִיכֵם תַּחְתִּיּוֹת לְבִלֵי קוֹם :
 הִנֵּה לַמַּצְעָר הִנְחַלְתָּנוּ אֶרֶץ
 וְלֹאֲרָךְ יָמִים הִגְלִיתָנוּ הַלָּזִם :
 «אָרְכוּ יָמֹת הַרְעָה רַבּוֹ מְאֹד
 עֲצִמּוּ מִכַּפְלִים בַּמִּזְבֵּחַ רְאִינוּ :
 כַּבּוֹבָיִם אֲמַרְתָּ תַעֲשִׂים זְרַעֲנוּ
 וַתִּשַׁח רְאִישָׁנוּ מִיַּעַפְר חוּצוֹת :
 קָרָאתָ עָלֵינוּ שִׁמְךָ לְתַפְאֻרַת
 וְיֵשׁ יְהוּדָה לְחֶרֶףָה בְּכָל הָאָרֶץ :
 עָלֶיךָ נִשְׁבַּע קָלוֹן וָבוֹז
 עַל הַתּוֹרָתְךָ נֶאֱצוֹת כָּל הַיּוֹם :

הַקִּיצוּחֵינָא אָבִינוּ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב

שיר (ליהודים יושבי ווילנא וכו') : כליל יופי, הדרת מלך
 מראה הערב והבקר, וכמוסס גס השיר : קול הבון הוגג
 שחברתי ליוס חתונת אדונינו הקיסר זדיק ורצ חסד אלכסנדר
 הישני יר"ה, שנת הר"א. ומלכד עוד שירים כאלה שהדפסתי
 בשירי שפת קדש מחברת שניה.

הַקִּיצוּה־נָא אֲבִינוּ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב
 עֹרֶה חֲמֻלָתְךָ אֶל־נָא גֹאֲבָדָה :
 הֲרַף אֱלֹהֵינוּ תִשְׁדָּנָא חֲמַתְךָ
 שׁוּבָה וּרְחַם שְׂאֵרֵיט בְּנֵיךָ סְלָה !

אֲתָה זֶה אֱלֹהֵינוּ מֵעוֹלָם
 וְאַנְחֵנוּ עִמָּךָ זֶה יִשְׂרָאֵל :
 תִּשְׁלַח יְמִינְךָ תִּשְׁאָחֵנוּ מֵאֶרֶץ חָם
 יִרְדֶּת סִינַי לְחַקְדֵי־שׁוֹ לְךָ לְעַם :
 תַּעֲשֵׂ לֹו נִפְלְאוֹתֶיךָ בַּמִּדְבָּר
 בְּאֶרֶץ כְּנָעַן גְּבוּרֹת יְמִינְךָ :
 אוֹתוֹת נִזְרָאוֹת עֲלֵי־ם וְנִזְדָּר
 וּמוֹפְתִים עֲצוּמִים בְּרַקִּיעַ שְׁמַיֶךָ :
 כָּל־אֱלֹהִים שָׁכְחָת כִּי־וָם הַזֶּה
 לֹא זָכַרְתָּ כֹל פְּעֻלָּתְךָ לָמוֹ :
 שָׁכְחָת אֶת־זִרְעֵ אֲבֹתֶיךָ
 וַצִּאֲצֵאִי יִצְחָק לֹא תִדַּע :

הדתות, ולקרוא שלום לכל עם נאחז בהן ממשלתם, עתה ח ד ל
 קול נאקת בת יהודה, ונהפוך הוא, כי בכל עת מנזה יסאו
 בני עמנו קול תודה וקול זמרה, ויונאים בשירים לקראת
 מלכיהם ושריהם, וכמו ששת השירים הנמנאים בספר הזה,
 והם: שיר ברכת המלוכה והתפלה, שיר אמונים, מזמור

קול נאקת בת יהודה

בִּימֵי גְרוּשֵׁיהָ וּמְרוּדֶיהָ

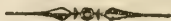
הֲלֵעוֹלָמִים אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
הֲלֵעוֹלָמִים הַקְּצוֹף בְּנוֹ :
לֹא עוֹד הַזְּכוּר לִיעֲקֹב הַסֵּד
וּלְבָנָיו לְבַד אֵין עוֹד רַחֲמִים סָלָה :
מִה־רַבּוֹ שְׁבוּעִים שָׁבַעֵנו רָעָה
שָׁנוֹת עֲנִיתָנוּ מִה עָצְמוּ
לְמֵאוֹת וְלֵאֲלָפִים אֱלֹהִים ה' :
הִמָּה לְקוֹלָנוּ נָמוּ לָמוּ
בְּדַמְעוֹתֵינוּ זָרְמוּ וְאֵינָם :
וְיִשְׂרָאֵל בְּעֵנָיו עוֹד נִכַח פְּנֵיךָ
מִכְבֵּד צָרָה עוֹד יִתְאַמֵּץ בְּךָ :

(*) השיר הזה יסודתו ע"ד סיר פ"ט בתהלים, ועיון ראב"ע
שם במקומו. — והוא נוסד על העתים אשר עברו עלינו ואשר מלאונו
בסוף אלף החמישי והתלת אלף הששי (im Mittelalter). כדרך כל
המשוררים מני אז ועד עתה לתפוש כל דבר גדול ורב בדברי הימים
ולשומם ליסוד מוסד בסיריהם. כי לא הן עתה בהניח ה' לנו מסביב,
והקיס מלכי חסד בכל ממלכות אייראפא לעזר בעד כל עלילות שנאת

עד יבוא ניר דוד אָנָא הוֹחִילוּ ,
 הַרְוֵעָה מִלְפָּנַיִם הַצֵּאן הַחֶנֶת .

16

כי בוא יבוא לנו לא יתמחמה ,
 לשאול שח קרנני עתה יגבית ,
 הלעולם אבלנו אם לעד נהי ?
 אל תירא יעקב ! כי נורא נפלך ,
 יען כי עוד רמה צדקת פּעֵלְךָ ,
 גשא ומאד נעלה גם קומך יהי !

15

הם רבי תיחש חורי הארץ ,
 וגדולי המשנה לגדור כל פרץ ,
 וצדקה בת אל מבייתם נשקפת ;
 שם קננה הושיה חסד וישר ,
 שם שזרר הכבוד שלטון ועשר ,
 מעל כל אלה יראת אל חופפת .

14

אשרי בית פוגא מי רועי אלה ,
 ממלכים תעברו האל גבוה ,
 הוא בחר בכם לרעות זה העדר ;
 אות אמת הוא לכם כי עוד תרעוהו ,
 מפעיני הישועה עוד שם תשקוהו ,
 עת תשוב ציון וכשוב לה כל הדר .

15

תזקו גא רועים ! צאנכם אל תפושו ,
 אל גא תחשו מהם אל גא תחרושו *
 תתזקו צדק ! עשיתם עד הנח ;
 בקשו האובדות ולקוחות הצילו ,

* בחול"ם בעבור החרוז , ועכ"ז הוא נרדף פה עם תחשו מפני
 כמו אל תחרוש על רעך ע"י אה"ש .

10

עוד משם יופיע הוד אליהו ,
 ורפאל גם הלל נכחו יגידו ,
 אכן פוגאטי רועי יעקב סלה ;
 אות לך בתציון ! האורים ההמה ,
 כי לא ער-עולם את תהיי שוממה ,
 כי עוד יקום אורך מאש אוכלה .

11

אשריך יעקב ! אם אלה רועיך ,
 על שדמות קדש הם ירעו נעריך ,
 כי השלימו אתך גם חיתו יער ;
 שבמי ממשל להם אך נעם במו ,
 ממלכים אדירים הם נתנו למו ,
 שם על חפי ים הושיבום בשער .

12

שם ירעו עם ארצם היורדים ימה ,
 ולשמרם מפגע פן יקרם שמה ,
 גם אתה ישראל ! אחד מאלה ;
 לכן מלאה ידם צאת לך לישע ,
 ולהשיב מאתך יד עושי רשע ,
 כי יועצים ראשי הם , הם יועצי פלא .

7

על אפר מוקדה שמה יתנפלו
 ובחיק שממתה בוכי יתנוללו
 את בגדי אלמנותה כבסו במים
 והפלאת מכתך הפלא ופלא
 «עד מתי אל עד אן! מה אחרית
 זה קולם מציון וירושלים»

8

הצאן האלה לנה רבצם שבו
 אך כל צאן קדר שם ירעו ישכבו
 על פן הם מרעב נפשם עומפת
 לך יעקב יהימו אך לך עינימו
 ובצדקך כי רב מרחוק תעגמו
 אך מי רעה יצרם משן טורפת?

9

אל תיראי בת יעקב בת יה ממע
 אם שמשך באה וירחך לא יעל
 אם אספו נגחם כל בוכי שמיך
 אם אין חזון מאל גם נביא אין
 שמה הנגפה הלא תשאי עין
 שם בארם צובה עוד שם בוכי

4

מָה רָם וּמַה יָקָר יַעֲקֹב ! צְדָקָה ,
 עֲמִים עַל צְדָקָם הִיָּדְמוּ אֵלֶיךָ ?
 יִשְׁתֶּה מְרֹב כֹּל מִמְּלוֹא מוֹזֵב יַעֲשֶׂהוּ ;
 אַתָּה בְּגוֹלָה בְּמִצְוֹקָה וּבְחֶסֶד ,
 אִם יוֹם יוֹם תּוֹרֵק עוֹרֶךְ מִלֵּא יִשְׂרָאֵל ,
 וְיִשְׂאֲרִית כְּחֶךְ דְּלִים יַחֲצוּהוּ .

5

עַד לְצַבִּי יִשְׂרָאֵל נוֹף אֲבוֹתֶיךָ ,
 עַד שָׁם בְּנִגְבַּע עַד יָם צְדָקוֹתֶיךָ ,
 גַּם שָׁם עֲנִיֶיךָ רוֹב חֶסֶדְךָ רָאוּ ;
 הִמָּה עֲבָדֵי הָאֵל אֶךְ בּוֹ דְּבַקְוּ ,
 הִמָּה בְּרֵי לֵב מִכֶּסֶף זָקְקוּ ,
 וּלְעֲבָדוֹ יִשְׁמָה הֵם נְאֻסְפוּ בָּאוּ .

6

שָׁם אֶהְבֵּת עֲלִיזוֹן אֶל עַמּוֹ יַעֲרִירוּ ,
 וּתְלָאוֹת יַעֲקֹב אֶל שְׂדֵי יִזְכִּירוּ ,
 אוּלֵי יַחְמוֹל אֶל יָקוּם וַיַּחֲנֶנּוּ ;
 צִיּוֹן הַשְּׂכוּלָה כִּי תִרָא פְּגִימוֹ ,
 הֵם יִנְהוּ עֲלֶיהָ גַם הִיא עֲלִימוֹ ,
 וְלִקּוֹל שׁוֹעֵם יַחַד אוּלֵי יַעֲנֶנּוּ .

1

מָה רַב וּמַה נּוֹרָא יַעֲכֹב ! נִפְלְאָה ,
 הֵן אֵל בּוֹכְבֵי מָרוֹם הָיָה מְשַׁלֵּה ,
 וּבְעַמְּקֵי הַתְּהוֹם אֵיךְ הַיּוֹם נִתְּתָה ?
 כָּל לְשׁוֹן מַה הִיא ! גַּם יַעַם סוֹפֵר יִלְא ,
 הַגֵּד אֵיךְ יוֹם יוֹם עוֹדֶךָ יוֹרֵד פְּלֵא ,
 הוּי ! מִי הָיִיתָ וּמִי אֲתָה עֲתָה ?

2

מַה דְּמַעוֹת עֵין אֱלֹהַ עַל לְחִיךָ ?
 אוֹלֵי מִי יָמִים אִם נִפְּן רֵאשִׁיךָ ,
 הִי צְרוּתֶיךָ אוֹלֵי אִזּוּ בְּכִיתָ !
 הָהָה ! מִי יוֹרֵעַ נִגְעֵי לִפְךָ יַחַד ,
 הַקָּרֵב לְרֵאוֹתֶם יָשׁוּב מִפֶּחַד ,
 אֵל כָּל מוֹרֵה חֵץ מִמְּטָרָה הָיִיתָ .

5

עוֹד אַחַת הִיא לָךְ אַךְ הִיא תַעֲמִידֶךָ ,
 בְּעֵינֶיךָ הַצְּדִקָּה תִתְּמוֹךְ יָדֶךָ ,
 אַךְ הִיא תִרְפָּא לָךְ מֵאִזּוּ בִי חָלִיִּיתָ ;
 בִּי לוֹלֵי צָרַת אִישׁ צָרַת הִיעָחוּ ,
 לוֹלֵי בִי נִמְחֵן זֶה יִכָּאֵב רוֹאֵחוּ ,
 מִמְּכּוֹת הַמּוֹרִים כְּלָהּ הָיִיתָ .

שיר

תהלת ישראלים

להדר כבוד השרים הגדולים, רְמֵי הַיַּחַשׁ וְנִשְׂאֵי יִשְׂרָאֵל,
פועלי צדקות בקרב עם ה', הגבירים המפוארים, אבני
גזר המתנוססים בארם צובה העיר אשר בסוריא
המדינה, סינייר אליהו. ובני אחי אביהו, סינייר
רפאל וסינייר הלל. נטעי נעמנים מגזע

פוגאטי

תִּקְרַב גְּדוּלְתֵם וְתִנְשְׂא תִפְאָרְתֵם !

המה הנציבים הגדולים אשר הקימו קיסרי רוסיא
ועסטרייך וממלכות אחרות, על חֲפֵי יָם הַתִּיכוֹן,
ליועצים ראשים (General-Consuln) ומגינים לעם
מדינותיהם הבאים שמה.

מנחת מרחשת היא

אשר רחש לב אחיהם בני ישראל, עדת הפרושים,
היושבים במדינות ליטא ורוסיא הלבנה:

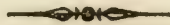
שנת מנחת כליל לפ"ק.

גַּם זֶה אֵנִי אֵנִי יוֹם אֲשֶׁר עֵינָיו בָּמוֹ ,
 לֹא מִיַּעֲקֹב הוּא וַיְהִי כְּאֵחַ לָמוֹ ,
 בְּמִשְׁיַחַד מִפְּרֵם הַמֶּלֶךְ בְּרֶשׁ ;
 כְּעֵץ הַחַיִּמוֹ בִּימֵי עֵץ הַחַיִּהוּ !
 כְּרֶךְ אֶת פְּרִי כְּרֶךְ גַּם עָלָהוּ ,
 כֹּל אֲשֶׁר עָלָיו מֵאָמִיר עַד טָרֶשׁ .

בְּאֶרְתּוֹ פּוֹרְיָה שְׂרֵת נוֹחַו ,
 הַבֵּן יִקְרֶה לוֹי רֵאשִׁית פְּרִיָהוּ ,
 הַשֵּׁנִי אֶלְכֶם נִדְרַר עֲנֹב רַב יָפִי ;
 יוֹנְקוֹתָיו הַבְּנוֹת הוֹדֵן פּוֹרַח ,
 אָחִיו פִּילִיפּוֹס מִשְׁרָשׁוֹ צוֹמֵחַ ,
 וּמְרוֹם מִשְׁפָּחָתוֹ עָלִים אֵין בָּם דְּפִי .

אִם רַב הַחֶסֶד עָשָׂה לְעַדְתְּךָ ,
 הֲלֹא רַבּוֹ , עֲלִיוֹן ! גַּם בְּרִכּוֹתֶיךָ ,
 חֶלֶק אֶל כָּל אִישׁ אִישׁ מֵאֲוִיָּהוּ ;
 אֵל אוֹהֵב צְדָק ! מַעֲיֵן זֶה בֵּל תַּפְּן ,
 גַּם הוּא מַעַל עִמָּךְ עֲנַפּוֹ בֵּל יִפְּן ,
 אֵל נָא יִכְלֵא דַשְׁנּוֹ אֵל נָא צִלְהוּ !

אַנטאניוס רב הפעלים! מי יגמלק?
 נחנו לא נוכל רק השב נשיק,
 אך לגמול צדקתך קצרה ידנו;
 אם לא יר שדי תשב לך כהנה,
 אך הוא ידיו רב לו אך הוא יעשנה,
 בפר נא כמעט! — הנה אלהינו!!

תפלה

אָנָּא אֱלֹהֵינוּ! אַךְ אֵל טוֹב אַתָּה,
 מְטִיב לְטוֹבִים! הַעֲתֵר־נָא עִתָּה,
 וּזְכֹר נָא לְטוֹב לְמַטִּיבֵי צִאֲנֶךָ;
 בְּרַךְ רֵאשׁוֹנֵה הַנְּסִיךְ הַנְּבוֹה,
 הַפְּחָה עֲבָדֶיךָ אֱלֹהֵי,
 הַנְּשָׂר הַסּוֹבֵךְ עַל רֵאשׁ בְּנֵיךָ.

וְהַשְׁלַח מִרְעָפוֹת רַחֲבֵי יָדַיִם ,
 עַד לְצִפּוֹת עֲבָרוֹ עַד לִירוּשָׁלַיִם ,
 וְתַבְּסֵם גְּרֵי רוּסִיָּא אַחֲיֵנוּ אֱלֹהִים ;
 וְתִהְיֶי אָב לְדָל מוֹדַע אֶל כָּל הַלֵּךְ ,
 וְלִמְזֻבִּיר עֲנָנִים אֶל פַּחַת הַפְּלֵךְ ,
 כַּפְּלֵאָךְ מִלֵּיַן שָׁם תִּעֲמוֹד בֵּל תֵּלֵא .

וּבְעֵינֶיךָ אִישׁ מִזֵּב אֱלֹהִים יִמָּעֵמוּ ,
 וְהַמִּזֵּן רוּב רַחֲמֶיךָ עוֹד לֹא שָׁקֵמוּ ,
 וְתִגְדֵּל צְדָקָתְךָ עַד לֵב שָׁמַיִם ;
 הַגֵּם מִשְׁאֵת כֶּסֶף לֹא בָּם נְשִׂיָתָ ?
 הַגֵּם לֹא בְמֵאוֹדֶךָ אוֹתָם חֵיִיתָ ?
 וּמִי זֶה כְּמוֹךָ בֵּין יְרֵבוֹתַיִם ! ?

וְתֹאמֶר אֶל יַעֲקֹב : « אָדָם כָּלְנוּ !
 אִם שׁוֹנִים בְּדַת צֶלֶם אַחַד לָנוּ »
 עַד לָךְ אָמַר זֶה , כִּי רַב מִדְּעָךְ :
 לֹא בְּעִבּוֹר הַנְּמוּל הֶסֶד זֶה עָשִׂיתָ ,
 כִּי מֵאוֹבְדִים אֱלֹהִים מַה זֶה קִוִּיתָ ?
 הֵן גַּם זֶה לָךְ עַד ! כִּי מְהוֹר חֶסְדְּךָ .

4

וַעֲדַת יַעֲקֹב זֶה גַם שֵׁם לֹא נִכְלָמָה ,
 כִּי מִשְׁפָּט אֱהָב עִם הַיּוֹשֵׁב שָׁמָּה ,
 תֵּת חֲקֵי אֲזֻרַח אֶל גֵּר אֶל אֲזֻרַח ;
 אֵךְ נִכְר שֵׁם יַעֲקֹב מִי יִפְרָהוּ ?
 בָּא רִיקָם אֵין כֹּל מִי יִתְמוּךְ יִהְיוּ ?
 אֵין עֲזֻרָתָה לּוֹ , אֵךְ בָּאֵל בּוֹטַח .

5

אֵת שְׂפָלָם רָאָה אֵל מְרוֹם רִקִּיעַ ,
 עַד כִּם אָב עֲלִיּוֹן קוֹל בְּנִים הִגִּיעַ ,
 מִחִיק אִפֹּם זֶה מִחִיק זֹאת הָאָרֶץ ;
 וַיִּקְרָא אִישׁ חֶסֶד רַב וּמוֹשִׁיעַ ,
 עַל חֲשֻׁבַת בְּנָיו בְּשִׁמְשׁ יוֹפִיעַ ,
 אַתָּה אֵנִי אֵנִי יוֹם ! לָךְ הָעֵמִיד בְּפָרִץ .

6

כִּי עֵץ אֲדִיר אַתָּה כַּבִּיר צֶלְקָה ,
 אֲדִירֵי הַמְּדִינֹת כְּלָלוֹ יִפְיָה ,
 מַלְכֵי רוֹסִיא וְעַס טְרִיךְ יִפּוּךְ לָמוֹ ;
 עַל חוֹף יַם עַכּוֹ שֵׁם עוֹלָה רְאוּךְ ,
 וְתִיף בְּעַנְפֶיךָ עַל כֵּן אוּדָה ,
 לְהִיּוֹת עֵץ מִצַּל עַל אֲזֻרָתִי אֲרָצְמוֹ .

1

אוצר כל קדש את ארץ נבכרת !
 אם את לישרון ולעמים נחמדת ,
 את נוף כל מחמד את מחמד כל עין !
 אם עתה שפלת עוד עמים אוהביך ,
 עוד גם בגולה לך יהמו בניך ,
 עוד דמעות זכרך יאהבו מיין .

2

תחת שטף עינם לבם בווערת ,
 כי לפת אהבתך קרפם נעצרת ,
 ולשובם אליך עודם יוחילו ;
 לכן גם עתה כל יקרי לב במו ,
 עזבו את מולדתם וילכו למו ,
 לשאול לשלומך עלות לך העפילו .

3

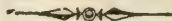
שם אנחות לבם העלו על תריך ,
 שלחו דמעותם על גחלי מימך ,
 על הפרצים לספור לבבות כל בך ;
 לחבוק חרבות לנפול על מפלה ,
 ועפר הריסותך ישקון סלה ,
 שם על קברות אבות ונביאי צדק :

קול כזה גם מציון נשמע, וחדשות כאלה גם מירושלים,
 כי כן ספר לנו גם החכם שפירא השולמי, כי לא תחרש ולא תחשה
 עם מהם; ואם לא תחת פקודתך המה, תשרוק חכמתך לישועתם
 ממקום אחר, ותשב רוחך הנדיבה גם אל עֲנִינֵינוּ אלה, ועוד
 חֲפֵץ צדקתך פָּרַץ לעבור מהלאה לנבול משמרתך.

על הבשורות האלה תמהנו ונשתאה, ממעמקי הלב קראנו:
 «ברוך האיש לה! כי עשה עמנו עד להפליא, להחיות לנו
 השארית הַיְלֵה הזאת», ועל כן יֵאָמֵר היום בכל מקהלות יעקב
 לפני ה': «יהי מכירנו ברוך!!»

אמנם אדונינו! הן נוראות מפעלותיך עוררו בקרבנו רוח
 תודה ותהלה, ושמע אֲחֵינוּ וארצנו רוח אהבה וחמדה, ובהסתערם
 בנו צלחה עלינו גם רוח השיר (מורשה היא לנו מאבותינו) וְנָשִׁיר
 לְךָ הַשִּׁירָה הַקְּטַנָּה הזאת, על כל הטובה הנדולה אשר
 נשאך לְבָךְ לעשות אתנו, ואחר כן אמרנו לתתה ביד המבשרים
 האלה, להובילה שוי ותשורה את פניך האדון. כי במה נִפְּף לְךָ
 רב העושר והכבוד! ? ובמה נקדם פניך תומך עניי ישראל! ? —
 גדול החנינה! חננו נא גם בזאת, ולקחת מדינו מנחת עוני זו,
 למען תהיה אתך כל הימים למוכרת טובה וחסד לֵאֲחֵינוּ, לעניינו,
 ולאביונינו בארצנו. רחמך לא יתאפקו, וחסדיך לא ימושו,
 וחמלתך לא תחדל מאתם כל ימך לעולם.

גם ה' לא יעצור טובו, וחסדו ממך לא ימנע; וְהִרְיֵךְ לְךָ
 ברכות שָׂמִיז מֵעַל, וברכות ארצו מתחת; ישביעך שפעת יבשה,
 וְהִינִיֵּךְ מִשֹּׁד ימים סלה; יפתח לך מצפוני טובו וסגר בערך מכל
 רע. הוֹאֵה אֱלֹהִים הַבּוֹתֵר בירושלים, וזאת היא הארץ אֲוֶה
 לנחלה לו; הוֹאֵה אֱלֹהֵי אֲשֶׁר לֹא נִטַּשׁ עוֹד אֶת יַעֲקֹב, ומקום
 מרחמיו בכל דור ודור, גם הוֹאֵה יִבְרַכְךָ מִמְּרוֹמֵי עַל, והוֹאֵה
 יִחַנְךָ מִמְּעוֹן קִדְשׁוֹ סלה!

אדונינו!

עבדיך באו לדבר דבר באוניך,
שמעם! וישמעך אלהים.

כשחר עולה אל ראש הרים לבשר לאסירי לילה כי
אתא בקר; כן באו אלינו האנשים הנכבדים, החכם היקר רבי
שלמה זלמן שפירא מירושלים עיר קדשנו, ומשנהי החכם רבי
שלמה זלמן כהן מצפת ההוללה, לבשר לנו משלום יקירי ובחירי
עמנו אחינו עדת הפרושים, אשר השליכו כל טובת ארץ
מולדתם, ויעלו להאחו בכנפות אדמת הקדש; וספרים הביאו
אלינו בידם, כתובים באצבע הרב החכם המהלל רבי ישראל
וסוד מרעיו המיודעים אשר בצפת, שם בשורת שמחה מוצאת
אלינו לאמר:

«ראה אלהים בעני עמו ומחסורו, ואת התלאה אשר
מצאתם בארץ מרחקים, וירא לו איש כלבבו, לשומו לאב
ולמחיה לנו, ויַעַר את רוח בחירו בחרו מרבבות אלף, איש רודף
חסד וצדקה ותובב כל זרע האדם, שמו וזכרו אנטאניוס
קאטיפאג'י, צדקתו תאריך ימיו! ויהי לנו למשען ולפוקד
צדק; את עיניו שם עלינו לטובה ולהמלה, ובפיו דבר עלינו
טובות לפני מושל צדיק הפחה אשר בארץ. אותנו נתן לחן
ולרחמים בעיניו, ואת חסריו הנעימים המה עלינו; ובידו הטובה
הגדיל לעשות, כי גם בכספו התנדב להלות את קהלנו הפרושים
אשר בצפת. סוף דבר! כל פועל צדק אשר אך בכתו לעשות,
לא מנעו מאתנו.»

ככל הדברים האלה ראינו כתוב בספריהם, ויותר מהמה
שמענו מפי הכהן הבא.

שיר
מזמור לתודה

להדר כבוד השר הנכבד איש חמדות ורביקד

אנשאניוס קאטיפאני

כבודו יגדל נא

הנציב המוצב על חוף ים עכו מקיסרי רוסיא
ועסטרייך ונסיכי ממלכות אחרות ליועץ
(Consul) ומשגיח על עם מדינותיהם הבאים שמה.

מנחה היא

הוכלה לו מאת היהודים עדת הפרושים
היושבים במדינות ליטא ורוסיא הלבנה.

בשנת שיר החסד לפ"ק

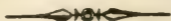
משל ומליצה

שיר על מחלת שושנים, ועל דברים לא כנים, אשר חסו
אהרונים, על אדון הארונים, ומרומם על כל רעיונים, לסג
בו עשרת מונים.

בִּיפִי הוֹדַעְתָּ שׁוֹשְׁנָה קִנְיָנוּ חוֹחִיָּה
כִּי דוֹחִיָּה כָּלָם אוֹתָם יִשְׁנָאוּ
וּבְקִנְיָנָם יִלְדוּ בֵּת אֲדָמוֹ פְּנִיָּה
וְשָׂמָה גַם אוֹתָהּ שׁוֹשְׁנָה קָרְאוּ
וַתִּכְאֹב אָדָם רַב בְּחִבּוּרוֹתֶיהָ
כִּי בִיָּדֶי הִבֵּת מַעֲשֵׂה אֲבוֹתֶיהָ .

* * *

בְּכִבּוּד הַחֲכָמָה קִנְיָנָה הָאֲוִלָּת
כִּי הִיא תִשְׁנָנָה יוֹם וָהֵיא נֹבֶלֶת
וַתִּלְךְ מְצָרִים וַתִּתֵּר שָׂמָה
וַתִּלְד בֵּת וְשָׂמָה חֲכָמָה קָרְאוּ
וַתִּהְיֶה לְ אָדָם רַב בְּאֵל בְּדָאָה
«וּכְאִמָּה בִּתָּה» אִמְרַת נְבִיא קָמָה .

מקהלה

אין איש שזכח אותו ושמו אין איש נושה ,
הלא בן למנחם הוא ושמו הלא — משה!!

4

ומי זה כו כב דורך למו מאי הים (1)
וכשמש ינים צל , מהם הנים חרפת דם (2)
אור ישעו רב יום יום פירח בחודש ;
וישלק בעדם נפשו גם הונו מנגד (3)
ויעט במעיל חסד , וצדקה כנגד ,
ולחותם לבו וזרועו שם עיר הקדש (4?)

מקהלה

אין איש שזכח אותו ושמו אין איש נושה ,
בן-יוסף אליה הוא ושמו הלא — משה!! (5)

(1) בריטאניאה . (2) עלילת דם . (3) מעשה דמשק . (4) ירושלים .
(5) מונטיפיורי .

מי זה בא אחריו ומשנה תורה הזרמו ,
 מרבי תורותם תורה אחת שם למו ,
 ובירו החזקה (1) אסף כלם אלה ,
 ויזר לנבוכים (2) דעת ויזרם חצהו ,
 ולהציץ נתן למשכיל מתוך ספרהו ,
 אור החכמה המתחפש באש דת סלה ?

מקהלה

אין איש שזבח אותו ושמו אין איש נושה ,
 הלא הוא בן מיימון ושמו הלא — משה ! !

ומי זה עוד בא וירא כי נצו גם נעו ,
 וינחם בנתיבות שלום (3) אחרי כי תעו ,
 שם אור לנתיבה (4) ויהי לעור עינים ,
 העיר שחר (5) האיר עין חוקר אל ממעל ,
 ויזבח כי רוח אדם היא אל על תעל (6) ,
 וכעד דת ואמונה נלחם בירושלים ? (7)

(1) ס' יד החזקה (2) ס' מורה נבוכים .
 (3) נתיבות השלום . (4) אור לנתיבה . (5) מועדי שחר .
 (6) פהעדאן , על השארת הנפש . (7) ירושלים .

שמש ירח וכוכבים.

1

מי זה המַעֲלֶה עִם רַב מַעֲשׂוֹת בַּחֲמֹר,
וּמִפִּי אֵל נָתַן לָמוֹ חֵק דָּת וְאָמַר,
בְּעֵנֵי סִינִי בִקְדִישׁ בְּעֵשֶׁן אֵשׁ אוֹכֵלָה,
וּבְמַעֲמָה אֲמוּנָה הַלֵּיט חֲכַמַת אֱלֹהִים,
כִּי לֹא יִחַבְּכֶם כָּל בֶּן-אָדָם לְרֹאוֹת נְבוֹנָה,
וַיֹּאמֶר לְמֵאוֹר חֲבָמָה וַתְּהִי אֵשׁ דָּת סֵלָה ?

מקלה

אֵין אִישׁ שׁוֹכַח אוֹתוֹ וְשָׂמוֹ אֵין אִישׁ נוֹשֶׁה,
הֲלֹא הוּא בֶן-עֶמְרָם וְשָׂמוֹ הֲלֹא — מִשָּׁה !!

גַּם אֲנִי מִי אָנִי ?
 הֲהִיא מִי רַמְנִי ?
 וּמִי כָּל אֱלֹהִים ?
 הַפֶּלֶא וּפְלֵא !
 אָנָּה סַמְכָנִי ,
 אֱלֹהִים עוֹשֵׂנִי !

2

ויאמר לא תוכל לראות את פני כי לא יראני האדם והי
 (שמות לג)

בֵּין אָדָם ! כְּאָדָם , וְלֵךְ בְּזֶה דִּי .
 אֵל תִּבְנֶן בְּאֱלֹהִים ,
 בְּשִׁפְלִים וּגְבוּהִים ,
 כִּי אֵינְךָ אֹז אָדָם אַף אֵינְךָ עוֹד חַי .
 מִתּוֹק אֹזר שְׁמֵשׁ אַךְ לֹא עֵז פְּנִיָּה ,
 נְעִים אֹזר חֲכֻמָּה אַךְ אֶפֶס קִצְעָה ,
 אֹזר אֶמֶת מֵה נְאוּהָ , אַךְ מִי יִרְאֶהוּ ,
 עַל פְּנִיָּה הַצְּעִיף — אֵל תְּרִימְתוּ ,
 פֶּן אֶת פְּנִיָּה תִבְיֵט לְעֵינַיִם ,
 אוֹיָה כִּי אֹז יַחֲשֶׁךְ לְךָ אֹזר תַּחֲיִים .

מבקש אמת

1

ויאמר הראני נא את כבודך :
(שמות לב)

הן חֲכָמִים הִגִּידוּ ,
גַּם אוֹתוֹתֶם הִעִידוּ :
כִּי הַחוֹשִׁים כְּחָשִׁים ,
הַדְּמִיוֹנִים מוֹנִים ,
הַמְחַשְׁבוֹת מְבֻזְבוֹת ,
הַשְּׁעִיפִים מַחְלִיפִים ,
הַשֹּׁכֵל יִסְכָּל ,
הַתְּבוּנָה לֹא אֱמוּנָה ,
הַדַּעִים תוֹעִים ,
וּבְכָל דַּעַת מְנַרְעֵת ;
כֹּל אֲשֶׁר אֶחֱזָה ,
אֵינָם כְּמַחְזָה ,
וְאֲשֶׁר אֲדַעָה ,
בּוֹ לִבִּי תַעָה .

למקונן בהקיצו
מזמור שיר

וּתְלוּמוֹ בְּקֶלֶה	עֵבֶר לַיַּל
בִּלְיָ יָשׁוּב סֶלָה	חֶלֶף פֶּחַד
כִּי אָתָּא בְּקָר	רִנּוֹ הַיְדָד !
יִרְשׁ הַגִּזְרִי	הֵן הַמֶּלֶךְ אֵל
וַיְהִי לוֹ עֵזֶר !	זֶה נִיְקָא לִי
בְּמִזְבֵּחַ אֵין חֶקֶד	יִרְבוּ יָמָיו

- «שָׁמַשׁ חֶסֶד וְצִדְקָה הִחְשַׁבְתִּי יוֹם אָמַשׁ :
 (טו) «אֲנִי — אֵךְ בְּחַפְצֵי — לִכְסֹא אוֹשִׁיב מֶלֶךְ
 «וּבְרִצּוֹנִי אֶקְחָהוּ — לָכֶם לֹא לְדַעַת :
 (טז) «עַל מוֹת אֶל כְּסִנְדֵר לֹא עוֹד תִּשְׁאַלּוּנִי
 «וְהִנֵּה אֲחִיו נִיקָא לִי עַל כְּסֵאוֹ יֵשֵׁב סְלָה :
 (יז) «בְּעוֹד הָרֵאשׁוֹן חִי אוֹתוֹ לְמֶלֶךְ בְּחַרְתִּי
 «וּלְאוֹת עַל הַמְּלוּכָה בַת מֶלֶךְ לֹו הוֹבַחְתִּי :
 (יח) «הֵן עֲנֵבִי אֲשִׁבּוֹל אֶחָד יִשּׁוּ בְּטוֹב טַעַם
 «וּיְלִידֵי אָב אֶחָד יִדְמוּ בְּהֶלֶךְ נֶפֶשׁ :
 (יט) «בְּצוּף עֵנֵב רֵאשׁוֹן הִתְעַנְנַתֶּם עַד הִנֵּה
 «מִטַּעְמוֹ עֲתָה הַיִּטְנִי כִי טוֹב הוּא כְּמוֹתִי :
 (כ) «הֵן בִּיקַר הַדָּר מְלָכוֹת אֲנִי הִלְבַּשְׁתִּיהוּ
 «רוּחַ גְּבוּרָה סִבְכַתִּיו וּבְעֹז תִּמְכַתִּיהוּ :
 (כא) «עַל מְבוֹן צִדֵק וּמִשְׁפָּט כְּסֵאוֹ הִכְיִנּוֹתִי
 «וּמִחֲכָמַת מְלָכוֹתַי נָם עָלָיו אֶצְלָתִי :
 (כב) «עֲתָה תִּנּוּ לֹו כְבוֹד וּבְכָל לֵב עֲבֹדוּהוּ !
 «שִׁישׁוּ אֲתָם בּוֹ , יִשִּׁישׁ הוּא בְּכֶם סְלָה ! »
 (כג) כְּשִׁמּוֹעַ כָּל הָעַם תִּנְחַמוֹת אֶלּוֹהַ
 נִפְלוּ אַפִּים אֶרֶץ , וּבְקוֹל הַמּוֹן הִרִיעוּ :
 (כד) «אֲדוֹנֵינוּ הַמֶּלֶךְ נִיקָא לִי לְעוֹלָם יְחִי !
 «וּגְדִלַת קָרֵן מְלָכוֹתוֹ תִּרוֹם לְנֶצַח ! » :

- (ד) מִבֵּין גִּזְעֵי עֲצֵי יַעַר , צִירֵי שָׁמֶשׁ יִצְיִצוּ
 וּפְנֵי בְּמַתֵּי יָמַיִם , כְּבָרֶק סַפִּיר הַזֹּהִירוּ :
- (ה) עַל מִרְחָבֵי עֲמָקִים , יַפְעַת נִגְהַ שׁוֹחֶקֶת
 שָׁדוֹת , עַל מַעְמָה קָרַח , לְבָנֵת אֹזֶר לְבָשׁוּ :
- (ו) רוּחַ עֶדֶן וְעִנְג , מִקְדָּם נוֹסַעַת
 בְּעֵבוֹר הַיָּם רוּחַ , יוֹשְׁבֵי עֲמָק אֶפְלָ :
- (ז) בְּגֵאוֹן יַפְיָהּ הַשָּׁמַיִשׁ , עוֹף מְרוֹם הַגְּבִיחָה
 וְכָל עוֹף נְעִים זָמֵר לְקִרְאֵת בּוֹאָה שׁוֹרְרוּ :
- (ח) קוֹל עֶרֶב מִמַּעַל לָהּ , יוֹרֵד לְשִׁפְלָה
 יִנְעַם מִקּוֹל נְבִלָה , אֶל אֶזְנֵי שׁוֹמְעֵת :
- (ט) קוֹל אֶל חֲנוּן , פְּנִינּוֹת אֶרֶץ יִגְיַע
 כִּיֹּם קָרְאוּ לְאֹזֶר , מִנֵּי מֵאֶפְלָ וּבָהוּ :
- (י) כְּמִנְצָחִים בְּגִינּוֹת , הַרְנִין כָּל הַעֲצָב
 וַתְּחִי רוּחַ נוֹגִים בְּעָרוֹב קוֹלוֹ וַיֹּאמֶר :
- (יא) «הִנְחֵמוּ מַעֲשֵׂי יָדַי ! יוֹשְׁבֵי תֵבֵל הִנְחֵמוּ !
 «אַל תִּרְבוּ בְנֵי אִישׁ , אֶל תִּרְבוּ לְשִׁפּוֹךְ שִׁיחַ :
- (יב) «מִחֲשֻׁבוֹתַי לֹא תִרְאוּ , כִּמּוֹ לֹא תִרְאוּנִי
 «וּכְגִבְהֵי מֵאֲנוֹשׁ , גִּבְהוֹ דְרָכֵי מִמְּנוֹ :
- (יג) «אַל תִּשְׂאוּ עֵינֵיכֶם רְאוֹת מַה לֹּא תוֹכְלוּ !
 «אַךְ נִכְחָם יִבְיִמוּ אַךְ נִגְדָּם יִישִׁירוּ :
- (יד) «שִׁירוּ כִּי זֶה שְׁנֵית הַיּוֹם לָכֶם זָרְחָה

(ט) ולפזרחות עָמָה מְדוּעַ לֹא תִהְיֶינָה
 עָמָה — אֶל תַּחַת בְּנֵי רוּחַ הַמֶּלֶךְ :
 (י) בַּיּוֹנִים אֶל אֲרָבוֹת אֲמֵן תְּעוֹפִינָה
 וּכְגוֹזְלֵי נֶשֶׁר אֶל קַן אֲבֵיהֶם תִּדְאִינָה :

במשוך קול בכי הלילה נשמע לאמר :

חֲבֵמָה בַּת אֵל !	דוֹרְךָ אֵיחָו
וּמַעֲזוֹן בֵּיתְךָ	אָנָּה בּוֹנֵהוּ
כּוֹלְלֵי יַפְיֶךָ	אֵיפֹה רַעְמוֹ
אֵיחָ עַמִּים !	גּוֹדֵר כָּל פְּרִיץ
וּמְחַוֵּקֵק אֵן	שׁוֹפְמֵי הָאָרֶץ !
וּשְׁבוּרֵי לֵב	אֵיפֹה אָב לָמוֹ .

י (א) בַּחֲלוֹם חֲזִיוֹן בִּקְרָר —
 וְהִנֵּה מִתּוֹךְ מַחֲשָׁה עַב עֵנָן וְעַרְפֵּל
 וְקוֹל בְּכִי תִלְיָה הַמִּתְחַלֵּף בִּינֵימוֹ :
 (ב) נִרְאוּ בְּמָרוֹם הָרִים קְצוֹת קַרְנֵי הַשָּׁמַשׁ
 מְשֻׁמֵּיעִים בְּאָרֶץ כִּי גַם הִיא אֲחֵרִימוֹ :
 (ג) מְקַרִּים צְפוּנָה שִׁפְתֵי עֲבוֹת הָאֲדִימוֹ
 וּבִירְקָרֵק פֶּתֶם פּוֹ , נִחְפּוֹ הַרְרֵי שְׁלֵג :

(יז) צוֹזוֹת גַּם עֲלֵיכֶם , צֵאת כִּתְחַת לְאָרֶץ ;
לְמַחֲזוֹת הַיְקוּם , הָעוֹמֵד לָהּ מִמַּעַל :

מ (*) וַאֲבָרְתֶךָ אֶת הַבַּת יִשְׂרוּן מִי יִשְׁמִיעַ

וּמַחִיר גְּזֻקֶךָ בַּת צִיּוֹן מִי יַעֲרֹכְהוּ :

(=) הֵן מִיּוֹם הַגָּלוּת וּבְגוֹיִם לָךְ יִשְׁבֶּתָ

אִין לָךְ כָּל , בְּלֹתֵי חֲסָדֵי שָׂרִים וּמֶלֶךְ :

(ג) וּמִבְּלָעֵדֵי צִדְקָתָם לָךְ מַחֲתִית נַפְשׁ

הַגִּידֵי לְמִי אֶתְּ וּמִי הִמָּה אֱלֹהֶיךָ ? :

(ד) וּבְעֵינֶיךָ גַּם עָתָה , מַה־נִּשְׁאָר לָךְ הַנֶּה

בְּפָנוֹת מַמָּךְ אֱלֹפִים־נִדְרַר מִטֶּה לָךְ חֶסֶד :

(ה) הֵן חֲמַלְתוּ עָלֶיךָ אַךְ אֶת יַדְעָתָ

וּבְמַרְתָּ לִבְךָ גַּם הַיּוֹם מִי בְּלֹתֶךָ יוֹדֵעַ ? —

(ו) מֶלֶךְ חֶסֶד רַבִּים יִתְאוּ

כָּל־עַם וְעַם אוֹתוֹ יֶאֱהָבוּ

כִּי טוֹב אֶרֶץ — טוֹבֵת רוֹזְנִיָּה :

הַבַּת יַעֲקֹב כִּי נִפְזָרְתָ

תִּגּוֹר תֵּשֵׁב אֶרֶץ אַחֲרֵת

אַךְ טוֹב מִלְּבָה מִמֶּט עֵינֶיךָ :

(ח) נַפְשׁוֹת בְּנֵי עוֹנִי* ! הַעוֹד שְׁבֶת תְּאַהֲבֶנָּה

כֹּה בְּשִׁפְלַת תַּחֲתִית — עַם כָּל בְּשָׂר יָחַד :

- (ח) עֲזֹב טִירוֹתָיו — בָּתֵּי אֶסְתֵּר־לֵינוּ
 וּשְׁבִיעֵי צְדָקוֹתָיו — הַנְּאֻסִים שָׁמָּה :
- (ט) עֲזֹב נְאוֹת שְׁעֵשׂוּעָיו — מַפְעָלוֹת מַזְבוֹת הַנָּה
 עִם יוֹנְקֵי מוֹבֹו — הַנְּסַפָּחִים אֱלִימוֹ :
- (י) גַּם מוֹשְׁבוֹת הַמִּשְׁפָּט — מְעוֹנוֹת יְלִין צְדָק
 וּמִשְׁמְרֵי פְקוּדָיו — הַיּוֹשְׁבִים שָׁם סֵלָה :
- (יא) לָכֵן אֶהְבֵּתוּ עַל־לִוְחַ לֵב עֲמַהוּ
 חֲרוֹשָׁה בְּעַט נוֹרְאוֹת הַכִּינָה יְדָהוּ
 (יב) לֹא טֹאג אֶנְרֹאג , מִת זֶה הַמֶּלֶךְ
 לֹא שָׁם בָּעִיר , לֹא שָׁם בַּפֶּלֶךְ
 זֶה הַמְּנוֹת מִצָּא מִלְכָנוּ :
 (יג) אֲמִנָּה גַם פֹּה הוּא שָׁם לוֹ אֶרֶב
 כִּי הַשִּׁיגוֹ תוֹךְ עִיר וְקֶרֶב
 תוֹךְ וְקֶרֶב כָּל עִיר אֶרְצָנוּ :

* * *

- (יד) מִי תִהְיוּם רַבָּה ! הַעוֹד כִּי ה' תִּשְׁמָרוּ
 צְוֵה אֶתְכֶם אֲזוּ בְּכֹרֹא אֶרֶץ וְשָׁמַיִם :
 (טו) הַעוֹד כְּהֹרִים בְּלִבְב יָמִים תִּתְיַצְבוּ
 בַּל תָּשׁוּבוּ עֲדָנָה כְּסוֹת תִּבְּל וַיּוֹשְׁבֵיהָ :
 (טז) הָאֵם לֹא הַפִּיר אֱלֹהִים חָקוּ חַק מִקְדָּם
 בְּיוֹם קַחְתוּ מִזֶּה מוֹשֵׁל יָם גַּם יִבְשֶׁת :

- (כ) מִדּוּעַ יוֹם אִידָהּ, מִרְחוֹק תִּתְיַצְבוּ
 לֹא נִגְשָׁתֶם הָשֵׁב חֶמֶת שְׂדֵי מִמְנָה :
 (כא) לְהִשְׁאִירוּ עוֹד עִמּוֹה מִעַט מִשְׁנֵי חֶלֶד
 בְּעִבּוֹר יְכוֹנֵן שְׁלוֹתָהּ בִּלְתַּמּוֹט עוֹלָם וְעַד
 (כב) עֲתָה שׁוּרוּ כִּי תִתְּכֶם בְּצִעִיף צְלָלִית
 וּכְסוּתָהּ בְּלִילוֹת גַּם יוֹמָם עֲטוּתָהּ :

- ח (א) מִכָּה רַבָּה הִפָּה לֵב יוֹשֵׁב הָאָרֶץ
 שְׁמָעוּ — וַיִּאֲחֹזֶם חֵיל, פְּלָצוֹת וְרָעַד :
 (ב) בְּהִתָּה כָּל־רוּחַ הַיּוֹשְׁבִים בְּכָל־פְּלֶלֶךְ
 וּנְשָׁמָה לֹא נִשְׁאַרָה בְּאֶף כָּל שׁוֹמֵעַ :
 (ג) הִשְׁתָּאוּ הַיּוֹשְׁבִים בְּמַלְכוּת רֵאשׁוֹנָה
 וּפְגִי עָרֵי הַמְּדִינּוֹת נִגְהָם אֶסְפוּ :
 (ד) יֵצְאוּ לְבוֹת כָּל שׁוֹפְטֵי צְדָק בְּאָרֶץ
 וּלְבַב מוֹשְׁלֵי הַמְּחֻזּוֹת נִדְמָה כְּאֶבֶן :
 (ה) עֵינֵי רֵאשֵׁי הַקְּרִיּוֹת בְּדַמְעָה שְׁמָפוּ
 וּלְכָל יוֹשְׁבֵי עִירְמוֹ אֵל מִסְפֵּד קָרְאוּ :
 (ו) כִּי רִבְתָּה בְּאָרֶץ הַעֲזוּבָה לְאִין חֶקֶר
 עֹזב מַלְכָּה אֶלְכֶם־נִדְר בְּלִכְתּוֹ מִמְנָה :
 (ז) עֹזב אֲרַמְנוֹתָיו — בְּתֵי לְמוֹדִים כְּלָמוּ
 וַאֲחֻזַּת מִרְעֵיו — חֲכָמֵי חֲרָשִׁים כְּמוֹ :

- (א) עָתָה גַם הַמָּזָה , בְּאֲשֶׁר יַחַנוּ יִקְוֹנוּ
 «כִּי מֶלֶךְ הַנְּחָנוּ , וּכְאֹחַ הַלֵּךְ אֶתְנוּ» :
- (ב) אַתֶּם נִיר מַלְכוּת ! אַתֶּם אַחִים מִכָּמֶן !
 וּמִהֲדַבֵּר תּוֹסִיפוּ , אִם הֵם כֹּה יֹאמְרוּ :
- (ג) הֵן אִם אֶהְבֵּת אַחֲוֵה אֶהֱב אֶת־אֵלֶּה
 מָה רַבָּה אֶהְבֵּתוֹ לְבָנֵי אִמּוֹ וְאָבִיהוּ :
- (ד) אִם כָּל־שָׂרֵיו , וְהַמֶּזֶן חִילִּימוּ
 כֹּה יִזְעֲקוּ , בְּנֵהִי קִינִימוּ
 «לֹא מֶלֶךְ מֵת , כִּי אִם אַחֲנוּ» :
- (ה) אַחִיו אֱלֹה , אַבְנֵי כּוֹתֶרֶת
 עַל אַחֲוֵת זֶה , מִמָּה נִעְדֶּרֶת
 הֵם מִה יֹאמְרוּ ? — לָנוּ הִבִּינוּ :

* * *

- (ו) הַעוֹד בְּמַעֲנֵלוֹתֵיכֶם תִּסְבּוּ כּוֹכְבֵי לָכֶת !
 הַיִּנְעִים — אִם יַעֲרֹב — ? אֹרֶךְ חָרִם תִּשְׁאַפּוּ :
- (ז) הַעוֹד בְּמַחֹל תְּקוּפוֹת לְצֵאת תִּשְׁיִשׁוּ
 לְצֵעוֹד בְּמָרוֹם שַׁחַק , בְּשִׁמֵי רַחְבֵי יָדַיִם :
- (ח) וּמִה עֲשִׂיתֶם לְאַחֲוֹתְכֶם (הִיא לֹא רַחֲמָה !)
 לְאַחֲוֹתְכֶם אֶרֶץ לָהּ מַהֲלָכִים בֵּינֵיכֶם סֶלָה :
- (ט) יוֹם דְּבַר עֲלִיתָ , אֵל צְבָאוֹת שָׁמַיִם
 כִּי תִשָּׁיב אֵלָיו נִשְׁוִי , רוּחַ רֵאשׁ מַלְכֻיָּה :

- ז (א) וְיָמֵי יַעֲרוֹךְ יִגֹּן לֵב הָאֲחִים הַנְּשִׂאִים
 הַזֹּמְכֵי שִׁבְטֵי הַמְּלוּכָה בְּכַף אֲחִיהֶם הַמֶּלֶךְ :
- (ב) הַמֵּתְעַנְּגִים יַחַד עַל הַדָּר גְּאוֹן בְּסֵאתוֹ
 וּמְאִירִים לָעַם מְאוֹר עֲלִימוֹ הַזֹּפִיעַ :
- (ג) הֵן אֶל־אֶדְרֵבֶּעֶת אֲבִנֵי מְלוֹאֵי הַגִּזְרֹן
 בְּעוֹד חַי עִמָּכֶם הַמֶּלֶךְ אֲתֶכֶם דְּפוּנוֹ :
- (ד) אִם אֵל־הַשָּׁמַיִם נִדְרָה הוּא בְּמַלְכָהּ
 וּבְנִגְהָ פּוֹכֵב וְצָדֵק אוֹתוֹ תִּקְיָפוּ :
- (ה) וְאֵל כָּה תִדְמוּ עִתָּה (הוּא מִסְפָּד וְנִהַי !)
 בְּכַהוֹת אֲבָן הַר־אֲשָׁה , אוֹ בְּחִשּׁוֹךְ הַשָּׁמַיִם :

* * *

- (ו) גַּם שָׂרֵי הַצְּבָאוֹת וְכָל־אֲנָשֵׁי הַחֵיל
 נֶאֱנָחוּ עִמָּכֶם וּבְאִידָכֶם אִיד לָמוֹ :
- (ז) הֵן רְפוּ יְרִימוּ גַם לָבָם נִמְוָה
 כִּי עֲזֹבְכֶם הָאֲדִיר בַּל יָשׁוּב אֲלֵימוֹ :
- (ח) תַּחֲלוּךְ לְלַחֹם לְמַעַן הַשְּׁלִים סְלָה
 עִם אוֹיֵב הַמְּשָׁלִים לְהוֹסִיף מְלַחֲמֵת :
- (ט) הַמְּרוֹה חֲרִבוֹתֶם מִדְּמֵי שִׁנְאֵי שִׁקְטָה
 וּמִדְּרִיכֶם עַל בָּמוֹת , דוֹרְכֵי אֶרֶץ לֹא לָמוֹ :
- (י) הַשׁוֹפָף עֵבֶרָה וְכוּז עַל שׁוֹפְכֵי כּוֹלְלָמוֹ
 וּבְאֲבִנֵי נְזִיַת יַגְדוֹר בְּעַד פּוֹרֵץ גְּדָר :

- (ב) אֲשֶׁת־וּלְלוּ הַמְּקוֹנְנוֹת יוֹדְעֵי נְהִי נִיּוֹלָמוּ
 שָׁבַת מְעֵשָׂה עִם סוּפֵר כִּי לֹא מִצָּא דַעַת :
- (ג) הָהָה ! הַמּוֹכָה בַּמְּלָכוֹת גַּם הִיא אֵינְנָה
 גַּם הִיא אֵל בֵּית מִשְׁכַּן הַמֶּלֶךְ נִקְרָאָה :
- (ד) לָקַח הַכִּישׁוֹר וַיִּנְתֵּק חוּט הַפֶּלֶךְ !
 וּכְתָם מְקוֹר חַיִּיהָ תִּמּוּ בֵּן גַּם יְמִיהָ :
- (ה) כִּפְהָר בְּעָרוֹב יוֹם בְּתַחֲלַת הַחֹדֶשׁ
 אֵךְ כְּמַעַט מוֹשֵׁל יוֹמָם אַחֲרָיו יַעֲזוּבָנָה :
- (ו) אֵף הִיא רַק לְמַצְעָר תְּנִיָּה חֲשָׁבְנוּ
 כִּי תִשְׁאַף לָבוֹא חִישׁ אַחַר בּוֹאֶהוּ :
- (ז) אֵת הַמֶּךְ עַל יִשְׁבַּע עַת אֲמוֹן דּוֹרְיָךְ
 גַּם אֵיךְ נִפְשֶׁךְ בְּנִפְשׁ אֲדוֹנֶיךָ נִקְשָׁרָה :
- (ח) מִי יוֹכַל הוֹכַח מִי יִתֵּן עֲדֶיךָ
 יוֹתֵר מִיּוֹם מוֹתֶךָ עֲלִית בּוֹ אַחֲרֵיהּ :
- (ט) הֵן כְּבֹד אֲבָלְךָ אֲרִיז לְשֵׁאת בִּל יִכּוּלָה
 גַּם רַחֲבֵי רִקְיַע יִלְלָתֶךָ לֹא הִכִּילוּ :
- (י) רַנַּת צָבָא מָרוֹם לְקוֹל בְּכִיךָ לֹא נִפְרָה
 וְרַחֲמֵי אֵל אֵל אוֹנָה לֹא הִתְאַפְּקוּ :
- (יא) עַד כִּי נִתְּנָה לָךְ מַהֲרָ אֹת בְּלִיֹּתֶיךָ
 לָבוֹא אֵל תַּחַת אַפְרִיזוֹן אֱלוֹף נַעֲוֵרֶיךָ :

(ט) זֶה דוֹרְךָ וְזֶה הַעֵדֶךָ הַכַּת בְּאָדְרִין! תִּפְעֵת
וַאֲמִירוֹ —

(י) מַה זֶה נִשְׁמַע תִּרְאֶה הָעֵין
אֵל כְּסֵנְדֵר מֵת וּבֵן לוֹ אֵין
וּמִי אֵלֶּה, הוּי אָב! יִקְרָאוּ?
(יז) הֵן בְּאֲשֶׁר אָב בֵּן יִקִּיר יִרֵן
כֵּן רָצָה הוּא כָּל עִם הָאָרֶץ
וּמִדּוּעַ עוֹד זֶה תִּשְׁתָּאוּ:

* * *

(יח) עוֹדְכֵן לְאֵגְדָה * אַחַת עֶפְרוֹת תִּבֵּל וְרִנְבִית *
גַּם אַחֲרֵי הַתִּיר אֵל אֲנִי * זֹאת הַחֹבֶרֶת
(יט) הַעוֹד אִשָּׁה אֵל אַחֻתָּה תִּדְבַקְנָה אַתְנָה
אַחַר אָמְרוּ אֵל לֵוִית חֵן: מֵאִישׁךָ הַפְּרִדִּי!
(כ) הַעוֹד תִּשְׁמוֹרְנָה הַפְּרִית בִּינִיכֵן כְּרָתָה
וַאֲמִיה מִמֵּקִים בְּרִית שְׁלוֹם אוֹרְפִי לְמִדְיִנּוֹתֶיךָ
(כא) הַמֶּלֶךְ הָאוֹחֵז לְבֹת רַבּוֹת אֵלֶּךָ
וּבִירוֹ לְאַחֲרִים הָיוּ כָּלֵם יַחַד? !:

זה הדבר אשר דבר המקונן אליה מאו, ועתה כבוא השמו
לאמר, כחה המלכה גם היא אל מות אישה המלך נשא על
את הקינה הזאת ויאמר:

(א) עַל זֹאת סָמַר כָּל שֹׁעַר וְתִחַרְשׁ כָּל אֵין
עַל אֵלֶּה יִשֵּׁם כָּל לֵב תִּקּוֹם כָּל עֵין:

- (ד) לַיֵּשׁ טוֹרֵף יָבּוּא עֶדְרָה הָלֵא יֵאכֵל דֵּיהּוּ
 חֶדֶב זוּלְלָהּ יָרִיק אֹיֵב הָלֵא מָה הַשְּׂאִירָה :
- (ה) וּמִי הוּא הַשְּׂרִיר הַשְּׂאִירוּ לָךְ הַמָּוֶת
 אַחַר מוֹת אִישׁךָ וְשֹׂאֵר אֵין לָךְ מִמֶּנּוּ :
- (ו) אֲזַנְיָךְ הַשְּׂמַעְנָה קוֹל סוֹפְדִים : מִת אָבִינוּ !
 וּמִן הַיְלֹודִים לָכֶם , לֹא אֶחָד בָּמוֹ :
- (ז) הוּי ! אִם לְעֵינֶיךָ נִגַּשׁ מָוֶת אוֹתוֹ לְקַחַת
 וּמִבֵּין זְרוּעוֹתֶיךָ שָׁב רֹחוֹ הַשְּׂמִימָה :
- (ח) אִם שְׁלַחַת יָדַיִם מִרְעִידוֹת אַחֲרֵי חֲרוֹו
 לְעַצּוֹם עֵינַיִם הַמְּפִיקִים לָךְ חַיִּים וְנַחַת :
- (ט) וּמִי זֶה הָאִישׁ מָלֵא הַדְּרַת חַן וְיוֹפִי
 בִּיפִי אֵל לְכֶם נִדְרָר דְּגוּל מִרְבָּבוֹת אֶלְפָּה :
- (י) פָּנָיו כְּפָנֵי יְרַח בֵּין כּוֹכְבִים יְגִיה
 וְרַצּוֹנוֹ כְּאוֹר צַח מִבֵּין עֵינָיו יוֹפִיעַ :
- (יא) בְּלַחֲתָיו שְׂמַחַת נָעַם מִסְכִּיב תִּשְׁתַּעֲשַׁע
 וְהוֹד אֵל גּוֹרָא , עַל מִצְחוֹ הוֹצַק סָלָה :
- (יב) זִיו תִּפְאָרֶת כְּבוֹד , עַל אִפּוֹ שׁוֹרְרַת
 וּמִשְׁחַק פִּיו מִבְּשׂוֹר חֶסֶד לְלִבֵּב רוֹאֵהוּ :
- (יג) מִשְׁפָּתָיו יוֹל עֵסִים וּמִלְשׁוֹנוֹ נִפְתַּת
 רוֹחוֹ קוֹרָא : שְׁלוֹם , וְעַל עַפְעָפּוֹ עֲנוֹת צָדֵק :
- (יד) כָּל עֲצֻמוֹתָיו הִעִידוּ כִּי אֵל בְּחֻרְהוֹ
 לְמִשׁוֹל פֹּה אֶרֶץ כְּמוֹהוֹ בְּשָׂמַיִם :

* * *

(טו) * אָרִיִן! הַעוֹד תָּרוּצִי עַל סְבִיבוֹת שָׁמַשׁ

עוֹד אֹרֵז תִּשְׁאַפִּי, בְּחִשּׁוֹף רֹאשׁ מְאוּרִיךְ:

(טז) עוֹד תִּתְּלִי מִבְּלִי מָה, אִם כָּל בְּשׂוֹר וְנִפְשׁ!

גַּם בְּעֵלוֹת אֵל עַל עֲלִיּוֹן עַל כָּל מְלַכִּיךְ:

(יז) וּמְדוּעַ לֹא חֲצַבְתָּ לָךְ בֵּיתְהוּ קָבֵר,

מִתַּת בְּמִנְךָ קָבֵר לְבִשׂוֹר מִבְּחַר בְּנִיךְ:

(יח) אֵת מִי תִשְׁמָוְרִי וְלִמִּי עוֹד תִּתְּעַנֵּי? —

— — — — —

(יט) אִם לֹא מְסוּד ה' דָּבָר גָּנַב אֱלֹהֶיךָ:

וּמַעֲצַת יוֹעֵץ עֲלִיּוֹן אֲזַנְךָ שָׁמַיִן לְקַחְהָ:

(כ) כִּי יָשִׁיב לָךְ מִתֵּר מְזַרְע בְּרַךְ וְהִצְלִיחַ

מְלַךְ חוֹמֵל וּמִמַּיִב פְּרֵאשׁוֹן חֲסָרְנוּ:

— — — — —

ו' (א) שָׁבֵר יִדְמָה אֶל שְׁבָרְךָ, עַל יִשְׁבַּעַת! אֲיִן!

וְאִיד יִשְׁוֶה לוֹ לְנַחֲמֶךָ, הַמְלַכָּה! לֹא יִדְעֵנוּ:

(ב) אִי אִישׁ גִּילְךָ, יוֹשֵׁב חֲדָרֵי לְבַתְךָ סֶלָה

וְאִיָּה רַעַף לְבַבְתִּיהוּ בְּחִמּוֹדוֹתֶיךָ:

(ג) אֹזִי! עַל הַזֶּרֶךְ כִּי נָדַד, וְעַל עֲדִיךָ כִּי עָדָה

עַל שָׂרְךָ כִּי סָר, וְהִתְרַבַּת אֲדִירְךָ כִּי נִעְדָרְךָ:

* (הַסְקוֹנֵן יִסַּב פְּנִיו בְּסוּף כָּל קִינָה אֶל אֶחָד מִנְכַבְדֵי הַנְּבִרָאִים, הַנְּדַמָּה אֶל אֲשֶׁר יִשִּׁים דְּבַרְתּוֹ אֵלָיו בְּקִינָה הַזֹּאת, וּבְחֹן אֱלֹהִים.

- (ה) אִם הִיתוּמִים בְּמַלְכוּת אֶלְכֶםנָדָר
מִהִיּוֹת אִמּוֹ אֵיךְ פָּתְאִם חָדְלָה :
- (ו) הָאֵם לְזֹאת אִם אֶלְמָנוּת הִיָּתָה
כִּי גַם לְאֶלְמָנַת בֶּן בְּטָנָה לְאִם תְּהִי :
- (ז) תַּעֲלֵךְ בֶּן הוּא הַפְּקִידָה לְחֹנֵן שְׂבוּלוֹת זָרַע
כִּי לֹא תִחַנֵּן גַּם הִיא מִשְׂכּוֹל אוֹתוֹ פִּתְעֵ ;
- (ח) מִי מְלַל זֹאת לְגַבִּירָה , הָאֵם הָאֲמִינָה
יּוֹם רָאֲתָהּ עוֹלָה עַל כֶּסֶם מְלוּכָה שְׁבַת :
- (ט) כִּי יֵשׁ יוֹם מְאָרֵר אוֹרֵב מֵאֲחֵרֵינוּ
יּוֹם יִרְאוּהוּ עֵינֵיהָ יוֹרֵד אֶל קֶבֶר :
- (י) הַאֵל קֶבֶר יֵרֵד בְּנֶךְ ? — מַה יִּרְאוּ עֵינֵינוּ !
הִנֵּה בְּשִׁעָפִים מַחֲזוֹת רַעִיוֹן דְּמִינוּ :
- (יא) קוֹל מִפְּעֻלָּיו קוֹרֵא « חַי חַי הַמְּלֶכֶךְ !
שׁוּרוֹ פֹּה — הַבֵּיטוּ שָׁמָּה — הִנֵּה הַגֵּרֹף ! » :
- (יב) וּפְקַחְנוּ עֵינֵינוּ לְרֹאוֹתוֹ , וְאֵינְנוּ —
גַּם כִּי תִכְלִינָה מִהַתְּבוּנָה לּוֹ — וְאֵין :
- (יג) עֵינֵי שֶׁבֶל עוֹד יִמְצְאוּךְ
אֶל כָּל יַפְנוּ שָׁמָּה יִרְאוּךְ
- יַעַן טוֹבֶךְ מְלֵא הָאָרֶץ :
- (יד) עֵינֵי בְּשָׂר
יִרְדוּ מִים כִּי הִמָּה רָאוּ
כִּי בָּא מוֹת וַיָּבֵא קֶרֶן :

(י) אֱלֹהִים שָׁמְעוּ וַיַּעֲנוּ —

«יָבוֹא שָׁלוֹם יָסוּר אֵלֵינוּ
 «פֶּה אֶתְּנוּ לִימִין צוּרֵנוּ
 «פֶּה לְנֹצֵחַ יִמְצָא מְנוּחַ!» :

(יז) לְעַמְתָּם תַּעֲנֶנּה אֶרֶץ

הִיא אֵינֶנּוּ! — רָגַע שָׁבַלְתִּי
 אֵינֶנּוּ עוֹד — הוֹ אֵיךְ נִבְּלַתִּי!
 שׁוֹכְנֵי מָרוֹם, הִפְּתָה שְׁדוֹנֵי :
 רַבּוֹ צָרִי (יח) מִיּוֹם הָיִיתִי
 כּוֹס הַחֲמָה רַבּוֹת שָׁתִיתִי
 אֵיךְ כָּאֱלֹהִים עוֹד לֹא קָרוּנִי :

דָּה (א) וְאֶשְׁמַע קוֹל בְּכִי הַלֵּילָה אוֹמֵר

נִבְּנָן פּוֹרְתָה מַרְיָם אִם הַמַּלְאָךְ
 עַל מִתְּקַ פְּרִיָה אֵל וּמַעֲשֵׂיו שְׂמַחוּ :
 (=) כִּי אִם יֵשׁ לְעֵין נַעַם הַדָּר וַיִּפֵּי

הֲלֹא יִשְׁנֶה יִדְמָה לוֹ גַם טוֹב פְּרִיָהוּ :
 (ג) הִילִילוּהָ! כִּי עֲנַב מִהַר גְּמַלְתּוּ

מִהַר יָבֵשׁ לְנִבּוֹל עוֹדֵנּוּ בְּאֶבְהוּ :

(ד) הוּי פְּרִי גַחְמָד, לֹקַח לֵב כָּל רוֹאֵהוּ
 אֵיךְ לְקַח חַיִּשׁ מִבּוֹל עֵינָם וְאֵינֶנּוּ :

- (ד) «רב לך אל כל סגור! הקימות דבר אלוה
 ובדברו גם נחנו הגה באנו אליך :
 (ה) רב לך שבת פה ! פה עם יושבי חדר
 כי עתה עמו שבת רום תגבית
 (ו) ואם ימיה לא ארכו , עוד לא מלאו
 הגה מלאו גם עלמו מישרים פעלת
 (ז) כי לא אל ימים , עיני אל תצפינה
 כי אם לצדק ולחסד — אלה אהב סלה !
 (ח) עתה אל תעמוד ! ועלית עמנו
 למנוחת עולם , אל צפן לך שמה :
 (ט) ויפן המלך מעם עמו ושגריהו
 מאם מרעה מאחים ואחיות סלה :
 (י) משלמון עז מלכות ומתבלית כבוד ארץ
 ויעל בשם ה' — הזקירו מאלה :
 (יא) הגה עולים עמו על כף ישאוהו
 מול שערי שמים עוד לא הגיעו :
 (יב) ניראו מרחוק כי גבוהים עלימו
 עומדים מפעל למו לשמור בואהו :
 (יג) בראותם — ויריעו —

«פנו מקום אורח הופיעו !

«חפת כבוד מהרו הרקיעו !

«במקום ערן , נעם גיחח»

- (כו) אֵךְ מוֹבֵךְ וְצִדְקָתְךָ הִיא לֹא הַכִּילָה
 כִּי פָרְצוּ הַנָּה כָּל גְּבוּלוֹת מַמְלַכְתְּךָ :
- (כז) רְאִיתִי הַשָּׁלוֹם — וְהִנֵּה רִדְף בְּאָרְצֵי
 קְרִאתֶיךָ מִבְּטָן , לְהַשִּׁיבוֹ עַל פְּנֵהוּ :
- (כח) גַּם הַשִּׁיב אֶל תַּעַר קָלוֹן , חֶרֶב רַחֵב
 וּפְתִיחוֹת גְּאוֹן וְרוֹן לְגִדּוֹן חֲרָפָה וּבִשְׁת :
- (כט) כָּל מְקוֹם מִדְּרֶךְ רַגְלוֹ , הֵם מִפְּנֵי צָלִיל חַרְוֹ
 וּמְנוּחַת אוֹרְפֵי בְּלֵה הוּא צְנוּה סָלָה — :
- (ל) עָתָה אֵיֵהוּ ? — יַעֲלֶה עִפִּי הַשְּׂמִימָה
 כִּי בְּאֲשֶׁר שְׁלַחְתִּיו הַשְּׂבִיל גַּם הַצְּלִיח :
- (לא) שָׁם בְּמִשׁוֹשׁ לֵב וְגִיל , יִקְצוֹר זֶרַע חֶסֶד
 וְאַלְמוֹת פְּרִחֵי תְּנַמּוּלוֹת יִשָּׂא שְׂמִיח :
- (לב) חִישׁ וּמְהֵרָה ! אֵל יִתְמַהֵמָה עוֹד רַגַע
 וּמִלְכוּת בְּרַעוּתָהּ בַּל תִּגַּע הַשְּׂעָרָה :

- ד (א) וּמִלְאָבִי פָּנָיו מֵאֲתוֹ דְּחוּפִים יִצְאוּ
 לְהַבִּיא הַמֶּלֶךְ לְפָנָי מֶלֶךְ עוֹלָם וָעֶד :
- (ב) וְהוּא מִסְבִּיב לְלִשׁוֹן יָם הַשְּׁחֹזֵר יִלְךְ
 לְדְרוֹשׁ שָׁלוֹם עַמּוֹ וּלְבַקֵּר מוֹשְׁבוֹתֵימוֹ :
- (ג) מֵאֵג אֵגֵר אֵג הָעִיר שָׁם יִמְצְאוּהוּ
 וְשָׁם דְּבָרוּ אֵתוֹ בְּשֵׁם הָאֵל שׁוֹלְחָמוֹ :

- נְשָׂמָה כָּל הָאָרֶץ בְּדַבְּרוֹ — וַיֹּאמֶר :
- (ה) «אָנֹכִי הוּא מוֹשֵׁל צְדִיק בְּאָרֶץ מִתַּחַת
וַאֲנִיכָּה עוֹר שְׁלוֹם כְּמוֹנֵי מִמְעַל — ? :
- (ו) אֵל לְכֹסֵּם נִדְּרַתְּ הָרֵא שׁוֹן זֶה שְׂמֹךְ קָרָאוּ
כִּי שְׂמֹךְ זֶה רֵאשׁוֹן בְּמַלְכֵי אֶרֶץ :
- (ז) אֲמַנָּם רֵאשׁוֹן גַּם אֶתָּה לְכָל מַלְכֵי אָרֶץ
וּלְחֹבְבֵי הָאָדָם, הָרֵאשׁוֹן הַנֶּךָ :
- (ח) רֵאשׁוֹן לְמַלְכִים אֵךְ לְשְׁלוֹם יִמְלוֹכוֹ
וּבְסוֹדֵם פְּלֵא יוֹעֵץ רֵאשׁוֹן הָיִיתָ :
- (ט) הַבְּנִיעַ אִישׁ מְרוֹן כַּיִם תִּבְּלֵ הַרְתִּית
הַשְּׁבִית מְדִינִים בְּמְדִינֹת, רֵאשׁוֹן הַשְּׁכַלֶּת :
- (י) אָנִי שְׁלוֹם מֵאֹז בְּמָרוֹם שְׁבַתִּי עֲשִׂיתִי
וְאֶתָּה מְרוֹם אָרֶץ אוֹתוֹ קָרָאתָ :
- (יא) בְּמַלְכוּת כָּל עוֹלָמִים אָנִי לְבַדִּי אֲמַלּוּכָה
וּלְבַדְּךָ תִּמְלוֹךְ גַּם אֶתָּה עַל מַלְכוּתְךָ :
- (יב) הֵן לִי כָּל הָאָרֶץ ! — אָנִי הוּא יִצְרֵתִיךָ
וְלָךְ מְנַת אַפִּים מִמְּנַח נִתְּתִי :
- (יג) אָרֶץ רוֹסָא מֵעַטִּירָה, גַּם רְעוּתִיךָ
הִיא חֶבֶל נִחְלָתְךָ, הִיא שְׁפָרָה עֲלֶיךָ ;
- (יד) רַק לְמִשְׁרָה וּמִמְשָׁל וַיִּקַּר רַב עֲשֶׂר
הִיא שְׁפָקָה לָךְ וּלְמִדֵּי לָךְ הָיִיתָ :

רעם , רגז , וְלֹהֵט אֵשׁ אוֹכֵלֶת :

(י) גַּחְלִי שְׁלֵהֶבֶת מִכֶּטֶן עֲבוֹת יִשְׁמוּפוּ

וּבְנֵי רִשְׁפֵי בָרַק מִפִּיהֶן חֲצִבוּ :

(יא) אֲבִי וַיְקוֹת לֶהֱב מִקִּשְׁתוֹתֶן תִּרְבִּינָה

בְּלִבְבֵי בְנֵי תְמוּתָה כַּחֲצִים נִפְלוּ :

(יב) בּוֹנְנוּ עַל יְתֵר גַּלְגְּלֵי הַתְּרַקִּיעַ

לִירוֹת יִרְפְּתֵי צָפוֹן , כַּמְטָרָה שְׁמוּהָ :

(יג) כָּל תִּרְרֵי עֹז אֶךְ הַתְּפוּרֵר חֲשָׁבוּ

וְלִהְתְּמוּנְג דִּמּוֹ גְּבָחוֹת גְּבָעוֹת נִצַּח :

(יד) כִּמּוֹ קוּרֵי עֶבְבִישׁ אֲרִזֵי אֵל נִתְקוּ

וּכְצוּקֵי סִלְעֵי בְרוּזֵל תִּתְמָס הָלְכוּ :

(טו) אִם גַּם מְרִירֵי קָטָב בְּרַעַשׁ יִשְׁוּוּ

אֵל שְׂדֵי אֵין בְּהֶמְהָ — לֹא בָרַעַשׁ ה' ! —

ג (א) אֵימַת רוּחַ תְּרִישִׁית אֲחֵרוּנָה נוֹסַעַת

אֵל רִגְזֵי אֲדָמָה תִּקְרָא דוּמָה וְשִׁקְמָה :

(ב) תַּהֶם הַמּוֹן תִּשְׁוֹאוֹת לְדָמָה תִּתְנַהּוּ

וּכְמוֹ בְּשׁוֹרֵת תִּקְוָה בְּתַבֵּל תִּפְיַח :

(ג) כְּתֹאם קוֹל מְחִרִיר קוֹל יְזוּרֹם חֵיל וּפְחָד

קוֹל מְחֲצֵב לְהַבּוֹת יַחְלוּף מִפְּלִשֵׁי דוּמָיָה :

(ד) קוֹל אֱלֹהִים קְדוּשִׁים מִעַל רְכוּבוֹ יִצְיַע

(ט) בִּי אֵדָּךְ מִשְׁאוֹן וּמְלוֹא צְלִמּוֹן בְּחֶלֶד
 וְאֱלֹהִים אֵין בָּהֶם — לֹא בַח שְׁךָ ה'! — :

ב (א) סְעֵרוֹת רוּחַ בֵּית אוֹצָרִם בְּקַעֵי
 מַחֲרָרֵי בְּלֹאם הַמְעַרְכָּה שְׁלָחוּ :
 (ב) יִרְאֶה וּפַחַד תִּזְרִינָה תִּבְּל אֲרֻצָּה
 וּפְגִיָּהֶם יוֹעִידוּ אֲרָחוֹת צְפוּנָה :
 (ג) הַסּוּפָה תִשְׁרוּק מִיִּשְׁמוֹן מְדַבֵּר נֶגֶב
 וַיַּעַל רַחֲבֵי יָם הַסַּעַר יַעֲנֶנָּה :
 (ד) שָׁם תִּהְיֶמָה וּתִיבֵב גַּם הָרוּחַ מִקְדָּם
 רַבּוֹת אֲנָחוֹת עֲצָב בְּכַנְפֵיהָ תּוֹבֵלָנָה :
 (ה) תִּבְּל וּמְלוֹאָהּ כְּאֲנִי שֵׁיטַ הַתְּנוֹדָדָה
 וּלְהַמִּיר אֲמַרְהָ בַתְּהוֹ אֲשֶׁר הָיְתָה :
 (ו) גַּם יַעֲרוֹת עֵד , הַפִּיעוּ מִמוֹסְדוֹת לְמוֹ
 וּתְהוֹמוֹת מְצוּלָה מִבֵּין נִבְכִיָּהֶן גְּרָשׁוּ :
 (ז) מִקּוֹל מְבַשְׂרוֹת אֱלֹהֵי , הֵן חֲרָדָה הָאֲרֵץ
 כִּי יִלֵּל הַמִּיתָם אוֹת אֶבֶל אֵל בְּנֵיהָ :

(ח) הוֹ נִשְׁמַת שְׂרֵי ! וְהוֹ רוּחַ אֶפְהוּ !
 וְאֱלֹהֵי הָרוּחוֹת עוֹד אֵין — לֹא בָרוּחַ ה'! — :

(ט) עוֹד הַסַּעַרָה הוֹיָה וַיִּנְעַשׂ הָרַעַשׁ

(ז) קול ינָהם בָּמוֹ כִּשְׂאוֹן חֲשֵׁרֵת מַיִם
וּתְרוּעַת מִשְׁק גְּבִים מִתּוֹכֶם נִשְׁמָעָה ;

(ח) הִהָהּ ! — חֵיל צָבָא מְלַחְמוֹת ה' !
וּבְגִי אֲשַׁפֵּת עֲלִיוֹן לַיּוֹם קָרֵב יֶאֱסָפָמוּ ! ;

(ט) בְּמְרוֹצֵת חֲצִי מָוֶת מִיַּד גְּבוּר יְרוּצוּ
וַיִּפְלְחוּ בְּנִשְׁרִים מְרַחְבֵי רָקִיעַ ;
(י) בְּגִבּוֹרֵת אֹרֶךְ שֶׁשֶׁשׁ לְלַחֹם יִלְכוּ
וּבְחֹתָם צָר לַחֲתוֹם אֹרֶךְ צְבָאוֹת שָׁמַיִם ;
(יא) לְגִדְע־קַרְנֵי חָרֶם הַנּוֹגְעִים בְּאֶרֶץ
לְקַצּוֹת בְּנִפְי אֹרֹז פָּרֵשׁ עַל בְּנֵיהָ :

(יב) אֶהְיֶה ! — גְּבוּרֵי כַח הוֹלְכִים בְּדַבֵּר ה'
עֲלִיזֵי רֵהֵב וְעִזּוֹ לְבַצֵּעַ אֲמַרֵי פִיהוּ :

(יג) וּבְעֵמָדָם בְּעֵבִי גָבַם לִפְנֵי מְאוֹרוֹת שַׁחַק
וּכְמוֹ חוֹמוֹת בְּצוּרוֹת מוֹל נִגְהָ פְּנִימוֹ ;
(יד) הַחֲשִׁיף הַחֲשִׁף פְּנֵי שׁוֹכְנֵי הָאָרֶץ
וּבְמַסְגְּרוֹת מְאֻפְלִיחַ סָגְרוּ עֵינֵי יוֹשְׁבֵיהָ ;
(טו) כָּל עַפְעָף יַעֲוֶה לְבַקֵּשׁ יַפְעֵת זֹהַר
וּבְנֹת הָעֵין עֵין מְרֵאוֹת לֹא מְצָאוּ :

א (א) בְּחֵלוֹם חֲזִיוֹן עֶרֶב —

וְהִנֵּה אֵד גְּדוֹל עוֹלָה מִן הָאָרֶץ

וְקַדְרוֹת עָנָן מִתַּחַת תְּהוֹמֹת נִקְרְאוּהָ ;

(ב) עָבִי כֹחֲשִׁים כְּמוֹ גְדוּדִים יֵצְאוּ

מֵעַל מִפְרָשֵׁי יָמִים יַחַד נוֹעְדוּ ;

(ג) יַעֲפִילוּ בְשֹׁמֶף אַף עֲלוֹת שָׁמַיִם

כְּמוֹ עֵיט הָרִים עַל בְּנֵי רוּחַ ;

(ד) הִזְקוּאִים עַל יוֹם ה' !

וְהוֹ ! כְּלִי זַעֲמוֹ לְהֶאֱדִיב כָּל הָאָרֶץ ! ;

(ה) לִפְנֵיהֶם יַחְרִידוּ בְּלִחוֹת אִישׁוֹן לַיִל

וּמֵאֲסָפָם בְּנֵי קָמָב עוֹמֵי שׂוֹאֵת צִלְמֹת ;

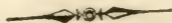
(ו) מִתַּחַת רַגְלֵיהֶם מְעוֹף רְפִידַת אֶפֶל

וְתַמְרוֹת קִיטָר עֲשָׂן מִמַּעַל לָמוֹ ;

פְּלֵם יַגִּידוּן ,	(* בּוֹתְבֵי קוֹרוֹת
אֶלְכֶם־נֶדֶר מִקְדוֹן ,	כִּי לִפְנֵי בּוֹא
מִלֶּךְ כְּמוֹתוֹ ,	בְּלֵתִי נִמְצָא
גְּדוֹל מִמֶּנּוּ ,	אֶלְכֶם־נֶדֶר זֶה
לֹא יַעֲרֹכֶנּוּ ,	יַעַן גַּם הוּא
אֲשֶׁר קִדְמוֹהוּ .	אִישׁ בַּמְּלָכִים

יִירָא הַמָּוֶת	וּמִי זֶה עוֹד
עֵינָו דוֹאֲבֵת ,	מִיּוֹם אַחֲרוֹן
כָּרָה לוֹ קֶבֶר ;	אִם אֲדִיר זֶה
אֶל טוֹב חַיֵּיהוּ ,	גַּם מִי יִשְׁמַח
כִּי רָם קִרְנֵתוֹ ,	יָרוֹם לִבּוֹ
רָם עַל כָּל גְּבֻרָ ? !	אִם מֵת גַּם זֶה

(* כל השירים החרוזים הבאים בזה , משקלם תשע , ומתחלקים בתוכנם לשנים , ארבע בחלק הראשון , וחמש בשני , והחרוזים כלם מלעיל .

מראה הערב והבקר *

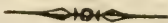
ערב

בעזוב אותנו אדונינו הקיסר האדיר אלכסנדר
הראשון, שנת החמשים מיום הולדו, ויואל לשכון
במנוחות עולמים.

ובקר

בעלות אחיו לשבת על כסאו, הוא אדונינו הקיסר
האדיר ניקאלי פאולאוויטש יר"ה, ויאריכון
ימיו על ממלכתו.

ביניהם יתהלך קול בכי הלילה, יקונן בר על הטלך
המת, מן הערב עד הבקר.

שנת

ערב ובקר

לפ"ק

(* השיר הזה לפי זמנו היה משפטו לבוא למעלה בראש שירי
המלכות, אבל יען כי היה בכתובים מאז ועד היום ונושן הכתב מאד ועד
שהוכן לרפוס הגיעה המלאכה בבה"ד עד הלום.

וּבַת יַעֲקֹב אֵת , מִמְּקַדְשֵׁךָ הַמְּעֻט .
 יֵצְאֵת חַיֵּשׁ לֹא אֵט , מִצֹּחַם לֹא יִגַּע
 וּמִבֵּית אֵל , הָעַם גֵּו חַיֵּשׁ וַיַּעַט
 לְקַבְּרֵאת הַיּוֹד מִלֶּךְ וַיִּרְיַע רַע .
 וּבְכַיּוֹ הַבְּרָכָה : הֵן חָלַק אֱלֹהִים
 מִרוּחוֹ לְמַשִּׁיחוֹ כְּבוֹד גְּבוּהָ .

וַיִּזְרַח הַשָּׁמֶשׁ וּבֹא הַשָּׁמֶשׁ
 וּלְחַפְצֹו אֵל וַיִּאֲרֶשׁוּיֵא שׁוֹאֵף זֹרֵחַ —
 אֵךְ חֲסָדוֹ וּרְצוֹנוֹ עוֹלָם לֹא יִמָּשׁ
 אֵל כָּל שׁוֹכְנֵי אֶרֶצוֹ קוֹו שׁוֹלֵחַ . —
 וּתְפִלוֹת עוֹלוֹת לְאֱלֹהִים מִמַּעַל
 לְהִבְיֹאוֹ שָׁם שָׁלֵם , וּלְשָׁלוֹם יַעַל .

6

עֲרֹנָה עָרִי אֶרֶץ עֲרֹנָה וּרְאֵינָה .
 בִּיפִי וּוִילָנָא וְהִדְרָה מוֹל מְלַכְנוּ
 כִּי אֵת לֹא נִרְאָה — עֵינֵיכֶן תְּחֻזְיֵנָה :
 רוּם כְּבוֹד וְיִקָּר נַעֲשֶׂה לְאֲרוֹנֵינוּ . —
 אֶךְ מָה כָּל אֱלֹהִים ! לְגַדֵּלֵת רוּחְהוּ
 אִין דֵּי בָם , תֵּאמַר תְּבַאֲרֵת נַפְשֵׁהוּ .

7

אֶךְ הוֹד וְהִדְרַר מִפְּלִיאֵי כָּל רוּחַ
 כָּל פְּנֵה וְעֵבֶר בְּעִיר מְלֵאוּ
 גִּירוֹת לְרִבְבוֹת , עִיר-אֵשׁ , אֹרֶז זְרוּחַ
 יֵאִירוּ שָׁמַיִם רוּם יִנְשֵׂאוּ :
 וּבֵאֵשׁ אֶהֱבֵת מְלֶךְ לְבוֹת יִבְעֶרוּ
 וּפְנֵי כָּל הָעַם כֶּן יִגְהוּ יִגְהָרוּ .

8

וּבְרִכוֹת עֲפוֹת מִכָּל פֶּה בְּרוּחַ
 וּבְכָל מַעְבַּר מְלֶךְ אַחֲרֵי תִרְדּוֹפְנָה
 וּלְעֲמֻתָּן חַיֵּשׁ , אֹזֶת שְׁלוֹם שְׁלוּחַ
 אוֹ עֲשִׂיתִי מְלֶךְ כֶּן נִפְתַּת תְּמוֹפְנָה . —
 אֲשֶׁרִיךְ עִיר וּוִילָנָא ! אֲשֶׁרִי כָּל בְּנֵיךְ
 אֲשֶׁרִיךְ גַּם לִיטָא ! אֲשֶׁרִי אֲצִילִיךְ .

5

שֵׁם מַלְכְּךָ בָּא לָךְ — ! מַלְכְּךָ רַב , רַב חֶסֶד
 מַלְכְּךָ הַכְּבוֹד שֶׁר הַשְּׁלוֹם סָלָה
 מַלְכְּךָ , מַלְכוּתוֹ עַל צְדָק תַּנְסֵד
 וּמַרְב גְּדָלוֹ צְדָקְתוֹ גְּדָלָה
 בָּא לָךְ בְּשִׁבְעֵי בְּעֵשׂוֹר לַחֹדֶשׁ
 יוֹם בָּא כַּהֲרֹרֵאשׁ לַפְּנִימָה בַּקֶּדֶשׁ .

4

אֶלְכֶסְנֶדֶר הַיְשָׁנִי מַלְכְּךָ רֹוֹסִיָּה
 וַחֲסֵדָיו עוֹד גַּם מֵרֵאשׁוֹן גְּבֵרוֹ
 הוּא בָּא לָךְ וּוִילְנָא — וּוִילְנָא הַלְלִיָּהּ .
 עִישׂוֹ כָּל יוֹשְׁבֵיָהּ שִׁירוּ זִמְרוֹ .
 אֲשֶׁרֵי שָׁרֵי לִימָא אֲשֶׁרֵי מוֹשְׁלֵיָהּ
 אֲשֶׁרֵיךָ נֵא זִי מוֹ שֶׁר־רֵאשׁ לַפְּלִקְיָהּ .

5

וּמָה רַב יוֹם זֶה לַיִשְׂרָוִן עַמְנוּ
 וּבְכָר מִשְׁנֶה קֶדֶשׁ לָנוּ הַגָּדוֹה
 יוֹם כְּפוּרִים גַּם שֶׁבֶת לְאֱלֹהֵינוּ
 מַלְכְּנוּ עוֹד בָּא ! וַיִּשְׁלַשׁ קֶדֶשׁנוּ . —
 וּבַיּוֹם זֶה יַעַן אֵל לַתְּפִלַּת פִּינוּ
 כָּל גִּשְׁאֵל מְנַהֵו לַמְּלֶךְ אֲבִינוּ .

הַדְרַת מֶלֶךְ .

הנעשה לכבוד אדונינו הקיסר יר"ה ות"מ לארך ימים ליום
בואו אלינו הלום עירנו ווילנא יע"א הוא יום השבת ויום
הכפורים שנת השלום והברכה היא שנת תרי"ט .

1

מה זאת עיר ווילנא ! כי מלכות תלפשי
כי תעדי תעטי צבע רקמתים
מה תהמי תצהלי תהני תרעשי
מרעש רכבך תצלנה אננים
מה קול מגדליך יהלומן פעם
ומצדך בחרים מה ירעם רעם ?

2

תקריה תקרא ושוקים ישקו
שורים פנשרים אלך ינתרו
לפארך , זהב וכסף יוקו
ולחרים חוד וצבי הון רב מתרו
קול המון מה יהים שם מדרבך
ובעמך כסו מסביב הרך ?

כיום הזה, ומה נדע עוד משאלות מַגְנִים רָמִים וְנִשְׂאִים
 כְּאֵלֶּה, הֲלֹא אַתָּה הַיְדַעַת כְּלָנָה, וְאַתָּה אֵל מְלֵא רוּחַ
 חַיִּינָה, וְאַךְ אַתָּה תִּמְלֵא לָהֶם אוֹתָנָה, מִבְּרֻכְתְּךָ זוֹ
 הַעֲלִינָה, עַד שְׁלֹא תַחֲסַר לָמוּ אַחַת מֵהֵנָּה, וְהִרְיִקוּךָ
 לָהֶם אַתָּה אֵל שְׂדֵי, מִטּוֹבוֹת וּבְרֻכּוֹת עַד בְּלֵי דַי. —

וּמִבְּרֻכְתְּךָ זוֹ הַמְּלֵאָה לָהּ כֹּל טוֹב וְכֹל חֶסֶד
 תִּבְרַךְ גַּם הַקִּיסְרִיָּה גִּפְּן הַפְּרִיָּה, אִם הַקִּיסַר יִרְוֶה
 אֶלְכֶם נִדְרָה בַת מִיֶּאֱדָר יִרְ"ה; וְשִׁלְשַׁת בְּנֵי הַנְּשִׂאִים
 הַגְּדוֹלִים אֲחֵי הַקִּיסַר יִרְ"ה, הַיִּקְרִים וְהַנְּכַבְדִּים בְּבֵי
 הָאָרֶץ, וְשִׁתֵּי בְנוֹתֶיהָ גְבִירוֹת כְּבִירוֹת וַיִּקְירוֹת, אַחִיו
 הַקִּיר"ה, הַבְּנוֹת הַמְּהַלְלוֹת לְשֵׁם וּלְתַהֲלוֹת, וְשִׁאָר בְּנֵי
 הַקִּיסַר יִרְ"ה הַיְדִידִים הַנְּחַמְדִּים וְהַנְּכַבְדִּים יִרְ"ה, וְכֹל
 כֹּל מִרְבִּית בֵּיתָם הָרָם וְהַנְּשֵׂא, וְכֹל הַנְּלוֹים עִמָּךְ
 מִגְּדוֹלָם וְעַד קִטְנָם, כֹּלם יִזְכְּרוּ לִפְנֵיךָ הַיּוֹם לְחֶסֶד
 וּלְרַחֲמִים, אִישׁ בְּכֹל מְשָׁלוֹתָיו; וְהַבְּרַכָּה תִּהְיֶה תִּפְּוֶה
 וְשִׁלְמָה, עֲזוּמָרְתָּ אַתָּה כֹּל הַמְּשַׁפְּחָה הַרְמָה וְהַרְוּמָה
 וְתִהְיֶה זֹאת לְכֹל הָעַמִּים חוּסֵי צְלָה לְשִׁשׁוֹן וּלְשִׁמְחָה, וּלְבוֹ
 יַעֲקֹב גַּם לְמִנוּחָה וּלְרוּחָה, אָמֵן.

אלכסנדר השני יר"ה, אשר מלאַת אותו מאז רוח
אלהים, רוח חכמה ובינה, רוח דעת אהבת חסד
וצדקה, לשפוט ברוחו זה את כל העם הָרַב הַזֶּה,
החוסים בצל כנפי הנשר הגדול כמוהו בכל הארץ.

אנא ה' אל אלהי ישראל! אֵל רָאִי הַרְוֵאה לְלִבְבִי
חַמְת־פְּלִילִים אֵלָיו בְּאֵמֶת וּבִתְמִים, לְהֶאֱזִין כְּאַחַד אֲמֵרֵי
צִיָּהם וְהִגִּינִן לָבֶם, שְׁמָעָה נָא הַיּוֹם הַזֶּה אֶת תְּפִלַּת
יְתַחַנֵּת עִמָּךְ כָּל זֶרַע יִשְׂרָאֵל, הַיּוֹשֵׁב בְּאֶרֶץ הַגְּדוּלָה
זֹאת בְּחִסְדֵי מַלְכִּיהָ וּשְׂרִיָּה מֵעוֹלָם, וְהוֹאִילָה נָא וּבְרַךְ
אֶת הַיּוֹם הַזֶּה אֲשֶׁר עֲשִׂיתָ אֵתָהּ ה'! יוֹם שׁוֹם כְּתֹר
הַקִּיסְרִיּוֹת עַל רֹאשׁ אֲדוֹנֵינוּ מְגִנָּנוּ אֶלְכְּסַנְדֵּר זֶה יִרְיָה
עַל רֹאשׁ הַקִּיסְרִיָּה הַבְּרַחְמָנִיָּה מֵאֲרִיָּה בַת אֶלְכְּסַנְדֵּר
יִרְיָה, לְעִמּוֹד גַּם לְמִוֹרֶשֶׁה לְבָן יְקִירִם יוֹרֵשׁ הַעֲצָר
יִקְאֵלוּם יִרְיָה; וְאֵת שְׁלֹשֶׁתֶם תְּבַרֵךְ נָא בְּבִרְכָה
הַמְּשַׁלֶּשֶׁת בְּשִׁמְךָ הַגְּדוֹל הַנְּכַבֵּד וְהַנּוֹרָא יְהוָה. אֲשֶׁר
שְׁלֹשֶׁת אֲמָרִיָּה, וְשְׁלֹשָׁה הֵמָּה מְכֻוֹנָנִיָּה, מִפִּיךָ אֱלֹהִים!
צֵאָה, וּבִיד מִשֶׁה עֲבָדְךָ נִכְתְּבָה בְּתוֹרֶתְךָ, וְנֹאמְרָה
זְפִי אֶהְרֵן אִישׁ קְדוּשָׁךְ, לֵאמֹר: יְבָרַכְךָ ה'
יִשְׁמְרֶךָ. יֵאָר ה' פָּנָיו אֵלֶיךָ וַיַּחֲנֶךָ. יֵשֶׁא
פָּנָיו אֵלֶיךָ וַיִּשֶׁם לְךָ שְׁלוֹם.

ידענו! כי ברכתך זו אלהים אלהינו! היא מקור
ל הברכות ומעין כל משאלות כל לב — והיא גם היא
בְּנֵלָה, לְכָל יִקְרַ וְלְכָל גְּדוּלָה — וְאֲנַחְנוּ עִם שְׁפָל וְדָל

תפלה

אל אלהי קדם! אשר הָיִיתָ אֶתְּהָ לְבַדְדָךְ
מֵעוֹלָמֵי עוֹלָמִים — וּמֵאֵז הוֹאֵלֶת לְמַלּוֹךְ מְלוּכָה קִרְאֵת
לְצַבָּאוֹת אֵין קֵץ: אֶרֶץ וְכוּכָבִים שָׁמַיִם וְשָׁמַיִם שְׁמַיִם כֻּלָּם,
לְקוֹם מֵאֵין וְלַעֲמֹד מֵתְהוֹ לְפָנֶיךָ, וְתִמְלֹךְ עֲלֵיהֶם אֶתְּהָ
לְבַדְדָךְ מֵאֵין וּזְלָתְךָ עִמָּךְ בְּמְלוּכָה; וּבְאֶרֶץ בְּרֵאֵת
הָאָדָם בְּצַלְמְךָ לְמֶלֶךְ כֹּל יִצְוֶיךָ עַל הָאָדָמָה, וּבְרֵבוֹתוֹ
עָלֵי אֶרֶץ צוֹיֵת גַּם אוֹתוֹ לְהַמְלִיךְ עַל הַמּוֹנֵנוּ אִישׁ מוֹרְעוֹ
לְמַלּוֹךְ לְבַדּוֹ גַּם הוּא: מְלָכוֹת שָׁמַיִם בְּאֶרֶץ;
כִּי אֶחָד אֶתְּהָ וּבְאֶחָד חֲפֵצֶת, וּכְמוֹ צֵאֵת מְלָכוֹתֶךָ
אֵז מִמֶּךָ הָאֶחָד וְתוֹפֵעַ עַל כֹּל מַעֲשֵׂיךָ הָרַבִּים
לְאֵין חֶקֶר.

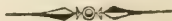
וְהִנֵּה אֶרְצֵנוּ אֶרֶץ רוֹסִיא, הַמְּמַלְכָה הַמַּעֲטִירָה
וְהַמְּאֲדִירָה, הוֹשֵׁבֶת עֲלֶיהָ מֵעוֹלָם גַּם מְלָכִים אֲדִירִים
הַמּוֹשְׁלִים לְבַדָּם כַּחֲפֵצְךָ, וְהִמָּה הִלְכוּ בְּדַרְכֶיךָ,
לַעֲשׂוֹת חֶסֶד מִשְׁפָּט וְצִדְקָה בְּאֶרֶץ, כִּי בְּאֵלֶּה חֲפֵצֶת
כְּדַבְּרְךָ בִּיד יִרְמִיָּה נְבִיאֶךָ. וְהַיּוֹם הַזֶּה הַקִּימוֹת אִישׁ
מוֹרְעִים אִישׁ כְּלַבְּבֶךָ, שֶׁר שְׁלוֹם וְשֶׁר מְנוּחָה, עוֹשֶׂה
שְׁלוֹם בְּאֶרֶץ כְּמוֹךָ בְּמֵרוֹמִים, זֶה אֲדוֹנֵינוּ הַקִּיֶּסֶר הָאֲדִיר

15

עֵינַי אֶמְקֶה כָּל אֱלֹהֵי בְּךָ תִּחְוֶינָה
 וּתְנַחֵם בְּךָ נַחֵם אַחֲרַי אָבִיךָ
 כִּי הֵבֵן כְּאֵב לְעַם — עוֹד הִרְאִינָה
 וּכְבָנִים הֵם לְךָ לְשִׁמּוֹר אֶמְרֵי פִיךָ
 וְשִׂאֵל נָא מֵאֵל וְהוּא לְךָ יַעֲתֶר
 לְרֵאוֹת אֶמְקֶה עִמָּךְ עַל כֶּסֶם וּכְתָר .

16

עֲתָה צֵא וּצְלַח הָאֲדִיר בְּאַרְצֵךְ !
 וּמְלוֹךְ עַל אֶרֶץ אֲדִיכָה בְּחִלְדֵךְ
 כִּי אֲדִיר בְּמָרוֹם הוּא אוֹתָךְ יִרְיָן
 «וּבְנֵי» אָמַר לְךָ «הַיּוֹם לִי תוֹלָד!» !
 וְשִׂאֵל מִמֶּנּוּ וְהוּא לְךָ יַעֲתֶר
 וּרְכַב עַל כֶּסֶם וְחֶסֶה תַּחַת כְּתָר ! .

42

מָה רַבָּה הַיּוֹם שִׂמְחַת כָּל אֲרֻצָּנוּ!
 כָּל הַנְּשֻׁמָּה שֵׁשָׁה תַּגֵּל כָּל רוּחַ
 קָחֶם עַל שִׁפְתַי כָּל אִישׁ מוֹלְדֵתָנוּ
 כָּל רוּחַ יִנְבֵּא כָּל לֵב בְּמִוֶחַ
 בְּרֹאוֹת עַל חֶכֶם יִצְיִן זֶר רוֹסָה —
 עִם חֶכְמָה גַם הֶסֶד גַּם כָּל הַנּוֹשֵׁה .

43

גַּם בַּת יַעֲקֹב תִּגְלוּזוּ כִּי פֹה שׁוֹמְעַת
 קוֹל שִׂמְחָה הָרַם קוֹל אֶרֶץ בּוֹקֵעַ
 שִׁמְעָה אִזּוּ בְּמִלּוֹךְ בֶּן גִּילְךָ בְּדַעַת (1)
 קוֹל בָּא מִקְרֵב מִלְּבוֹת נוֹבֵעַ —
 שִׁמְחָה זוֹ אֶת אֲשֶׁרָה אִזּוּ , תִּזְכְּרִינָה
 וְלִיחַל גַּם לְךָ עֵתָה , תִּבְטִיחֶנָּה

44

שׁוֹר — ! מִתְּנֶה הָאֵל מְלֵאוֹ לְךָ בְּגִזֹר
 אֵלֶּה אֲבִי הַיָּקָר — וְכִמוֹ יִקְרָת —
 אִישׁ אֲבִי קֹדֶשׁ : חֵן , הוֹד , עֵז וְעֹר
 גַּם שְׁלוֹם וּמְנוּחָה אֲשֶׁר בְּחֶרֶת
 וּבְתוֹכֶם אֲבֵן־חַיִּים חַיֵּי גַחַת
 חַיֵּי נַעַם עַל בְּרָכוֹת רוּם וְתַחַת .

9

אם שוננים בַּדַּת גַּרִי מִמְּלַכְתְּךָ
 כִּי אָדָם כָּלָם — חֲכַמְתָּךְ יִדְעָה
 אֵל אֶחָד עֵשָׂם — אֵךְ זֶה עַל דְּעַתְּךָ ;
 הֵן גַּם יִדְעָה זֶה מִשְׁלֹמֹה לְךָ בָּאָה :
 בְּתַפְּלָתוֹ אֵל אֵל אֵל בֵּית קֹדֶשְׁהוּ
 הַשְּׁוֹה כָּל הָאָדָם לִבְנֵי עַמּוּהוּ (1) .

10

חֲכַמַת אֱלֹהִים בָּךְ ! הִיא לֹא הַבְּדִילָה
 בֵּין עַם וְעַם הַמְּבַקְשִׁים אֶת פְּנֵיֶיךָ
 וְגִדּוּלוֹת הַיּוֹם לְךָ תִּבֵּל הוֹבִילָה
 מִשָּׁרִים וּמְלָכִים מִכָּל רוֹזְנֵיֶיךָ
 חֲבַת יַעֲקֹב אֵךְ מְלִים לְךָ הוֹשִׁיטָה
 וְבָרוּם חֲכַמָּה עִמָּךְ לָבָה הַבִּיטָה !

11

מְלִים מִצִּיּוֹן אֲזוּ עַמּוּהָ הוֹצִיטָה
 עַת יִצְאָה מִשָּׂם וּכְתָרֶיהָ סָרוּ
 וּבִסְפָרָהּ עַל שְׂבָמָהּ אֹתָם הַבִּיטָה
 וּבְעִמָּךְ לָבָה מֵאֲזוּ כֵּן נִשְׁמְרוּ
 הַיּוֹם מֵעִמָּךְ תִּקְרָאם אֵלֶיךָ בְּבִבְוֵהִים :
 «אֲנִי כִּי מֶלֶךְ שְׂמֹר וְעַל דְּבַרְתָּ שְׂבִוְעַת אֱלֹהִים!»

6

אֶחָד גַּם הָאֵל עָלֶיךָ מִקֹּדֶשׁ
 בְּשֹׁמֵשׁ עַל סֵתֵר יִאֲצִיל קַרְנָיִם
 וּבְאֹר שֹׁמֵשׁ מִעֲלֵה סֵתֵר בַּחֹדֶשׁ
 יַעֲלֶה אֵל מַלְכוּתְךָ עַד רוּם שָׁמַיִם
 וַיֵּצֵא הַשָּׁלוֹם הַבָּא לַיְמִינֶךָ
 בַּל יֵט בַּל יִמוּשׁ מִמֶּנּוּ כָּל יְמֶיךָ .

7

שָׁלוֹם שְׁלֵשֻׁלְמָה : מְכַל עֲבָרֶיךָ (1)
 כִּי בֵן גַּם כְּמוֹהוּ חֲכָמָה אֶהְבֶּת
 כְּמוֹהוּ נִפְקָדָה הִיא בְּדַבְרֶיךָ
 רֵאשׁוּנָה : אֵךְ כִּי לִכְסֵא יִשְׁבֶּת
 בֵּן עַל חֲכָמָה יִתֵּן אֵל גַּם אֵלֶיךָ
 רַב עֶשֶׂר , כְּבוֹד , גַּם אֶרֶךְ יְמֶיךָ . (2)

8

אוֹלָם מֵאַרְצוֹ הֵן רַחֲבָה אֶרֶצְךָ
 בֵּן מְכַל אֶרֶץ כָּל מַלְכֵי יְמִינוֹ
 לָכֵן הָאֵל חֲנוּן הֲלֵא יֶרְצֶךָ
 תֵּת לָךְ רֹחַב לֵב (3) כְּגֵדוֹל זֶו אֶרְצָנוּ
 וּבְטוֹב לִבְךָ תֵּרַב כְּרִבּוֹת גְּדֻלָּתְךָ
 תִּרְחִיב כָּל לֵב צָר חוֹסֵה צִלְּךָ .

(1) מ'א ה' ר', עי'ש. (2) שם ג' ט' — י'ד, עי'ש. (3) מ'א ה' ט', עי'ש

5

בְּעָרוֹב מְאוֹר שְׁמֶשׁ יָבֵא הַלָּיִל
 וּבִצְאֹת אֹר שֶׁחַר יֵאבֵד מִנֵּי אֶרֶץ
 בְּעָרוֹב חַי אָבִיךָ אִישׁ רַב הַחֵיִל
 בָּא מְרוֹן מְמַדִּינֹת וַיִּפְרוֹץ פָּרֶץ
 וַיְהִי כְּרֵאוֹתָו אֵל כֶּסֶם נֶדֶר! שְׁחַרְךָ
 נִיאֵבֵד — וּשְׁלוֹם הַמְּדִינֹת אֶתְחַרְךָ.

4

עֲתָה הַכְּתָר עוֹלָה עַל רֹאשְׁךָ
 וְאֲדֹנָי נִצָּב עָלָיו וַיְכַוְנֶנְהוּ
 וַיִּשְׁאוּן אֶדָם עוֹלָה זֶה עִם דּוֹרְשֶׁיךָ
 וּמִחֲנֵה אֱלֹהִים בְּשִׁיר יַעֲנֶהוּ
 שְׁרֵי הָאֲמוֹת הֵם — שָׁם גַּם מִיִּכְאֵל
 הַיִּשָּׁר הָעוֹמֵד עַל עַם דֵּל יִשְׂרָאֵל. (1)

5

גַּם כִּי תִבֵּל אֶרֶצָה כָּל עִיר מִמְּשַׁלָּת
 שְׁלָחָה שְׁרִיָּה לְמָקוֹם יַעֲמִרוּךָ
 לָרִים קוֹל שְׁשׁוֹן בְּתַרְוָעָה צוֹחֶלֶת
 קוֹל בָּא מִבִּירוֹתֶם מִנֵּי שְׂמִחוֹךָ
 שָׁם גַּם הוֹד קוֹל מִעִיר מְלָכוֹת שְׁמַיִם
 מִחֲרָבוֹת צִיּוֹן בָּא, מִירוּשָׁלַיִם.

(1) הַיִּבְיָאֵל י' ב' א', ע"ש.

שיר ברכת המלוכה

כי תקדמנו ברכות טוב
תשית לראשו עמרת פז:
(תסלים כא)

מה כוכבי בקר ירננו יפצחו
ובני אל ובני איש יחדו יריעו ?
מה מלכי ארץ פה צירים ישלחו
ומלאכי שדי ממרום יופיעו ?
מה חברו שם צבאות מעלה ומטה ?
מה היום מימים מעתים עתה ?

2

היום אור ארצנו עולה בשמש
על ראש קיסרנו עולה הכתר —
יום בסקה אל פסגה ! הננים ליל אמש
עלית — ויעל שלום מספר
בקרב מלכותך הקרב גם מקרב
ראוי — וברחו לחם וחרב .

כ ל י ל י פ י

הוא

שיר ברכת המלוכה

ליום אשר נתן הכתר

בראש אדונינו הקיסר האדיר ורב חסד

אלכסנדר בן-ניקאולוס יר"ה

השליט לבדו בכל ארץ-רוסיא ובנותיה

הוא יום השביעי לחדש אלול

שנה

יחי המלך אלכסנדר לעד בשובה !!

וּבְרוּךְ שֵׁמֶךָ אֱלֹהֵי מְרוֹם וְקְדוּשָׁה
כִּי לְךָ מוֹרָא הוֹד הַמְּלוּכָה ,
אֲשֶׁר תִּנְהַי עֵינֶיךָ וּבְבוֹדֶךָ לְמַלְכְךָ
הַדָּרֶךְ לַגְּבִירָה וְהוֹדֶךָ לְבֵן מַלְכְךָ •

וּבְרַךְ לָנוּ אֱדוֹנֵינוּ הַמֶּלֶךְ
 אֲשֶׁר בָּאוּרָו גִּתְיָה בְּגוֹיִם ,
 הַאֲרִיכָה נָא יָמָיו וְרַבָּה שְׁנוֹתָיו
 וּגְבַרְתּוֹ עִמּוֹ כָּל הַיָּמִים ,
 בֶּן יָקִירִים זֶה וַיִּתֵּר כְּנִימוֹ
 יֵאִירוּ לְעֵינֵיהֶם כְּכּוֹכְבֵי מָרוֹם ;
 וְכִמּוֹ עֲלוֹת נְרוֹת הַמַּעֲרָכָה
 מִרְבָּבוֹת הַיּוֹם בְּחֻצוֹתֵינוּ ,
 אֲשֶׁר הֶעֱלָתָה פֹה הָאָרֶץ
 לְעַמַּת כּוֹכְבִים הֶעֱלוּ שָׁמַיִם ,
 בֶּן תַּעַל מַלְכוּתָם וְתָרוֹם קַרְנָם
 וְאוֹר הוֹדָם יִהְיֶה לְכֹל קַצְוֵי אֶרֶץ ,
 יִרְבוּ בֶן יָמֵיהֶם וַיַּעֲצְמוּ שְׁנוֹתָם
 גְּדֻלָּתָם תִּרְבֶּה וְחֵילָם יִגְדֹּל נָא ;
 בְּעֵבוֹר יִינְקוּ כָּל עַמֵּי אֲרָצִים
 מִשֹּׁד חֲסָדָם וּמִקּוֹר טוֹבָם ,
 וּבְתוֹכָם גַּם עִם דָּל זֶה יִשְׂרָאֵל
 הִירָא מֵעוֹלָם אֱלֹהִים וּמֶלֶךְ .

מקהלה

בְּרוּךְ אֱלֹהִים אֱלֹהֵי הַצְּבָאוֹת
 מֶלֶךְ מַלְכוּת כָּל הָעוֹלָמִים ,

גְבוּרָה וְשָׁלוֹם לְפָנָיו יִשְׁקוּ ,
 מִתַּחַת לְכִסְאוֹ נוֹבְעַ מְקוֹר הַסֵּד ,
 לְעַמַּת אֱמוּנָ לֵב כָּל עַבְדָּיו ,
 אִם רָמָה כִּסְאוֹ כָּרֵב מְשָׁלוֹ ,
 אִם רַבִּים עַמּוּם חוֹסֵי צִלוֹ ,
 בְּצֶדֶק יִשְׁקֶף עַל כָּל־יַחַד ,
 וּמִשְׁפָּטוֹ יוֹצִיא לְאִישׁ מְקוֹמוֹ ,
 כְּעַם נִשְׂאָ יִשְׁפִּיל אֵל עִם דָּל ,
 וּכְעַם מֵאֲשֶׁר אֵל עִם דַּבָּא ,
 כְּאֵל מְרוֹם רָם עַל כָּל רָמִים ,
 וְשׁוֹכֵן אֶת דַּבָּא ה' צְבָאוֹת .

מקהלה

בָּרוּךְ אֱלֹהִים אֱלֹהֵי הַצְּבָאוֹת ,
 מְלֶכֶךְ מַלְכוּת כָּל הָעוֹלָמִים ,
 וּבָרוּךְ שְׁמֶךָ אֵל מְרוֹם וְקְדוּשָׁה ,
 כִּי לָךְ מוֹרָא הוֹד הַמְּלוּכָה ,
 אֲשֶׁר הִנֵּה עוֹף וּכְבוֹדֶךָ לְמַלְךָ ,
 הַדָּרֶךְ לְגִבּוֹרָה וְהַדָּרֶךְ לְבֵן מְלֶכֶךְ .

ה' אֱלֹהִים אֵל נְאוֹר

הַאִירָה פָּנֶיךָ אֱלֹהֵינוּ הַיּוֹם ,

מקהלה

בָּרוּךְ אֱלֹהִים אֱלֹהֵי הַצְּבָאוֹת
 מֶלֶךְ מַלְכוּת כָּל הָעוֹלָמִים ,
 וּבְרוּךְ שְׁמֶךָ אֵל מָרוֹם וְקָדוֹשׁ
 כִּי לָךְ מוֹרָא הוֹד הַמְּלוּכָה ,
 אֲשֶׁר תִּנְהַ עֲנֶה וּכְבוֹדֶךָ לַמֶּלֶךְ
 הַדָּרֶךְ לַגְּבִירָה וְהוֹדֶךָ לְבֵן מֶלֶךְ .

אֲתָנּוּ — כָּל הָעַמִּים מִסְבִּיב
 אֲתָנּוּ שְׂשׂוֹ נָא הַיּוֹם מְשׂוֹשׁ ,
 גַּם אֶרֶץ פְּרוּסִיָּא הִיא הִיא נָא
 לְשׂוֹשׁ בְּאַחֲזֹתֶךָ רוּסִיָּא הָאֶרֶץ ,
 כִּי גַם מִגֹּעַ מֶלֶכְךָ יֵצֵא הַנִּצֵּר ,
 צוֹמַח פֹּה , וַיִּשְׁנֵא לְעֵץ אֲדִיר ,
 יִנְחַל כִּסֵּא צְדָק שְׁבֵט מִישׂוֹר
 בְּאֶרֶץ רְבֵה רוּסִיָּא הַחֲלָלָה ,
 יִלֶךְ דְּרֶךְ אָבִיו מֶלֶךְ רַב וְרַם
 שְׁלִיט צְדִיק מוֹלֶךְ בְּיָרֵאת ה' ,
 כִּי צְדָק וּמִשְׁרָה חֶסֶד וְשִׁלְמוֹן
 בְּמַלְכוּתוֹ אִם רְבֵה יַחַד נִפְגְּשׂוּ
 כְבוֹד וְעֲנֹה כְרֵתוֹ בְּרִית

כִּי שִׂמְחַת שְׁלוֹמֵנוּ יָמִים אֵלֶּה
 מְהוּלָה בְּתַקּוֹת יָמִים יְבוֹאוּ ,
 שִׁבְעַ כִּי יִהְיֶה בְּאֶרֶץ
 כָּל חַי בָּהּ יִגַּל אֶף יִשְׂמַח ,
 תִּרְבַּ שְׂמִיחָתָם וְתִגְדֹּל
 אִם עוֹד זֹאת יֵרָאוּ עֵינֵינוּ ,
 כִּי גַם שָׂדוֹת זְרוּעֵי זֶרַע
 בְּרֶפֶת ה' עֲלֵיהֶם חוֹפֶפֶת ;
 רוּחַ הַיּוֹם כִּי יִמְהַר שָׁמַשׁ
 כָּל הַנְּשָׂמָה תִּרְוַח נַחַת ,
 וַיְהִי נִיחוּחַם לָהֶם לְמִשְׁנֵה
 בְּהַגִּיד לָמוֹ אוֹתוֹת שָׁמַיִם ,
 כִּי נִכּוֹן לָהֶם גַּם יוֹם מִמָּחָר
 רוּחַ צַח מִמָּחָר שְׂחָקִים וְשִׂמְשׁ ,
 וְאֱלֹהִים הַכִּיִּן נִיר לְמִשְׁיַחֲנוּ
 נִיר צֶדֶק בְּשִׁדְרָה חֶסֶד וְאַמֶּת ,
 מִשְׁבֵּט מַלְכוּת עָלָה צִיִּן
 וַיְהִי לְמִטָּה עֵז חֲמֹר תִּפְאָרָה ,
 יִגְהַל הַזֶּר אַחֲרוֹן לְנִגְה צֶדֶקוֹ
 וַיִּנְתֵּם לְאוֹר חֲסֵדֵי אֲבוֹתָיו .
 שְׂמִיחוּ יִשְׂרָאֵל בְּאֱלֹהֵי צְבָאוֹת
 הַזֶּר חֲסִין יְהִי לוֹ הַמְּלוּכָה !

כבוד שְׁמִשׁ-קו אֹרְתוֹ
 וְגֵדֵי לְבָנָה לְבָנַת נְגֻהָה .
 שְׁמַחוּ הַזֵּרִים בְּחִירֵי אֵל
 בְּבֵן-יִקְרִי זֶה חָנַן אֱלֹהִים !

מִקְהֵלָה

בָּרוּךְ אֱלֹהִים אֱלֹהֵי הַצְּבָאוֹת
 מֶלֶךְ מַלְכוּת כָּל עוֹלָמִים ,
 וּבָרוּךְ שִׁמְךָ אֵל מָרוֹם וְקָדוֹשׁ
 כִּי לָךְ מוֹרָא הוֹד הַמְּלוּכָה ,
 אֲשֶׁר תִּנְּה עֲוֹה וּבְבוֹדֶךָ לְמַלְךְ
 הַדָּרֶךְ לְגִבּוֹרָה וְהוֹדֶךָ לְבֵן מַלְךְ .

זָמְרוּ מִשְׁבִּיל כָּל יוֹשֵׁב הָאָרֶץ
 שְׂאוּ זָמֵר וּתְנוּ תִּפְף כָּל הָעַם .
 הוֹדוּ לַה' גְּעָרָץ בְּקָדוֹשֵׁי
 זָמְרוּ שְׂמוֹ כִּי נִשְׁגָּב מְאֹד ,
 חֲרַנְיֵנוּ לְמַלְךְ אֲבֵי הָאָרֶץ
 שִׁירוּ לְבָנֵנוּ בְּרִכּוּחוֹ בְּכָל לֵב ,
 שְׁמַחוּ בּוֹ בְּנִים יוֹלָדוּ
 עִם נוֹלָד הָרִיעוּ זָמְרוּ .

וְקָרִיּוֹתֵינוּ הִרְוַעַת וּמָרָה ,
 בְּחֻצוֹתָם יִנְהָרוּ כָּל הַעַם
 מִיָּמָּה וּנְשִׁים זָקֵן עִם נָעַר ,
 יִתְהַלְכוּ לְאוֹר אִישׁ רַבָּה
 הֵעֲלוּ בְּכָל מְרוֹמֵי קָרֶת . —

בֶּן מִלְּפָנָיו יוֹרֵשׁ הַמְּלָכוֹת
 יוֹם זֶה מְלֹאוֹ יָרוּ הַיּוֹת לְאִישׁ ,
 שְׁנַתִּים לִפְנֵי מְלֹאת הַיָּמִים
 חֵק הַיְלָדִים אֲשֶׁר בְּגִילוֹ ,
 קִדְמָה שְׁמֵשׁ חֲכָמָתוֹ וַתֵּצֵא
 וּמַל יַלְדוּתוֹ הַשְּׂבִים הַלֵּךְ ,
 הַתְּנַעַר מִנְּעָר וַיְהִי לְאִישׁ ,
 אִישׁ חֵי אִישׁ חָכָם וְאִישׁ חָיִל ,
 לְבַשׁ הוֹד בְּלָבוֹשׁ שְׁלֵמָה
 וַיַּעֲטֶה כַּמְּעִיל כְּבוֹד וָעוֹ ,
 רוּחַ מְלָכוֹת לְבָשְׁתָּהוּ כְּמִדָּה
 עֲנִקְתָּהוּ רוּחַ חֲכָמָה וְדַעַת ,
 יִשְׂמַח הַמֶּלֶךְ בְּבֶן יִמְלוֹךְ
 וַתִּגַּל יוֹלְדָתוֹ בִּילִיד מְלָכוֹת ,
 פֶּאֶר אָרוֹז יָפִי צְמִרְתּוֹ
 וַתְּדַרְתַּ גִּפְּן צוּף פְּרִיָּה ,

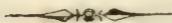
מזמור שיר

ליהודים יושבי ווילנא, עת כל עדתם צהלה ושמחה,
ביום בוא הבשורה כי בן המלך יורש המלוכה יצא
היום לנפשו ויהי לאיש, או רחש לבם להודות לה',
ובמקהלות ברכו אלהים.

ווילנא. יום א' כ"ג אייר תקצ"ד.

שָׁמְעוּ זֹאת כָּל הָעַמִּים
הָאֲזִינוּ כָּל יוֹשְׁבֵי חָלָד,
אֵיִם מִמְּדָרְחָק בְּשִׁיר
אֶפְסֵי אֶרֶץ שָׁם סִפְרוּ
מִשׁוֹשׂ אֶרְצֵנוּ יוֹם זֶה הַגִּידוּ
הוֹדִיעוּ שְׁשׁוֹן כָּל יוֹשְׁבֵי בָה
גִּילַת וְרִגְוֹן כָּל הַמִּזְנִיָּה
בְּאַחֲוֹת לֵב כָּל עַמְּמִיָּה.
עֲרִינוּ מְלֵאוֹת שִׁיר וְתוֹדָה

וְכַמוֹ שְׁמוֹשׁ יְרַח ,
בְּרַכְתֵּנוּ תֵּאֱמַן ;
וַיְהִי הַיּוֹדֵם זֹרֶחַ
עַד הָעוֹלָמִים , אָמֵן .

1

למאור הדרך אב ! בת יעקב עוד שבה ,
 ובחרית רומך אליה נקרבה ,
 אליה ניק אלי ! ראש מלכי חלד ;
 הן סרה משמוע את קול בניה ,
 כי חוד קול הבשרה שמעו אזניה ,
 אזמר «בן נתן לך ילד לך ילד !»

2

והתאמר «לא אחריש גם זה הפעם ,
 »הבה נא כנזרי אמרי טוב טעם ,
 »אבואה בם שנית לפני המלך ;
 »כי על יום טוב זה בו חן אל מלכנו ,
 »על בן הוליד אחרי מלכו עלינו ,
 »תבוא ברכתי עם ברכות כל פלך .»

3

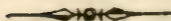
גם יום מלכת יום הכתרת כתר ,
 לא עצרה גיל לבה שבת בסתר ,
 אז רנת פיה על ספר שלחה ;
 בכה גם שרה מאז לאבותיה ,
 ולפנים לנסיכי רוסיא ארצה ,
 כי שד עמים רבים אה ביה שכחה .

השירה תקרא :

מִלֶּךְ אֲדִיר מוֹשֵׁל רוֹסֵי אֶה !
אֵלֵי עֲנִיָּה נָא הַבִּיטָה ;
עֲדָתְךָ אוֹתִי פֹה הַבִּיאָה ,
עֲדַת יַעֲקֹב יוֹשֶׁבֶת לִיטָא .

בָּעֵת הַבְּשָׂרָה שָׁם קָרָאתָ :
"יִלְדָה בֶן הַגְּבִירָה הַרְבֵּמָה !"
אִז גַּם גִּילָה מִמְרוֹמִים בָּאתָ ,
וְאֲנִי גַם אִז גּוֹלְדֵתִי שָׁמָּה .

וּלְאוֹת אֲמַת אָנָּה קָחֵנִי !
כִּי לֵב יַעֲקֹב נֶאֱמָן אֶתְּךָ ;
שִׁמְעָה נָּא מְלִי וּתְחַגְּנֵי !
כִּי עַל בֶּן בָּאתִי בְּשַׁעְרֶיךָ .

שיר אמונים

להדר

כבוד הקיסר האדיר רביהוד וגדל-חסד

ניקאלי פאולאוויטש

ירב הודו ותנשא מלכותו

השליט לבדו בכל ארץ רוסיא וכל בנותיה .

אשר שרו שלומי אמוני עבדיו , היהודים היושבים
במדינת ליטא ביום בוא הבשורה

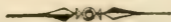
כי

נתן לו פן

לפיק

תִּפְרַח חֶסֶדְךָ מֵעַמָּנוּ אֲשֶׁר יִחַלְתָּנוּ מֵעוֹלָם וְעַד עוֹלָם
 וְהַטָּה אֱלֹהֵינוּ אֶת רֹחַב לֵב אֲדוֹנֵינוּ הַקִּיֶּסֶד וְלֵב אֶתְּחִי
 הַנְּשִׂיאוֹת הַגְּדוֹלִים וְלֵבֵב יִזְעָצִי שְׂרִי וּפְקִידֵי לְמוֹכֵד
 וְלַחֶסֶד , וְתִנְנֵנוּ לְפָנֶיךָ לְרַחֲמִים לְמַחְמֵל וְלַחֵן , כִּי צַדִּיק
 אַתָּה ה' וְצַדִּיקוֹת תִּתְּקֵב ; רַחוּם וְחַנוּן אַתָּה גַם הַנִּינֵד
 וְרַחֲמִים תַּחְפוֹץ ; חוֹמֵל אַתָּה עַל בְּנֵי עַנִּי , וְחַמְלָה זֹאת
 אַתָּה שׂוֹאֵל מִן הָאָדָם ; בָּרוּךְ אַתָּה בְּכִי כָּל קוֹרְאֶיךָ
 בְּאַמֶּת , כִּי תִשְׁמַע עֲתָרֶת כָּל פֶּה וְתִבְדַּע הַגִּיוֹן כָּל לֵב ,
 וַיְהִי שִׁמְךָ הַגְּדוֹל מִבְּרֶךְ עַד עוֹלָמֵי עַד .

א מ ן

תתן לו עולם ועד, וְכָל מִתְנֹנֹת חֲסֵדֶיךָ תִּנְחַלְהוּ בְּנְעִימִים,
 בְּבוֹדוֹ יִתְחַדֵּשׁ עִמּוֹ מִיּוֹם לַיּוֹם וְכַחוֹ לְבָקָרִים יִחְלִיף •
 וְכִמּוֹ יֵרַח בְּמִלְאֵת נְגָהוֹ בְּאֲשֶׁר פָּנָיו יִישִׁירוּ נֹכַח הַשָּׁמַשׁ
 וְהָאָרֶץ בֵּינֵיהֶם מְלֵאָה אֹרֶךְ מִשְׁנֵי עֶבְרִיָּה; בֶּן ה' אֱלֹהֵינוּ!
 תִּצְלַח גְּבוּרַת אֹרֶךְ הַקִּיסָר מִזֶּה וּמֵאוּרֻז יִגִּיהוּ פָּנָי אֲחִיו
 מִזֶּה, עַד אֲשֶׁר תֵּאֵאֵר אֶרֶץ רוּסְיָא בְּכָל גְּבוּלֶיהָ מִסְבִּיב,
 וְכָל בְּנֵיהָ בְּקִרְבָּהּ לְאוֹרֶם יֵלְכוּ, בְּנִתְיָבוֹת שְׁלוֹם וְאַהֲבָה •
 וּבְנִדְיָבְתָךְ כִּי רַבָּה וְחֲסֵדֶיךָ כִּי עֲצֻמוֹ עַד מְאֹד, תִּבְרַךְ גַּם
 אֶת אֲדוּנֵינוּ הַנְּשִׂיא הַגָּדוֹל מִי כֹּאֵל פֶּאוּל אֹוִיטְשׁ
 אֲחִי אֲדוּנֵינוּ הַקִּיסָר יֵרֵא, כְּמוֹ כוֹרֶם נוֹצֵר כְּרָמוֹ לִילָה
 וַיּוֹם, בֶּן אֶתָּה ה' לְרֹנְעִים תִּצְרְנֵהוּ, תִּשְׁקָחוּ מִנְּהַרֵי גַחְלֵי
 עֲדְנִיָּה, וּמִשְׁפַּע נְדִיבֵת רְצוֹנָה תִּרְוֶהוּ, הוֹדוּ יֵף כְּפִיֹת,
 וּכְאֵלֹוֹן יִרְבֶּה יָמִים, וְכָל שְׁנוֹתָיו יִהְיֶה רְטוּב וְרַעֲנָן כִּיֹּונֵק
 עוֹלָה בְּעֶרְוָה רִוִּית דָּשָׁן •

וְאַהֲבָתְךָ אֵב עֲלִיוֹן! אֲשֶׁר אֶהְבְּתֵנוּ מִיָּמֵי קָדָם,
 אֵל נָא תָמוּשׁ גַּם עִתָּה מֵעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל הַמִּתְנַפְּלִים הַיּוֹם
 לְפָנֶיךָ; צוּפָה כָּד חֲדָרֵי לֵב! הֲלֹא עֵינֶיךָ הִמָּה הִרְוֹאוֹת
 בָּנוּ, אִמּוֹן רוּחֵנוּ לְמַלְכִים וְשָׂרֵי אֶרֶץ בְּכָל מוֹשְׁבוֹתֵינוּ
 בַּתִּבֵּל כְּלָה, וּלְפָנֶיךָ נִגְלָה גַּם רִישׁ עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל, מִחֲסוּרָם
 וּמִשְׁאַלוֹתָם, וְאַךְ בְּיָדְךָ הִמָּה לְבוֹת כָּל רְאִישֵׁי הָאָרְצוֹת
 לְהַטּוֹתָם לְכָל אֲשֶׁר תַּחְפוּץ צְדָקָתְךָ הַרְבָּה; עַל כֵּן אֵל נָא

הַתְּעַנֵּנִי עַל רַב טוֹב הַקִּיסָר וּמִמְלַכְתּוֹ עַד מְלֵאת יְמֵיהֶב
 יַחַד בְּטוֹב וּבְבָעִימִים . וּבֵן יֶקִיר יוֹרֵשׁ הַכֶּתֶר אֶל כִּסְגֵדוֹ
 נִיקָא לֵא יוֹיטֵשׁ יִגְדֵל עִפְסֵם לְעֵינֵיהֶם , עַל טַל יְלֻדוֹתוֹ
 יִפְרַח הוֹדוֹ פִּשׁוּשָׁנָה , וּבִלַּח עֲלוּמָיו יִשְׁנָה כְּאֶרֶז בְּלִבְנוֹן ,
 וְכָל הַתְּאוֹת לֵב הוֹרָיו לַחֲזוֹת בּוֹ , תֵּן לָהֶם ה' ! כְּרוֹב רַחֲמֵיךָ
 לֹא תִחַדֵּל , עַד הֵיוֹתוֹ אַחֲרֵית הַתְּקוּהָ לְכָל הָאָרֶץ .

וְתִנְחַוְמֵיךָ ה' אֱלֹהֵינוּ יִשְׁעִשְׁעוּ אֶת נַפְשׁ הַקִּיסָרֵית
 מֵאֲרִיעַ פֶּעֶאדַע־רֵאוּנָא אִם הַקִּיסָר וְאִם אֲדָמְנוֹת
 וִיתוּמִים בְּמִלְכוּתוֹ , הוֹסִיפָה נָא יָמִים עַל יְמֵיךָ , וְתַחֲדִישׁ
 כְּבָשָׂר יְמֵי עֲלוּמֵיךָ . וּכְנַפֵּן פּוֹרְיָה הַשְּׁתוּלָה אֶל מִים רַבִּים ,
 אִין עֲלֵיךָ עֲלָה נָבֵל , וְצִיץ יָבֵשׁ בְּאֲמִירָיָה אִין ; בֵּן בִּימֵי
 זְקִנְתָּה תִרְאֶה כָּל צְאֻצְאֵיךָ עוֹד אֲתָה נוֹצְצִים כְּכֹכְבִים
 לְעֵינַי כָּל יוֹשֵׁב הָאָרֶץ , אֲךָ שְׂמַחֹת תִּשָּׁבַע אֶת פְּנֵימוֹ
 וְשָׂכּוֹל לֹא תִדַּע עוֹד כָּל הַיָּמִים . —

וּלְתַחֲנוּנַי עִמָּךָ יִשְׂרָאֵל תַּטּ אָזְנוֹךָ וַיַּעֲרוּ נָא הַיּוֹם
 רַחֲמֵיךָ רַחֲמֵי אָב עַל רֵאשׁ אֲדוּנֵינוּ הַנְּשִׂיא הַגְּדוֹל בֶּן־
 קִיסָר קֵאנְסֵטֵאנְטִין פֵּאוּלֵאווֹיטֵשׁ אַחֵי אֲדוּנֵינוּ
 הַקִּיסָר , שׁוֹפֵט צֶדֶק וּמִישָׁרִים וְגִבּוֹר צוֹלַח עַל צְבָאוֹת
 מַחְנוֹתָיו , אָנָּה ה' ! הַשְּׂקִיפָה נָא מִמְרוֹם שְׂבִיבָתְךָ , וְהוֹאֵל
 וּבָרֵךְ אוֹתוֹ מִבְּרֻכּוֹת טוֹבָתְךָ הַגְּדוֹל , חַיֵּי נַחַת וְשָׁנוֹת עֲנֵנִי

שֵׁם , הָיוּ לְאוֹת בְּתֵבֵל אֲרֻצָּה וּלְמוֹפֶת לְכָל יוֹשְׁבֵיהָ סָבִיב .
 וְעַתָּה ה' ! הִנֵּה הִצַּמְחָתָּ בְּגֵן חֶמְדָּ זֶה עֵץ רַעְעֵן וְהִדְרָר לְגֵאוֹן
 וּלְתַפְאֲרָתָּ , הוּא אֲדוֹן כָּל הָאָרֶץ הַזֹּאת הַקִּיסָר רַב־יָקָר
 נִי קֵאלִי פִּאוּל אוּוִיטִש יִרְיָה . וְתוֹשִׁיבָהוּ לְפָנֶיךָ
 עַל כִּסֵּא מְלָכוֹת לְמַלּוּךְ עַל הָעַם הָרַב הַזֶּה . אָנָּה ה' !
 אֲתָה הוּא מְקוֹר מַעֲיָנֵי הַמּוֹכָה , וּבִיָּדְךָ כָּל בְּרָכוֹת רוּם
 וְשִׁפְלָה , הוֹפִיעָה נָא אֶת בְּרָכוֹתֶיךָ הַיּוֹם הַזֶּה וּבִרְךָ אֶת
 אֲדוֹנֵינוּ הַקִּיסָר בְּמוֹבְתֶךָ אֱלֹהִים ! מְקוֹר חַיִּים עִמָּךָ
 תִּתְחַנְּהוּ אֲרֻכָּ יָמִים וּשְׁנוֹת חַיִּים עַל כִּסְאוֹ וְעַל מַמְלַכְתּוֹ ;
 וְשָׁלוֹם אֵין־יִקָּץ הַשּׁוֹכֵן אֶתְךָ בְּמְרוֹמֶיךָ תִּשְׁלַחְהוּ לְפָנָיו
 לְהִיּוֹת אִתּוֹ כָּל יָמָיו כְּאֲשֶׁר הִיָּה עִם אָחִיו שֶׁר הַשָּׁלוֹם
 וְאָבִי הַמְּנוּחָה . וְעַל הַחֲדוּדָה הַמִּשְׁתַּעֲשַׂעַת בְּמַעוֹנְךָ תִּצּוּ
 לְמַלְאֵת לְבוֹ שְׂמֵחָה וְאַרְמְנוֹתָיו שְׁשׂוֹן . אֵל כָּל אֲשֶׁר יִפֶּן
 לְלַכֵּת תִּפֶּן עִמּוֹ יִשׁוּעַת פָּנֶיךָ . בְּגִבּוֹרוֹת יְמִינְךָ תִּתְמַכְּהוּ ,
 וּבְמַנְעֻצוֹתֶיךָ מִרְחוֹק תִּנְחַהוּ , וּכְכַחֲזוֹ עֲתָה בְּנִעַר בֵּן יִהְיֶה
 כָּל הַיָּמִים , גַּם תִּגְדֹּל שִׁיבְתוֹ מִנְעוּרָיו כִּי תִרְבַּ גְּדָלְתוֹ יוֹם
 יוֹם , וְכֹל אֲשֶׁר יִשְׁאַל לְבוֹ תֵּן לוֹ מִרֶם יִקְרָא אֵלֶיךָ לְמַעַן
 יִצְלִיחַ לַעֲשׂוֹת חַיִּל בְּקִרְבַּ עִמּוֹ , וּלְמַעַן תָּרוּם עוֹד מַמְלַכְתּוֹ
 כִּי תִהְיֶה בְּרָכָה לְכָל עַמֵּי הָאָרֶץ .

וּמִבְּרָכוֹתָיו תִּכְרַךְ גַּם אִשְׁתְּ גּוֹרְלוֹ הִיא הַכְּבוֹדָה בַּת
 מְלֶךְ רַב , הַקִּיסָרִית אֵל כִּסְנִדְרָא פֶּעֲאֲדֵר אֲוּוֹנָא ,

תפלה

ה' אלהים המגביהי על כל! מלך המולך גבתי
שמי שמים ואין חקר, ומעמקי תחתיות ארץ ואין קצה.
אתה הוא יוצר כלם ומלאייהם עמם, ומחיה את כל
בחסד וברחמים, וכמו תמלוך אתה לבדך מלכות כל
עולמים, כן גם בטובך חפצת בארץ להקים איש בלבבך
בכל מדינה, הוא לבדו ימלוך עליה בצדק, לכונן שלום
תעם היושב בה ולשמרו מפל רע מבית ומחוץ; הוא
ישפוט אותם במועצות והשכל, על פי חקים צדיקים
יחוקק למו, ובקדו יהיו אלפי רבבותיהם לאחדים יחד
(כי מושל אחד לכלם) לטוב להם, ולמען תכון חבדתם
עד עולם.

גם על הממלכה הזאת השלטת הגדולה ארץ
רוסיה ובנותיה, הפקדת מעולם מושלים לשלום
ימשולו ונסיכים בעת יכתירו, הגמה האדירים אנשי

10

נִדְבֹוֹת מִלַּי יִגִּיף אֶל כָּל עֵץ יְרוּחוֹ ,
 אֶרְוֹ לַח וְרָם עוֹד יָרִים שִׁיאָהוּ ,
 גַּם עֵץ יָבֵשׁ יִרְטֹב כֹּל עוֹד יִשְׁחַח ;
 בֶּן בְּמִלֹּךְ אִישׁ חֶסֶד כָּל עַם יִגְדִּילוּ ,
 הַשְּׂמִימִימִים אֶל מוֹבָבָם שֶׁמִּחָה יִגְדִּילוּ ,
 וּמִלֵּאָה תִקְוֶה גַם לֵב דָּלִי כֹחַ .

11

אִם רָאִמֹּת נִי קֵא לִי רוֹאוֹת עֵינַיִךְ ,
 אֶף שָׁרִים וּמַלְכִים קִדְמוּ פָנֶיךָ ,
 יִסְפוּ נָא עֲתָה לְשַׁפֵּל הַנְּהָה ;
 הַנְּהָה בַּת יַעֲקֹב עַל בְּרָכָה כּוֹרַעַת ,
 וַיִּמְנֶה עַל לִבָּהּ לָךְ הִיא נִשְׁבַּעַת ,
 עַל יָדֶהּ מִנְּחָה זֹאת — הוֹאֵל קִחְנָה .

12

גַּם חֶסֶד וּצְדָקָה מִדֵּי שְׁלֹחֶךָ ,
 לְפָקוֹד לְרַגְעִים כָּל עַמֵּי אֲרָצֶךָ ,
 גַּם אֵלֶיךָ , אֲנָנִי ! צוּם לְרַדַּת ;
 בְּעֵבֹר גַּם הָאֵל יִפְקֹדֶךָ מִקִּדְשׁ ,
 הָעֲלוֹת מִלְכוּתֶךָ כִּסְתֵר בַּחֲדָשׁ ,
 וּכְשֶׁמֶשׁ מִקְדִּים מָרוֹם צוֹעֲדַת .

7

בו גִּבֹר בֶּן יִשִׁי לְגִחֹל מִמְשַׁלֶּת ,
 וְבוּ מִכָּל אָדָם חָכֵם קֹהֶלֶת ,
 גַּם פִּי טָר הַגְּדוֹל הַפְּלִיא בּוּ פְּלֵא ,
 בּוּ שֵׁם קִאטֶא רִינָא פְּעִין הַפְּרִיחַ ,
 וְבוּ אֶלְכֶם נִדְר לְעַמִּים הַנִּיחַ ,
 וְכַטּוּבוּ גַם אֶתְהָ תְרוּם מֵאֶלֶה .

8

אֲשֶׁרֶיךָ אֶרֶץ רוּסִיא אֲשֶׁרֶי בְּנִיךָ !
 שׁוּרֵי ! כִּי דָרְךָ פּוֹכֵב מִשְׁמִיךָ ,
 כּוֹכֵב קֶרְנִים פִּשְׁחָר יוֹפִיעַ ;
 מִנִּי מַלְכֵי קָדָם נִכְבְּדֵי אֶרֶץ ,
 מֵאֲדִירֵי עֵז עֲמָדוֹ לָךְ בַּפְּרִין ,
 קָם נִיקֵא לִי עֲתָה רַב וּמוֹשִׁיעַ ,

9

הֵן אֵל קוֹל בֶּן נוֹן הַשְּׁמֵשׁ עֲמָדָה ,
 עַד יִשְׁלִים חֶפְצוֹ לָבוֹא בַל יִרְדָּה ,
 וּבְעַד עֲפֹךְ אֵל ! קָרָא וּתְעַנְהוּ ;
 אָנָּה ! גַּם הַיּוֹם תְּקַשִּׁיבָה קוֹלֵנוּ ;
 כּוֹכֵב זֶה כִּי הָאִיר אֵל מוֹל עֵינֵינוּ ;
 עַד יִמְלֵאוּ יָמָיו אֵל גָּא תְעַלְהוּ !

4

אם עיני עמו אל מותו נָגְרוּ ,
 כי כיתומים אין אָב פִּתְאֹם נִשְׁאָרוּ ,
 ראו מְלַכְךָ — אורו ויִבְשׂוּ ;
 ראו כי אֵךְ חֶסֶד רֵאשִׁית פְּעֻלְךָ ,
 כי תחל לַצֵּדָד בְּנִתְיבוֹת הוֹרִיךָ ,
 צֶדֶק ויִשָּׁר על כֵּם לָךְ נִפְגְּשׂוּ .

5

גַּם שְׁלוֹם וְעֵז מִכֶּם יֵה נִשְׁקָפוּ ,
 כְּשֶׁרָפִים מִמַּעַל לָךְ אֵט יִרְחָפוּ ,
 שָׁלוֹ וּבֹטַח אוֹתְךָ לְטַעַת ;
 הֵן אֵל וְאֲנָשִׁים יַחַד הִמְלִיכוּךָ ,
 אֱלֹהֵהּ בַּה אֶרֶץ כְּתָר פֶּן עֲטֹרוּךָ ,
 הוּא מִמְרוֹמֵי עַל — זֶר חֲכָמָה וְדַעַת .

6

שְׁלִישׁ רַב וְרַם ! אִם רַבָּה אֶרְצָה ,
 וּמִנַּת אַפִּים בַּתְּבִיל חִלְקָךָ ,
 חוֹד עֵזְךָ כִּי רַב על כֹּלָה זוֹרַח ;
 יַעַן רַב מִכֹּל זֶה תִּמְאַזְרֶךָ חֵיל ,
 שְׂדֵי תוֹמָךָ יִדְךָ יוֹמָם גַּם לַיִל ,
 אָב הוּא לְמַלְכִים כּוֹ לָכֶם בּוֹטַח .

1

הן נשגב אין חקר גדל אלוה ,
 על כל מלה רם על כל בין גבה ,
 גם משרף וכרוב נפלא הורחו ;
 אף כי אדם הבל ידם תולעת ,
 בל ידע מה מנהו לא ימצא דעת ,
 ורצון ענות עליון האזן קולתו .

2

ובכן גם נחנו מתחתית שבתנו ,
 אל רום הדרך ניקא לי אדירנו ,
 ברפת המלוכה היום לך הקרבנו ;
 שמרנו פי רוזנים ראשונה אשרוך ,
 יחלנו פי חורים אחריהם ברכוך ,
 עתה גם אנו לבנו ערבנו .

3

על פסא אלכסנדר מי יוכל שבת ,
 ומכונן חסד וצדקה נשגבת ,
 כל נפש נענה אלימו יחלה ?
 אם לא בן פורת מגוע יולרחו ,
 הורו גם עליו אף רוחו רוחה ,
 אפתה זה ניקא לי אל יחנך סלה !

ברכת המלוכה

אל

הקיסר האדיר ורבי-הסד

ניקאלי פאולאוויטש

יריה

שליט לבדו בכל ארץ רוסיא ובנותיה.

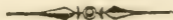
הובאת

מאת היהודים יושבי מדינת ליטא
כשבתו על כסאו וכשום עליו הכתר.

בשנת

הקיסר לנצח יחיה!!

אִמְנֵם חֶק אֶחָד הוּא אֶבֶל הוּא כָּלֵאִי ,
 וּבֹו יִצְרֵר יוֹצְרוֹ אֶת כָּל הַכְּלִי ,
 וּמַעֲשֵׂי אֵל כָּלֵם כְּמוֹ יִצְאוּ ;
 רַבִּים גַּם שׁוֹנִים בְּרוֹם וּבִשְׁפִלָּה ,
 בִּיסוֹדֵם אֵינֵם רַק הָאֶחָד סֵלָה ,
 אֵךְ מָה הָאֶחָד ? אִישִׁים הִנָּבְאוּ !

15

*עֲתָה צֵא מִזֶּה שׁוֹב לְמִקְוֹמוֹתֶיךָ .
 רַד מֵתָר וּבֹאָה אֶל רַבּוֹתֶיךָ .
 וּבְמָרָם תִּקְרָא וּנְעָרֶיָהּ בָּאוּ ;
 תִּמְכּוּ בְזִרְעוֹתַי חֵישׁ וַיְקִימוּנִי .
 מִתָּא אֶל תָּא הַחוּצָה הַזֵּצִיאוּנִי .
 מִן הָהָר אֶל הָעַם אוֹתִי נִשְׁאוּ .

16

שְׁמָה הַנִּיחוּנִי — וְאַבִּיט בְּמוֹ ,
 כִּי עוֹדָם שׁוֹגִים בְּאֲשֶׁר דָּמוֹ לְמוֹ ;
 גַּם אֶל בֵּת מֶלֶךְ פָּנִי הִסְבֵּיתִי .
 עוֹד אוֹתָהּ בְּחֵלוֹן מֵרְאוֹת נִבְעַתִּי ;
 מֵעַמְקֵי לֵב כּוֹאֵב קוֹל רָם נִתְתִּי :
 הֵה! מִשְׁנָה אַחִי !! — וּבְכֵן הִקִּיצוֹתִי .

17

וְאַשִּׁיב אֶל לְבִי הַחֲלוּם חֲלַמְתִּי ,
 וְאַשֶׁר הִשִּׁיבַתְנִי אֶל לְבִי שִׁמְתִּי ,
 וְשָׁמָּה הַנּוֹרָא שָׁבוּ לִי נוֹדָעָה ;
 כָּל הַמֵּרְאָה הָלוֹ אֲזוּ לִי פִתְרֵתִי ,
 וּמֵרֵאשׁ עַד סוֹף דְּבָר לֹא הוֹתַרְתִּי ,
 אֵךְ מָה הִיא הָאֵת ? עוֹד לֹא אֶדָּעָה .

אין יפי אין חֶשֶׁק אף אין כָּל נַעַם,
 אין עֶרֶב אין עֲנַג אף אין טוֹב טַעַם,
 אין שִׁמֶע אין מִרְאָה אין מַחְמַד עֵין;
 אין דַּמּוֹת וְדַמּוֹת אין חֶקֶר וְשִׁכּוֹל,
 כי אין גַּם מְשֻׁגָּה וּפְתִיּוֹת וְסִכּוֹל,
 אין חִידָה וְסוֹד אף כָּל רְעִיּוֹן אֵין.

מְרַעֵיד עֲמֻדָּתִי אֶת כַּפֵּי סַפְקָתִי,
 וְאֶפּוֹל עַל פָּנַי וּמַר צָעֲקָתִי:
 «הֲוֵה עוֹכֶרֶת אָדָם אֵיךְ רַמִּיתֵינוּ!
 מִי אַתְּ וּמִי אָבִיךָ הֲלֹא תַגִּידִי,
 אֲמַת כָּל חֶפְצֵי אֵל נָא עוֹד תִּכְחַדִּי:
 אֵיפֹה רַבּוֹת אֱלֹהִים בָּם פְּתִיתֵינוּ?»

פְּתָאִם נִעְלָמָה אֶף קוֹלָהּ עֲנָנִי:
 «הֲאֵלִים בֶּן אָדָם! דָּם וְשִׁמְעֵנִי,
 בַּת אֵל אֱלֹהִים — הֲבָרִי אֵה הֵן אֲנִי!
 הוּא אֶחָד גַּם אֲנִי אַחַת הַגִּנִּי,
 גַּם רַבּוֹת גַּם שׁוֹנוֹת אֶף בְּךָ יְקוּוֹנִי,
 עֵינֶיךָ רַמּוּךְ — כִּי הֵם יִרְאוּנִי.»

9

וּמְדַבֵּר עוֹדֵנִי חֵישׁ הַבְּהִילוֹנִי
 סְרִיסֵי הַמֶּלֶךְ, וַיִּזְכִּילוֹנִי
 אֶל רֹאשׁ הָהָר אֶל הַהֵיכָל שְׁמָחָה,
 מִתָּא אֶל תָּא עַד חֶדְרַת בֵּית הַמֶּלֶךְ;
 שָׁם עָמְדוּ לְאמֹר: עַד פֹּה עָמַךְ גִּלְגָּל,
 וּלְבַדְךָ אַתָּה בּוֹא עִתָּה לַפְּנִימָה.

10

בְּלֹאט דְּפַקְתִּי: פִּתְחֵי לִי שַׁרְתִּי!
 הֵן בְּדַבַּר הַמֶּלֶךְ אֵלֶיךָ בָּאתִי.
 וַתַּעַן לְאמֹר: הֵם! לֹא תָבוֹא הַנָּחָה;
 הָאֶפֶר מֵעַל פְּנֵי הֵן הִסִּירוּתִי,
 מִלְּבוּשֵׁי פְּשֻׁמֹתַי, כִּי לֹא זְמוּתִי
 כִּי עֵינַי אָדָם פֹּה אוֹתִי תִּתְחַזְּקֶנָּה.

11

בְּנִתִּי — וּבְחֻזְקָה הִדְלַת פִּתְחֹתַי,
 וְאֵט אֵלֶיהָ גַם עֵינַי פִּקְחֹתַי,
 וְאַתָּה! חֵיל וְרִטְט שׁוֹד וּמִנְעֶרֶת!
 מִכָּל הַחֲמוּדוֹת מִרְחוֹק רְאִינוּ,
 אֵין בָּהּ אֶפֶס אַחַת כִּי אַךְ רַק דְּמִינוּ,
 אֲמַנָּם יֵשׁ בָּהּ אַחַת אֲבָל אַחֲרֵת.

6

גַּם חִירוֹת מִקֶּדֶם פִּיָּה יִבִיעַ ,
 וּלְנַפְּוֹת רוּאִיָּה אַךְ בָּם תָּרִיעַ ,
 וּמָאֵז אֵין מִשְׁכִּיל מִצָּא אוֹתְמוֹ ;
 כִּי זֶה אוֹמֵר בֹּה זֶה הַכֶּךְ מִמְּנוֹ ,
 וּמִי לְבוֹ הַשָּׁמֶן שׁוֹמֵעַ אֵינְנוֹ ,
 רַק יְחֹוֹשׁ יֵאָבֵל בְּטוֹב יִתֵּן לָמוֹ .

7

וּכְבוֹא גַם אֲנִי אֶל הַהַמְלָה שָׁמָּה ,
 וְאֶשְׁתּוּמַם עַד רוּחִי בִי לֹא קָמָה ,
 אַחֲרַי פְּנִיתִי לֵב מַה זֹאת לְדַעַת ;
 מַה מִשְׁפַּט הַבַּת זוֹ וּמַה כָּל אֱלֹהִים ?
 מַה חִירוֹתֶיהָ כָּל פּוֹתֵר בָּם יֵלֵא ?
 הֲבֵה חֲקֹרֵי לֵב גַּם אֲזֵן שׁוֹמַעַת !

8

עַדִּי הֶאֱמַנְתִּי כִּי אֶת כָּל מִצְאָתִי ,
 וּשְׁכָרִי מַה יִּתֵּן לִי ? אִזְּ קָרָאתִי .
 וַיַּעֲנוּ : בַּת הַמֶּלֶךְ הֵן לָךְ תִּהְיֶה ;
 וְאֶתְנָה קוֹלִי : הֵן חֶבֶל יִדְעֵתִי ,
 אֲמַרוּ לַמֶּלֶךְ כִּי אֲמַרוּ שְׁמַעֵתִי :
 « מִי יִגִּיד לִי זֹאת הוּא חֲתָן לִי יְהִי » .

5

וּבְחֶסְרֵי לֵבָב לָבֵן שֵׁם יַעֲמֹדוּ ,
 וּבְסַעַר מִזְרֵד מִשָּׁם לֹא יִדְוּוּ ,
 כְּכֹלֹאֵי בַיִת כְּלֹא צֵאת בֵּל יוֹכְלוּ ,
 מִיַּיִן דֹּדֵיהֶ שְׂכָרוֹן מְלֹאוֹ ,
 וּכְמוֹ רוּחֹת עֲוֹנִים אֶל קַרְבָּם בָּאוּ ,
 וּבְאַהֲבַתָּה שָׁגוּ וַיִּתְהוֹלְלוּ .

4

אִף אֲמַנָם בִּי בֵן הוּא מְכַלֵּל כָּל יָפִי ,
 תַּמָּה וּבְרָה לֹא יֵשׁ בָּהּ כָּל דְּבִי ,
 וּכְלִילַת כָּל הוֹד כָּל חֲמוּדוֹת סֵלָה ;
 קוֹלָהּ מָה עָרַב מִזְנִינֹת כָּל זָמֵר ,
 שֹׁכֵל מְלִיָּה טוֹב מִיַּיִן חֲמָר ,
 לֹא כָל מַהֲלָלָה אוֹכֵל אֲמַלְלָה .

5

מִסְּבִיב לָהּ עֲמָדוֹ כָּל עֲבָדֶיהָ ,
 וּבִיָּדָם יַחֲזִיקוּ פְּעָלֵי כִפְיָהּ ,
 אֲשֶׁר תִּפְלִיא עֲשׂוֹת חֲדָר בְּחֲדָר ;
 אֲמָהוֹתֶיהָ נִצְבּוֹת לָהּ מִמַּעַל ,
 וּמַגְדִּינֹת תִּנְזָרִינָה אֶל כָּל בַּעַל ,
 תִּפְאֵר שֵׁם לְרֹאוֹת בְּכָבוֹד כָּל תְּחַדָּר .

חלום חזיון לילה

1

שֶׁעָשָׂוּ עִינַי וּמִזְרָא עֲנָג וּפְחָד ,
הַתְּמַהוֹן וְנִעַם הָיוּ לִי יַחַד ,
לְרֵאוֹת בְּחִלּוֹמֵי כַר נִרְחַב אֵין קִצָּה ;
יַעֲטוּף אָדָם רַב בְּעֲטוּף הַיָּם מִיָּם ,
לְשִׂאוֹן קוֹל דְּכָבִיד הַתְּצַלְנָה אֲזַנִּים ,
וּכְגֻלִּים נָעִים כָּל הַעַם מִקִּצָּה .

2

אֶל רֵאשׁ הַר תָּלוּל עֵינַי כְּלָם יִמּוּ ,
אֶל הַיִּכָּל נֹרָא שָׁם בְּנוֹי יִבְיָמוּ ,
וּבֵת מֶלֶךְ רַב בְּחִלּוֹן נִשְׁקָפֶת ;
אֶת עֵינֵיהֶם תֵּאֱחֹז לְבָם לְקַחַת ,
וּבְרִשְׁפֵי אֲהַבָה כְּלִיּוֹתָם פּוֹלַחַת ,
וּבְיִפְיָה כִּי רַב אֶת רוּחָם שׁוֹאֶפֶת .

* * *

8 :

הוֹי חֲלוֹם נוֹרָא , שֶׁעַר תְּיִי חָלָד !
 וּמְלוֹא כָּל הָאָרֶץ בּוֹ חוֹלְפִים לָמוֹ ;
 גַּם כֹּל נַעֲשֶׂה בָּהּ , אֲךָ רָגַע יוֹלָד ,
 וּלְפָנָיו גַּם אֶחָרָיו רָגַע , אֵינָמוּ ;
 וּשְׁלֹשׁ אֱלֹהִים הָלֵא אֲךָ זֶה יַעֲשֶׂה-לָּהּ ,
 אֲשֶׁר שׁוֹנִים הִמָּה לְרָגָעִים סָלָה .

9

אֲךָ הָאָדָם יָדַע אוֹתָם בְּאֱלֹהִים ,
 נִילְדוּ לוֹ הַזְּמַן לְאֹמַר : זֶה מִן הוּא ;
 הוּא הַשֶּׁעַר וּפְתָחָיו בּוֹר בֵּית כְּלָא ,
 אֲשֶׁר כֹּל תַּחַת שָׁמַשׁ יַעֲבֹרְנָהּוּ ;
 הֵם חֲלוֹם אָרֶץ ! חֲלוֹם עוֹבֵר לִילָה !
 הִנֵּה יֵשׁ יוֹם לָנוּ , מְזֻה וּמְעֻלָּה .

5

כַּמְבוּכַת תִּמְחֹזֵן מִמְצוּקַת נַפְשׁ ,
 נִתְתִּי אֶת קוֹלִי בְּבְכֵי הַחֲמָה ;
 «הֲלֹא תַעֲנֵנו תִּגְדְּדוּ יְלָדֵי אֶפְסִים !
 עוֹבְרֵי הַשַּׁעַר ! — מִי וּמָה אֶתְמָה ?
 מִשְׁנֵי עֲבָרֵיכֶם אֵךְ חֲשָׁךְ וְאֶמֶשׁ !
 וַיַּעֲנוּ : «הַמַּעֲשִׂים תַּחַת הַשָּׁמַשׁ ! !» —

6

מַה מַּעֲבָר מוֹזָה ? «כֹּל אֲשֶׁר יִהְיֶה !
 וּמַעֲבָר מוֹזָה ? — «כֹּל אֲשֶׁר הָיָה !
 וּמַה שַּׁעַר זֶה ? — «הַחֲזוּהַ עֵת יִתְּיָה !
 מִי אָב לְשִׁלְשֻׁתָם ? — «אָדָם נַפְשׁ חַיָּה !
 עֲמָדוּ נָא אֵךְ רַגַע אֶרְחָה הַנְּעִימָה !
 אֵךְ עֵינֵי עֲלֵיכֶם כְּמַעַט אֲשִׁימָה .

7

קוֹל נִתְּנֵנו כָּלָם : «אִוִּיָה לֹא נוֹבְלָה ,
 «הֵן נְרַדְפִים נַחֲנוּ עַל צְוֹאֲרֵנוּ ;
 «וּבְחֻזְקַת יָד עֲזָה , אֶתְהַה נוֹבְלָה ,
 «גַּם לְבוֹא גַם לְצֵאת דְּרֶךְ חַיִּינוּ !
 כַּמְּנֵי הַמְּחֻזָּה לְבִי חַת וַיִּקְיֵן ,
 וּמְכֹאֹב עֲמֶמְךָ עוֹרְרֵנִי וַאֲיִקְיֵן .

2

מי הָמָה אֱלֹהָ מִחֹל יָמַיִם רַבּוֹ
 יַעֲרֹכוּ מִימֵיהֶם מִרְמָדַי לָמוֹ?
 מִפֶּתַח קָדִים אֶל פֶּתַח יָם סָבּוּ,
 אוֹיֵה מִי יָכִיל רָגַשׁ מִהִלָּכְמוֹ;
 אֲבִיט קָדִים — בְּשֵׁאת מְדַבֵּר אֲבַקְדּוּ,
 אֲחֻזָּה הִיָּמָה — בְּעֵרוֹת יָם מִימֵיהוּ .

3

מְרַעִיד עֲמֻדָתַי נִפְשֵׁי לֹא יוֹדַעַת ,
 מֵאֵינן הֵם בָּאִים וּלְאֵן יִסְעוּ?
 אֶל פֶּתַח הַקָּדִים רִצְתִי לְדַעַת ,
 לְבִיט הַחֻזָּה מֵאֵי מִזָּה בָּאוּ;
 אֲחֻזָּה מָה אֲרָאָה! — פֶּחַד אֵינן כְּמוֹתוֹ!
 שָׁמָּה אֵינן כֹּל , הוּא אֶךְ דְּמִי אֶךְ תַּהוּ!

4

מִמְּנַת לִבִּי וּמִחֲרַדַת רוּחַ ,
 שִׁבְתִּי כְּבָרֵק אֶל פֶּתַח הַשָּׁנִי;
 אֲרָאָה אֵיפֹה יוֹצְאִים אוֹלֵי אֲנוּחַ —
 וַיִּגְדַּל הַפֶּחַד — וַיִּכְרִיעַנִי;
 הִנֵּה גַם שָׁמָּה אֵינן כֹּל מִכָּל אֱלֹהָ ,
 אֶךְ קִבְרוֹת צִלְמוֹת — אֵל עוֹשֶׂה פְּלֵא! —

חלום עובר *

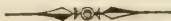
1

מה רב מה נזרא המקום בשער,
הלילה בחלומי הובאתי שמה!
מה רב ההמון העובר בפער,
דרך שער זה מקדים הימה!
הוי ארחות נוסעים בחצים יעופו,
ופגלי ים נגרש יהמו יעופו!

(* נקוה כי הקורא המבין ויודע עמל החוקרים לצייר לנ
בציור ברור את הזמן, יסלח אם נבקשו לשנות ולשליש קרוא
השירה הזאת, למען הרגיש היטב את כלאבת הגשמת מוש
דק כזה במלות קלות כאלה.

אתה מעשיך אמש לא ידעת ,
 אם טובה או רעה יתנו אליך ,
 כי תצדיק מחר את אמש הרשעת ;
 ומעשי האל איך ידיו שבך ? !

מי לו כל התהלות גם טוב הנהו ,
 ובמעשי הטוב כל רע לא יהי ;
 מי לו כל התהלות אל נקראהו ,
 אך טוב אתה האל ממך אין גהי !

19

כֹּל יִרְאוּ עֵינֵינוּ מְרוֹם עַד שָׁפֶל ,
 כָּלֵם לֹא אַחַת מֵאַלְף וּרְבֻבָה ,
 מִכֹּל יִשְׁהִיָּא מוֹצֵאת בְּמְרוֹמֵי אֶפֶל ,
 עַד תִּתְחַרֵּד כָּל רוּחַ לַחֲשׂוֹב חֲשָׁבָה .

20

וּכְשׁוֹבָה מִהַבֵּיט בְּיִקְרוֹת אֵלֶּה ,
 תִּשְׁחַק אֵל כָּל רָעָה כִּי תִשְׁיַנְנָה ;
 כִּי אַחֲרֵי רוֹאָה רַב טוֹב עוֹשֶׂה כִּלְּא ,
 תִּדַּע כִּי מִפְּעֵלוֹ רָעָה אֵינְנָה .

21

בֶּן אָדָם ! הֲתִיף כָּל מְעַרְכֶת יָפִי ,
 אִם אַף שְׁמִיץ מִכֹּל נִרְאָה אֵלֶיךָ ?
 וּבְעֵלִילוֹת שְׂדֵי אֵיךָ תִתֵּן דְּפִי ,
 אִם מְלֻכְנֹן אַף צִיץ רוֹאוֹת עֵינֶיךָ ? !

22

הֲתִשְׁבּוֹט בֶּן אָדָם ! אֵת אֲמֹן גִּבּוֹר ,
 כִּי תִרְאָה פְּעֵלוֹ מֶרֶם יִשְׁלִימָהוּ ?
 אַף כִּי מְעֵשֶׂה אֵל — אֵין אִיד בּוֹ וְשֹׁבֵר ! —
 כִּי עוֹד לֹא יִדְעֶתָ מָה הוּא קִצְחוֹ .

15

כָּל סִתְרֵי הַגּוֹיּוֹת הֲלֹא יוֹדַעַת ,
 גַּם בְּהִלְכוֹת נַפְשׁ רַבּוֹת חוֹקֶרֶת ;
 לָהּ מִצָּרֶף לְתַבּוּנָה לָהּ כּוֹר לְדַעַת ,
 לְשִׁמּוֹר קֶשֶׁט וְאַמֶּת מְכַל מִשְׁפָּרֶת .

16

כָּל דִּלְתֵי תַעְלוּמוֹת שְׂבָלָה פּוֹתַח ,
 וְתַגַּל אֵף בְּשִׁחְקִים כָּל חֻקּוֹת לָמוֹ ;
 רוּם רֹאשׁ בּוֹכָבִים שְׁמֵשׁ גַּם יָרַח ,
 אֵף אָנָּה וּמְתֵי יַחֲסֵר אֹרְמוֹ .

17

תִּסְפּוֹר הַיָּמִים בְּנִלְגַל יְקִיפוֹ ,
 וּבְכִמָּה אֱלֹה עַל צִירָם יִסְבוֹ ;
 כִּמָּה זֶה עַל זֶה מִדָּתָם יוֹסִיפוֹ ,
 כִּמָּה עַפְעַפִּיהֶם זֶה עַל זֶה רַבּוֹ .

18

תּוֹכַח כִּי אֶרֶץ — לֹא שְׁמֵשׁ — נִגְרָשֶׁת ,
 וּמִלְאָה מִסְבִּיב יִדְבֵּק לְשִׁפְלִ ;
 תִּגִּיד מָה הָרַעַם מַה עֵינַי הִקְשֶׁת ,
 מַה לְהַב הַבָּרֶק וּמַה עֲרָפֶל .

11

תִּחְקֹר כָּל צֶמַח כָּל חַי וּמַעֲשֵׂהוּ ,
 חֲקִי אֹר וְצֵל וּמָה אֵשׁ יוֹקֶדֶת ;
 הִיא תִשְׁקֹל הָרוּחַ אֶף הַנְּרִיקָהוּ ,
 גַּם קָרָה גַם הֵם כַּגְּלָמִים מוֹדֶדֶת .

12

תִּמְעִיט רַב הַמִּשְׁקָל וַיְהִי כְּאֵין
 לָהּ יִחְלַק אֵשׁ גַּם רוּחַ גַּם מַיִם ;
 וְהַמּוֹן נַעֲלָמִים לֹא נִרְאוּ לַעֵין ,
 הִיא תִקְרָא לָמוּ לַעֲמוֹד לַעֲיִנַיִם .

13

הִיא תִחְלוֹק נִגְה לִשְׂבַעַת מְרֵאִיהָ ,
 וַתִּצּוּ מַיִם לַעֲלוֹת לְצוֹף עוֹפְרֶת ;
 לָהּ אֵשׁ מִשְׁמֶשׁ כִּי תִלְחֵץ קַרְנֶיהָ ,
 כַּמָּה עֲפִים רָגַע גַּם הִיא סוֹפְרֶת .

14

מִסְפָּרִים תִּדְעַ יוֹרוּ לָהּ הַפְּלֵאִי ,
 תִּצּוֹר כָּל מַעֲשֵׂי יְהוָה בְּעֵט עַל לוּחַ ;
 תִּפְלִיא עֲרוֹךְ קוֹלוֹת עַל פֶּה וְכָלִי ,
 וְנַעֲיִמוֹת עֲנֵג אֵז עוֹלוֹת בְּרוּחַ .

7

וְמָה רַבָּה הִיא ! נִבְשׂוּ הַיּוֹדְעֵת ,
 תַּחֲקוֹר תַּחֲתִיּוֹת תָּבֵן כָּל גְּבוּהָ ;
 כִּי תִתֵּן אִמֶּר מֵרֹאשׁ הַתּוֹלְעֵת ,
 עַד כּוֹכַב וָאֹר עַד שָׁרָף וָאֵלֹהִת .

8

הִיא בֵּת שָׁמַיִם ! לֹא תִרְאֶה הַשָּׁחַת ,
 כִּי עַד אֵל אֱלִים בֵּת עֵינָהּ מִנְעֵת ;
 וּבְכָל הַנִּבְרָא בָאָרֶץ מִתַּחַת ,
 תַּעֲשֵׂ נֹרְאוֹת בְּתַבּוּנָהּ וּבְדַעַת .

9

לָהּ אֲרַח בָּיִם אֵף תָּמוּד יִבְשֶׁת ,
 מֵעֶבֶר אֵל עֶבֶר הַגֵּבַל מִקַּפֶּת ;
 תַּט אֶהֱל לְעוֹף עַד עֵבִים לְגִשֶׁת ,
 וּבִתְהוֹם רַבָּה כָּל טָמוֹן חוֹשֶׁפֶת .

10

מִשָּׂא כְבֵד אֵין קֶץ תִּרְיֵץ כְּרוֹת ,
 עַל יַד אֵד מִיָּם מֵאֵשׁ יִפְרוּץ פָּרֵץ ;
 רַנֵּע אֶחָד עַל חוּט בְּרוּל מְתוּחַ ,
 תִּשְׁלַח דַּעֲפֵת עַד אֶפְסֵי אָרֶץ .

5

וְלָמִי כָּל אֱלֹהֵי בְּהֵ לְהִיּוֹת צְוִיָּתָ ,
 אֵךְ לְאָדָם הַזֶּה עִמָּם יִצְרָתָ ;
 כִּי שְׁלִיט עַל כָּלָם אוֹתוֹ שְׁוִיָּתָ ,
 וּמַעַט מֵאֱלֹהִים תִּיתוֹ חֲסָרָתָ .

4

הִנֵּה אֱלֹהֵי מִזְּוֵה אֶכְלוּ יָבִיאוּ ,
 וּמֵאֱלֹהֵי מִזְּוֵה כּוֹסוֹ שְׁבַע ;
 אֱלֹהֵי שְׁלֵמוֹתָיו גַּם אֶהְלוּ יוֹצִיאוּ ,
 וּבֵאֱלֹהֵי יִתְעַנֵּג כִּי יִשְׁתַּעֲשַׁע .

3

עַל עוֹזְרִים אֱלֹהֵי נוֹסֵף גַּם הַעֲדוּ ,
 גַּם יַעֲזֹר מֵאָדָם אָדָם לֹקַח ;
 חֲסָרוֹן הָאֶחָד הַיִּשְׁנֵי יִמְנָהוּ ,
 בְּאֲשֶׁר תִּקְצַר יַד זֶה , יַד זֶה צוֹלַח .

6

יִתָּר הוֹד הָאָדָם מָה רַב בְּאָרְצָן !
 נִפְשׁ נִשְׁגָּבָה וְגוֹיָה נֶעְמָה ;
 זֹאת לֹא לְבַהֲמָה לֹא לְעוֹף וְשָׂרְעִין ,
 הֵם חֲסָרוּ אֵף הַבֵּין מִי וּמָה הַמָּה .

II.

המשורר

ותחסרהו מעט מאלהים וכבוד והדר תעטרהו :

(הגלוט ח)

את הכל עשה יפה בעתו גם את העלם נהן
בלבם מבלי אשר לא ימצא האדם את המעשה

אשר עשה האלהים מראש ועד סוף :

(קבלת ג)

1

אך טוב אַתָּה הָאֵל! מִמָּדָּךְ אֵין נְהִי!

גַּם פְּעֻלֶיךָ מוֹבִים בָּם נִתְהַלְלָה ;

אחת כִּי דִבַּרְתָּ : «כֹּל טוֹב חִישׁ יְהִי!»

וַיְהִי רוּם וַיִּשְׁפֹּל וּמְלוֹאִם סִלָּה .

2

אִז גַּם אֶרֶץ זֹאת מְמוֹבָךְ מְלֵאתָ .

מְאוּר וְרוּחַ אֲדָמָה וְמִים ;

כָּל עֵץ כָּל עֶשֶׂב מִתּוֹכָהּ הוֹצֵאתָ .

עֲלִימוֹ שִׁמְתָּ כָּל בּוֹ רוּחַ חַיִּים .

19

אך רוח חלדנו! קל פאָגני שיט,
 מִבְּמֶן הָאֵם לֹא יִרְחַק קִבְרֵנוּ;
 הַמָּה קֵן וְפֶח וְאַנְחָנוּ הַעֵיט,
 וּבְצֵאת אֶךְ מִפֶּה פְּתָאֵם שָׁם הֵנּוּ.

20

הֵנּוּ פֶה אֶרֶץ מִיּוֹם הַיְתָה,
 וּבְעֵשְׂבוֹת עֶפְרָה תַחֲלִיף אוֹתָנוּ;
 הִיא עוֹמְדָה הָבֵן, הֵה! עוֹד לֹא נִשְׁחָתָה
 רַק נֶחְנוּ חוֹלְפִים וְתִשׁוּעָה אֵין לָנוּ.

21

אֵין לָנוּ מִפְּלֹט גַם מְלֻבּוֹא הַנָּה,
 כִּדְיָג בַּחֲכָה תִבֵּל תִּעְלָנוּ;
 עַד אֲבָלָה דוֹר זֶה דוֹר אַחֵר הַכִּינָה,
 זֶה אֲכוֹל זֶה אָחוּז אֵיךְ יִשְׁעָנוּ?

22

לֹא יֵצְאוּ לִישַׁע כָּל סִיפּוֹת רַעַם,
 לֹא גַם וְיִלְתּוֹת רַעִיט יֵשׁוּ לַפְתּוֹחַ;
 זוֹ אֶרֶץ וּמְרוֹמֵיהָ עֵס וְעֵס,
 אִזְ אַדְעָ כִּי יִשְׁעוּם הַיְתָה בְּבֶחַ.

15

בְּתִלְאוֹת אֱלֹהִים גַּם יִזְמוּ שׁוֹבְחִים ,
 כִּי כּוֹס חֶמְהָ הִנֵּה לְשִׁבְרֵי כָּל גֹּבֵר ;
 בּוֹ יִתְהוֹלֵל דָּל בּוֹ יִשְׁכַּח צוֹלֵחַ ,
 בּוֹ יִסֹּב יִנּוּעַ עַד יִפּוֹל קִבֵּר .

16

שֵׁם יִפּוֹל מָוֶת עַל יִרְאֵי שְׂבִמְהוֹ ,
 אֲשֶׁר אֵךְ אֵל זָכְרוּ יֵצֵא לְבָמוֹ ;
 וְלֵאֱלֹהִים הָאוֹבְדִים רַגְנֵי אֵיהוּ ,
 לָמָּה זֶה לֹא סָר לֹא יֵשׁ אֵזֶן לָמוֹ ?

17

זֶה יֵשׁ לוֹ יָדוֹ מִמְעַרְשׁ מְדוּדוֹ ,
 זֶה יִשָּׂא לוֹ עֵינָיו מִבְּבוֹר בַּיִת כְּלֵא ;
 זֶה מֵאֲשַׁפְּתוֹת זֶה תַּחַת נִטְלָהוּ ,
 יִרְצוּ אֵךְ לְסוּף עִם צְרוּתָם אֱלֹהִים .

18

אֵת אֱלֹהִים הוּא עוֹזֵב לָמוֹג בְּשִׁבְרֵי ,
 כִּי יִרְאוּ אֵךְ רָעָה לְבוֹ בְּטוֹחַ ;
 אֵךְ אֵל אֱלֹהִים יַעֲוֶף יִדְאֵ עַל אֲבֵר ,
 אֵל רוֹאֵי צֵל שְׁלוֹהָ וּמְנוּחַת רוּחַ .

11

פֹּה הַשְּׂאִיר אֶה צוֹעֵק אֶל אֲבָרְךָ רַע ,
 שֵׁם אִישׁ וַיִּפְתּוּ לָרִיק גִּלְוֹי יַחַד ;
 פֹּה אֶל אִם עוֹלָלִים חָצוּ קוֹלֵעַ ,
 הֵהּ ! עוֹד מִזֵּב לֹא יִדְעוּ וַיָּבֵא פֶחֶד .

12

פֶּחֶדְךָ אַךְ בָּנֹו וּפֶחֶדְךָ כֹּל פֶּרִץ ,
 כִּי גִדַע מֵרֵאשִׁי יוֹם מָוֶת וּפְגַע ;
 לֹא בַחֲמוֹת שְׂדֵי לֹא רָמַשׁ וְשֶׁרֶץ ,
 לֹא יִדְעוּ מָוֶת מָרֵם יָבֵא רַגַע .

13

לֹא יִדְעוּ גַם מַחֲסוֹר כִּי כֹל יֵשׁ לָמוֹ ,
 גַּם אֲכָלֵם גַּם סָבְאָם אֵין בָּם מַגִּרְעַת ;
 שְׂמֵלֶת עוֹר שֶׁעַר מַחֲסָה אֶל כָּלֵמוֹ ,
 שְׂאֲנָנִים מִכְבוֹד חֲפָשִׁים מַדְעַת .

14

וּלְאָדָם אֵין כֹּל רַק בַּעַת מִכְּאֻבָּת ,
 עָרוֹם גַּם רָעֵב עֲנוּג וְחֹסֵר חֵיל ;
 כֹּל אֲשֶׁר אֵין לוֹ לוֹ נִפְשׁוֹ תֵאָבֶת ,
 בּוֹ יִיגַע יוֹמָם בּוֹ יִלְא גַם לַיִל .

כֵּן גַם אֶל אַחִיךָ מִפְּנֵעַ הַיִּיטָה ,
 עַל חֵיל יְשָׁרֵי זֶה נֹסֵף גַּם רֵעֶךָ ;
 גַּם מֵאֶף-אָדָם , אָדָם לֹא נִקִּיתָ ,
 קִנְיָתוֹ בְּךָ עַד — עַד יִשְׁאַל אֵיךָ ?

אֵיזָה אֵיכֻפָּה הַמָּה הַזֹּרוֹת שְׂכַחְנוּ ?
 גַּם זְכָרָם וּשְׁמוֹתָם אֵין עוֹד אֶתְּנוּ ;
 וּבְדוֹר עוֹד יָבוֹא נִשְׁכַּח גַּם נַחְנוּ ,
 וּמִי זֶה יִמְלֹט ? לֹא אַחֵד בָּנוּ !

לֹא אַחֵד יִפְדֶּהוּ מִמּוֹת עֶשֶׂר ,
 גַּם חֲכָמָה וּגְבוּרָה יִחְשׁוּב לָאֵין ;
 יִשְׁחַק לַכְּבוֹד גַּם יִלְעַג לַיִשָּׁר ,
 לֹא יַחַן כָּל יָפִי וּמִחְמַד עֵין .

יָשָׁם מִחְמַד עֵין הַזֹּרִים חֲטָף מְזוּרָע ,
 אִם שִׁשָּׁה לְקַח הַשְּׂבִיעִי לֹא יִרָף ;
 שְׂוִיא צוֹרֶחַת אִם הוּא מָאֵן לְשִׁמוּעַ ,
 שְׂוִיא יִתְמַרְמַר אָב לֹא הַשְּׂאִיר הַתְּרָף .

3

רעם ומות — ! גם חיי האבל
 אם לא כים גלים רעות מלאו ?
 ומה הפכות ? הלא צל והכל !
 מראשית בואם נרא פי יצאו .

4

אף נרא פי יצאו חיל אל בקולד
 ולך האדם אף לך שמו ארב ;
 שם יאכל בך רעב זקון וילד !
 שם ריו מדמך ארץ וחרב .

5

שם ברך ורארץ נוף חי קוברך .
 שם יך בך דבר עד ערים שמו ;
 שם ישבוך מים שם אש תקורך .
 שם רש שם מחלה מספר עצמו .

6

אם תספור ימיה תספור אידיה .
 כי מאיד אל איד לרגעים נחפפת ;
 כן יום תולדה אף כן כל חלדה .
 כן תזקן כן תגוע , דה ! כן נרדפת .

המתאונן והמשורר

I.

המתאונן

אדם ילוד אשה קצר ימים ושבע רגז :
(ליוז יד)

ושנאתי את החיים כי רע עלי המעשה שנעשה
תחת השמש כי הכל הבל ורעות רוח :
(ק:לט ב)

1

לו אֲדַע כִּי יִהְיוּ קוֹלֵי בִפְתִי ,
תִּבְלֶנּוּ וּמְלוֹאֵהָ גַם צְבָאוֹת־שָׁמַיִם ;
אֲזִי פִתִּי קוֹל גְּדוֹל : «הִבּוּ מְנוּחַ !»
וּלְתַהוֹ אֲשׁוּבָה עִם כָּל הַחַיִּים .

2

כִּי הַחַיִּים יוֹדְעִים יִבְלְעוּ קִבְרִי ,
אַחֲרַי שֹׁבְעִים עֵמֶל וּמַר עֲצָבַת ;
וּבְעוֹדָם עוֹד יִרְאוּ , כִּי חַיֵּי גִבְרִי
רָצִים בְּבָרְקִים לִפְנֵי רַעַם מוֹת ?

יח

מה לו חיים
 בשמים,
 אם פה ארץ
 אין לו פרץ?
 ואני עני,
 אובר אני,
 שוד ושקר,
 עד הקבר.

יז

לו רב אסף,
 זרב בסף,
 הרבה מוצא,
 ומעט מוצא;
 ואני עני,
 הפוך אני,
 הרבה מוצא,
 ומעט מוצא.

אף לבו ממ
 מיום מותו,
 חיו ימאם,
 כזבור אותו;
 ואני דל איהלה,
 אני אל-מות סלה!
 ואני דל איהלה,
 אני אל-מות סלה!

אף הוא אביון,
 כי עוד יאבה;
 בשמו כליון,
 כי לא ירוח;
 ואני עשיר צולח,
 אני במעט שמח,
 ואני עשיר צולח,
 אני במעט שמח.

מו

לו רב עֶשֶׂר ,
 לַפְּעוֹל יִשָּׂר ,
 לְגַמּוֹל זָכִים ,
 לְחַיּוֹת דְּבָים ;
 וְאֲנִי עָנִי ,
 חֶפֶץ אָנִי ,
 אֵךְ מֵאֵין ?
 אֲשֶׁא עֵין . —

מו

הוּא אִישׁ רַעִים ,
 כְּתָמִים דְּעִים ,
 וּמְתֵי סוּדוֹ ,
 הֵם לְכְבוֹדוֹ ;
 וְאֲנִי עָנִי ,
 חֶבֶר אָנִי ,
 אֵל בֶּן עָנִי ,
 דֵּל כְּמוֹנִי . —

אֵךְ הוּא סוֹאֵן ,
 יְדוֹ יִקְפוּץ ;
 לְתֵת מָאֵן ,
 קַחַת יִחְפוּץ ;
 וְאֲנִי יְהִי אֶהְלֵלָה ,
 אָנִי עִם חֶפְצֵי סֵלָה !
 וְאֲנִי יְהִי אֶהְלֵלָה ,
 אָנִי עִם חֶפְצֵי סֵלָה !

אֵךְ רַעְהוֹ ,
 רַע הוֹנּוֹ ;
 יוֹם מְקַרְהוֹ ,
 יִפִּיר שׁוֹנְאוֹ ;
 וְאֲנִי כִי אֶבְשֶׁלָה ,
 אָנִי לִי רַעִי סֵלָה !
 וְאֲנִי כִי אֶבְשֶׁלָה ,
 אָנִי לִי רַעִי סֵלָה !

יך

לו גַם בָּנִים ,
 חֲדָרֵי פָּנִים ,
 חַמּוּזֵהִירִים ,
 בַּסְּפִירִים ;
 וְאֲנִי עָנִי ,
 אֵל הַפְּרָנִי ,
 וּפְנֵי בְנֵי ,
 כְּשִׁחּוֹר פָּנֵי .

יג

קָח לוֹ רַעְיָה ,
 הַיִּפְהַפְיָה ,
 הַלְבֵּשׁ שָׁנִים ,
 עִם עֲדָנִים ;
 וְאֲנִי עָנִי ,
 מִי רַמְנִי ,
 עִירוֹם עֲרִיָה ,
 עַל לֹא יִפְיָה . —

אֵךְ הוּא נִכְלָם ,
 שָׁם בַּשָּׁעַר ,
 בְּנָיו בָּלָם ,
 בְּחַמּוֹת יַעַר ;
 וְאֲנִי נִפְשֵׁי גְדֻלָּה ,
 אֵךְ בָּנִים בָּנִים סָלָה !
 וְאֲנִי נִפְשֵׁי גְדֻלָּה ,
 אֵךְ בָּנִים בָּנִים סָלָה !

אֵךְ קִנְיָתוֹ ,
 בַּמִּסְתָּרִים ,
 כִּי יִפְתּוֹ ,
 הַעֲגֵב זָרִים ;
 וְאֲנִי כִי בָא אֲחֶלְהָ ,
 אֲנִי אֵךְ לִי הִיא סָלָה !
 וְאֲנִי כִי בָא אֲחֶלְהָ ,
 אֲנִי אֵךְ לִי הִיא סָלָה !

יב

יִשְׁכַּב חֲרָשׁ
 בִּיקָר עֵרֶשׁ ;
 רְצוּף דוּדִים
 עַל מַרְבְּדִים ;
 וְאָנִי עָנִי
 מוֹטֵל אָנִי
 עַל אֲמַתְחָתִי
 הֲצַע תַּחְתִּי . —

יא

יָרִים שֵׁבֶת ,
 עַל מַרְבְּבֹת ,
 מוֹסִים שֵׁשֶׁת
 אֹז בְּשִׁלְשֶׁת ;
 וְאָנִי עָנִי ,
 רַגְלֵי אָנִי ,
 וּמִשְׁעֲנֵתִי ,
 הוּא מַרְבְּבָתִי . —

אֶךְ שֵׁם הַנְּהָ ,
 גַּם זְמוֹתָיו ,
 גּוֹרְשִׁים שֵׁנָה ,
 מִמְּבֹרְאֵשׁוֹתָיו ;
 וְאָנִי נִפְשֵׁי עַמְלָה ,
 אָנִי כֵן אִישׁוֹן סְלָה !
 וְאָנִי נִפְשֵׁי עַמְלָה ,
 אָנִי כֵן אִישׁוֹן סְלָה !

אֶךְ בְּשִׁלוֹנוֹ ,
 בְּמַרוּצָתוֹ ,
 חַת מֵאֲסוֹנוֹ ,
 רֵיז לְקַרְאָתוֹ ;
 וְאָנִי אִם אֶתְנַהֲלָה ,
 אֶתְדַדָּה בֵּיתִי סְלָה !
 וְאָנִי אִם אֶתְנַהֲלָה ,
 אֶתְדַדָּה בֵּיתִי סְלָה !

מ

קול מְמַעֲוֹנוּ ,
 על חֲלוֹנוּ ,
 שִׁיר צְפָרִים ,
 וּמְרַת שָׁרִים ;
 וְאֲנִי עָנִי ,
 אֵל עֲצָבָנִי ,
 עֵט צְפוּרִי ,
 הוּא כְּנֹרִי . —

לוֹ גַם חֵיץ ,
 מַחֵם בְּיָצִי .
 יֵשֶׁב צְאֵלִים ,
 צֵל אֲהֲלִים .
 וְאֲנִי עָנִי ,
 חֲשׂוֹף אָנִי ;
 אֵל חֵם חֲמָה ,
 מִבְּלֵי חוֹמָה .

אֶךְ אֵין לִבִּי ,
 אֵל הַנְּעִימוֹת ,
 יִסְחַר קִרְבוֹ ,
 אֶךְ בְּמַהוֹמוֹת ;
 וְאֲנִי לֹא אֶבְדְּלָה ,
 אָנִי עִם עֵטִי סֶלָה !
 וְאֲנִי לֹא אֶבְדְּלָה ,
 אָנִי עִם עֵטִי סֶלָה !

אֶךְ דָּמּוּ רַב ,
 וַיִּקַּד בְּיָקוֹד ;
 וּבְעָשְׂרוֹ עֵב ,
 וְחָם בְּמֵאֵד ;
 וְאֲנִי יוֹם אִשׁ אֹכְלָה ,
 אָנִי אֵל צְלִי סֶלָה .
 וְאֲנִי יוֹם אִשׁ אֹכְלָה ,
 אָנִי אֵל צְלִי סֶלָה .

ח

לו בפֿער ,
 אדרות שער .
 יצא ברחוב ,
 פואב פֿרב .
 ואני עני ,
 ערום אני ;
 מדי חרי ,
 כומי עורי .

לו אָסמים ,
 פֿן וּכְרָמִים ,
 כָּל תַּעֲנוּגוֹת ,
 אֵין הַפּוֹגוֹת ;
 וְאֲנִי עָנִי ,
 לֹא חֲנָנִי ,
 רק אֵל חוֹנֵן ,
 בּוֹ אֶתְבּוֹנֵן .

אף הוא עני ,
 כך נפוח .
 עורו נמוג ,
 מכל רוח .
 ואני לא אבהלה ,
 מקור וקרח סלה .
 ואני לא אבהלה ,
 מקור וקרח סלה .

אף הוא חָרֵד ,
 פֿן עוֹד יִבֵּל ,
 יומו יִרֵד ,
 מכל יִחְדַּל ;
 ואני לא אֶתְחוּלֵּלָה ,
 אני עם אֵלֵי סֵלָה !
 ואני לא אֶתְחוּלֵּלָה ,
 אני עם אֵלֵי סֵלָה !

ה

עֵינָיו רָמִים ,
 גִּבּוֹ תָמִים ,
 קָמְנוּ עִבָּה ,
 בָּטְנוּ רָבָה ;
 וְאָנִי עָנִי ,
 מָה לֹּא אָנִי ?
 דָּבַר אֵין בִּי ,
 כִּי אִם לִבִּי .

ו

הוּא בְּאֵלֹהִים ,
 מִגְּבוּהַ ,
 יָבִישׁ אֵלַי ,
 יִלְעַג עָלַי ;
 וְאָנִי עָנִי ,
 כָּפֵשׁ אָנִי ,
 אֲזַחֵל שִׁפְלָה ,
 הוּא בְּעֶרְפְּלִי . —

אֵךְ הוּא בָּעַר ,
 לֹא לֵב אֵין ,
 סָבַל נֶעַר ,
 וְהַלּוּם יָיִן ;
 וְאָנִי לֹא אֲשִׁתּוּלָּה ,
 אָנִי עִם לִבִּי סָלָה !
 וְאָנִי לֹא אֲשִׁתּוּלָּה ,
 אָנִי עִם לִבִּי סָלָה !

אֵךְ הוּא פִּתְחָתִי ,
 כִּי אֲחַקְרֶהוּ ,
 פִּתְחַת יַעֲמִי ,
 אֲעַבְיֶרְהוּ ;
 וְאָנִי לֹא פֹה בְּשִׁפְלָה ,
 אָנִי אֵךְ מָרוֹם סָלָה !
 וְאָנִי לֹא פֹה בְּשִׁפְלָה ,
 אָנִי אֵךְ מָרוֹם סָלָה !

ג

ד

על שִׁלְחָנוּ ,
 יִרְדּוּ מִנוּ ,
 שֵׁם מַעֲדָנִים ,
 כָּל מַשְׁמָנִים ;
 וְאֲנִי עָנִי ,
 יִבֶּשׂ אָנִי ,
 זֶה לַחֲמֵי צָר !
 מִמֶּפֶל בַּר .

יִשָּׂא עֵינָיו ,
 אֶל כּוֹס יַיִנוּ ,
 גַּם הַשֶּׁכֶר ,
 לֹא לֹא נִבְרָ ;
 וְאֲנִי עָנִי ,
 רֵיק לֵב אָנִי ,
 אֵין לִי יַיִן ,
 גַּם כּוֹס אֵין .

עוסקת

אֶךְ עָרַב רַב ,
 בָּא אֶל בְּטָנוּ ,
 עַד לֹא תִעַרְב ,
 אֶכְלֹל מִחֲנוּ ;
 וְאֲנִי חַיֵּשׁ אֶאֱכֹלָה ,
 כִּי אֶכְלִי אֶחָד סֶלָה !
 וְאֲנִי חַיֵּשׁ אֶאֱכֹלָה ,
 כִּי אֶכְלִי אֶחָד סֶלָה !

אֶךְ זֶה יַיִן ,
 הוּא יִחְלָהוּ ,
 חַיֵּיו אֵין ,
 אִם אֵינְהוּ ;
 וְאֲנִי לֹא לִי חֲלָיִים ,
 אָנִי לִי מִיָּם חַיִּים !
 וְאֲנִי לֹא לִי חֲלָיִים ,
 אָנִי לִי מִיָּם חַיִּים !

א

אֲשַׁאל לָמָּה ,

עָשִׂיר שָׁמָּה ,

לֹא רַב עֲנִין ,

לֹא רַב קִנְיָן ;

וְאֲנִי עָנִי ,

אֵל נְשָׁנִי ,

רַק בְּעַמְלִי ,

שֶׁת גּוֹרְלִי ? —

ב

לֹא עֲבָדִים ,

מִה נְחַמְדִים ,

עוֹשִׂים אוֹנוֹ ,

מִרְבִּים הוֹנוֹ ;

וְאֲנִי עָנִי ,

בְּדָד אָנִי ;

בְּלִתֵּי יָדַי ,

הֵם עֲבָדֵי . —

אֵךְ הוּא יִחַד ,

לֹא יְנוּחַ ,

הוֹנוֹ נִפְרַד ,

אֵל כָּל רוּחַ ;

וְאֲנִי שָׁלוֹ אֵין פֶּחַד ,

אָנִי וְעַמְלִי יַחַד !

וְאֲנִי שָׁלוֹ אֵין פֶּחַד ,

אָנִי וְעַמְלִי יַחַד !

אֵךְ הוּא יְדָאג ,

פֶּן יִכְרְחוּ ,

תָּמִיד יִשְׁאג ,

פֶּן יִקְחוּ ;

וְאֲנִי לֹא בֶן אֲפוּנָה ,

אָנִי יָדֵי אֲמוּנָה ;

וְאֲנִי לֹא בֶן אֲפוּנָה ,

אָנִי יָדֵי אֲמוּנָה !

דל מבין

חכם בעיניו איש עשיר ודל מבין יחקרנו.
(משלי כה)

במותר העשיר, יגלה חסרונו
ובמהסור העני, ימצא יתרונו

- (משקלו ארבע בכל דלותיו .
- ושבע סוס במסגרותיו .
- אין שו"א בראשית מלותיו .
- ושהיס שהן ארבע מספר מדותיו .
- בפנים ובהון לעני ולעשיר .
- וכן סוכך הולך עד כלות השור) .

צַנִּים כְּצַנִּינִים עוֹר גָּבֵר יִדְקוֹרוּ
 כָּל חֲלֵי פֶחֱוֹל וּכְעָפָר יִצְבֹּרוּ
 יִתְנוּ רֵב חָלָל מִכָּל יַעַת וּפְגַע
 כִּי לִפְנֵי קָרָה מִי עוֹמֵד בַּיּוֹמָה
 אֵין נִסְתָּר מִסּוּפָה חֵם אִישׁ קוֹדֵחַ
 וַיִּקְצֹר הַקָּצֵר שָׁנִים כְּרַגַּע .

הַבַּיִת בּוֹר פָּסוּי הַחוּץ קוֹר קָבֵר
 וַחֲצֵי הַמָּוֶת אֵז חַיִּי כָּל גָּבֵר
 כָּל עוֹד יִרְחַק הַגְּדוֹל יִקְרַב נְהִי ;
 מִי הוּא זֶה הַגְּדוֹל , נָא הַגִּידוּהוּ
 וּשְׁמוֹ הַזְּבִירָה הוֹדוּ לוֹ בְּרִבּוּהוּ ;
 יוֹם הָאָרוֹךְ הוּא , וּבְרוּךְ גַּם יְהִי !

אוהבו

המשורר

9

הוֹרֵם וְהוֹרֵם הַגִּנִּים יִשְׁלִיכוּ
 יִתְּשׂוּ יִפְרְעוּ מֵעַנִּיתֶם הָאָרֶיכוּ
 וּבְרָמִים הָרָמִים רֹאשׁם יוֹרִידוּ
 וּפְגִי הַמַּיִם אֹרֵךְ נִכְסֵף הַמִּירוּ
 וְתִבְלֶת רָקִיעַ שָׁמַיִם הַסִּירוּ
 וּגְבוּרַת שְׁמֵשׁם הַסִּירוּ הַבְּחִידוּ .

10

הַמְזַמְרִים בְּזִמְרוֹת עָבְרוּ חָמְקוּ
 וּבְגִי עוֹרֵב בָּאוּ רַע רַע יִצְעֲקוּ
 בְּמָקוֹם זִמְרֵי הַקּוֹצֵר יִשְׂרוּק סֵעַר
 הַקָּרַח הַפְּרָמֶל וְעֵבֶתָה נִמְרָטָה
 עִירוֹם גַּם עָרִיָה הַשְׂדֵמָה הַפְּשֻטָה
 וְחֲשׂוּפִים עֲרָמִים חָרָשׁ וַיַּעַר .

11

כְּפִסּוֹ הַחֲרִים וּבְקַעֲזוֹת גַּם יַחַד
 הַיּוֹם הוּא אֵיזִם וַיִּלֵּל לַיְלֹת פַּחַד
 אֹרֵךְ גֵּר עַל חַם תַּנּוּר בְּמָקוֹם הַשְּׁמֵשׁ
 אָדָם עוֹטָה עֵטָה בְּתִים סָנְרוּ
 וּפְגִי תִבֵּל שָׁנוּ לֹא עוֹד נִבְרוּ
 חֲרוּ מִשְׁלֵג קָדְרוּ מִקָּר אֶמֶשׁ .
 5. (שש"ק)

6

הַכֵּל קָם וַיְחִי הַכֵּל שָׁב וַיְחִי
 הַכֵּל חִי הַכֵּל שָׁשׁ אֵין עוֹד כֹּל נָחִי
 עַד בּוֹא זֶה הַגָּדוֹל יִגְדֵל גִּילְמוֹ
 וּבְעָבְרוֹ לֹא יַעְבֹּר עוֹד זֶה מִהַכָּה
 עוֹד לֹא חִישׁ הָאָרֶץ תֵּשׁוּב שׁוּמְמָה
 עַד יִרְחַק יַעֲלֵם מִרְאוֹת עֵינָמוֹ

7

עַד יִקְרַב הַקָּצֵר הַמְקָצֵר רוּחַ
 כֹּל נִפְשׁ אָדָם מִפְּנֵי תִשׁוּחַ
 כָּר הוּא גַם זָעַף וּמָלֵא כֹל עֵצָב
 תַּחֲתֵיו יִצַּע אִפְּל שׁוֹאָה מִכְּסֵהוּ
 וַיִּשׁוּפְּנֵו חֲשָׁךְ נִשְׁפָּה מֵעֵמֶהוּ
 יִחְלוֹף כִּבְרָק מִשְׁחֹר עָב יִחָצֵב

8

אִז כְּלָם אֶת עֵדִים חִישׁ יִתְנַצְּלוּ
 אִז יַעֲטוּ קִדְרוֹת יִכְהוּ יִתְאַבְּלוּ
 וּפְאָר מֵעַל רֵאשִׁים אֲרֻצָּה יִטִּילוּ
 יִפִּיל הָעֵץ אֶת פְּרִיֹו אֶת עֲלֵהוּ
 יִפְשׁוּט הַשְּׂדֵה מֵעֲמֻפֹת בְּרֵהוּ
 וַיִּפִּי חֲמֻדָּתֶם שׁוֹשְׁנִים יִפִּלוּ

5

וּמְלוֹא כָּל הָאָרֶץ אֶל מִי עֵינֵינוּ
 אֶךְ אֶל הַגִּדּוּל הַחוּפֵף עֲלֵינוּ
 וַיִּחַפוּ בֵּן תַּמִּיד מוֹעֵד עֲבָרָתוֹ
 אִזּוּ כָּלֶם לְקַרְאָתוֹ יַחַד יִבּוֹנוּ
 אִישׁ יַעֲדָה עֲדִיו יַעֲלוּ יִרְנּוּ
 יַעֲמְדוּ הֶבֶן יוֹחִילוּ בּוֹאֵתוֹ .

4

כִּי לִפְנֵי בּוֹאוֹ בָּא רוּחַ חַיִּינוּ
 וּכְמוֹ יִקְרַב בֵּן יָרֵב אֹרֶךְ עֵינֵינוּ
 חַיֵּיהֶם יֵאָרְכוּ יִיטְבוּ יִנְעָמוּ
 שְׁמֵיהֶם יִתְחַדְּשׁוּ וּפְנֵי הַחֶלֶד
 בֵּימֵי אִזּוּ תִּבְרָאֵם בֵּימֵי הַגִּלְד
 בֵּן חֲשֵׁךְ וְאֲמִיט יִלְכוּ יִתְמוּ .

5

פִּתְחוּ מַעֲיָנוֹת וּנְהַרְוֹת נִפְתְּחוּ
 חֲלוֹן וְדֹלֶת הַבַּתִּים פִּתְחוּ
 פִּתַח גַּם הָאָדָם אֶת אֲסוּרָתוֹ
 נִגְלוּ הַחֲרִים וְאֲדָמָה נִרְאָתָה
 נִרְאוּ חַי מֵיָם הַתַּבַּל נִגְלָתָה
 מִכָּל הַיְקוּם בְּאָרֶץ סָר מִכִּסְאוֹ .

יום ה' הגדול

ויאמר הן עוד היום גדול
(בראשית כט)

1

כי הוא זה הגדול ומי מחנהו
הנוסע מלפניו ומאחריהו
ומכל המחנה הוא הגבוה
על כן הוא נעים גם נחמד מהמה
לו תאר מהיף ודמות מהנעמד
גם מלא הוא תיים ואור פאלות.

2

ובמספר חילו עובר מלפניו
מספר החיל החולף אחריהו
ובכל זאת מרפם לא יפירו
מחול ים פשו מכוכים רבו
כי עולם מסעם ילכו יפבו
דורות יחלופו והם ישארו.

49

לולא מאל קנינו ,
 נפש לא תראה עין ;
 לחציר אז דמינו ,
 כי מותר לנו אין .

50

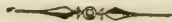
השדה תעש צמח ,
 דורות העיר מולדת ;
 זה בא זה כמט נימח ,
 אך ארץ עד עומדת .

47

ג נחנו על חלדנו ,
 זנו ילדי עצבת ;
 יך נראה את מתינו ,
 אל נירא המות .

48

ה ילבש הוד כזית ,
 ה קודר על רב שבר ;
 זה יבנו יעדו בית ,
 מזל הכורים שם קבר .

45

שׁוֹנִים שׁוֹנִים כְּלָמוֹ ,
 כִּן יִשְׁנוּ כֹּל יַדְעֵנוּ ;
 אֲבֵן אֵל אֶחָד לָמוֹ ,
 וְשָׁנִים לֹא שָׁמְעֵנוּ .

44

מִה וְזֹאת צָמְחֵי תִפְאָרֶת
 עִמָּכֶם בַּה מִתְחַת ?
 הֵם מִשְׁנָה עוֹבְרֵת ,
 עֲלִים בָּלִים לַשַּׁחַת .

45

אִז שָׁרְנוּ גַם עָלֵינוּ ,
 עֵת שָׁגוּ עֵת גָּדְלוֹ ;
 עֲתָה לַלְבֹּת אֵלֵינוּ ,
 אֵיךְ שִׁחוּ אֵיךְ אִמְלָלוּ .

46

וּבֵין הַמֵּתִים אֵלֶּה ,
 תִּגְאֹו אַתֶּם תֵּת פֶּרֶח ;
 עַד יֵצֵא מִבֵּית כְּלָא ,
 תִּסְתִּי עִם צִנַּת קִרְח .

59

הֵן יְדוּם כְּנֹזֵר גָּבֵר ,
 כִּשְׂאוֹן כְּנֹזֵר מְעַשֶּׂיךְ ;
 הָעוֹלָה מִכָּל עֵבֶר ,
 וְכֹא אֵל לֵב דּוֹרְשֶׁיךְ .

40

מִזְדַּחַר מְעַנְלֶיךְ ,
 תַּחֲם נִפְשׁ רוֹאֵמוֹ ;
 עַד תִּכְסוּף שׁוֹב אֵלֶיךְ ,
 אֵךְ שׁוֹב אֵל חֵיק עוֹשְׂמוֹ .

41

אֵל חֵיק חִיזֵר יַחַד ,
 כָּל מַחְמַד זֶה הַנְּעֵם ;
 לֹא תִדַּע שָׁם כָּל פֶּחַד —
 אֵךְ הַשִּׁבְלֵל אֵךְ מִזֵּב טַעַם .

42

פֶּרְחֵי עֵץ זֶה הַלְּבִינוּ ,
 הָאֵדִימוֹ עַל מִשְׁנֵהוּ ;
 כִּן בִּדְשָׁאִים רְאִינוּ ,
 שׁוֹנִים אִישׁ מִרְעֵהוּ .

55

הֵן חַיּוֹ כָּל עֵין יַעַר ,
 אַף־חֶלְקָהּ זֹאת נִרְפָּאָה ;
 אֶךְ בִּי עוֹד יִסַּב סַעַר ,
 רַפְאוּתִי עוֹד לֹא בָּאָה .

56

אוֹלֵי פֹה אִמְצָאָנָה ,
 פֹּה אוֹתָהּ אוֹכֵל קַחַת ;
 מִצְמָחִים כִּי תִצְאָנָה ,
 רוּחוֹת חַיִּים וְגַחַת .

57

בַּחֵץ פָּרוּץ הָעֵין ,
 לְשׁוֹט עַל מַחְמַדֶּיהָ ;
 אַף רוּחִי בִי עוֹד אֵין ,
 כִּי רֵץ גַּם הוּא אַחֲרֶיהָ .

58

יָד מִי אֵלֶּה הוֹצִיאָה ,
 יָד מִי זֶה פֹּה צוֹחֶקֶת ? —
 אֵל ! יָדְךָ זֹאת הִפְלִיאָה ;
 אֶךְ בְּךָ נִפְשֵׁי רוּבֶקֶת !

51

זִמְשׁ ! הֵן בָּאת קְדִימָה ,
 בָּתָם פּוֹ מְרֹאֵיךָ !
 וְהַהֲדָמוֹת לָךְ אֲשִׁימָה ?
 זֵין עוֹרְךָ אוֹר פָּנֶיךָ !

52

קִאת — כִּי שֶׁבֶת צְפוּנָה
 נֶת אָבִיב קָרֵאת לָנוּ ;
 אֶרְצֵנוּ בְּךָ נִכּוּנָה ,
 תְּחִי רוּחַ בְּלָנוּ .

53

גָּתָה כִּי סְבוֹת הִנֵּה ,
 לְמִי ! אֵל גָּא תִימִינִי !
 כִּי כָל אֵלֶּה תַחֲוִינָה ,
 אֶךְ בָּעַת פֹּה תִלִּינִי .

54

לְמִי אֵל גָּא תִלְכִּי ,
 מֵאֵלֶּה מְעַגְלֶיךָ ;
 פֹּה יְמִינִי תִאֲרִיכִי ,
 וְתַחֲוִי נִדְלֶיךָ .

27

הָרוּעָה שָׁם מִנְגֵד ,
 עוֹמֵד עַל יַד הַעֲדָר ;
 הֵם יִרְעוּ מִכָּל מִנְגֵד ,
 גַּם הוּא מִחִיק הָאֲדָר .

28

עֲתָה הִנֵּה יִנְחָמוּ ,
 הַלָּאָה אֵל יוֹבֵל מַיִם ;
 שָׁם יִשְׁתַּחֲוֶה שָׁם יִשְׁקָמוּ
 שָׁם יִרְבִּיץ עַד עַרְבִים .

29

מוֹל אֱלֹהֵי מִי אֶפְסִים ,
 הַמְנוּחָה תִקְרָאָהּ ;
 אֵל בֵּין רַגְלֵי הַשָּׁפִים ,
 אֵל חִיקָה תִאֶסְפָּהּ .

30

מִשָּׁם הוּא יַעֲזִיר לָמוֹ ,
 וְהֵם לְשִׁתּוֹת יוֹסִיפוּ ;
 עַד יִמְלֹא גַם שִׁדְמוֹ ,
 וַחֲלָבָם לוֹ יִטִּיפוּ .

25

הַגִּמְק פֹּה מְלֻמָּתָה ,
 בּוֹ זָרַע רַב הַפִּילוֹ ;
 וּבִכֵּן הַיּוֹגְבִים עֲתָה ,
 אֵל מְטָרוֹת אֵד יוֹחִילוֹ .

24

יוֹחִילוֹ בִּי רַב זָרַעְמוֹ ,
 אֵל אֲבָדָן פֹּה הוֹרִידוֹ ;
 בַּחֵד בְּמֵאת שְׁעָרְמוֹ ,
 בְּדַמוֹתֶם עוֹד יוֹלִידוֹ .

25

כְּפָמֹר מִי עֵב מְרָחִם ,
 מִגִּיל לֵב פֹּה יִשִּׁירוּ :
 «הִנֵּה אֵל יוֹרֵה לָחֶם ,
 וַיִּשְׁחָקִים בָּר יִמְטִירוֹ» .

26

«יַעֲשִׂירוּ אֲדַמָּתֵנוּ ,
 «מְרָעַב עוֹד לֹא תִלֵּה ;
 «וַיִּמְלֵאוּ אֶת בֵּיתֵנוּ ,
 «שִׁבַּע וְסָבֵא סָלָה» .

19

גַּם בֵּין חוֹתֵי הַשָּׂפֶל ,
 שׁוֹשְׁנָה תִתֵּן רֵיחַ ;
 עָלֶיהָ עוֹד בְּכַפָּל ,
 עַד בּוֹא גַּת הַפֶּתַח .

20

שֵׁם אֲרוֹז יִמַּ צְלוֹהוּ ,
 אֶל עֵיף וַיִּגַע כַּח ;
 עָלָיו יֵשֶׁב רוּחַהוּ ,
 תַּחֲתָיו יִרְפֹּד מְנוּחַ .

21

וּכְמוֹ הוֹד תִּרְקִיעַ ,
 הוֹד כִּרְזָה לְעֵינַיִם ;
 וַתַּעֲלֶה בּוֹ תוֹפִיעַ ,
 כְּשִׁמְשׁ בַּשָּׁמַיִם .

22

בְּכַבְדוֹת וּבְאֵין אִמָּר ,
 אִכָּר אֶתוֹ יִסִּיעַ ;
 חֲפּוֹ עַד יִשָּׂא עֹמֵר ,
 כִּי אִזּוֹ בְּרוֹן יִרִיעַ .

15

כִּי רֵיחַ נִיחוּחֵימוֹ ,
 יִקַּח לְמִשׁוֹבֵב נֶפֶשׁ ;
 לְכִלּוֹאִים תּוֹךְ עָרִימוֹ ,
 בְּבֹאֵשׁ דִּמְן וְרַפֶּשׁ .

16

הִחַר מֵעַל צִדְהוּ ,
 בְּלֹאֵם שֶׁלַח עֵין מַיִם ;
 וַתְּהִי לִי הַמִּיתָהוּ ,
 אֶל שִׁירֵי כְּמִצְלָתַיִם .

17

גַּם שֵׁם בְּנֵיָא וְגִבְעַ ,
 הִד שִׁירְתִּי יַעֲנֵנִי ;
 וּשְׁתַּיִם מִנִּי שָׁבַע ,
 לְדֹלֵת יִשְׁמִיעֵנִי .

18

אֶל הַגֵּן שָׁמָּה שׁוֹרוּ ,
 רִקְמַת זָהָב מַעֲשֵׂהוּ ;
 כָּד תִּקְלָם בּוֹ תִתּוֹרוּ ,
 יִדְק אַחַר מַעֲמָהוּ .

11

איפה עד כה נחבאו
 עד האביב הגיע?
 וביר מי לו נקראו,
 מי זאת להם השמיע?

12

ובצאת חוצה הרוח,
 הניקות בן התמונה;
 גם למקום שיפוח,
 שם הנה תשתהוינה.

13

והרשים לא יחרישו,
 הם זה אל זה יקראו;
 יתלחשו אל יקדישו,
 האל ברוח האו.

14

גם עשבות הר ואחו,
 בים יגרשו מנהו;
 ומפן אל לקחו,
 על אברו יוליכנהו.

7

מה נאוו הרים אלה!
 מה יפּו שם ראשימו!
 ממוּלם יערות פלא,
 ביבקרם כל עצימו.

8

אף שם כל עוף שמים,
 מנגינות צוף יטיפו;
 במחלת המהנים,
 על פארות עין יקיפו.

9

גם זה הזמיר שמה,
 יפתו בי המקה;
 שירתו לה מה רמה,
 מקול עוגב מתקה.

10

מקול אחד מהמה,
 ימלא כל היער;
 מה נפלאות מה נעמה! —
 שים לב א זאת איש בער!

האביב

תשלה רוחך יבראון ותחדש פני אדמה .
(סכלים קד)

4

פה זמרו שיר על נבל ,
מה תחזו עיר סערת ?
שם פלעל אדם הקל ,
פה הדרת אל שררת !

5

הן תחת פכריו שלג ,
עמו שדות ציצימו ;
גם מי נהר ופלג ,
בל יש עוד זה עלימו .

6

מזהב קרני השמש ,
בירק דשא הוצקו ;
יעדה זהב הרמש ,
ופניני טל יברקו .

1

האביב שב אלינו ,
עם כל חמדת הודו ;
הנו אל מול עינינו ,
מפליא בעז מעשהו .

2

השדה נא נצאה ,
לראות ביפי החדש ;
הארץ בו מלאה ,
מיפעת צבאות קדש .

5

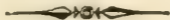
אך טוב אך הוד ויפי — !
יתמה כל לב ורוח ;
ומי עוד יתן דפי ,
אם יצא פה לשוח ! ?

15

עָתָה עוֹרִי גַם אֶת בָּךְ הִתְבּוֹנְנִי ,
 אֶל עֲצָמֵי וּבְשָׂרֵי שִׁימֵי עֵינֶיךָ ;
 בִּינֵי מִבְּנֵה גּוֹי וּרְאֵי אֵיךְ אָנִי ,
 תּוֹרֵי חֲדָרַי לִבִּי וּמַעֲוֹנוֹתֶיךָ ;
 חַיֵּי הַלֵּךְ רוּחִי — תִּמְחֵי הַשְּׁתָּאִי !
 בְּרַכֵּי יְיָ אֱדַנִּי הַלְלֵי וּקְרָאִי !

16

קוֹל תִּשְׁמַע נַפְשֵׁי הַמּוֹן צְבָאוֹת חַיִּל ,
 לִבִּי וּקְרָבִי — לָךְ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל ;
 עַל מִשְׁמֶרֶת נַפְשֵׁי עֲמָדוֹ בַּלַּיִל ,
 עָתָה כִּי חִזְתָּה אֶת טוֹבְךָ הִבִּירוּ ;
 גַּם נִגְעָה עַל עֵינַי מִהַר גְּעוּרוֹ ,
 וּמְלוֹא כָּל רְעִיּוֹנֵי אֶרְצָה כִּי אֹרֹרוּ !

12

אַךְ הִמָּה יוֹדִיעוּ? לֹא! אַף לֹא הִמָּה,
 אַף לֹא שִׁרְפֵי רוּם אַף לֹא אֲלֵי קִדְשׁ;
 גַּם שִׁירְתָם נִגְדוּ עוֹד לֹא שָׁלְמָה,
 כְּלִבְנָה מוֹל שְׁמֵשׁ רֵאשִׁית הַחֹדֶשׁ;
 וּכְמוֹ אַךְ הוּא אֵל מֵאִין בְּלִעְדֵיהוּ,
 בֶּן מִבְּרִי חֵין עֲרַבּוּ אַךְ הוּא הַגִּידוּ.

13

מֵעֲשִׂיךָ הַצּוֹר! רוּחֵי כִי סוֹכְבֶת,
 אֲזוּ הַנּוֹדוֹת וּתְהַלּוֹת נַפְשֵׁי מְלֵאוּ;
 אַךְ אֵל רוּם גְּדֻלָּה עֵת כִּי נִקְרַבֶת,
 אֲזִי תַחֲשׂוּךְ אוֹתָם בֵּל כִּי יֵצְאוּ;
 וּבְאֵלֶצֶם אֶת נַפְשֵׁי אֲזוּ לָךְ תִּצְאָנָה,
 דְּמַעוֹת בֵּת עֵינֵי וּתְהַלּוֹתֵי הַגָּה.

14

שׁוּבֵי שׁוּבֵי נַפְשֵׁי אָנָה תִּבְרָחֵי,
 לָמָּה תִּבּוֹשֵׁי מִקְדוּשֵׁים הִלְלוּ?
 הֲלֹא גַם לָהֶם — אֵל נָא תִשְׁתַּחֲוִי —
 גַּם לָהֶם אֵין אִמְרֵי כִי לֹא מְלֵלוּ;
 אַךְ הַנּוֹרְאוֹת הַפְּלִיא בָם עוֹשֵׂמוּ,
 הֵם הִמָּה מְלִיָּהֶם גַּם זֶה קוֹלָמוּ.

9

הוא יראה לנו כל גנזי עושהו ,
 המלך אדני האל יוצרנו ;
 הוא במנורת אש בדביר בית קוניהו ,
 להמונים רבים אלפי רבותינו ;
 ישלח אור פנהרים פים קרנים ,
 מהול בחום צח זקוק שבעתים .

10

בלאט ובנחת זה העיר אותנו ,
 הביא בכנפיו מרפא אל כל רוח ;
 במאור הזר פניו חיים אל כלנו ,
 גיל אל כל נפש בשביבו ינוח ;
 הוא ריץ ומבשר חסדי אליהנו ,
 מציאתו עד בואו פלאות צורנו .

11

גם בשמי שמים גבתי אין תקר ,
 רחמנות אל אמת גם שמה ישמיעו ;
 שם אלים שם חיות לא יתעם שקר ,
 גדלו ואמתו אך המה יודיעו ;
 ואני מה אני ? נבער וקצר דעת ,
 מה אוכל הגד בל אתן מגרעת ?

וּבְגִדֵי קוֹיָם בְּלִמּוֹ יַחַד ,
 תִּמְוֹד מִהֶמָּה אֶל רוּם כּוֹכְבֵי לַיְלָה ;
 בֵּן גַּם שָׁם בֵּין אִישׁ לְאִישׁ — חֵיל וּפְתֹר ! —
 וּמִהֶמָּה עוֹד בְּכָה מִמְעָלָה מִמְעָלָה ,
 עֲדֵי אֵין קִנְיָה — הִיא מִי יַעֲזוֹר בָּח !
 כָּל הָאָדָם יַחַד הִיא נְדָרְכָה נְשֻׁחַ !

כִּי רֵאשֶׁתְּךָ אֶרֶץ , אָדָם חֹסֵר מַעַם !
 כִּי תִרְאֶה בְּמַעַמְךָ אֲשֶׁר בָּרַב שָׁמָּה ,
 הֵן בְּקִנְיָה רֵאִי מִגְדִּיל רַבּוֹת פְּעַם ,
 נְבִיט עֵשׂ קָמֹן עַד . עֵינֵינוּ קָמָה ;
 וּכִי הוּא בְּלַעֲדֵיו — וּבוֹ כָּל בָּנוּ —
 וּבְלֵי מִגְדִּיל יוֹתֵר מִי יִתֵּן לָנוּ ? —

מִי זֶה עוֹד עוֹלָה מִפְּתַח הָאָרֶץ ?
 מִקּוֹלוֹ נְדָמוּ כָּל מַחְנוֹת תְּלִילָה ?
 בְּגִבּוֹרוֹת אֹר אֲשֶׁר אֵין יִפְרוֹץ פָּרִץ ,
 הוּא הֵן כִּי יֵשׁ אֵל אֵין מְנַהֵג וּמְעַלָּה ?
 זֶה מְלֶכֶךְ הַמְּאֹרוֹת זֶה הוּא הַשְּׁמַיִם ,
 וּסְבִיב אֶרֶץ יִרְדּוֹף אֶפֶל וְאֶמֶשׁ .

5

איזו? אייפה חשך? מי בא ויטאטאטא
 לא יכלו לו אמש כל בוכבי וחר;
 עד שבא שחר ויזר בו חצוה,
 אז רדף וייעף גם בית הסחר;
 עתה גם צבאותם לשוב נבנו,
 ובעז אל מושיעם כלם ירנו.

4

הן אלה לרבות על חוג שמים,
 וגבורות אל אחד יחד יריעו;
 אם אלה מה רמו! רחבי ידים,
 ותחלות חסין זה כלם יביעו;
 ואני אנוש נבזה עד פה דוממתי,
 ולנגדי את אלי עד פה לא שמתי.

5

מה רבה מה עצמה מדת ארצנו,
 ופעמים עד אלה הם גדלו פכה;
 מה רב מרחב זה בינם גם בינינו,
 ומדת זה על זה עד מה ארכה!
 אם מהלך שנים נספור אלפי אלה,
 בק מחול הפה ממני ימים דלה.

לבקר רנה

ברן יחד כוכבי בקר
ויריעו כל בני אלהים
(איוב לה)

1

קול תִּשְׁמַע נַפְשֵׁי הַמּוֹן צְבָאוֹת חַיִּל,
רִנַּת כּוֹכְבִים וּבְרֵאשֵׁם יְרֵחַ;
עַל מִשְׁכַּנֹּת אֶרֶץ עַמְדוֹ בַּלַּיִל,
עֲתָה כִּי בָא שָׁחַר לָבָם שְׂמִיחַ;
גַּם נָגַע זֶה עַל עֵינַי וַיַּעֲרֹדִי,
וַיִּמְלֵא כָּל הָאָרֶץ אַרְאָה כִּי אֲוֹרוֹ.

2

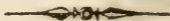
הַעִיר הוֹמְיָה הַחוּצוֹת יִקְרְאוּ,
וּבְקוֹל הַמְּלָה עָלָיו שׁוֹק וְשָׁעֵר;
אָדָם וּבַהֲמָה הַשָּׂדֶה יֵצְאוּ,
שָׁם נָסִים מִשְׁמָעִם כָּל חֵיתוֹ יַעַר;
הַשְּׁלִיכוּ רִגְזָם וַיְדוֹנָם עֲזָבוּ,
חֵישׁ וּמִבְהָלִים לְמַעַנּוֹתָם שָׁבוּ.

בְּאֶמֶשׁ שָׁמְרוּ ,
 אֲדָמִים יֹאדִימוּ ,
 כִּכְהָ יִשְׁכִּימוּ ,
 תִּיטִיב מִרְאֵיהָ ,
 תִּתְצַוֵּן מִחֲמֻדֶיהָ ,
 עֲרָמִים יְלִינוּ ,
 לְבַקֵּר יִרְגִינוּ .

מִרְאֵיהֶם שׁוֹנִים
 תִּלְבֹּן יִלְבִּין
 וּכְשִׁכְּבֶם בְּעֶרֶב
 גַּם שׁוֹשְׁנָה עֲתָה
 לְמַעֲרֵי שַׁחַר
 שָׁם תִּלְמִי שְׁדוֹת
 וּבְשִׁלְמַת דְּנִשָּׂא

חֲשֶׁה לְעוֹרֶת ,
 נֶפֶשׁ נְעַפְרֶת ,
 וַיִּגִּיעַת הָרוּחַ ,
 עֲתָה תִנוּחַ ,
 בֶּן אָדָם דֵּל פֶּחַ ,
 עַל בְּרָכֵי מְנוּחַ ,
 הֵם עוֹד יְקוּמוּ ,
 וּבֵל יְנוּמוּ ,
 גַּם לַחַה שְׁלוּחַ ,
 הוֹלְכִים לָרוּחַ ,
 אֵל שְׂדֵי צֹמֵז ,
 עַד שׁוֹבְהָ לָמוּ .

אֶךְ אֵל כָּל הַחַי
 וְלִמְעַן תִּנְפֹשׁ
 מְרוּב עֲמַל גּוֹ
 עֲתָה הִיא תִרְגִּיעַ
 הַיִּגִּיעָה תִשְׁכִּיב
 וּתִישָׁן אוֹתוֹ
 אֶךְ לְבוֹ וּקְרָבִיו
 מִחֲזוּקִים בְּמִלֵּאכָתָם
 דָּמוּ לֹא נִדְמָה
 לֹא שָׁנוּ לֹא יִישָׁנוּ
 לְשִׁמּוֹר אֶת נַפְשׁוֹ
 עַד תִּקְיֵץ מִשְׁנֶתָה

עד מָה יִמְעִימוּ .	בַּל מִחְקוֹתֵיהֶם
מִיָּם יִתְנַלְנְלוּ .	שָׁם תַּחַת שׁוֹאָה
מִקֶּדֶם אֲזָלוּ .	יִצְרוּ אַרְחוֹתֶם
בְּמַדִּינוֹת סָבְבוּ .	לְמֵאֹד חִפְצָךָ
מִיָּם לֹא עָזְבוּ .	וּדְבָרְךָ כְּאֵשׁ
אֶל יָם יִסְעוּ .	מִתְרִים יֵצְאוּ
כְּאִפֶּל לֹא תָעוּ .	בִּישִׁימוֹן מְדַבֵּר
אִף לֵילוֹת יַעֲבוֹדוּ .	גַּם שָׁם בַּיָּמִים
יַחַד יִגְדוּ .	כִּי תִקְרָא אֱלִימוּ
מִקֶּדֶם עָשִׂיתָ .	וּבְמַעֲלוֹת סֶלֶם
כִּי בֶן צוּיִתָּ .	בָּם עוֹלִים גַּם יוֹרְדִים

עֵינֶיךָ בְּמוֹ .	רְבוֹת צִמְחֵי שָׂדֶה
יִשְׁבִּית אוֹתָמוּ .	בַּל חֲשֶׁךְ מִמְּעַלָּם
חֲקֹךָ יוֹפִיעַ .	אֶל אֲלֹפֵי יַעַר
אוֹתָם יִפְרִיעַ .	בַּל זֶה מִמְּעַשֵׂיהֶם
מִעֶפֶר וּמִיָּם .	יִשְׂאוּ בְרִכָּתָם
מְנוֹת אִפְּיָם .	וּבְמִחְשָׁךְ יִשְׁלַחוּן
לְעֵנָף וּלְפָרִי .	לְבַד לְעֵלָה
בַּל יִלְכוּ קָרִי .	לְאִישׁ יָבוֹא חִלְקוֹ

מַעֲשׂוֹת בַּל נִעְצְרוּ .	הַמֶּזֶן הַפְּרָתִים
----------------------------	----------------------

הָעֵלֹ נְרוֹתֵימוֹ ,
 עוֹד עֵז הַנְּהוּ ,
 אָפֶס קָצְהוּ .

גַּם הַמָּה בְּלֹם
 אֵךְ הוּא בְּעֵבִי גְבִיֹ
 לֹא גִרְשׁוּ בְּלֹ אֱלֹהִי

וּמְקוֹר הָאוֹר אַתָּה !
 אוֹר וְחֹשֶׁךְ שְׂתָה ;
 וְכִסִּיל זוֹרַח ,
 גַּם נִגְהַ יָרַח ,
 שְׂמָה גִדְלוֹ ,
 בְּלֹם יִהְלֹ !
 לֹא תַחֲשִׁיךְ בְּמֶךְ ,
 הוּא אוֹר מוֹל עֵינֶיךָ
 עֲלִיוֹן ! תִּרְאֵנוּ ,
 גַּם עֲתָה הִנָּנוּ ,
 עֲתָה חֲשָׁכוּ ,
 הַמָּה נִדְעָכוּ .

אַתָּה אֵל נָאוֹר
 וּלְבִדְךָ מִמָּו
 בִּי אוֹר בִּימָה וְעֵשׂ
 שְׁלֵהֲבֵת שְׂמֵשׂ
 עֲפַעֲפֵי בּוֹכְבֵי רוֹם
 מִבְּנֵי שְׁלֵמַת אוֹרְךָ
 הֵן חֲשֵׁבֵת הַתְּהוֹם
 אֵךְ בִּי חֹשֶׁךְ זֶה
 בְּיָמִים בְּלִילוֹת
 נִכַח פְּנֵיךָ
 אֵךְ עֵינֵי כָל בְּעֵזֶר
 אֵךְ נְרוֹת הַחַיִּים

חֹשֶׁךְ לֹא יִדְעוּ ,
 מִעֲגֻלוֹתָם לֹא נָעוּ ,
 חֵק לָהֶם שְׂמֵתָ ,
 כָּל בָּהֶם חֲתַמְתָּ ,
 בָּהֶם יִבְיָמוּ ,

גַּם מִעֲשִׂיךָ אֵל !
 וּבְכָל תַּעֲתוֹעֵיו
 שְׂמָרוּ גַם בְּעֲלָמָה
 וּבְמִסְתָּר עוֹשִׂים
 בִּי תָמִיד עֵינֶיךָ

נִפְּשׁ מִקְנֵהוּ ,	כִּי יִחְשׁוּךְ מִחֶשֶׁךְ
אוֹכְלֵי צֹאנָהוּ ;	וּמֵאוֹרְחֵי לַיְלָה
הַבּוֹצֵר מִנֶּפֶן ,	רָאָה וַיִּרְדּוּ
הַקּוֹצֵר יֶפֶן ,	מִמַּעֲמִיר וּצְבָתִים
מִסַּבְּבֵי הַיַּעַר ,	כּוֹרְתֵי עֵץ יִצְאוּ
כָּאוֹ תִשְׁעַר ,	הַשָּׂחִים בַּשָּׂדֶה
כָּל הַיּוֹם יִפּוּצוּ ,	הוֹלְכֵי עַל הַדֶּרֶךְ
כָּלֵם יִרּוּצוּ ,	עֵתָה לְמַלּוֹנְתֶם
וּשְׁעָרִים הַגִּיפוּ ,	סָגְרוּ דְלֹתוֹתֶם
לְצֹאת כָּל יוֹסִיפוּ ,	עַד יַעֲבֹר מְגוֹר
פֶּתָאִם אֵיךְ סָפוּ ,	הַמֵּית עִיר וּשְׂאוֹנָה
מִחֶשֶׁךְ רָדְפוּ ,	וּמִלּוֹאֵי קִרְיָה
בְּתִים מְלָאוּ ,	הַרְחֹבוֹת הַיָּרְקוּ
בְּנוֹיָהֶם נִחַפְּאוּ ,	כָּל רוֹאֵי שְׁמֶשׁ
הַיּוֹם אֵין כְּמוֹתוּ ,	עֵתָה אַךְ חֶרְבָּה
הוּא רֹאשׁ כָּל תּוֹדוּ ,	חֶשֶׁךְ הַדְּמִנּוּ

זֹאת אִשׁ יוֹקֶרֶת ,	עוֹד אַחַת הִיא לָנוּ
גַּם אוֹתוֹ מִפְּחָדֶת ;	וּכְמוֹ אֶת הַכְּפִיר
מִן גּוֹ יִבְרִיחוּהוּ ,	אַךְ בָּהּ אֲנָשִׁים
אַךְ בָּהּ הִנְסוּהוּ ,	וּמַעֲט מִסַּבִּיב
וּמְרוֹמִים עָלִימוּ ,	גַּם שָׁם בַּשְּׁחָקִים

אֵיךְ לֹא נִדְרְעוּ
אִיפֹה נִבְלָעוּ .

תִּבְלֵל זֶה וַיִּקְוָמָה
וַיִּפִּי צָאצְאָיָהּ

לֹא חָן לֹא יָפִי ,
אֵיךְ מִשְׁחַת וְדָפִי ,
מֵאוֹד כִּיבִים ,
וַיַּעֲזֹר עֵינַיִם ,
נָגַם אֹזֶר זֹרֵחַ ,
עָתָה שׁוֹכַח .
וּכְלֹא יָדַע שְׁחַר ,
הוּא אִפֹּי יַחַר ,
מִכְּלֵי קִיּוֹן גְּדֻלָּה ,
אֵיךְ מוֹקֵשׁ בְּהַ סְלָה ,
רָקְדוּ גַם יַחַד ,
לְבַעֲתָה וּפְחַד .

זֶה חֲשָׁף לֹא הוֹד לֹו
בְּלָחוֹת כְּלוֹ
מִשְׁחֹר יִשְׁחַר פָּנָיו
יִפְחִיד כָּל רוֹאוֹ
שִׁבַח בְּחֶלֶד
גַּם הוּא חֲצִי חָרָם
לֹא זָכַר בְּקָר
עַל לְבַנְת יוֹם אֶתְמוֹל
דָּרְכוּ לַחֲזוּלָכִים
כְּלָה חֲתָחֲתִים
שָׁם לִילִית וַשְּׁעִירִים
הֵם הִילוּדִים

רוֹעֵי בְּאֲחוֹ ,
הַעֲזִיבָה בְּרָחוֹ ,
לְשׁוֹב יִמְחָרוּ ,
הַפִּיִתָה יִנְחָרוּ ,
יַחַד אֲחֵרִימוֹ ,
יִרְעַם עֲלִימוֹ ,

רְאוּהוּ מִרְחוֹק
פָּר וּמְרִיא וּרְאֵם
הַאֲבָר וּבְקָרוּ
כָּל עֲדָרֵי מִקְנֵה
גַם רוֹעֵם לְמַעֲוֹנוֹ
מִעֲנֵן אֲבָק רִגְלָם

הגיון לערב

תשת חשך ויהי לילה
(תהלים קד)

מִזֶּה אַף הִעֲתִיקָה ,	אַף עֲבָרָה כְּמַעַט
עוֹד לֹא הִרְחִיקָה ,	אַף הִלְכָה לָּהּ שֶׁמֶשׁ
נִכְיָר אֲשׁוּרֵיהָ ,	עוֹד עַל אַחֲרֵית יָם
עוֹד תִּפְיֵט אַחֲרֵיהָ ,	וּבְעֵינַי חֻמְלָה
מִקְצֵה שָׁמַיִם ,	עוֹדֶנָּה יוֹרֶדֶת
נִרְאִים אֵלָינוּ ,	עוֹד שׁוֹלֵי שְׁלֹמֹתָהּ
חֲשֵׁךְ מֵאַרְב ,	וַיֵּדַע וַיִּקָּם
כִּזְאֵבֵי הָעָרֵב ,	נִעֹזֵר חַיִּשׁ לְצִאת
מִמְּקוֹי שַׁחַת ,	מִתְחַתֵּית אֲבֵדוֹן
מִתְהוֹמֹת תַּחַת ,	מִסְבִּיב לְאַרְצֵן
כְּשֶׁמֶשׁ — וַיַּעַל ,	יֵצֵא זֶה וַיִּרְב
עַד עֵבִים מִמַּעַל ,	עַל תִּבְל כְּלָהּ
אָמַר אֵין שָׁמַיִם ,	כְּחֹשׁ בְּאַרְצֵן
כַּמִּבּוֹל מַיִם ,	וַיִּבְלַע כֹּל בְּמוֹ

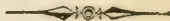
ושרים כחוללים אמר רבי יהודה בר רבי סימ
בשם רבי מאיר, כשם שהבאר נובע מים חדשים בכ
שעה כך אומרים ישראל שירה חדשה בכל שעה
הדא הוא דכתיב ושרים כחוללים כל מעיני כך.

(ילקוט תהלים פ"ז. ז. רמז תה"ע).

בודה לְבַקֵּשׁ מִרְרָף לְבֵיתִי , לֹא הִרְבֵּיתִי לְלִקְוֹט — בְּשָׁנִים רַבּוֹת
 בְּרָדוֹת — כִּי אִם זֶה הַמַּעַט וְהַדֵּל , וְאוֹתוֹ הַגִּישְׁתִּי גַם אֲנִי לְפָנֶיךָ
 וְכִי בִּנְרָאת קִדְשֶׁךָ . וְרָאִי כִּי גַם שְׁמֶךָ נִקְרָא עָלָיו שִׁירֵי
 אֶת קִדְשֶׁךָ , לֵאמֹר : מִמֶּנּוּ הוּא וּמִיָּדֶךָ נִתְּתִי לָךְ , וְלִמְעַנֶּיךָ
 כְּבוֹדֶךָ עֲשִׂיתִי זֹאת . — אָנָּה קְדוֹשֶׁת מִשְׁפָּנֵי עֲלִיוֹן ! פָּנֵי נָא
 לִּי מִנְחַתִּי הַדֵּלָה הַזֹּאת , יִדְעֵתִי כִּי לֹא תִבְיָטֵנִי אֶל הַמְּנַחָה , כִּי
 אֶל לִבִּי מִגִּישָׁה ; וְאֵת יַדְעֵת אֶת לִבִּי , כִּי בְּכֹל שְׁעֵשׂוּעֵי
 יָדֶיךָ וְתַעֲנוּגוֹת הַפְּצִי בְּנֵי הָאָדָם , לֹא בְּהִרְתִּי לִי כִּי אִם אוֹתֶךָ
 בְּרַךְ ; אֵךְ אֵלֶיךָ מַעֲוֵי הוֹמֹת כָּל הַיּוֹם , וְאֵךְ לָךְ צְמָאָה נַפְשִׁי גַם
 מִהַ בְּשָׂרִי , אֶת אוֹתִיבֶיךָ אֶהֱבֶה וּבִנְפֶשׁ שׁוֹחֲרֶיךָ נַפְשִׁי קְשׁוּרָה ,
 יֵאָךְ יִדְעֶיךָ יִדְעוּ תוֹרַת ה' , מִשָּׁל וּמְלִיצַת גְּבִיאִים , דְּבַרִּי
 כְּמִינֵנוּ וְהִידוּתָם ; וְהִיתָה לִּי מִנְחַתִּי זֶו בְּיָדֶךָ לְאַזְכָּרָה לְפָנֵי ה'
 וְלִהְיֵנוּ , עַד אֲשֶׁר יַעֲרָה עָלֶיךָ וְעָלֵינוּ רוּחַ מִפְּרוֹם , לְשִׁפּוֹךְ אֶת
 יוֹת ה' עַל בְּנֵיךָ בְּקָדָם , וּזְכַרְתֵּנִי גַם אֲנִי אֶל אֲדוֹנֶיךָ ה' , וְיִחַד
 קַחֵל הַמִּתְחַנְקִים לְהַחְזִיק בָּךְ

גם שמי וזכרי

אבריהם דובער הכהן בן־חיים לעבענוזאָהן.

ובהבלתם אלה יהבלו גם יהבלו את כל העם , עד אשר יקשו
 עליהם בעקשות לבבם , גם את התורה גם את כל דרך ישרה ,
 ואף את כל העולה אליהם במעלות עולם , בדרך מישרים ואמת
 בימי קדם ישנות עולמים , אך אותו ידעו גם דחה בשתי ידיהם ;
 ויש אשר דחו עד אשר הדיחום ; ואף לשיא יקראו להם חכמי
 לב מאז ועד היום להשיבם אל הנישדה : תורה ומסר ושיבו לב
 ר ע , קשט ומישרים הושי ל לב , ואין כל תקנה לעקש י לב .

ועתה אך נפשה ידעת את נפש מאהבך , סתי מספר
 המפורים בקצות אדמת צפון , ידעת כי את עלה ושבעו הרפה
 וכו' , ושמעו לעג קלם ושמעו כל היום , ואף למען אהבתך לא
 ישיבו לב גם אל אברן כבודם בוד משנאך בוד משנאיהם אלה ,
 להקריבו יום יום עולת כליל עלי במות נאום אשר הקריה להם
 אלהם ; והפה וכו' במחבאים או בלילות מספר חמת הפקנאים
 האלה , להתנגב אל מקדשך ישמות קדושים , להונן שם עשרות
 חרבותיה הקדושים , ולהשתמש על חכמת פניהם הקדמונים ;
 וכן הפגנים אשר געלו להם מן העלים הנעים האלה , יקטפו למי
 איש איש בוד אלהים עליו למזבח , ויחלעים מקלעות פטרי ציצים
 וקדוים לעשרתם לה זר הפארה , וישימום פראשך פגנותו בלי
 ישרי קדש המלאים שם בקריתם מסבוב , להשיבו את נפשך
 לתקנה לכלי הפסי באהבה ובששנותה .

והנה גם אני עתה אוד מן הקטנים פתחה , גם אני
 עשיתי גם אשא גם אכפול במותם , ובצעני ובקצרותי מרוב

לְכָבוֹד

נֹת בֵּית אֱלֹהִים , בְּחִירַת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
וַיִּקְרַת נְבִיאָיו , גְּבֻרַת הַלְשׁוֹנוֹת ,
זֶה שֵׁם קִדְשָׁהּ :

שִׁפְתַי עֹבֵר

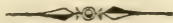
אלהים יכוננה עד עולם כלה !

גְּבֻרַתֵנוּ ! רַבְתִּי לַפְּנִים , שָׁרְתִי בִימֵי קֶדֶם ! הֵן מָאֵז נִפְלְתָה
בְּנִפּוּל עַמֶּךָ , וַתִּלְכֵי הַלּוּף וַדְּלָה עַד כִּי תִדְלַתְּ מִהַתְהַלֵּךְ עוֹד בַּחוּץ
בְּעִיר וּבמְדִינָה , וַתֵּאֱסָפֵי אֶת רִגְלֶיךָ מִן הַחַל , וַתַּעֲצֵרֵי אֶךְ בְּמִקְדָּשִׁי
קִדְשׁ לְתוֹרָה וּלְתַפְלָה כִּי קִבְּשׁוּ ; מָאֵז הוֹחַל לְקִרְוֹא לְךָ בְּשֵׁם קִדְשׁ
לְשׁוֹן הַקִּדְשׁ אֲשֶׁר נִקְבּוּ לְךָ זְקֵנֵי עַמֶּךָ עַל כָּל אֱלֹהֵי . אָפֶס כִּי
מָאֵז נוֹאֲלוּ גַם רַבִּים מִבְּנֵי עַמֵּנוּ לְעִוְבָךְ וּלְסוּר מֵאֲתֵרֶיךָ , דַּעַת
דְּרַבְּיָךְ הַיִּשְׂרָאֵלִים לֹא יִחְפּוּצוּן , לֹא יִלְמְדוּם וְלֹא יִלְמְדוּם גַּם לְבְנֵיהֶם
בְּאֶמְרָם כִּי קִדְשָׁתְּךָ וְאִין לַגַּעַת בָּךְ , וַיִּתְּנוּ אֶת כָּל הַקֶּרֶב אֵלֶיךָ לְהָשִׁיב
שְׂבוֹתֶךָ וּלְהַתְהַלֵּךְ אִתְּךָ בַּחוּץ בְּמַחֲלָל אֶת הַקִּדְשִׁים ; וּבְמִקְרָהּ זֶה
יִכְבֵּל אֱלֹהֵי , קָרָה גַם אֶת כָּל בְּתֻבֵי הַקִּדְשׁ וְכָל חֶקֶר אֱלוֹהֵי וּמַעֲשֵׂי
יָדָיו . וּבְאֹתָם לְהַקְדִּישְׁכֶם עוֹד קִדְשׁ קִדְשִׁים , חֲפָאוּ גַם עֲלֶיךָ גַם
עֲלֵיהֶם דְּבָרֵי הַכֵּל וְרוּחַ , הַקִּדְשִׁים זֶה מְקֻרֹב בָּאוּ וּמְלַבֵּם בְּדָאוּ ,
לֹא שְׁעָרוּם וְלֹא זְכָרוּם גַּם הַנְּבִיאִים גַּם הַחֲכָמִים אֲתֵרֵיהֶם ;

מחברי עמנו כי איננה — ואף כי ימי אלה ימי זקנה, לא
 אחרפם לתתם למקנה, אבל למען השפה ואוהביה אשר אֶהֱב,
 אשליך על ה' יהב, והוא יעזרני, למלאות גם חסרוני; וה'
 אלהי חסדי, אשר הנחני מעודי, הוא ירחיב צעדי, ויהי לי
 עזר כנגדי, להוציא לאור כל אשר כבר עמד, והוא גם יגמור
 בעדי, להשלים כל אשר עודנו עובר תחת ידי, כאשר הוא
 בשחק עדי, וכל מכירי בארץ שהדי, כי אך אל אלה אשא
 את נפשי ומאודי, ואך המה כל היום שיחתי למתי סודי,
 ולשומעי למודי, ושאלתי מאת ה' מעודדי, להאריך גם בהם
 יתר ימי חלדי, אמן.

הכו"ח יום, חדש, ושנת: גימ"ל, גימ"ל בתמוז לפ"ק

אד"ם הכהן לעבענוואהן.

דברי המשורר להוצאה שניה

אברך את ה' אשר הנהני עד הלום, והגיעני ברחמי
עד היום, לשוב להדפיס המחברת הראשונה מספרי זה שנית,
בשנת העשרים שנה, לצאתו לאור ראשונה, לבקשת רבים
כאשר כבר הודעתי נאמנה; וגם אהללנו בתודה כי הביאני
לראות בעלות שפתנו הקדושה באלה השנים, במעלות אשר
ירדה ברוב הימים אשר לפני, ועיני רואות היום כי גם בארצנו
כבר יש לה סופריה וספריה ורבו דורשיה ומבקשיה, וגם
מכתבי העתים יוצאים ובאים בה מזה ומזה, מדברים שפוי
קדש במהרתה, ויעזרוה עד למרבה, ועמה נעזרו גם כתבי
הקדש, גם כל לשון וספר, וכל חכמה ודעת, להדרש בקרב
בני עמנו, כי כן דעת לשוננו היא ראשית כל הורה וכל חכמה
בנו. ולבי שמח באומרים לי כי אולי הייתי גם אני כאחד
מעזוריה אלה; ואם עיד רבים ועצומים הם הישנים והגרדמים,
הנה רבים ועצומים מהם השנים והימים, וה' עליהם —
ע"כ גם נעתרתי לאשר שאלוני להחדש את ספרי זה בדפוס,
ותקנתי בו הרבה, ושמתי עליו גם נוספות גם חדשות, ולא
למען מצוא משכורת בעמלי זה אעשנה, כנודע לכל

LI
14

Дозволено ценсурою 21 Января 1870. г. Вильна

אזהרה

הזכות מספר הזה וכן מיתר ספרי הרב החכם מו"ה אד"ם
הכהן לעכענזאהן וכמו כן מספרי בנו החכם המנוח מו"ה
מיכה יוסף לעכענזאהן ז"ל קנינו לצמיתות כאשר בארנו
במודעה הנדפסה בעלי המגיד, ואינו רשאי שום איש
ע"פ חקי תורתנו ומדינתנו להדפיסו בלי רשותנו.

PJ
5052
L3257
1870
V-1

שירי שפת קדש

אָ שָׁר שָׁר

אברהם דובער בק"חיים (לעבענזאהן) הכהן
מווילנא .

מחברת ראשונה

נדפס שלישיית בכל התקונים והנוספות אשר באו בהוצאת
(תרכ"א) ובמצות והוצאות המדפיסים האלמנה והאחים

ו ו י ל נ א

בדפוס ר' יוסף ראובן בר' מנחם מן ר

שנת תריל לפ"ק

ШИРЕ СЕФАТЬ КОДЕШЪ

т. е.

Стихотворенія на Св. языкѣ. Соч. А. Б. Лебенсона.

В И Л Ъ Н А. въ Типографіи Р. М. Ромма, 1870.

На Жмудскомъ переулкѣ въ собственныхъ
домахъ подь № № 327 и 328.

POEMATA

LINGUÂ SACRA HEBRAICA

(Prima Pars)

perpigit

A. B. LEBENSOHN.

VILNENSIS.

VILNAE.

Typis R. M. Romma.

MDCCCLXX.

452
V
מספר
החלק

נפקד במספר

452
V
מספר
החלק

שירי שפת קדש

לבני קרה מנמור שיר

יסודתו בהררי קדש.

(הכלים סו)

19 1975

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

PJ Lebensohn, Abraham Dob Baer
5052 Shire sefat kodesh
L32S7
1870
v.1

